AMPLISSIM

MOECENATI MAXIMO SVO

ſupra laudem, diſciplinarum Tutori

PRÆCLARISSIM

D. STEPH

CHAVA

Virtutis propriæ nobilitate perillustr

QVID PL

OMNIA DIXI, DV

Tanto igitur Patrono numquam pro meri

In reuerentiæ cultum hos ex lato Iuris prud

Suus ex voto, &

D. ANDRÆAS DE VEL

Octiduo labore illustratus text. in leg.

sequentibus Assertionibus publ

PRIMA ASSERTIO

M. S. pergamino en 4.º bien tratado con 143 f.s

Tractatus juris. div. á Jo. Ferñ. de Retes. 1662

Protestatio

Variae lect. Salmanticense.

A S. R. Segami. inter sti puleng[illegible]

[illegible] V. D. nela chanti

[illegible] D. 39.

[illegible] Fernandes

[illegible]

[illegible]

[illegible] ecti dbere [illegible]

Ad Legem, inter stipulantes, 83. de V. O. noba et antiqua prelectio: a D. D. Josepho Fernandez de Retes, anno 1662.

Quatuor prelectionibus assignatis reductis, ex quo huic Cathedre presum, obtigit totidem vicibus hanc Legem explanare, et cum repetiti sine incremento laboris mete dies capiat, semper noba aliqua, et novo stylo scripta auditoribus meis prestiti, quod prelectiones ipse monstrabunt, studentium manibus trite, vel saltim versate, ergo cum ex instituto achademico exponenda sit, hoc semestri, ne sub mutatione faciamus, curabimus sic vetera expolire, vt noua fore videantur non nullis additis ex noba obseruatione, que operepretium sint. si non magnum forte non penitendum commonissima est, ne vos decipiant, Charissimi, et clarissimi auditores, de stipulatione facti alieni tractatio ad summatim viris antecessoribus meis abunde decisa, excoginata, illustrata, a me etiam sepe tentata, et exposita, quod dificilis admodum, et que preceptore indiget. nec male ad rem meam po verba Senece, ep. 1. de vita beata, in alijs inquit comprehensis aliquis limes, et interrogati incole non patiuntur errare, at hic tritissima queque via, et celeberrima maxime decipit. ea profecto seligemus, que solida, et equabilia sint, magis perfectia vestro consulentes, quam pompe, aut facti, neaque foris nitent, intrinsecus misera sunt. vt is inquit ep. 3.

De stipulatione facti alieni, ad prium nostre Legis

Nº 1

Paulus lib. 72. ad edictum, in princ. huius legis.
[illegible] inter stipulantem, et promittentem negotium [illegible], negotium [illegible]
verbum potissimum, id est varia significationis, h. l. ex subiecta materia
denotat causam, et originem obligationis [illegible] celebratur contractus,
siue contractum [illegible] vt ita me explicem, sic cum de lite loquimur,
significat actionem ipsam litigandi, et litigandi, quandiu sententia lite
causam definita non est, vt est textus [illegible], lib. 18. originum cap. 15.
cuius verba referuntur etiam in proemio, de V. S. docent ad rem, Iaso.
in presenti, n. 3. noster Pichardus, in § si quis alium, n. 12. instit. de in
vtilibus, sensus ergo est negotium [illegible] quod versatur contractus, inter
stipulantem, et promittentem conficitur, ex quo deducit consequentiam non
obligari eum, qui promittet alium daturum, facturumve, quia negotium totius
obligationis proprium est ipsorum contrahentium, et ex ipsorum persona
originem capit, ideirco inutile redditur, si admisceatur aliae extra
nea persona, l. quaecumque 11. de obligationibus, et actionibus, cuius ratione
breuius prestitit Paulus in presenti, quia de se quisque promittere
debet, non de alio, si enim negotium inter ipsos contrahentes aliena per
sona superuacue inserueretur, stipulationi, que super illo negotio concipitur,

Nº 2

ex
qua littera sic decisse, concineque exposita, sequens deducitur conclusio.
in textu nostro civili, verissima stipulatio facta alteri nihil valet, quae
diserte probatur ex l. stipulatio ista, 38. in princ. et § 1. hoc tit. l. flumi
num 24. § quamquam 6. de damno infecto. l. sicut, 65. de fideiussori
bus. § si quis alium, 2. et § vice versa, 21. instit. de inutilibus, l. 11. tit. 11.
part. 5. et probat textus in constituto, in l. eum qui, 5. § sed et si quis, 4. de
constituta pecunia, potestque per argumentum adduci textus, in l. si sine,
9. § est et alius 3. cum l. si filius, 19. de interrogationibus in iure faci
endis, quam conclusionem docent, et illustrant preter classicos in presenti.
quos non moror. Cujac. 12. obser. cap. 36. Donell. et Osuald. [illegible] cap.
19. [illegible] Couarrub. in [illegible] partis, 2. § 4. a princ. Ioannes

Gutierrez

Gutierrez, Alvarez[?] confirmatorie. 1. p. cap. 44. Ant. Gomez lib. variar. cap. 12. nº 23. ubi alios adducit eius aditionator novus, qq. abstineo, Parladori lib. 2. rerum quotid. cap. 3. nº 29. et seqq. Fachin. lib. 3. controvers. cap. 20. Lessius, de iust. et iure. lib. 2. cap. 40. nº 63. Hugo Grocius, de iure belli, et pacis, lib. 2. cap. 11. § 42. et cap. 15. § 3. latissime propter Fachinatius, in repertorio posthumo, de contractibus nuper edicto, q. 43. ex nº 7. ubi plurimos consulentes, et antiquos refert.

Nº 3.

Sed quamvis primo aspectu facilis nostra assertio videatur, non caret ingenti dubitandi ratione, quippe datis omnibus solemnitatibus, quas hic contractus olim exigebat, quod inutilis sit facti alieni promissio, ex duplici capite debebat provenire, vel ex parte rei promisse, vel ex defectu consensus, consilij. promittentis, sed neutro ex capite debet talis promissio valere; quod non est recta conclusio: inprimis plane quod ex parte rei non deficit, quia usque promittit rem factu non impossibilem, nec turpem, veluti Titium Romam iturum, quem neque turpis est, sed que fieri potest, vel dari, ut argumentatur Donellus, in praesenti, quod non impedita haec obligatio, tanquam rei impossibilis, ut volebat post alios Alciatus hic nº 1. Antoni Gomez d. cap. 10. nº 23. deinde neque ex defectu consilij, aut propter temeritatem, ut alij volunt, quia non praecise censendus est promittere quod Titius det, vel faciat, sed curaturum esse, et satis acturum, ut det, faciatque, illud quippe temerarium erat, et extra facultatem promittentis positum, [...] florentinus, 24. § quaque, 6. de damno infecto, hoc tamen in sua potestate est, quod debuit sumi illa interpretatio, per quam contractus in suo maneret, [...] quoties, 80. hoc tit. verius hac promissio vere civili subtineri, efficax est, satis ut teneatur promissor ad satagendum, promitto curaturum me, ut Titius faciat, vero probat ex hac ratione text. ind. l. 11. tit. 11. part. 5. Alciatus, in praesenti, nº 6. [...] illa stipulatio, § 7. § 12. nº 6. hoc tit. Gregor. Lopez, in d. l. 11. cum multis doctissimus Thomas Sanchez, de matrim. lib. 1. disp. 24. nº 11. et 12. Fachinaeus, d. lib. 3. controvers. cap. 20. sed haec promissio, ab illa, promitto Titium facturum, tantum distat verbaliter, quem differentia in hac

ñ attenditur, L. 2.ª in fine ff. de muria, delegatis, q. vel utraq. vel neutra debuit valere otra textus in L. si ita stipulatus 97. §. 1. hoc tt.º

N.º 4

premissa, et rao deci dendi

Qua dubitan di ratione ñ obstante, dicendum est, ex iure civili Romanorum verissima esse ñri tex. sclusione, potius clariori exceptione observandum est stipula tione esse sceptione verborum, quibus is, qui rogatur daturum, facturum ve, se respondeat, L. stipulationem, 5. §. 1. hoc tt.º ex quo verbis tantum expendo illud se, q. denotat esse substanciale in stipulat.e ut quis de se promittat, ñ de alio, sicut solemnitas verborum substancialis est, ex quo primum infertur eum qui pro mittit alium daturum, factum ve, nec naaliter q de obligari, q denotant illa verba, textus in sclusionis, at nihil valet, quem ad modum enim nec naaliter obli gatur, qui ñ verbis, sed nutu respondet. L. 1.ª § si quis ita, 2. verº, otra, hoc tt.º vel q.ª ñ cogitat de paciscendo nude, qui ad stipulandum accedit, o per se, quem deficit osensus ad pactum, vel q.ª Ius civile improbavit otractum stipulat.u et osensum in eo aliter prestitum, quam per solemnia vba, ut dixi in tract.u de obligatione naali, n.º 21, sic qui alium facturum, daturum ve, spondet, nulla tenus adhuc, neq Iure naali obligatur, q.ª Iure civili at nihil valet osen sus, qui super facto, aut datione alterius interposita, adeo, qui de se ñ spondet, itaq. si queratur an ex promissione facti alieni nascatur obligatio naalis, sic distinguendum est, vel loquimur secundum Ius civile Romanorum et in terris, in qq. viget, vel loquimur seposito, et ñ oiderato, hoc Iure, si loquimur de Ius civile, ñ nascitur ex tali promissione obligatio naalis, q alio facta promissio, quem de se mittipso improbata est, sive ut dixi, ad nihil valet, q licet breviter previdit noster Richard. in d. §. sig alium, n.º 3, q. se posita oiderat, Iuris civilis, producet obligationem ad satagendum et curandum, et quor terminos accipio doctrinam Savoris, in presenti, n.º 4. Nabarrus. in cap. statuimus, 19, q. 3.ª n.º 14, Covarrub. in cap. quamvis pactum, 2.ª p. § 4, n.º 2. San chez, de matrimo. lib. 1. disp. 24, n.º 12, Ioanes Martinez in L. 2.ª tt. 16. lib. 5. ompilationis, glosa, 6.ª n.º 1. et d. lib. 2. cap. 11, § 22, et 9. 15. § 3, docentium ex pro missione facti alieni predictam obligationem naalem nasci ad satagendum,

et cu

& curandum. =

Cum tamen Ius civile Romanorum tam precise exigeret, ut ea quae quisque promitteret, vel de alio videretur expresse tradidisse, ad dicto in l. stipulatio 126. § chrisogonus, 2, in fine, ibi, plerumque enim in stipulationibus verba, ex quibus obligatio oritur, inspicienda sunt, raro inesse tempus, vel conditionem, ex eo quod agi apparebit. intelligendum est, nunquam personae nisi expressa sit, quae verba significant in stipulatione solemni ex re ipsa, sive ex natura rei subintelligi adiectum diem, & appositam dilationem, quae expresse nunquam adiectus sit. imo & tacite censetur adiecta conditio, quae inest utriusque rei, exempla sunt, veluti si cum Romae esses, promisisti dare Cartagini, inest tantum temporis, quanto opus sit ad perveniendum Cartagine. l. 2a, § penultimo, si quis cautionibus, l. 2, § qui ita, 6, de eo quod certo loco, l. interdum, 13, l. continuus, 137, § cum ita, 2, l. ultima, § cum inter, 4, hoc titulo, § loca, 7, instituta eodem titulo, l. 23, 25, & 39, titulo 11, parte 5a. vel si fetum pecoris, partum ancillae, vel fructus nascituros promiseris, inest tacita conditio si nascantur, quamquam expressa non sit, l. qui in aream nostram, 24, de legatis 1°, l. heres 19, de legatis 3°, l. 1a, § ultimo, de conditionibus, & demonstrationibus, 2a l. interdum, 73. & l. inter stipulantem, 83, § sacram, versu, pro quo & illud, hoc titulo, nunquam tamen intelligi adiectam, vel insertam aliquam personam, quae de qua expresse, & nominatim cavendum fuit, ad quod solent expendi textus in l. si unus, 27, § pacta, 4, versu, ante omnia, de pactis, l. si ita quis, 16, § penultimo, de tutelis, tutela, l. vetus, 29, deliberandi, & possessio, cum penultimo, & ultimo, de officio, & potestate iudicis delegati, de quo puncto latissime tractant Bartholus, & Clarus, in d. l. 1a, § si quis ita, hoc titulo, dare cum multis in dicto § chrisogonus, ex numero 11, ubi Alciatus, ex numero 37, cum ergo qui expresse, & absolute pendet alicui daturum, de se nihilominus promittat, consequens est, ut eius persona nullo modo possit censeri comprehensa in contractu, neque addendum, faciendum ve, nec adstringendum, non addendum, quia ipse de dando nunquam cogitaverit, & actus agentium non operantur ultra eorum voluntatem, l. si quis neque causa, 4, l. non omnis, 19, de rebus creditis, non adstringendum, quia cum de alio promitteret ipsius persona adiecta, aut inserta non potest videri, =

N.º 6

Quae tñ rão mere ciuilis est, ex prouidentia re rũ Romanarũ, cũ alioquin ex Iure nãali, sad grefesti fidẽ seruare. L. 1. de pactis, L. 1.ª de pecun. constitu. L. Stichũ, 95. § nãalis, de solutionibus, qui aliũ daturũ pmisit, ñ frustra censeatur pmittere, nec aliter imple at, quã si curet, et satagat, vt faciat is, de quo pmisit, vt dixi sup. n.º 4. Iur vero ciuile, ideo tale contractũ nullũ reddidit, q.ª satius putauit illũ insuperhabere, et relinquere, quã dare actionẽ contra pmisorẽ, inducendo obligaõne aliquã, vltra id, de quo precise verbis contrahentiũ cautũ fuit, cũ enim superauditiuiset caũs litiũ ampliare, L. vlt. prin. L. pperandũ 13. C. de Iuditijs. studuit pea conseqm. origines obligationũ reci care, nã ex obligaõne actio nascitur. L. licet. 43. ƒ ea obligão. de pecunia et actio est caũ Iuditij. L. pupilli. 6. § vlt.º de negotijs gestis, cũ definiatur Ius persequendi in Iuditio, prin. inst.ª de actionibus, ideirco voluit, vt intantũ quis obligatus maneret, inquantũ lingua nuncupasset, idest expresa pmisiset, ñ amplius, q.º Ius Legi duodecim tabullarũ acceptũ, referunt Cicero, lib. 1. de legibus, et lib. 3. officiorũ, tex. ind. nuncupata, et post eos D. Ferdinandus de Mendoza, lib. 3. disp.º de pactis, cap. 9. n.º 7. Iulianus Verimer, ad Leges. 12 tabull. in notis, Vb. nuncupata pecunia, Rebardus cap. 16. Gofredus, lib. 2. tit. 9. vt inde innotescat arcte Iuris ciuilis abhorrere indagare p consequentia obligaõnis caũ, et facere aliquẽ reũ debendi, q. expsse de se ñ pmisit, sed de alio, quã raõnẽ decidendi diu ante quęsitã, et nocissime inuentã desiderio vestro satisfacturus spero,

N.º 7

Ex qua ñ obstant tamen decidendi, imo dubitandi sup.ª expensa, n.º 3. fatemur enim pmisionẽ facti alieni, ñ continere rem turpem, vel impossibilem, imo nec temerariam, sed ideo ñ subsistere, q.ª is, qui de alio pmittit, nihil de se pmittit, verbis expressis, nihil de se lingua nuncupat, q.º ad obligaõnẽ exigit, Lex 12. tabull. vnde apparet, ñ posse instipulaõe facti alieni aliquã interpretaõnẽ recipi, p quã censeretur pmittere de se aliq. quê spondet

aliud

alius daturum, vel facturum, quia interpretationes versantur circa adminiculaipsa stipulatia, veluti circa locum, tempus, vel tacitam obligationem, in qua conditione, que solent inesse, non vero circa personam, nec enim comprehensa censetur, de qua nominatim cautum non est, d. l. si ita 126, § chrisogonus, hoc tit., quomodo exponitur vulgo quod accipitur lex quoties, 30, hoc eodem tit., vt docent ibi communiter clarice, vsque ad Gifanium, Cujatium in l. eum qui, 22, hoc tit. Donellus, sub tit. n. ad l. quotiens, 12, l. vbi, 21, de rebus dubijs, Petrus Faber, et Jacobus Gotofredus, in l. in contrahenda 172, de reg. Juris, minus obstat, quod valeat stipulatio, per quam quis nominatim promittit, se curaturum, vt alter det, vel faciat, quia ratione factum curandi de semetipso quis promittit, et quemadmodum alia facta non turpia, nec impossibilia in stipulationem deduci possunt, l. 2, in principio, hoc tit., ita et istud vtiliter promittitur, nec est verbalis differentia, inter has duas stipulationes. Titium daturum promitto, et curaturum me, vt Titius det, sed realis, quia in prima, de me nihil spondeo nominatim, quod a Iure Romano abhorret, in 2a vero promitto de metipso, l. sicut, 69, de fideiussoribus, cum alijs supra n. 2, adductis.

Principium ex nostro textu desumptum

Itaque hec doctrina substinenda est: stipulatio facti alieni adnihil valet Jure ciuili ex peculiaribus legibus Romanorum, que omnem promissionem repulerunt, quam promissor de non facere, valet tamen ex naturali ratione, quia qui serio, et deliberato animo spondet alium daturum, de se per consequens aliquid spondet, nempe curaturum se, vt ille agat, quod factum curandi, nempe impossibile est, neque omnis modus stearum

n.° 8

Illatio prima

Ex quo principio quod singulare est in hac tractatu facile tota nostra materia elucidatur, et inprimis infertur, si stipulationi facti alieni pena adiecta sit, valere omnino quoad promissionem pene, in qua nu

n.° 9

Illatio prima. Stipulatio prima.

nullitatis rao deficit, cum de se metipso promissor spondeat, itaque tunc facti alienus in condit.e est, pene vero promissio in obligatione alio faciente liberata, promissore non faciente pena obligata, quemadmodum siquis sub alia qualibet condit. potestativa, casuali, vel mixta, promitteret, obligaretur, veniente condit.e et defacto non obligaretur, ita probat diserte ex l. stipulatio ista, 38, § at siquis, 2, hostt., § versa vice, 21, inst. de inutil., l. 37, vers.o mas en las penas, tt. 11, part.a 5.a l. 20, tt.o 14, part.a 7.a, superva cua est, q.o illa disputatio, an si extraneus desinat facere ob aliquam inculpabilem difficultatem denuo supervenientem committatur pena; pena enim committitur, q datum vel factum non fuit ab extraneo, nisi extraneus inculpa fuisset, et sic semper debetur, que est communis, et verissima, cum q docent Jasso. cum veteribus in l. stipulatio, 38, n.o 10, vulgariter Alciatus, eod. n.o 31, Duarenus, et Donellus, n.o 4, Giffanius n.o 10, Fachineus, d. tt. 3, cap. 20, Grocius, d. tt. 2, cap. 15, § 16, Gregor. in d. l. 37, glosa, 4, Pichard. in § siquis alium, n.o 31, inst.a de inutil. stip., Santo natius in repertorio posthumo, de contract. q. 43, n.o 15, et seqq., omnis distinctionibus canonistarum, quos sequitur, et recenset Sanchez, tt. 1, disp. 24, n.o 6.

N.o 10

Itaque non debetur pena adiecta stipulationi, non impl cimus, q 1.a intentio sub obligatione cadit, sed tantum implevimus, quod posit fieri, neque sit turpe, impossibile, aut Jure prohibitum in summa q dicimus de eo q in conditione ponitur, dicimus de pena super facto alieno promissa, si sit factum, cuius implementum nec natura, nec Jus impediat, eo enim facto debetur pena, si sit tale factum, cui Jus vel natura repugnet, non debetur pena, sed inutilis est stipulatio, ut de impossibili conditione dixi ad l. impossibilis, 7, hostt., cum q. q Titius Rome eat, aut centum det, neque impossibile sit, neque Jure improbatum, consequens est, ut defectu facti pena debeatur, naliter, quemsi sub una oratione conditionaliter ita promissum fuisset, si Titius Roma non eat, centum dabo, quam stipulationem utilem esse nemo negaret, erit q.o utilis, etiam quando sub duplici

oratio

oratione acceptarit, hoc modo, promitto Stichum Romae ituro, si non iero, centum promitto, quia primario poenalis a conditionali tantum distat intentione agentium, l. si duobus que poene nomine ... neque refert mihi aliquam stipulationem penalem esse accessoriam, sub inde que non posse valere, non obstante principali, quia haec doctrina falsa est, et procul dubio tenendum penalem obligationem principalem esse, et pse subristere, quamvis 1ª intentio affectus obligationis non producat, ut fundat Conanus d.° cap. 4, n.° 10, et 12, Donellus 12, comment. cap. 10, et in l. si stipulatio, 3°, § alteri, n.° 74, et in l. si homo, 69, n.° 4, hoitt. Covarrub. in cap. quamvis pactum, 2, p.te § 4, n.° 4, D. Ramos in syrenta, n.° 19, qui que contrarium servant, vel supponant Jaso, in d.a l. 69, ubi Alciatus, tt. 3, Giganius, in d.a l. impossibilis, n.° 3.

Con verso, si ista stipulatio celebratarit, promittis hominem mortuum dare, si hominem mortuum non dederis, centum dare, nulla est stipulatio pene, l. si homo, 69, litt. vel sic, si heredem me non feceris, l. stipulatio, 61, hoett., quia 1ª primaria imposibilis est, 2ª iure prohibita, quo prohibetur de hereditate paciscii, sive dari hereditate pactis, stipulationibus, aut contractibus inter vivos, l. pactum 15, l. licet, 19, l. ult.ª C. de pactis, l. hereditas, 5, C. de pactis & veritis, l. ex duobus, 42, § idem respondit, ... pro socio, l. 69, Jacuit, que est lex, d. tt. 10, lb. compilat., docent Molina, et addentes, lib. 1, cap. 14, n.° 6, et 7, Pailadorius to. 2, rerum quotid. cap. 3, Anton. Faber, in iuris prud. tt. 3, princ. 2, illat. 14, Osuald. ad Donellum to. 14, cap. 27, litt. G. Ant. Merenda late, to. 1, contrav. cap. 17, et duobus seqq., et haec duo exempla sufficiant, nam reliqua satis prosequuntur ... intract. de stipulat. penali, quotiens vero in 1ª intentione comprehenditur, quod fieri non potest, pene adiectio inutilis est, naliter si tota stipulatio conditionaliter concepta sic, si hominem mortuum dederis, si celum digito tetigeris, quia que sub imposibili, vel turpi, vel iure prohibita conditione promittuntur, non debentur, l. iuris gentium, § ...

... 1. 22

§. ob maleficia, 3, l. si rem, 21, § pacta, 4, de pactis, l. generaliter, 26, cum seq. l. si stipuler, 39, l. si flagitii, 123, hoc tit., quæ habet rationem in conditionali, quæ deficit consensus in promissione, cum conferatur in eventum conditionis, qui nullus est, ut dixi, in predicta relect. in penali vero, quæ semper in intentione (hominem mortuum dabo) est causa promissionis pene, ideo enim promitto, quia ita factum non est, quod desiderat fieri stipulator, docet Pater Sanchez, cum multis, d. disput. 24. Unde pena non est consideranda respectu clausulæ negativæ, si non dederis hominem mortuum, sed respectu affirmativæ precedentis, hominem mortuum dabis, in qua intentione, nempe affirmativa, cum conditio impossibilis convenit, et a qua distat, si negativæ clausulæ respectum haberemus, l. illa, d. hoc tit. atque ideo quod comprehenditur in 1.a intentione fieri non potest, quia impossibile, aut turpe est, frustra, et sine ratione, implementum postulatur, quod non est causa exigendi, aut promittendi penam, quo in casu inutilis in effectu est stipulatio. l. 2, § circa, de doli mali except., cum similibus,

Hic modus exponendi facilior, et convenientior est, que communis, qui tamen potest, nihilominus sustineri, dicunt ergo ideo penam adiectam stipulationi facti alieni deberi, quia in pena deficit ratio, ob quam stipulatio unica valet, nempe quod deserviet pro quisquam promittere debet, si quod pene quantitatem promittit, nihilominus deberi in stipulatione rei impossibilis turpis, aut turpe promitte, quia cum pena ind. tendat, ut adimpleatur quod in 1.a intentione promissum est, eadem turpitudo versatur in pene promissione, ac in 1.a intentione, siquidem per penam excitatur diligentia promissoris ad faciendum quod non ille promisit, quod si turpe est, etiam turpis est pene exactio, si impossibile est, est inepta, aut derisoria, cum ridiculum sit penam expectare ob non factum, quod fieri natura prohibet, ita post Bartholum, et Baldum, et alios classicos Jaso, in d. l. si hominem, 69, n.o ult. Vide Alciatum, ex n.o 4, Donell. n.o 9, et lib. 2, comment. cap. 16, vide Oswald. litt. G. et eodem lib., cap. 20, Vazquez Menchaca, lib. 3, usufrequentium, cap. 53.

n.º 33, p totum, fateor vero ad subtinendum męg expositionem non semper penę promitti, quando conditionis non expletę conventionem, neque in omni casu debeti, sed licet intentio expleta non sit, sed aliquid penę quaeri, si ad effectum consequendum sufficiens diligentia ex parte promissoris adhibeatur, ex casu, aut vim maiorem steterit, quominus sequatur, et tunc non dicitur conditionaliter promitti penam, sed ad ducendum promissoris diligentiam, quod ut breviter, et habita regula comprehendamus, ita erit dicendum

Continuatio

n.º 13

Vel alieno facto, aut dationi adjicitur pena, et in hoc casu semper debetur, si illud vel datum non est, quia in vim conditionis promittitur, non ad excitandam diligentiam, et consequens promissor penę ab ea non liberatur, licet curaverit diligenter, et satis egerit, ut extraneus det, vel faciat, cum ab initio promittendo factum alienum praevidere potuerit omnem difficultatem, quę negotio inerat, ut supra dixi, et in specie docent Bertrand. d. lib. 3, Covarr. c. 20. Sanchez, d. lib. 13. disp. 29, n.º 6. vel adjicitur pena promissioni facti proprii, quam tempus expediri optat creditor, tunc censetur promissa ad accusandam diligentiam, non vero semper, nec in vim conditionis, sed quando in mora fuit debitor, et est aliqua negligentia, quę illi possit imputari, veluti si conduxi navem, ut intra Kalendas Julias proximas merces meas Magister in talem portum transveheret, si enim transvehisset intra illas Kalendas, ut daret nomine penę centum, et centum est commissi penę, si vitio navis, vel culpa Magistri ad diem merces transvectę non sint, quia non debuit vectorem decipere, Cęterum si maris vitio, aut procella, vel quia publica authoritate impedita fuit in portum suum non pervenit, non debetur pena, quia nihil negligentię magistro potest imputari in casibus, quę extra suam potestatem fuerunt, arg. ex L. item si verberatum, 29. § vlt. de rei vindicat. L. si fundus, 33, locati, L. Lucius, 11, de evictionibus, docent licet minus expresse Accurs. et Anton. Faber per textus ibi in L. si vehendas, 10. § 1. verb. idem juris, ad L. Rhodiam de iactu,

exp[...] Iachinaeus, ubi sup. Dnus Valenzuela, 1. tomo, cons. 16, ex n.° 33, Surdus, multis relatis, in repertorio, de contractu, q. 43, n. 1, et 9, cum seqq. maxime, n.° 19, quod in facto [...] sed datio rei, [...] in l. intentione [...] sit, quod dicam, ni disputo, quod ad [...] tu huius legis [...], videri [...] quae dixi in tract. de stipulat. penali, princ. ult.

Illatio 2.a circa stipulationes Juditiales.

N.° 14

Secundo ex n.° principio, et ex proxime dictis infertur interpretatio ad text. in l. si quis scarij [...] l. si eq. 10, l. si quis, 11, cum similibus, ff. sig. cautionibus, in qua agitur de hac stipulat. Juditiali, [...] existere in Juditio [...] tij, in quo et alijs dubitatum olim fuit, vtrum possent subtineri [...] principium, et [...] recepta fuit, vt valeant, et promissor obligaretur ad penam, si promissa fuisset, in quo nulla specialitate [...], vt sup. dicebam, quod si pena promissa non fuisset, interesse venit in obligatione, quod est Jus speciale in pretorijs, et Juditialibus, v. g. procurator, de cuius mandato sufficienter non [...], admittitur ad agendum pro domino litis, si promittat Dnum ratum habiturum, quod ipse in lite egerit, quod quidem est alienum factum, alienum rati habitionem promittere, ex qua promissione obligatur, si Dnus reclamauerit, quatenus id litigantis interfuit, rati habitionem sequutam fuisse, princ. instit. de [...] procurator, et § sin. acte, de satisdationibus, l. Pomponius, 40, § sed et si quis, 2, cum seq. l. [...], 61, l. si procuratoris, 65, de procuratoribus, l. vlt. de fideiussoribus, l. si promissa 13, l. si indebitum 26, § 1, l. si procurator, 12, cum seq. l. ne satisdatio, 11, l. si sine, 22, l. bonorum, 24, l. vlt. § 1, rem ratam haberi, notant Anton. Heringius, de fideiussoribus, c. 14, ex n.° 194, Donellus, et Osualdus, lib. 20, commen. cap. 13, et 14, Vicar. noster, cum multis, ind. § si autem. Ideo vero obligatur promissor, quamuis de sua persona nihil spondeat, sed simpliciter promittat, quia iste stipulationes valent, ex mente Judicis, vel Pretoris, ex cuius imperio

interponente, l. stipulationes, 4. l. in conventionalibus, 42, hoc tit., iacta co, quamvis conceperint minus apte, reducuntur ex mente Pretoris ad mo lem formam, & quamagis valeret, quam perirent, quia in conventionalibus dicere precedit, valent quere expromitte contraherint, quatenus verbis exprimuntur, et in pluribus ll. q. 99, hoc tit., ut sup. in primo dicitur, & apud nos probat directur tenendum, 11, tit. 11, part. 4, notarunt etiam disserentiam hanc differentiam, ut creditur Accursius, ind. ss. reliquus alios, ubi Pichar. n.º 20, inst. de inutilibus. Sassa, exclaricu, in l. stipulatio ista, 38, n.º 4, hoc tit. Donellus, in princ., n.º 4, et tit. 12, comment, cap. 19, Connanus, lib. 6, cap. 3, n.º 4. Gifanius post antiquiores in l. quoties, 81, hoc tit. n.º 3. Ricar. in l. vit. § 1, n.º 6, de rebus creditis, Grotius, de iure belli, et pacis, lib. 2, cap. 14, § 16. Anton. Gomez 2 tomo variarum, cap. 10, n.º 13, Pater Sanchez, 2. lib. matrimonium, disp. 24, n.º 3, Amaya lib. 2, obser. cap. 13, ex n.º 12,

Illatio, 3.ª circa factum proprium, quod exercetur alias res versus, aut personas, ad l. q. 81. hoc tit.

n.º 15

Tertio, ex nostro principio, infertur interpretatio ad textum in se obscurum, nota tum, in l. quoties, 81, hoc tit., quem Ulpianus, ita fuisse conceptam stipulationem, promittis sistere illum hominem tali in loco, cui stipulationi non fuit adiecta pena, quaerit an valeat sine pena promissione, quod est idem acquirere, utrum sit stipulatio facti alieni, quae valet adiecta pena, et sine ea inutilis est, refertur. & ex plurimis Celsi docentis sustineri stipulationem hanc etiam sine pena, intantum ut si homo non sistat tali in loco, succedat obligatio ad interesse, quod decaeteris obligationibus faciendi domum, eundi Romam, et similibus, in quibus interesse debetur stipulatori, si factum non sit, quod fuerit promissum. l. stipulationes, 72, vers. Celsus, hoc tit. ubi eiusdem Celsi eadem refertur, indistincte, de quibuscumque faciendi obligationibus, ut in.

siquis ab alio, in fine, de re Iudicata, q̃ signanter notat Gifanius in 3a, d1, rao dubitandi est prompta, qui enim promittit aliquem talem in loco sistere, promittit factum illius, cum promittat eum staturum esse, q. promittat factum alienum, raone vero decidendi praebuit Vlpianus illis verbis, namqui alium sisti promittit, hoc promittit, idest sequuturum, vt stet, q. n̄ factum alienum promittit, sed factum proprium agendi, vt alius sistat, ad cuius sic explicationis, observandum est, verbum sistere, active significare, ponere, ergo in tali Lugar, vt notavit Laurentius Valla, lib 4, elegant, cp 6. et lib 6, cp 31, Budeus, in annotationibus, ad Pandectas, in l. vtroff. an dictus vocati. et Anton. Augustinus, ad leges, 12, Tabullarum, cp 93, quae alter Grotius, in sparsione florum, ad titulum, de eo per quem factum erit, q. factum personam sistende n̄ est in consideratione, neque sumitur, vt actio, qua semet ipsum sistit, sed vt passio, idest qua ab alio sistitur, itaque est factum proprium promittentis, q̃ exercetur circa aliam personam, vt posset exerceri circa aliam rem inanimatam [illegible] in tali Loco, a promissione sistendi argentum, vt alias res mobiles, prae docent licet [illegible] Iasso, [illegible], Duarenus, Donellus. et Gifanius. in d a, l, 81, Conanus. 3o lib 6, cp 3, n.o 4.

Nº 26

Ex quo liquido apparet hunc Locum n̄ ee intelligendum de stipulatione Iudiciali, per quam quis promittit reum in Iudicio sistere, sed de conditionali per quam promissor spondet aliquem intra tales Bales alicubi sistere, idest ponere, locare tali in loco, ideo dixit Iurisconsultus exempli gratia, veluti, servum suum, vel hominem liberum, vt enim servus in Iudicio sisti potest, n̄ tanquam persona, sed tanquam res, nempe q. abest servus, et dominus, cuius nomine noxae deveniri, l, siquis servum, 7, siquis cautionibus, l, 2, §1, si ex noxa lib caa agatur, ita in multis aliis casibus necessaria, et magis frequens est ss. servum, veluti si tradendus est sibi, vel debet adesse, vt negotia aliqua gerat, nihilominus n̄ censetur promissum factum conditionaliter, vt interesse praecisse debeatur, sed tantum ad habendam diligentiam, si persona intervenerit,

Veris

verum interim indefectum pene, debeatur, qua adhibita, cessat obligatio, quod significant praedicta verba dictae Legis, 82, ad seactum, vt statt. Ratio est, quod est factum proprium, non factum alienum, et pena adiecta stipulationi, facti proprij, magis adstringit promissor, si alienum factum non sequuta, quod si ipse promissor non faciat, quando dese spondit, quod alienum factum conditionalit ponita in obligatione pene, nec sufficit ad evitandam penam, post sequus adhibita diligentia, cum promissor ab initio debuerit dificultatem praeui dere, vt dixi, n.º 13, quomodo vero suum factum promittit, non cogitat de maiori obligatione, quam de sibi impossibili; quod si per mortem personae sisten dae, vel per aliquem casum inevitabilis accidat, quominus sua die sisti posit, non oritur obligatio, quae in hac stipulatione tantum est ad curan dum, et satagendum, vt expresse consultus decidit, et docent glosa in posi tioni, 63 aust, in fine, Gifanius in d. l. 82, n.º 2, et videtur esse demente Savonis, et antiquorum ibidem, quod quod Alciatus, n.º 1, plerisque promissorem teneri, si homo statutus non sit, doceat, in quo stipulatio conventionalis non dis tat a iuditiali, iuditio sisti, in qua si iusta causa sit, per quam statio ho minis in iuditio impediatur, cessat obligatio, tum rei principalis, quam fideiussorum, iustae vero causae impedimenti referuntur, in l. 2, § siquis in iuditio. 3, vsque ad finem Legis, et in duabus seqq. sique cau tionibus, propter quas terminus prelatus, siue vt olim dicebant, diffinditur, donec impedimentum esset, quod si perpetuum est, extingui tur obligatio de sistendo alio in iuditio, docent ad leges 12, tabull, Rebardus, cp. 5, Anton. August. cp. 37, Gotofredus, lib. 2, tt. 2. § 3, Cujac. lib. 3, obser. cp. vlt. Josephus Scaliger, ad Festum verbo reus, Innocentius Cironius, ad tit. 3 extra, de dilationibus, de qua distinctione facti pro prij, et alieni accipiendas esse existimo, l. 12, tt.º 7, et l. 12, tt.º 23, part. 3.ª quae nimis generaliter loquuntur. = n.º 17

Cum parti vt id obiter ad notemus, obstant textus in l. vlt. § 1, de rebus creditis, et in l. illa sti pulatio, 67, § 1, hoc tt.º ubi siquis ita stipulanti, promittis decem dari,

respondeat securaturum, docent doctores non teneri posse ad decem standa, siue quod idem est, non teneri solutione certi, per quam certum quod petitur, qualia sunt decem, l. stipulationum, 74, § 1, hoc titulo, teneri tamen quaerere, et praestare reum idoneum, idest debitorem locupletem, qui eadem decem spondeat, quae dicti, et obligetur ipsi efficaciter; cum enim promittit factum propriae curandi decem, et tenetur cum effectu praestare satis idoneum debitorem, qui ita efficiat, quod non sufficit satagere ad quaerendum, neque superveniens difficultas liberat promissorem, huic tamen difficultati satisfaciendum est, ex propria satisfactione decem curari, quae significant parare decem, et omnimodo efficere, vt ad stipulatorem perveniant, vt ex pluribus testimonijs docet Budeus, ad dictam legem vltimam, § 1, quare qui ita promisit, non facit, teneatur solius diligentiae promissione, sed praecise ad effectum se adstrinxit, quomodo quam Iuris consulti innuunt, itaque in primis supponendum est, promissorem de semetipso spopondisse, quod recte supponit Anton. Faber in rationali, ad dictum § 1, melius quam Bartholus, et alij, qui in personaliter conceptam fuisse stipulationem censent, cum verius sit promissionem impersonalem nullius momenti esse, nisi ex antecedenti tractatu constet de semetipso promisisse, qui impersonaliter spopondit, vt non male probatur ex Authentica, siquando, C, de constituta pecunia, deinde observandum est, aliud significare haec verba, promitto curaturum me, vt Titius; ac ista, promitto decem tibi curare, illa enim solam diligentiam exigunt, haec vero effectum promittunt, vt docent Alciatus in vnica lege, n.º 6, et in dicta l. vltima, n.º 9, et fere omnes classici in dicta l. 67, § 1, Conanus, lib. 6, commentariorum, cap. 3, n.º 9, Donellus lib. 12, cap. 19, Cujac. in dicta l. stipulatio, 38, § 1, hoc titulo. —

N.º 10.

Quo supposito, vt eamdem illationem prosequamur, ex eo facile exponitur textus alioquin difficilis, in lege, qui autem, 14, § sed et siquis, 2, de pecunia constituta, cassus est, de eo, qui pro se, idest pro debito suo constituit fideiussorem se daturum, in quo antecedenti dixerat consultus de pignore in re spectatum more constituendi pignora, vnde deducit posse etiam debitorem constituere se daturum fideiussorem;

male hunc textũ, procul dubio accipiunt Cartrensis, & Donellus, n.º 2. et 5, in eadem Lege, idq; Cartrensis, n.º 2, Alexander n.º 6. Jaso, n.º 5, in L, stipulatio 38. hoc tt.º, noster Pichardus, in § siquis, n.º 16, inst, de in vtilibus, Anton, Faber, & Gotofredus, in d. § sed & si quis, Cardinalis Mantica, de tacitis & ambiguis conventionibus, lib 14, tt. 33. n.º 7, docentes primo loco fuisse factum alienum, nempe fideiussoris, qui post modum interceserunt, resolui tamen in factum proprium promissoris curandi, & satagendi propter equitatem constituti, quod est pretorium, & pro consequens nititur equitate, sed sementiam hoc facile reijcitur, quia etiam constitutum ad nihil valet, si alienum factum promittatur, L, eum qui, 5, § sed & si, 4, de pecunia constit, authent, si quando, C, eod tt.º quare dicendum est in proposita specie factum supponi, ut promisisse debitorem, nempe querendi, inveniendi, prestandi, fideiussorem, docent Emilius Ferretus, & Duarenus in d L, stipulatio ista, 38. idq; Duarenus, ad tt.º de constituta pecunia, cp 2, Donellus, d. lib 12, cp 19, Hipolitus de Marsilis, in rubrica de fideiussoribus, n.º 213, Belonus lib 3, suppectat, cp 13. magnus Preceptor meus D. Ramos, in presenti, n.º 18,

N.º 19

Sed ut penitus textus hic exponatur, notandum est, constitutum esse obligationem accessoriam, ut probatur ex L, hactenus, 11, de pecunia constituta, docent, aut supponunt Cujac, lib 2, obs, 33, Pap, in L, postquam, 5, ut Legatorum nomine caveatur, Duarenus, vbi supra, cp 1, & 2, Dominus Larreategui, lib 1, select, cp 3, n.º 5, Josephus Sanctollaria, interpretationum selecti Juditij, disput 15, pro tota, & eque alijs, que ita asserunt, in achademicis, ad tt.º de fideiussoribus, cp 1, n.º 7, quod idem dicendum est de pignore, & fideiussione, ambo enim obligationes alij obligationi accedunt, & accessiones in Jure appellantur, L, si ser vum, 91, § in une videamus, verborum accessiones, hoc tt.º, L, in omnibus, 43, de solutionibus, dixi eodem cp 1, n.º 3, cum vero accessio accessionis, ut qualitas qualitatis in Jure non dari soleat, L, 1, de usufructu legato, consequens videbatur non posse debitorem constituere daturum se pignora, seu fideiussores,

q ipsi constitutu accessio est, et pignora, fideiussoresve, que constituenti etiam sunt accessiones. nihil ominus, in § 1, dicte legis, quia ut § 14, docuit Vlpianus, propter utilitatem commercij, et facultatem expediendorum negotiorum uerepriscie inusij, ut posset etiam fieri constitutum pignoris, quauis uno, ideoque constitutum duplicem accessionem contineret, ex quo statim infert posse fieri de fideiussore dando, quasi non sit maior ratio illius accessionis, ac istius, ad quod probandum tanquam ad res nubes, et dubias utitur Pomponij authoritate; deinde quaerit, si constituerit de certa persona fideiussora, veluti de Titio, et hic nolit fideiubere, ante mea ait nihil quod interest, quod factum quod constituit, expletum non sit, docetque inibi quod interest, teneri, nisi alium eque idoneum fideiussorem det, quod cum promisit se daturum talem fideiussorem, quem sibi potestate propria non habebat, debuit de hac dificultate cogitare, quare tanquam premissa non poterit eum rebelare a pena, sine ab interesse; quod si decesserit ante diem constitutum, vel ante interpelationem, idest, ante moram, non teneri, quod impossibilitas hec venit acasu, et tunc liberatur, qui factum proprium promisit, d. l., si vehemenda, 10, § 1, vers. idem Iuris, ad leg. Rhodiam de iactu,

Illatio, 4a. de promissionib. circa qualitates rerum rurarum, ad l. si ita quis, de evictionibus,

N.o 20

Quarto ex nostro principio fit, ut promissio facta circa qualitates rerum nuarum utilis sit, licet vel ante factum alienum contineat, quod primo, et principaliter promittimus quod nostra refert, ad res proprias alienandas, et aliciendos emptores, quod quotidie fit, et per accidens alienum factum videatur, ita docent cum Iuditio Tasso, in l. stipulatio, 38, n.o 4, vers. 4, ubi Duarenus, vers. nemo aute, Boetti. Donellus in presenti. n.o 6, a quibus in effectu non disferunt, Alexander, n.o 3, Alciat,

n.

n.° 10. in d.a l. 3 d. noster Amaya lib. 2, obser. cap. 13, n.° 10, et 12, licet
alijs terminis see explicent, species stat in l. si itaque, 31, de evic
tionibus, in qua Ulpianus, lib. 42, ad Sabinum, quaerit an haec stipu
latio utilis sit, promitto sanum esse hunc servum meum, furem non esse, vi
petionem non esse, idest, non esse cadaverum nudatorem, ut exposuerunt Goto
fredus ibi, Petrus Faber, in l. verum 31, de regulis iuris, Amaya, d. cap.
13, ex n.° 23, in hac hypothesi forsan Proculiani a Sabinianis dissen
tiebant, de qua sententia Sabini hodie habemus, utpote quae obtinuit, du
bitatur ergo, an talis promissio valeret. ratio dubitandi non inepta
est, quia promittere servum meum esse sanum, spectat ad habitum corporis ser
vi, promittere non esse furem spectat ad habitum animi, quae omnia ex
tra meam potestatem sunt, et habitus animi, voluntas, aut affectio
nes servi propria sua sunt, l. 3.a C. de haeredib. instit. igitur vel
promitto factum alienum, vel rem praestatu impossibilem, censuit Sabi
nus, (ut constat ex fragmento eiusdem l. quae extat in d.a l. verum 31), ve
rum esse nec pacta, nec stipulationes posse tollere factum, idest, non posse
efficere, ut qui aegrotat sanus sit, qui malis moribus praeditus
est, sit bonae frugi, quia ut Philosophi dicunt, ad praeteritum non est po
tentia, de quo axiomate videndus est ibi Iacobus Gotofredus, itaque
tanquam impossibile nec pacto, nec stipulatione posse comprehendi, hic
est sensus illius clausulae, inutilis stipulatio quibusdam videtur forsan
Proculianis Sabinianorum adversarijs, quia si quis est in hac causa
impossibile est quod promittitur, Hoc est si servus morbo, aut vitio af
fectus est, impossibile est, quod ita non sit, et ex adverso ita arguebant,
si non est, frustra promittitur, idest sanus, et bonae frugi, supervacanea est
promissio. nihilominus contrarium decidit Sabinus optimo iure do
cens haec verba non esse referenda, ad habitum corporis, aut animi,
qui non subest alienae potestati, sed ad quantitatem, ad bonitatem rei, ad
iustum ipsius valorem, in tantum, ut qualiter servus se habeat, quem
promissum sit, debeat promissor stipulatori, quanti sua interfuit,

& multo facilius, si pena huic stipulationi adiecta sit, q̃ valide confirmauit a ꝗ. to inquit enim, q̃. do vendenta animalia promittit vendi tor ex edicto ędilium ea sana recta ędere, & viuere, que stipulatio nes substinentur tanquam bone eorum qualitates, ob quas digna cenatur pacto pretio, L. 2, § 1, de ędilitio edicto, L. ex empto, 11, § animalium 4, de actionibus empti, Marcus Varro tt 2, de re rustica, cp 2, cum tali, seqq. Agelius tt 4, noctium atticarum, cp 2, notant multi relati ab Amaga. d. cp 13, n. 1, & vltra illos Cujac. tt 4, obser. cp 3, Brisonius tt 3, de formulis, & prescri ne. Rebardus, de authorit. prudentum, cp 10, q̃. vt in animalibus bona sa litudo corporis promitti potest, sic in seruis, tam recta corporis, quam animi. =

Sed in presenti opportune quęrita, q̃ promittit emptori his verbis, fugitiuum non esse exposuerunt Cęsares in L. si apud 3. C. de edilitijs actionibus, nempe non fugisse, quam diu in sua permansit potestate, cęterum si post quam aliena tus fuerit, incipit fugitiuus fieri, inmunem esse venditorem, promiseque docent, q̃ morbi, aut vitia superuenientia ad emptoris periculum spectant, L. 1. & vlt. C. de peric. et comodo rei vendita, L. 64, cum duab. seqq. tt. 5. part. 5. docent cum multis Hermosilla, in additionibus ad Glossam 13, n. 4, dictę Legis, 65, Barbossa in collectaneis, ad Legem 13, n. 21, & 27, & latius ad dictam Legem 33. Anton. Gomez, & nobus additionator Lay nez, 2, tomo, Variar. cp. 2, n. 49. vers. adde tamen, que nunt autem si venditor non tantum de preterito, & presenti promisit seruum viciatum non esse, sed ad futurum extenderit cautionem, promittens deinceps non fore fu gitiuum, aut vitiosum, antereata; respondent temerariam esse promissio ne, sed nihilominus venditorem teneri, quamuis alioquin vitia post venditionem accidentia ad damnum venditoris non spectent, nec tenem parcendum ei, quippe a temeritate ad plus se obligauit, quam in sua potestate est, vt dixit Baldus, in eadem L. 3. eo maxime, q̃ promissio hęc non acci pitur tanquam alieno facti, aut habitus, que dependent ex affectibus serui, sed tanquam bonitas rei propriae, vt loquitur Salicetus, quam ade

mer

ꝯmendare volebat venditor, et asseueraret futurum etiam tempus, vt
sic maiori pretio servus dignus esset, cuius momentaneo actu appla
usit, vt auderet cauere in posterum vitiorum futura, hec recte dicuntur
de vitijs animi, quod dicendum sit de morbis, aut affectibus valetudinis,
nec disputarunt authores, nec tamen decidunt; petenda tamen decisio est ex
L. non moriturum, ff. C. de contrah. et committenda stipulat. vbi dicitur esse
stipulationem impossibilem promittere non moriturum servum; quod possibile est,
nam quo casu mortuus etiam debetur, tunc enim post mortem, idest post
mortem recte deducitur estimatio in stipulationem, vt idem textus ait, sic in
telligendus, iuncta L. si servum, 91. § effectus, ff. de verb. oblig. quo eodem modo de
risoria, et impossibilis promissio est, si quis promittat servum non egrotatu
rum; nec hanc promissionem dicimus temerariam, sed ineptam, vel temera
ria illa est, cuius effectum possumus spectare, et assequi, licet sub minima
fiducia, et cum imprudentia, vt docet Angelicus Preceptor. 2a. 2e. q. 53,
art. 4, in corpore, et post eum Lessius, de iust. et iure, lib. 3, qui est de fortitu
dine, cap. 1, n. 65. Dominus Sapia, 2. tomo. Cathene moralis, lib. 4, q. 4, art.
1. temerarium implere debemus, ne sub fiducia mia alter decipiatur,
vt docet Cassianus, satis apte, collat. 17. cap. 2. vbi, et consequenti capite, late
illustrat Alandus Gascus, fatuum derisoriumque, aut impossibilem non tenemur
implere, quia ex illa promissione nemo prudens decipitur, ex his principijs.
estate preterita decidi consultationem mihi factam ab amplissimo quodam
viro, de eo, qui cum censum venderet, instrumento cessionis promisit sem
per exigibilem fore, et post viginti annos debitor, qui soluebat re
ditus, decoxit, emptor translatarius, sive cessionarius regredi vole
bat contra venditorem cedentem, ex eo quod census factus fuerat non exigibi
lis; respondi regressum esse denegandum; quia promissio perpetue exigibili
tatis, derisoria, et impossibilis erat, non aliter, quam si venditor caue
ret domum non ruituram, servum non moriturum, que promissionem non obligant,
nulla enim res, cui tamen exitus non imminet, [illegible] naturaliter, L. pecu
lium, 40, de peculio, a quo non videntur dissentire, licet sic non disputent,

Gaspar Rodriguez, de annuis redditibus, lib. 1, q. 21, Honoratus Leotardus, de usuris, q. 20, ex n. 30, doctissimus Fisci Regii Granatensis Patronus, Dnus Olea, de cess. iurium, et actionum, tit. 7, q. 3, n. 35, et 36.

Alia species praecedenti similis desumpta ab eodem Ulp. et ex eodem tit. extat in l. si impossibile, 90, de pactis, ubi nos docet non esse impossibilem hanc stipulationem, si facies fuge servum meum. quam solet interponere depositarius servi, vel conductor, commodatarius, et similes, qui illum recipiunt, ut postmodum Dno restituant; haec enim promissio non tam respicit habitum animi servi ipsius, quam facta tenentium servum, et ad id neque corrumpat, vel consilio suadendo malos mores, vel iniuria, et negligentia incurando, et [illegible] promittendo, ut ab alio solicitetur, et pervertatur, docet post classicos Iason, in d. l. stipulatio, 38, § hoc tit., n. 7, Petr. Faber, et Gotofredus, in l. verum, 31, Richard, in § siquis alium, n. 6, instit. de inutilibus, Amaya, d. tit. 2, cap. 13, n. 9, hanc enim promissionem Proculiani impugnantes eodem arg. quia si servus erat rapax, et mali affectus, impossibilis erat promissio, quia nulla diligentia consequi potuerit, ut fur non sit, si vero bonis moribus praeditus erat, superflua est promissio. Sabiniani vero defenderunt illam ad exemplum edicti de servo corrupto, quippe si aliena persuasio nihil faceret ad inserenda vitia in aliis, non daretur actio a Praetore, in eos qui alienos servos corrumpunt, sed datur, et quidem magis est in duplum, quia non est derisoria promissio, sed ad haec in stabili commodatarius, conductor, et similes, ex l. contractus, tenentur dolum non committere in re sibi locata, vel commodata, et hoc amplius evitare negligentiam, ne fiat ab alio deterior, iuxta distinctionem text., in l. si ut certo, 5, § nunc videndum, commodati l. contractus, 23, de reg. iuris, quia superflua est promissio illius rei, ad quam contrahens obstrictus est ex natura contractus, sed respondetur validam esse promissionem eius rei, ad quam quis de iure tenetur, ut sic duplici vinculo adstringatur, Legis nempe, et propriae voluntatis,

vt nihil probant diversitas, in l. stipulatio, 19, hoc tit. l. penult. C. de sponsalibus, et in specie docent Bartholus, Castrensis, et Antonius Faber, in d. l. 90, haec vtilitas sufficiens esset, ad hanc pactionem sustinendam, sed Paulus Castrensis, ibidem n. 6, aliam rationem excogitat, satis ingeniosam, quippe ex l. contractu, tantum tenetur adhibere diligentiam circa rem ipsam, quae deterior reddatur, l. 3, § si reddita, ff commodati, Donellus, lib. 16, comment. cap. 3, in fine, veluti ne reddatur seruus, claudus, vel mancus, non vero circa interiores habitudines serui, quia diligentia in contractibus circa custodiendum corpus versatur, non circa animum, l. si seruus, 27, § si libericarius, et § Proculus, ad l. Aquiliam, l. in mula, 30, § qui mulas, locati. Rursus actio de seruo corrupto tantum habet locum, quando dolo corruptus seruus est, l. 1, in principio, et § persuadere, 3, l. dolo, 3, ff de dolo, 9, de seruo corrupto, quia vt comprehendatur diligentia circa custodiendum seruum, ab alienis persuasionibus, conventio necessaria est, et hoc amplius est notandum, cum eodem Castrensi, totum id operari verbum non facies, quod significat non persuadebis, et rursus non ita negliges, vt ab alio fiat fur, nam est, quod verba contrahentium ita debent accipi, vt aliquid operentur plusquam ex natura contractus veniat, l. siquando, lib. 9, de legat. 1, de quo multa et multos adducit Barbosa, axiomate, 222, n. 11, cum autem ex natura contractus veniat dolus, nullatenus committere imre sibi commodata, aut deposita, sequitur, vt verba illud, plus operetur, nempe circa ad diligentiam circa extraneas personas ne seruum peruertant,

Non

nullum discriminis speciem, in l. 29, ff locati, in quo ponitur ad lectum hoc pactum contractu locationis sibi reddenti, idest conductori, [illegible] vtere simitam, cingere arbores, [illegible] seculariae, in orbe secamentaliter, [illegible] quae enecat arbores, nisi intempore fiat, l. cedere, 5, arborum furtim caesarum, notavit Cujac. lib. 9, obseru. cap. 12, Brisonius, et Lexicorum authores, verba cingere

n. 23

quærit ad conductorem teneatur, et imprimis constat promissione factum suum in non cedendo, deinde quo ad extraneos si aliquos videat cedentes, vel vrentes, quos prohibere possit, palam extraneis, si sinat malefacere, et non prohibeat. Item que quæritur, 13, § ex certitu, 7. eod. tit. an in ipsius tenea tur, dubitatum fuit, et respondet Alfenus, quoad extraneos teneri adhibere custodiam siluæ, et diligentiam curando, ne cedant, cingant, vel vrant siluam, quod promittere proprium diligentiam, nam et factum extra neorum, ut docuit Accursius, quæ expositio descendit ex ead. reg. quod si verbum sinere, tantum acciperetur pro non sentire, nihil operaretur. pactum appositum, cum ad id teneretur ex c. natura contractus, quod vt aliquid opere tur, necesse est, vt significet custodiam siluæ, et diligentiam circa alios quorum damnum vertere possit, vt docuere Accursius et Antonius Faber in d. l. 29, Pacius lib. 2, Legum conciliatarum, q. 7. et forte Cujac. lib. 4, q. 93, Pap. in l. veteribus, 39, de pactis, quod adhibita omni diligentia assequi non possit, vt extraneus non cedat siluam immunis erit a periculo, quod verbum sinendi procurandi, curandi, in his quæ a facto non dependent, non inducit præcisam obligationem, sed tantum promittunt, quod in nobis est, nempe diligen tiam, vt ex Bortio docuit magnus Præceptor meus D. Ramos, in p. sent. n. 19, vnde si ad id quod facere possumus, referantur hæc verba præcise obli gant nos ad dandum, vel faciendum, vt in l. si hæres, 73, de legatis 1. fac vt ad Titium tot nummi perueniant, nec enim aliter potest facere, vt per ueniant, nisi ipse det, vel alius nomine ipsius, alioquin si permittantur a reo, vel a debitore locupletem, vt in l. vlt. § 1, de rebus creditis, non facit vt perueniant, licet faciat, vt permittatur, quod est diuersum,

Illatio, 5. de Stipulat. habere licere, ad versicum, idemque nostræ Legis

nº 24

Aliquanto digressi sumus a via, occasio ne præcedentis illationis, de promissione bonorum qualitatum seruorum,

sed vt regiq, rectiq repetamus quinto, et eode principio, et nuper ex posita doctrina infertur valere stipulationem p quã quis sponaet rem habere licere, siue ab alio auferendã, aut euincendã n esse, q n pmittitur negatiuũ factũ extraneorũ, sed asseuerata Jus, q in re habeo, quã si dicerem, pmitto hanc rem adeo in dominio meo esse, subiecta dispositioni meæ, vt nemo eã tibi auferri posit, q si auferat, prestabo, vel quantũ tua interest, vel duplũ, precedens stipulatio fuit de bonis qualitatibus rerũ meaꝝ, q animal morbosũ n sit, q seruus n sit vitiosus, hec est de bono iure, q promissor habet in re, igitur vt diximus valere precedentẽ. consequens est, vt hec pmissio valeat, videamus ergo breuiter, cuius vsus sit, quid contineat, et qualiter committatur,

n.° 25

Frequentissima est in emptionibus, et venditionibus contractu, L. exempto, 11, § Idẽ Neratius, de actionibus empti, L. venditor, ff. de euictionibus, docent omnes ibi sicut vsq ad Gifaniũ in L. stipulatio, 38, hoc tt.° Molina in emporio Juris, tt.° 9, in pre ludijs, ex n.° 36. adeo quidẽ, vt quãquis emptor non teneatur precise rem facere accipientis, L. si in rem alienã, 28, de contrahenda emptione, teneatur tñ cauere de euictione, et rem habere licere, pmittere, vt notaui, to 2, opusc. sect.e 1.a cp 3, n.° 4, a qua non tã discedit Orozco, to 3. de apicibus Juris, cp 4, n.° 11, p sua tradidit doctrinã a nobis traditã, n in superiori, libidine contra dicendi, quo in toto illo opere frustra, et inutiliter arreptus est, sic etiã quando testator generaliter hominẽ legat, tenetur heres cauere legatario habere licere, q de dominio precise transferendo cogitauit testator L. heres, 58, de euictionibus, L. si a substituto, 44, § 1, L. si domus, 71, § 1, de leg. 1.°, L. si concubinã, 29, § si heres, de leg. 3.° secus si Stichũ leget determinate, q n tenetur aliter eũ prestare, quã apud testatorẽ fuit, L. cum pater, 77, § euictis, de legatis, 2.° qui enim rem tradidit ex causa lucratiua, n tenetur de euictione, nec cauet habere licere, L. 2.a C. de euictionibus, iuncta L. ad res donatas, 63, de edilicio edicto, que est nota, et notabilis

differentia, inter Legatum generale, et speciale, nam qui legat hominem in genere, cogitat de dando aliquo, et dominium absolute transferendo, atqui servum determinate legat, nihil aliud vult Legare, nisi ius, quod in eo habet, L. si legati, 56, L. sidemus, 71, § ult. de leg. 1. docent pariter interea dissentientes, nisi in modo dicendi, Cujas, lib. 8, quaest. Pap. ind. § eviction. et in recitationibus, ad L. 49, § 1, et tract. 2. ad Afric. in L. si heres, 110, de leg. 1. Donellus, lib. 8, cp 19, et lib. 13, cp 9, Gotofredus, in d. L. 24, § si heres. Ant. Gomez. 3. tomo. varia, cp 2, n 36, Moriquecho, de divisione bonorum lib. 1, cp 8, Amaya, d. lib. 2. cp 13, ex n. 10, quod idem dicendum est, de stipulat. qui enim promittit hominem generaliter debet prestare cautionem habere licere, alioquin non satisfacit promissori, nec liberatur dando hominem, qui est alienus, si postea evincatur, quod si Stichum promiserit, adimplet dando illum, nec debet cavere habere licere, quia evicto eo non tenetur de evictione, d. L. 2. C. de evictionibus; quod verum est, in stipulat. interposita ex causa lucrativa, qualis presumitur, omnis stipulatio, ut probatur ex d. Lege inter stipulantem, 83, § item, 6, et dixi lib. 7. opusc. cp 5, n 6, quomodo accipiendus est textus in L. quae, de legato, 46, de leg. 1. Caeterum si stipulatio interponatur ex causa onerosa, veluti super permutat. et similibus, ut in L. 3. § 1, de actionib. empti. L. stipulatus, 4, de usuris, semper prestanda erit predicta cautio in summa, quod prestatur, vel quando dominium precise transferendum, vel quando is qui tradidit de evict. tenetur, =

Nº 26

Nunc de effectu disputandum est, per tantum promittitur, quod ad causam pleni, perfectique dominii adquirendi, et retinendi spectat, ideo si aliquid illius auferatur possessori, per quod non habeat, vel possit desinere habere plenum, perfectumque ius, in re tradita, statim committitur, veluti si evincatur nuda possessio usus fructus, aut usus rei, L. stipulatio ista, 38, § at si quis, 2, vers. sed quatenus, hoc tit. juncta L. fundum, 46, de evictionibus, istae enim sunt partes complentes dominii, quae si deficiant, non habemus plene rem, sive non licet nobis habere,

vt yminq fuit, hoc amplius ptinet servu traditu n fuisse furtum, aut noxe, q̄ ōn traditu, obligatus criminibus n̄ fit p facto accipientis, sicq̄ novus dominus noxali Iudicio pventus tenebitr servu prestare, vel damnu resarcire, L. miles, 6. §1. de re Iudicata, toto ttº. de noxalib. actionibus, n̄ vero ptinet, q̄ morbosus n̄ sit, morbi enim n̄ ptinent ad hanc cautione, cu n̄ vitiant dominiu rei, sed bonitate ipsius, d. L. si a substituto, 49. §1, de leg. 1º, docent superiori n̄. laudati. =

Nº27

Que stipulatio generaliter, et in rem pcepta pmittitr, quomodo cu res ab extraneo evincatr, vel pars eius, vel Ius aliquod, q̄ spectat ad plenu perfectu q̄ dominiu, aliq.de vero n̄ pcipitr in rem, q.a n̄ asseveratr absolute, sed tantu respu aliquaru psonaru, veluti si p ipso tantu dese caveat, et heredibus suis, vt habere liceat emptori, tunc si ab extraneo res evincatr, n̄ pmittitr stipulatio, cuius rei elegans extat exemplu, in L. ex empto, 11, § vlt. de actionibus empti, nec enim semper venditor promittit rem ab omni periculo immune, vel secura a qualibet evictione, sed satis habet dese, et de heredibus suis cavere, quo ptemptius emptor est, suscipiens in se periculu ab extraneis metuendu, et ob prtiu exiguum prebet, docent Constalius, in d.a L. ex empto, 11, § vltº. Cobarrus, lib 2, varia, cp 17, nº 2, Antoñ. Gomez, 2 tomo, varia, cp 2, Henricus Bum erim, repetitaru lectionu, cp 43, et cu multis Fontanela, de pactis nuptialibus, clausula, 4. glosa, 8, p.te 11, an. 92, que stipulatio inducta est gratia adiuvande, exceptionis rei vendite, et tradite, per quã si venditor, vel eius heredes ex quo cu q̄ Iure superveniente velint rem evincere emptori, repellunt, L. si vindicantẽ 17, de evictionibus, L. 2.a de except. rei vendite, cu similibus, et amplior aliquanto est, qua exceptio, quippe ista tantu removere potest heredẽ agentẽ, licet multi sint, p stipulatione vero psequitr, n̄ potest agere etiã ptra heredes n̄ inquietantes, cu agente vno pmittatr, L. 2, § vlt. cu L. seq. tit. hoctº. vt ait Cellatius in tractatu, de individuis, cp 2. Ruesus hec specialis promissio distat. a

a precedenti in rem decepta, quae generali subservit actioni ex empto de evictione, quare non prius committitur, quam res evicta sit, et effectu, L. evicta, 70, de evictionibus; specialis vero incipit locum habere, simul ac controversia mota est, L. stipulatio, 38, in principio, § 2, et seqq. hoc titulo illa refertur ad ius rei, ut possit eam habere emptor, haec ad factum, ut non inquietetur, non molestetur, ut quiete re illa fruatur, et utatur, ut in simili docuit noster Arias de Mesa, libro 3, variarum, cap. 44, ex numero 13, ideo absolute potest quis promittere rem emptori habere licere, quia tantum evictionem promittit, cum respondeat factum, sed auctoris ius, quod in re habet, secundo promittit specialiter habere licere, id est emptorem non esse inquietandum, quod in facto consistit, tantum de se, et heredibus suis potest promittere, quos prohibere valet, non de extraneis, in quos ius non habet, nisi adiiciatur poena, dicta L. 38, § 2, ex quo apparet Paulum in primo textu, de hac speciali stipulatione loquutum fuisse, non de generali, quae haec in suo sensu omnium extraneorum factum praestat, illa vero heredum, et promissoris.

(1) 128

Ex quo exponendus est nobilis, et difficilis textus, in L. habere licere, 57, de evictionibus, docet inprimis Gaius non committi stipulationem habere licere, simul ac victus est emptor in iudicio evictionis, donec cum effectu res ablata sit, quia adhuc rem habet. Unde infert, si victor sine successore decesserit, ut nemo sit, qui possit urgere executionem eius, id est petere, ut ad executionem perducatur, non esse locum regressui, et cessare stipulationem generalem, habere licere, quae spectat, re evicta, ut praestet eam doctrinam suam; quaedam exempla supponit, quaedam exponit, supponit cum successore decedere, qui moritur cum herede testamentario vel legitimo, quod est planum, docet idem esse, si Fiscus occupet bona, sive ut caduca, sive ut ereptitia, sive ut vacantia, semper enim Fiscus est successor universalis, qui obligationibus defuncti, vel delinquentis tenetur, et experitur actionibus eiusdem, L. 1, L. bona, 2, C. de bonis vacantibus, libro 10, L. item veniunt, 20, § ait Senatus, 7, de petitione hereditatis, L. quidam, 96, § quoties,

L. fi

L. filius familias, 114, § qui intestato, de leg. 3. l. recusare, 6, § sed si fiscus,
ad trebell., L. 1, § divus. 2, de iure fisci, docent Pichardus, in lectura,
de adquir. hereditat., cap. 4, Amaya, loco cit., 1, ex nº 7, Olea, de cessione iu-
rium, et actionum, tit. 3, q. 9, ex nº 7, et tit. 6, q. 11, nº 49, et per consequens pote-
rit ad effectum producere actionem pendentem, emptori competentem, tunc vero
occupat bona, tanquam vacantia, cum fortuito defunctus sine herede
decesserit, quia neque testamentum fecit, nec agnatum, cognatumve habeat, intra gra-
dum legitimum, et rationales decernunt bona locupletia esse, et in
corporanda, L. 1, § 1, de iure fisci, quemcumque ex libertatis datas, ant-
e intestatum, nec observanda, si forte scriptus repudiaverit, nec sunt legitimi,
neque fiscus eas prestare tenetur, tanquam successor ab intestato, ut probat dixi-
turtex. in L. quod divo Marco, 40, de manumissis testamento, sed quando bona
vacarent, eo ipso quod ab scripto, et legitimo herede repudiata sunt, quamvis
rationales vigeant, in incorporatione prestare certas locupletia esse, tamen filius
prestat libertates ex eadem constitutione, vel petitis, ut cum servus ab di-
carit bona ad servandas libertates, L. 4, § eadem constitutione, 17, ibi certo,
fiscus fraudes, 19, et seq., quin expressior, de fideicommissariis libertatibus,
§ 1, sic intelligenda, instit., de eo, cui libertatis causa bona addicuntur,
quia non facile convertantur bona locupletia, quae a primariis heredibus repudia-
ta sunt, L. libertus, 36, de bonis libertorum, ita hanc constitutionem acci-
pio, precurrente licet obscure Cujatio lib. 9, resp. Pap. in d. L. 40, et quod aliter
D. Valenzuela, lib. 3, illustr., tractatu, de adquir. heredit., cap. 3, n. ult. ===

Non excipe-
rit Gaius hunc servum liberatum, ex causa conservandarum addictionem bonorum factam,
enim ex servus testamento manumissus, quod fiscus bona respuit, nec cedit, ut incorpo-
rentur cum honore prestandarum libertatum, sed supposuit, ut praecedentes
de herede scripto, vel legitimo, et tantum hunc servum successorem esse uni-
versalem, et ratione interpositae cautionis posse exercere omnes actio-
nes, quae competerent defuncto, quaeque ad modum tenetur omnibus obligationibus,
quibus ipse tenebatur, L. 3, d. L. 4, § tantum, 21, et seqq., de fideicommissariis.

Nº 29

libertatibus, docent noster Pichardus, prin.º, inst.ª de eo, cuius libertatis caã, exn.º 64, Brissonius lib. 2, select. cap. 14, Osualdus ad Donellum, lib. 4, com ment. cap. 1, litt.ª X, q.º falsum est dicere in hoc casu, sine successore decede re defunctum, cum n minus suscipiat servus onera, et exerceat actiones, quas fiscus bona vacantia occupans, tandem tetigit extremum casum, in quo successorem habet defunctus, nempe, si repudiante fisco, et cum liber tates n sint, vel nullo servorum petente additionem, creditores petunt, ut mittantur in bonorum possessionem, quorum est postremum ius, L. si bona, §, C. de bonis autoritate Iudicis possidendis, ex qua unus curator a Iudice constituitur, qui bona omnium nomine custodiat, administret, exer ceat actiones, suscipiat obligationes, solvat debita, diciturque successor uni versalis anomalus, L. praetor, § 1, his verbis, 3, L. creditore 14, de rebus autorit. Iudicis possidendis, L. 2, per totum, L. ult., de curatore bonis dan do, sublato iure veteri successionis universalis, quae olim fiebant per bono rum venditionem, de quo noster Iustinianus, in prin.º, inst.ª de successio nibus sublatis, docent Donellus, lib. 3, comment. cap. 23, Ant. Faber, de error. pragm. decade 2, err. 1, et 3, Olea in cessione iur. tract. tit. 4, q. 3ª, num. 3, Amat. Salgado, in labyrintho creditorum, 1 p., cap. 13, quem casum relinquendi, et habendi successorem, merito tanquam postremum posuit Caius, quia post eum nullus potest dari. ═══

Nº 30

Igitur si creditores ipsi, quorum interest occupare bo na, nolint ea bona occupare, sed tanquam inutilia, et in nihilo deterior ent, et pro derelictis habeant, tum finita, et annihilata prius successione univer salis defuncti, sive regularis, sive anomala, cedentque primo occupanti, ut derelicta, § qua ratione, 47, inst.ª de rerum divis., occupator vero adquirit res singulas corporales, tanquam singulares, non tanquam ius universum, quod defunctus habuit temp.e mortis, quia occupatio est factum corporale, nec potest exerceri circa res incorporales, quae tangi non possunt, L. possi deri 3, in prin.º, de adquir. possess., ideo ineptum esset velle occupare succe ssionem universalem, quae in iure consistit, L. hereditas, 50, de reg. iur., hereditas,

L. here

L. hereditati, sup. de his, vel actionem ipsa de evictione, quæ competit defuncto, ut exactum a me subtiliter exposui, in l. quære, 76. ff. de fideiuss. docet in specie Guillelmus Benedictus, in cap. Raynutius, de testamentis, in verbo, uxorem nomine Adelasiam, n. 368. et nihilominus ut hic casu, in quo vinea in eum ... decedit, et per consequens nullus est, qui defuncti nomine adversum producere possit actionem de evictione, retinetur emptor rem, sibique habet ... ad heredem adversarii, ... decisionem ... in l. ... ff. de ... Pomponius, Iulianus et ..., ad l. 3. C. de obligationibus et actionibus, ... decidendus est etiam Accursius,

Illatio 6. circa illa stipulatio, neque per me, neque per heredem meum fieri, ad eius versiculum nostræ Legis,

N.° 31

De vi a huius stipulationis dixi superiori proximo semestri, in tractatu de evictionibus, studio 3. n. 23. et 24. et seq. n. 7. et 8. quare ea supposita, quod ad casum individualiter attinet, de uno necessario dicendum est, in primis stipulatio restricta habere licere, de qua nunc agebam, per hanc formulam concipitur, neque per me, neque per heredem meum fieri, ut tibi habere liceat, qua promittebat suis factis non inquietandi emptorem, de se, et de heredibus suis, itaque quoties amplior ..., ut promittit habere licere, tantum promittat absolute rem non esse evincendam, et in eam evictionis obligatio concipitur, quando venditor spondet per se ... promittit facturum non inquietandi, ideo noster Paulus, qui penultima ... de stipulatione habere licere, restricta statim subiunxit hoc exemplum per ... non fieri denotaris ... concepi, quod probatur ex l. exempli ... ff. ... l. seq. de edilitio edicto, l. stipulatio 3. in ... et ... 6. ... sed ... l. ubi autem, 14. ff. id quod ... , ... traditionem ... servitutis, si enim servitus legetur, vendatur, ... alio quocumque modo ... , tradi ... non potest, quod ...

est, L. si servus, 43. § 1, de adquir. rer. dom. & signis est, ut solutacientia quasi tradatur, & § de viros... que promittebatur per hanc stipulationem, ne per me, neque per heredes meos fiat, quominus uti tibi liceat, illa L. heres 29. § ult. illa, 12, L. cohaeredes, 44, § 3 ... facti, 9. fam. ercisc. L. ult. de servitutibus, L. 3. § si ita, de actionibus empti, L. 2. § item si in infecto, 9. L. cum filium, 49. § 1, L. in executione, 84, § quod si stipulatus, 3, hoc tit. L. inter artifices, 31, de solutionibus, & generaliter, in quibus ... in quibus promittitur tertius patri, ut alter faciat, veluti tollere vindemiam ex vinea, vel servum necessarium, vel ... promissoris habitare, L. si ita, 92, cum seq. ti. de stipulatus, hoc tit. L. si is quidem, 66, § ... de ...

N.º 32

Quid ergo obtineat hac promissio ... expo nit Ulpianus in L. ... non fieri factum, et hoc amplius cavetur, ne alter faciat, quod a praeter factum prius, alius faciat, quae prohibere non posset, immunis est, arg. tex. in L. fluminum, 24, § quae quis, de damno infecto; igitur non significant absolute me esse facturum esse, ut alter non faciat, alioquin esset simplex abnegativus, id est absoluta negatio; quae neque promitti potest, cum sit plusquam absoluta negatio; Donell. lib. 12, comment. cap. 19. Anton. Augustin. lib. 1, emendationum, cap. 3, clarior, in praesenti, & in d. L. 40, effectus vero circa primas in ipsa stipulat. & quae ... ex verbis promissionis deducenda sunt, si enim quis dedit tantum promittat, de nullo alio teneatur, neque fideiussor gage, quae dedit, nam cum alioquin posset prohibere, & non prohibiat, L. cum filius, 49, § 1, hoc tit. L. inter, 31, de solutionibus, & similiter, si filio vel servo promissum sit, non committitur, quamvis pater, dominus ve prohibeat, d. L. 38, § si quis, 6, versic. sed si servus, quae est meri facti, quod non per servum, patrem per filium non adquiritur, L. ... 130, hoc tit. si vero prohibeat is ille, qui agit nomine stipulatoris, vel ipse stipulator certe ... & committitur stipulatio, L. si stipulatus, 131, hoc tit. nec amplius est, quod notam, de hac stipulat. videnda sunt, quae dixi lib. 2, opusc.

cp. 19, et que de stipulat. illicere, vt fuit docet latissime noster Aluis de Mesa, lib. 3. variarum, cp. 47. et seqq.

Illatio vlt.a circa stipulationes doli mali abesse, adversies, et quis spondet.

Hec præmisio vlt. est, propter varias deceptiones, quas sub doli hominis commissis contra circa expeditiones negotiorum, adque obligati sunt. Cuius authore, nempe Gallus Aquilius, vetus Iuris consultus amplius, cognomine Laudat Marcus Tullius, lib. 3. offitiorum, a quo dicitur euerriculum maliciarum omnium, lib. 3. de nat. Deorum, et honestatis formula appellatur a Divo Ambrosio, lib.o de offitijs, cp. 10, non fuit quidem necessaria in contractibus bonæ fidei, quia in illis, quæcunque dolus vindicata produxit, siue ex offitio iudicis, quia illis actionibus subierit, L. 3.a de rescind. vendit. L. [illegible] leo, 21, soluto matrimonio, L. huiusmodi, 24, si quis serui, de legatis 1.o, ait quidem tamen maioris cautelæ gratia illis adhibebatur, vide contractu societatis constat ex L. si alior, 22, § quaero, de re iudicata, inquo et dolus præstandus esset, quanquam stipulatio non præmitteretur, L. sicut fundus, 68, § 1, de contrahenda empt. in mutuo vero, stipulat.e et cæteris negotijs, quæ bonæ fidei non sunt, necessaria est, quia illis non officit dolus, quominus statim nascatur obligatio, L. si quis cum aliter, 36, hoc tit.o idcirco adiecta clausula doli, animaduertimus compromisso, seu arbitrio, L. arbitrorum, 3.a C. de receptis arbitris. transactioni, L. Seya, 135, § vlt.o hoc tit.o diuisioni hæreditatis, L. inter coheredes, 44, § item si in facto, ff. fam.e ercisc.e cautioni de demoliendo opere, quæ super nunciatio noui operis interponitur, L. stipulatio, 21, § habet, de noui operis nunciat.e item cautioni fructuariæ, qua vsufructuarius promittit vti frui re arbitratu boni viri, L. huic stipulationi, § a vsusfructus quemadmodum caueat,

stipulationi Iudiciali, de Iudicato soluendo, L, Iudicatum, 6, L, nemini ma, 19, ptorq. Iudicatum solui, ratum, L, in stipulat. 19, L, si siue, 12, § in stipulatione, 7, rem ratam haberi. Cautioni, quæ præstatur legatarijs [illegible] de restituendo, quod plus perceperunt, quam capere licuit p Lege [illegible] sicut plusquam p Leg. Falc. et generaliter cuicumque stipulationi, ex qua res tradenda, danda ve, est, vel aliquod opus faciendum, vt sine illo dolo malo detur, tradatur, vel fiat, L, si id quod aurum, 22, bortt. L, et per Ius Iurandum, 13, § eum qui, 4, de acceptilationibus, et traditionibus quæ ex eis, Iudicij faciende sunt per victum victori, L, si post accep tum, 18, cum sequenti, de rei vindicat. =

N.º 34.

Formula huius stipulationis proponitur a Papiniano in L, ex cap. te 127, bortt. ibi, dolum malum abesse, abfuturumque esse stipulatus est ille spopondit, ex qua si dolus admissus sit, agitur ex stipulatu, non de dolo, quia de dolo actio est subsidiaria, et famosa, L, et elegan ter, 7, § non solum, 3, de dolo, L, si id quod, 22, L, si stipulationes, 53, L, doli, 119, bortt. ita quidem, vt si in casum doli promissa sit certa pena, agatur certi condictione, si vero promissa non sit, agatur ex stipulatu adid, quod interest, arg. ex L, stipulationum, 74, § vlt. cum L, seq. te bortt. vel si omissa sit stipulatio doli, agitur condict. incerti, vt repromittatur, quando opus est, d. L, ex ea parte, 121, bortt. vbi docent omnes classici, usque ad Gifanium, et quamuis in rem concepta videatur stipulatio, non tamen comprehendit extraneas personas, nec continet simpliciter ab omnibus, sed tantum personarum promissoris, heredisque, et eorum qui ab eo causam habent, L, inter coheredes 44, § item in facto, 4, fam. erciscund. Legat. 4, L, stipulatio, 38, § si quis dolum, 13, bortt. L, nobilissima, 19, Iudicatum solui, L, si siue, 22, § si in stipulatione, 7, rem ratam haberi, L, huic stipulationi, 4, vsusfructuarius quemadmodum caueat, vbi eleganter Anton. Faber, ne coniectur. in L, hæc verba, 69, de V.S. quia probat verba indefinita, dolum malum abesse, abfuturumque esse, comprehendere omnem dolum. quia ibi, omnis dolus significat præteritum,

preter

presentis, et futuri, et vero ab omnibus admittitur, vt docent ibi Cujatius, Geraeus, et Gentilis, nisi in rem promittatur, vt ab omni dolo res assecuretur, tunc enim pena promissa efficit, vt valeat promissio, etiam respectu extraneorum, 2° § si quis dolum 13, d. l. nouissime 19, § 1, ex quibus expositus manet noster text, vbi docetur tantum promissio ne contrari dem, et de heredibus, et curae circa extraneas personas = Sed

n° 135

solet opponi Iuliani locus, in l. nemo, §. de duobus reis, in quo tradit alienas operas promitti posse, et huic promissioni fideiussorem adhiberi, sed operae alienae factum alius personae sunt, quod non potest explicari promissor, l. si inserto 26, § liberatus 12, de cond. indebiti, l. cum filius 49, § 1, hortt. q. qui alienum factum promisit, obligatur; in qua difficultate explicanda, multum se torquent veteres, vt videre licebit ex varijs eorum intellectibus, quos ibi refert Ioannes Rong. Gallus, et Cujat. lib. 4, obseru. cap. 35, vulgarem litteram invenerit, sed perfacilem esse suadet mihi principium, nemo est, qui nesciat, nec enim potest esse difficile, quod omnes scire tenentur, et exponit Rong. Gallus, n° 3, ad finem, igitur dicendum est Loqui Doulum, in prio, de operis alienis, quae non promittuntur, vt operae artificis, sed vt opus perficiendum cura, et expensis promissoris, vt promissio reddatur in ipso opere perficiendo, non in operante, quae ideirco vtilis est, quamuis qui spondet, non sit artifex, l. stipulatio 137, § si abeo, §. hortt. et olim, semperque transit ad heredes, l. mortuo 49, § vlt. de leg. 2°, vt dicit in tract. de individuis, part. 2, magis enim expensa est pecunia, quae operae promissae censentur, quod et fideiussor accedere potuit, et duo rei constitui eiusdem obligationis, ex quo infert ad casum simile, si operae, vt operae promittantur, posse aliquando duos reos constitui, veluti si duo fabri eiusdem peritiae promittant se domum fabricaturos, quae licet realiter, et physice, diuersae operae sint, vnius, ac alterius, l. in tract. 31, de solutionibus, moraliter tamen eaedem sunt, inter quas non possunt considerari differentiae. docent Rong. Gallus, ex cit. n° 3.

Vidit.

Donellus, C, de duobus reis, cp 4, n° 2. Demum infert duobus stipulationibus, easdem operas promitti posse, quia ad ipsos pertinet concordare, quo tempore singulis praestandae sint, arg. ex l. libertus, 24, in fine, de operis libert.

Sed antequam finem imponamus, observanda sunt, quae ex hac materia retinere debemus, imprimis repeto, quod dicci sup. n° 6, et 7, stipulationem facti alieni obligare ex fictione naturali ad satagendum, et curandum, non vero ad dandum, vel faciendum praecise, quod de alio quis promisit, ne vel tra intentionem obligetur, quod numquam accidit, idemque iure nostro regio statutum, quod per omnia in hac parte rationem naturalem sequitur, l. 3, tit. 7, lib. 3, ordinamenti, l. 2, tit. 16, lib. 5, compilat. ut et ius Canonicum, cp. Albertus 191, dist. quae frequentior est sententia nostratum, quam tenent Didacus Perez, in l. 3, glosa, 1, columna 1, Matienzo in d. l. 2, glosa 1, an. 1, et glosa, 6, an° 4, et 5, Gregorius in l. 11, glosa, 1, tit. 11, part. 5, et alij apud Sanchez, lib. 1, de matrimonio, disp. 24, n° 20, quamvis iure Regio praecise ad faciendum per se teneri, qui alium facturum promisit, censeant non solidis fundamentis, Azebedus in d. l. 2, n° 4, Parladorius, lib. 2, rerum quotidianarum, cp 3, n° 30, noster Richardus in § si quis alium, inst. de inutilibus, n° 23,

Quibus finitur repetita nostra Praelectio, ad Dei Omnipotentis Laudem,

Finis

Ad § sacram Legis inter stipul. 83. de V. O. repetita p[er] lectio

1731.

Vt rem tam intricatam et abstrusam

hunc legem exponamus litteraliter, imprimis explicanda est, et manifestan-
da littera Pauli, quae difficultates, et obscurissimas continet positiones, prima
regula traditur in prin. his verbis: Sacram vel religiosam rem, vel usibus
publicis in perpetuum relictam, ut forum basilicam: vel hominem liberum inuti-
liter stipulor; sed cum adversus hanc regulam argui posset ita; potest res
sacra fieri profana, publica reverti ad usum privatum, et homo liber fieri
servus: ergo non statim debet stipulatio vitiari, sed eventus expectandus
est: respondet Paulus non posse convalescere ex post facto, quod ab initio
nullum fuit, et idcirco non debere, quamvis sacra profana fuerit, et usibus
publicis relicta in privatos usus reverti, et ex libero servus fieri potest.
tota haec difficultas, breviusque ad hanc reduci potest. stipulatio rei exem-
ptae a commercio ab initio inutilis est, ad quam probandam utitur. Paulus,
quod convincit ab interitu ad non existentiam ab initio obligationis; atque
ita et cumque rem profanam, aut Stichum dare promisit, liberari debere
facto eius res sacra esse coepit, aut Stichus ad libertatem pervenerit, vi
ait: sic manifestatur; servus qui erat ab initio promissus, aut res
profana recte in stipulatione deducta, convenienter ab obligatione, tolli-
tur, prius obligatio, si servus liber, vel res profana incipit esse sacra
sine dolo, culpa; aut facto promissoris. L. Statuliberum, 9. § illud, de statu
liberis. L. si quis 91. L. si servum, 91. § 1. ibi not. L. si mihi alienum, 92. L.
qui res, 98. § aream, de solutionibus: L. verborum, 107, eod. tit. L. inter omnes,
46. § nec dissimilis. de furtis. de quo animaverti, dec. acturus sum, et ti-
tulis mensibus, ad § Stichum, huius nostrae Legis. Satis iam ait, ut incipiat
obligatio ab illo rerum statu, in quo prioribus rebus durare non posse. ergo non

potest incipere ab initio super re sacra, homine libero, & itaque ...
... obligatio
per dedicationem rei, aut per consecutionem libertatis servi; sed ratione pri-
mae ...

N° 2

Deinde secunda ... revocetur in obligationem si ...
aliqua lege res sacra profana esse coeperit, & Stichus ex libero servus
effectus sit, Ratio, prima dubitandi pendet hoc quia obligatio rei profanae
tollitur si sacra esse incipiat, vel servi si ad libertatem pervenerit. Quod
semel autem ad ... redigatur, non reviviscit obligatio semel extincta.
Et hic est principium ... cui ... dando & illustrando sequentia
subserviunt, ergo de quaestione versatur Paulus noster in L. qui res, 98. §
... resolutionem, ... Celsus ... & postea contrarium sententiae
reiecit his verbis, nec admirum est, quod Celsus ait, si idem homo, ... res sua
aliqua servus effectus sit, peti eum posse, in perpetuum enim sublata obligatio
restitui non potest: & si servus effectus sit, alius videtur esse, itaque ex ...
causa non recidit in obligationem quae semel extincta ... quia homo ipse
denuo servus effectus alius videtur homo esse, quas in causa legati repeti
... idem ... diversis verbis, in L. servus, 27. § 1. de ademendis legat.
ut ... illi qui voluerit ... differentiae in hac specie, inter ...
tates, & contractus, quos reiicimus in solutione antinomiae. ecce ergo refellit in
..., & in ... reiicit Sextum pedium, qui in eadem sententia fuit, idcirco illa verba,
quae in hoc versu, nec revocatur, statim sequitur, quoniam una atque eadem causa
& obligandi, & liberandi esset, quia aut dari non potest aut dari potest; non ...
rationem ... Celsus a Paulo tradita; sed potius reiectionem contrariae opinionis, ...
rebatur quippe Sextus Pedius, & Iuventius Celsus, si iterum res profana ...
homo servus factus fuisset, recidere in obligationem, quoniam obligatio cessabat
quia dari non poterat ... res effecta sacra, vel homo libertate ... redibatque
& suscitabatur, quia iterum restituebatur ... quidem dari poterat. Paulus
vero eos refellit, eorumque rationem; docens non suscitari propter illam rationem ab ...
... excogitatam: quia superior est haec ratio: obligatio semel extincta non

remiserit, quae est secunda conclusio —

Sequitur versiculus, nec dissimile, qui non tenet doctrinam Pauli, sed Pedii, et Celsi, qui generaliter, et universaliter dicit excedit §. eadem. d. versi. nec similiter aqq. fundarunt e. suis, sequentur, aqq. animi, si navem primus aliena e dominus ex dissolvit, an iure obligatione liberatur: quibus (qui) ex iisdem tabulis denuo composuit, recidere in obligationem, quae erat navis erat. verius placebant, si stipulatus fuero certum amphoras vini ex fundo Tusculano nasciturum, in primis expectare debeo donec nascatur; si natum sine culpa promissoris perierit, desinit deberi, et iterum expectare debeo donec nascatur: per quas vices aut vicissitudines cessat obligatio quamdiu dari non potest, et suscitatur quando dari potest, eodem modo quamdiu res aestimatur, cessat obligatio, et quando ad commercium redditur revivisceret; quae stante effecta dari non potest, commissio restituta dari potest. Paulus vero haec exempla inepta esse, sine dissimilia incipit attendere in versi. sed haec dissimilia sunt, cum § 1. ut [illegible] in 2a [illegible] §. eadem. versi. nec similiter aqq. vel alternis de usu perpetuo, dicat ergo homo liber, vel res sacra promissa est, adeo inutilis erit stipulatio ab initio, ut non possit expectari tempus servitutis, vel res valeat, quamvis acceptae conceptae sit sub conditione, vel in tempus, quo res sacra profana, vel liber homo servus esse incipiat, ea enim solum in stipulatione deduci possunt, quae ad dandum possibilia sunt. tunc cum conditionis initium; sed animo non est, vel datur res, cuius commercium nest contractus tempore quod non valet stipulatio, posset quis instare eaque non possunt dari tempore contractus si tamen quo eveniat conditio dari possit recte in stipulatione deducuntur, ut de iure dicitur in l. item 34. l. ex tempore. q. d. ... quod eodem modo poterit in stipulatione deduci, res sacra, vel homo liber, si tempus expectare conditionis in commercium, arg. ex l. in tempus 63. de legatis, inutile; sed respondet Paulus, quasdam conditiones posse expectari, quae eventus non turbat habent, quasdam vero non, nec expectari posse, quae sunt tantum in honoris, et eventus conditionis enim, quod navem arcae alienata, nihil habet turpe, quod spectandum est; sed conditio quod homo liber fiat servus, quae res sacra redigatur ad usus

profanos res et mali hominis plena: ideireo tristis hic euentus non est expectandus. Quod axioma late exagitant clarissimi interpretes, et est omnino. Barbosa, axiomate 4, num. 2, et alios huius instituti scriptores, vnde deducit Paulus, si vt constat obligatio ab initio, non possumus inspicere, quod homo liber potest fieri servus; consequens est, vt quae constitit ab initio in servo, adeo dissoluatur per consequutionem libertatis, vt nulla spes sit, quod reuiuiscat, quamquis iterum fiat servus. in quo nihil de nouo addit, sed firmat amplius secundam regulam ==

Num 4

Deinde aduerte, homo liber certa species est, nempe Titius hic, vel haec res sacra: vt etiam certa species est, Stichus, vel fundus Tusculanus. in speciebus vero certis, ea perpetua regula est, vt ab initio recte contracta obligatio dissoluatur, si certa species intereat, vel commertio eximatur, l. si ita mihi, et, de verb. obligationibus, l. ex legatis 23, hoc titulo, iunctis aliis textibus, quos num. 1, adduxi, vinum vero est genus, l. 2, de appellata, et commodati, de rebus creditis, genus autem numquam perit, l. incendio, 30, verbo, incerta, ad l. Aquiliam, l. incendium, 11, C, si certum petatur. ideireo, si res promissa efficiatur sacra, vel servus homo liber fiat, perimitur obligatio extinctione rei; si autem vinum ex illo fundo ignatum sine culpa promissoris perierit, non omnino extinguitur obligatio, cum sit genus, quod non perit, sed tantisper cessat; quare secundus annus expectandus est: quia obligatio certam potest tempus tacitum, non potest dici extincta, nec opus est, vt resuscitetur. ex quo dissoluitur argumentum, apparet, vinum promissum ex certo fundo nasciturum, non genus, falsum est, sed quia male accomodatur praesenti quaestioni, de quo postea agemus ==

Num 5

Quaestio exposita reuertitur Paulus, in verbo, et nauis, ad argumentum, de naui, quod proponatur tamquam ex contraria Schola, in verbo, neque et si nauem: docetque doctrinam Petri, et Celsi, non per omnia vergere; inspiciendum enim est, qua mente dominus primus nauem dissoluerit, nam si dissoluerit eo animo, vt statim eam iterum compingeret, vera est doctrina aduersariorum: quia quod dissoluta manet, peti non potest: sed iterum compacta potest peti: tunc vero non tollitur obligatio, sed cessat eius effectus; redditurque quod in eo statu ponitur, vt peti possit, quia autem dominus nauem dissoluit, vt per partes

dis

dissoluta manerent, falsumque est dicere reviviscere obligationem, quamvis iterum
fiat ex ijsdem tabulis: cum a principio peti non potuit, quia alia navis esse censetur,
ut alia domus est, que fuit destructa, licet postea mutato domino ex ijsdem
ex ijsdem tignis restituerit; quo supposito tenet omnino operatio; ut enim
servus manumissus peti non potest, quamvis iterum in servitutem redigatur; ita
navis perpetuo dominio dissoluta peti non potest, quamvis iterum compingatur, ex ijsdem
tabulis, sed hanc animi defficientiam adversarij non observaverunt, ex quo in
applicatione doctrine, et argumenti decepti fuerunt, quia iam repetivit ibi inde, sanus est
verus, nec simile, et verus hominum tractus, ecce concludimus, nempe obliga-
tionem semel extinctam non reviviscere, confirmatam duplici exemplo, domus,
et navis, que perpetuo dominio fuerunt dissoluta. Tandem concludit Paulus hunc
tractatum, utilissime, et ad multa cognitu necessarium, veluti ad Pretorias sti-
pulationes, quibus cavetur de re restituenda, que extincta non est, tunc enim
queri solet, an iterum facta ex eadem materia eadem sit, vel diversa, quod ex precedente
cedente distinctione decidendum est, et sic manet litteraliter expositus
noster textus, et indicata genuina eius tractatio; que fiet de inutili
stipulatione rei a commercio excempte; sed an obligatio semel extincta
iterum possit suscitari, quare ita illucidabimus suppositas ineo questiones,
ut principaliter principaliori insistamus, in cuius littere expositione
sequti fuimus magistrum ex parte Theodorum Balsamonem, ad Nomocanonem
Photij, titulo 2. pagina mihi 41. et sequentibus. Alciatum, Cumanum, Duarenum, et Cu-
jatium, impressionti, omnibus alijs, exeg disputare occasionem duximus. =

Cuius ergo

tamen opponi solet textus in lege sic hoc 29. § area et servus quoque de legatis 3°
in qua tamen antinomia dissoluenda nunc non in moror, quia exposituri eam sumus, feriatis diebus, annuente Deo, =

Assertio 1.ª de inutili stipulatione rei = a commertio excempta =

Hanc assertionem primo ponit Paulus in principio nostri textus, quare necesse est, N.° 7

N.° 6

etiã de ea disputare, res vero a commercio exemptę in presenti intelligentur, nõ illę quę specialibus legibus, aut voluntate testatoris prohibentur alienari, de quibus noster sermo futurus non est, sed quę ex natura gentium, vel ex natura sua fugiunt commercium hominum, quales sunt homo liber, res sacra, religiosa, aut sancta, aut publicis vsibus in perpetuum destinata; has quippe solas commemorat Paul. in d. § 1 =

Vid.

Res sacra est, quę rite per Pontifices Deo dicatur, vel dicata est, § sacra, inst. de rerum diuis. vbi vulgo notatur, et quędã dixi lib. 1, opusc. cap. 19, ex n.° 9. neq obstat quod dicitur in l. sacra, 4, § 1 de rerum diuis. tunc fieri rem sacram, cum Princeps eam dicauerit, aut dedicandi potestatem dederit, quod etiã supponitur in l. vlt.ª vt in possess. legatorum, ibi, aut quia publice consecrauerit permissu scilicet Imperatoris. spectauit enim ad Imperatores Romanos cura sacrorum, qui et simul Pontifices maximi fuerunt creati, statim ab Augusto, vt sic sancti et populo inuiolabiles haberentur; Suetonius in Augusto cap. 30, et 31, Tacitus lib. 1, histor. Dion. lib. 54, historiar. Ouidius lib. 2, fastorum, in solemnibus mensis Martii. vnde ceteri Imperatores gentiles eadẽ potestate muniti fuerunt, vt notarunt Cujatius in recitat. ad nouell. 41, et ad tit. ff de iure patronatus, Henricus Spondanus in comment. suis, lib. 1, par. cap. 4, n.° 1, Suarez de Mendoza, ad l. Aquil. lib. 2, cap. 2, sect. 10, in fine, et cum multis noster Arias de Mesa, lib. 3, variarum, cap. 31, Michael Roriel, hist. Pont. iurisdict. lib. 1, cap. 1, n.° 11, sunt tñ qui tradant Constantinum Magnum et sequentes Xptianos Imperatores vsq ad Gracianum. titulum tenus et maioris dignitatis causa Pontifices maximos fuisse appellatos, neq id de veteribus titulis deesse nouis Imperatoribus, quamuis sine re, et potestate; multasq adducunt veteres inscriptiones, quę id suadent locum panegirici ad Ausonium, vbi eundem Gracianum religiosum Pontificem nuncupat, act. etiã 3ª, concilii Calcedonensis, et patrum ibidem aclamationes, vbi idem Imperator Pontifex inclitus repetito dicitur, denique locum Socrati historici, quẽ tamen Cedrinus, qui lib. 4, tunc titulum Pontif. repudiatum tradit ab illo eodem Imperatore, vnde ridicule deducere vult

Vsq ad Gratianum Imperatores Pontifices appellatos fuisse fertur

nihil auspicato deinceps successoribus contigerit tanquam prophanis, et impijs,
eoque fundamento ita censent Baronius, tomo 4, annalium, ad annum
312, et 383, Joannes Morinus, de ecclesiast. licent. 2. p.te ep. 14, Philippus
Vetterius diatriba, 2. pitanon, ep. 6. versu ceterum, Dimitrius Routal, ubi
proxime, contra vero sentit Jacobus Gothofredus, innotor, nunc Christiani
Imperatores Pontificatum maximum gesserint, quod est pars altera, quod scrip
sisset, de interdicta christianis cum gentilibus communione, verum licet omnibus in
dicatis ame testimonijs fidem levare intendat, clariora sunt, quam ut nequi
possint: idcirco communiorem in hac re opinionem praefero, quam exequitur D.
Ramos, nuper equabili meritis sorte indici delity preses renunciatus in
doctissimo Sintagmate, de episcopatibus Lusitaniae, parte 2, n° 64, cum vero
postea graeci praecipue Imperatores nimia potestate tumentes sibi munia et sa
crificia offerendi adaptare, facultatem sibi arripuerint, instar Pontificum,
ut constat ex nota Theodori Balsamonis, ad Canonem 69, Sexte Sinodi,
in Trullo; nomen etiam et munia Pontificis maximi, iterum arripere
ceperunt; qua de causa Nicolaus Papa, id dissimulans, serio corripiens
Michaelem Graecum Imperatorem, epistola, ad eum missa interdixit, ne deinceps
hoc nomine seculares Imperatores insigniti aut abuti velent, Cuius
epistolae, pars refertur in rapsodia Graciani, incip. quoniam, D. dist. 10, et incip.
cum ad verum, 6. dist. 96, sic exponendis;=

N° 9

Apud nos ut patet, ab episcopis, aut
his, qui episcoporum vice funguntur res consecrari debent; quod ad alios talis potes
tas non pertinet, ut constat ex auctoritatibus Graciani, dist. 86, et de consecrat.
dist. 1a, et in decretalibus, ex toto tit. de consecrat. ecclesiae, vel altaris, et ex
novella, 67, cap. 1, et cap. 12, tit. 10, parte 1, et Juris orientalis testimonijs,
quae adducit Theodorus Balsamo, ad Nomocanonem Photij, tit. 2, cap. 1, textu 3,
pag. 17, alijsque apud Antonium Augustinum, in epitome veteris Juris Pontificij
lib. 13, tit. 4, et seqq., de quo late agunt ex recentioribus, Isidorus Mosconius, de
maiestate militantis ecclesiae, 1. p.te, cap. 8, 62, pag. 282, et seqq. Inno
centius Cironius, ad tit. 3, de consecrat. ecclesiae, vel altaris, Bellarminus

tomo 1°, controversiarum lib. 3, de cultu sacro, cap. 4, et 6, Barbosa in pastorali allegat. 27, et seqq. Dicuntur namque ecclesiae, altaria, vasa, ornamenta, ceteraque ad cultum divinum necessaria, ut dicat ex testimoniis supra relatis; alia vero sunt, quae donantur ecclesiis, et piis locis, potius ad divitias, et devoti animi ostentationem, quam ad servitium immediate ipsis divinis; qualium donationum exempla vetera, et multa adducit relatus Covarruv. lib. 3, de sacra politica, tit. 1, exerc. 2, copioseque et cum fructu legendi quacumque sapientia excultissimi D. Solorzan. emblemate Regio politic. 40. et Pater Mendo, in princ. praefecto. docum. 6, exerc. 20; haec donaria potius sunt patrimonium templi, quam sacra, et a commercio exempta, utique separatio, et irrevocabili dominio dicata sint; si vero si tantum destinentur ministerio templi ad usum potius, quam ad proprietatem, L. servus 35, de liberali causa, secus si perpetuo animo. L. servos, 27, de alimentis, et cibariis legatis, primo enim casu heredis manent. secundo templi fiunt; non vero sacra, sed divino tenus, L. 2, de pollicitationibus, nec enim non fiunt sacra ex donatione facta templo, sed ex solemni dedicatione, et consecratione, L. si nomina 3, C. de furtis, qua doctrina impie ab utitur Conanus lib. 9, comment. cap. 8, in fine, melius accipiunt, excultissimus Clarus, ad Leges Regias, lib. sing. cap. 9, et Cujac. lib. 9. resp. Papinian. in d. L. servus, 35, dicta ineptias Accursii ibi, et in d. L. 2, de pollicitationibus.

N° 10

Differentia rerum ecclesiae, et sacrarum

Ex qua nota profluit differentia inter res templorum, et ecclesiarum, et inter res sacras: nam res ecclesiarum in commercio sunt, et in piarum domino; idcirco alienantur, licet suis certissimis solemnitatibus, quas utrumque Ius praescribit, de quibus non agimus, res vero sacrae divini Iuris sunt, §. 1, de divisione rerum, Gravinus, institut. eod. tit. quam sub Dei manu mancipioque totaliter consistunt a dominio humano exemptae, ut dicit Clarus ubi proxime: formulas veterum dedicationum apud Gentiles exquisite, ut solet tradit Brisson. lib. 1 de formulis, pag. 113, et seqq. in paganis: nostras vero refert August. Barbosa, ad calcem sui pastoralis, ex veteribus formulis apparet in dedicatione templi, infirmum etiam solum

arie

ane consecrari, et duas, quas refert Baronius pag. 149. vnde ędes marorum sacrę sunt Romani, iuxta, etiamsi per diuturnitatem constituta, l. ędes, 73. de trahendi ptione, § sacrę, ff. verum locus, ...

Nota antiquus officio

... collapsa redigantur ad profanos, et in priuatorum dominio permaneant, siue villa fiat, aut ... quę excinent religione, quę excurrunt religionis, docent Azor, institut. moralium, 2. p. ... Barbosa, in pastorali, allegat. 27. ... Henriquez Canisius, ad ... de consecrat. ecclesię, vbilate, et cum multis D. Praeceptor Grana, ind. ex lignei, quomodo accipi debet ... quę cum similibus, de V. S. in 6. ... aliter accipiant.

N° 11

Fiebat etiam apud Gentiles consecratio, et dedicatio rei ex lege speciali super hoc facta, vel ex consulto decreto ve, ... sępe Cicero in oratione pro domo sua ad Pontifices, multaque alia verum adducit Baronius d. loc. in quorum disceptatione ... ac resereret ... qui eam consecrare volebat, ... vt si a fitio data vt consecrata, portat apparebit aliena, vel dedicata ab eo qui potestatem dedicandi non habuit, religionis excepto manerer; vt ... docemur in l. sacra, ... de diuisione, ... de pupillis, aut ... in l. ab agnato, 12, de curatore furiosi, excipiebatur res litigiosa, sicut de qua controuersia mouetur adeo, qui per actionem in rem vindicat illam, authent. litigiosa, C. de litigiosis. vt dixi ad leg. Scriboniam, exerc. 14.) quę dedicata ... sacra fiebat, ... ad mortis eximebatur; sed reus dupli tenebatur inferre victori in solatium rei amissę, L. vlt. de litigiosis, quę de dedicatione facta ... recte accipit ... in nomine carnis, tt. ... in fine: quod ex L. 12. tabul. ... suadet inscriptio d. legis vlt., et notat ...

Cujac. lib. 1, obser. cap. 39, et lib. 10, cap. 26, sed quod docet ex ipsa l. 12 tabul. hoc primum fuisse mortuum inferre in locum alienum, et sic locum religiosum facere nitam certum est; cum contrarium tamen novum omnium iure receptum doceant Martianus, in l. in tantum, 6, § religiosum, de divisi. rerum. et Justini. in § religiosum, inst. eodem tit. quae poena litigiosae rei dedicationis secularis et antiquissima fuit; aliam vero de novo sanxivit Justinianus, in l. vlt. C. de litigiosis: nempe ut quaecumque alienatio rei litigiosae non valeret: et hoc amplius emptor pretium amitteret, si sciens vitium litigiosi emerit, et fisco applicetur: quas poenas non distinxit, imo confitetur in re in re Guilermus Cornelius, lib. 3, select. cap. 20, et ita exponenda est, d. lex vlt. de litigiosis, omisso Accursio ibidem, dolus vero non punitur in re propria dedicata, si in ea nemo alius habeat ius praesens, licet possit non namque mitti in possessionem illius, custodiae causa, vt in l. vlt. ff. ut in possessionem legatorum, eo maxime, quod in horrea, cuius praejudicium fit, est legatarius, cui aliquid sub conditione legatum erat, qui pendente conditione non habetur loco creditoris, l. generaliter, 29, 61, quem et aggr. manum, lib. 1, is cui, 42, de o. et A. notant cum multis Molina et addentes, lib. 1, de primogenitis, cap. 19, an. 4, Amaya, lib. 1, obser. cap. 11, n. 37, ex institutis vero Christianis semel Deo dicatum amplius ad prophanos usus non est transferendum, cap. semel, 41, de R. J. in 6, quare licet in consulte, temere, irrationabiliter res aliena consecrata sit, manet semper sacra, et domino de pretio satisfit, cap. ex parte nunc 2, 14, q. 6. videndi sunt, quos laudat August. Barbosa, in d. cap. semper.

No. 12

Sed ut iterum ad ius civile Romanorum redeamus, notandum est, ex lege, vel ex S. C. to plerumque factas fuisse rerum consecrationes, ut nuper memini, et ex l. et iam loca sacra translata fuisse, si opus videretur transferenti alio. quod mihi probat consultatio Plinii ad Traianum, et Imperatoris ad Plinium rescriptum, quae hodie extat lib. 10 e pist. Plinii, paulo post medium, incipit ante adventum Nicomediensium, in angulo veteris fori, templum constructum habebant, et consecratum magnae matri Deorum, quam variis nominibus nuncupabant, quod vetus erat, et semicollapsum, tentarunt mutare.

locum

locum celebriorem transferre, et maiori cum ornatu facere, quadere Pla-
nius Rosae Proconsul adierunt, ut sibi lege facultatem transferendi tem-
pli tribueret Imperator; hodie vero, tempus a Pontifice maximo, ut dixi. Pli-
nius autem his verbis rogavit Imperatorem: dispice Domine an putes aedem nulla ex
dictaret, salua religione posse transferri, alioquin commodissime, si id
religio non impediat, annuit per rescriptum Imperator: unde prius templum
mansit profanum; translata in secundum religione, quo exemplo hic vulgari
tere explico illa verba, rem tacere: si res sacra lege aliqua profana fiat; scilicet
lege speciali, qua permittebatur templi translatio in aliquem. alio modo
solvebatur locus religione; si numina, quae ibi colebantur, solemni evocarentur
tur carmine, ut inde exirent, et in alias se reciperent civitates, quod
carmen ex Servio, et Macrobio refert Brisonius, lib. 1, de formulis, pag. 63,
et 64, addendi sunt Petrus Faber, lib. 2, semestr, cap. 4, prope principium, et
alii apud Osualdum ad Donellum, cap. 1, litt. P. Cuius evocationis credit-
ur actam vestigium in l. sacra, 9, § illud notandum, ff. rerum, verum haec evocatio
non fiebat nisi in oppugnatione urbium hostium: ut de Beiorum urbe narrat
Livius lib. 5, et de Carthaginiense carmen etiam refert Macrobius lib. 3. Sa-
turnalium, cap. 19, quare hoc exemplum tacere modo applicari non potest, quia sacra
hostium a victore capta, eo ipso profana censebantur, quia victor intendebat
hostium religionem, l. cum loca, 36, de religiosis, et sumptibus, funerum, ibi in delubris
locis profanis factis non patuit logica Paulus, in praesenti, immo inde iure ci-
vili loquamur, loca enim ab hostibus capta exeunt religionem. ut in
quit idem tex., quia superstitiose crediderunt Gentiles omnes Deos. Deaque
sponte sua, locis urbibus devictis aufugisse, et ad victores se transtulisse;
quod de his late illustrat doctissimus Cerda, ad lib. 2, Aeneidos Vir-
gilii, versu 351, ad illa verba, excessere omnes. recuperata vero ab hos-
tibus per nos eadem religionem recipiebant iure postliminii, de quo ex ins-
titutis etiam Christianis dixi, lib. 6, opusc., cap. 4 sub Patrum decreta adduxi,
et exposui — — — — 7 i 13

Sciendum etiam est, in aedibus quaedam loca patresfamilias privata auctoritate

religioni familiae fuisse destinata; quae ideirco non sacra, sed sacraria ap-
pellabentur, l. inter a, 6, § sacrae, ff. l. sacra 9. § 1. de divis. rerum, ubi
colebantur lares familiares, cum ceteris laribus, quae familiaria sacra proprie
familiae constituebant, patresque familias sacris praeerant, quorum vocati et
participes, l. 1, de ritu nuptiarum, l. adversus 4, C. de crimine expilatae
hereditatis, filii filiaeque subeant, l. pronuntiatio 195, § familiae, de V. S. ideo
filii imputari patris constitutione dicebantur esse in sacris, ideo sui sacris pa-
ternis: et emancipati exire ex sacris. De quibus et latius ut nemo, quoque
dixi, lib. 1, opusc. cap. 22, n. 10 et 11, et lib. 8, cap. 13. Hoc vero, cum profana fuerint,
loca reserva, non alio iure censebantur, quam certe partes domus; ideoque commercio sub-
iiciebantur, quomodo forsan accipiendus est text. in l. pater 38, § Iulius
Agrippa 4, de legat. 3. ubi proponitur test. qui vetuit ne reliquiae eius, domus
maior et suburbanum praedium alienarentur: sed cum filios, nepotesque haberet, non filios,
vel nepotes; quidem familia patris proprie sunt; quod illa propagant mortuo patre,
d. l. 195 § familiae, in fine; filiae et neptis, quae in alia familia transeunt, l.
familiae 196, § 1, de V. S.: non potuit consequenter per prohibitionem alienationis
efficere, ut perpetuo reliquiae eius, et domus maior in familia manerent,
cum familiam non relinqueret, et ideo nec prohibitio tenet, quasi nudum sit praeceptum
ut ibidem dicitur, quod aliter exponit D. Valencia lib. 3 illustr. tract. 2, de legat.
cap. 1, n. 9, quamque propter ad extraneum heredem transierunt: solent dubitare,
quid intelligatur nomine reliquiarum in hoc textu, et respondetur magis commu-
niter, intelligi recondita, ubi sepeliebantur corpora maiorum, filiorum,
filiarumque, ut alias reliquiae appellantur, in l. fundum 30, fam. ercisc. l.
mortuorum 42, l. cum in diversis 44, de religiosis, l. velle, de mortuo in-
ferendo, l. quidam 27, de conditionibus et demonstr. Cui expositioni non assenti-
tur D. Valencia, nec ego assentior, licet diversa ratione, quod test. dixit reli-
quias eius ibi positas esse; quod refert hoc nomen ad tempus faciendi test.
in quo inepte de cineribus acciperetur; quare existimo referri ad hoc
sacrarium, in quo cultum et repositae erant penates, sacra maiorum, et ima-
gines totius familiae, de quo etiam agitur in l. lex quae 22, C. de administr.

tutor.

tutore, quam potea illa appellavit domus maiorum; ex quo affectu anxie optabat vt ultimo terra in fornilia, nec potuit, quia familiam reliquerat, vt dixi, quae expositio ideo certior mihi videtur, quod similia verba, et desimili desiderio accipienda obseruavi ex l. vlt. Imperat. Othonis dispositione apud Suetonium, in eius vita, c. 10, illis verbis, binos codicillos ad sorores exarauit consolatorios, et ad Messallinam Neronis, quam in matrimonium destinauerat, commendans reliquias suas, et memoriam: in quo mandato memoriae, et reliquiarum, non est alia quam vera familia, et sacrorum ═ N.º 13

Ex quibus manet rem quae effecta sacra est, commercio eximi; et quo ad id interesse videri, l. verum, 63, in fine, ff. pro socio, l. sponsus, 9, § proinde 12, de donat. inter, vt in nostro textu dicitur, et in aliis, supra n.º 5, relatis, quod ex iure gentium prouenire nos docet consultus, in l. si in emptione, 34, § omnium, ff. de contrah. empt. nempe ex illo iure gentium primario, quod cum ipso genere humano rerum natura prodidit, cui erga Deum religio accepta fertur in l. 1, § vlt., cum seq. de iust. et iure: esset enim sacrilegium, vel huic criminis valde proximum, semel rem Deo dicatam, iterum ad humanos vsus transferre, c. pro man cipia, 3, cum seq. de rerum permutat., c. pro mille, 4, 12, q. 2, c. pro semel, 1, 19, q. 3, c. ligna 38, c. pro vestimenta 42, de consecrat. dist. 1, c. pro semel, 51, de R. S. in 6, cum ergo pretia rerum ad earum emptiones, et permutationes referantur; solemus enim dicere tanti aestimari rem, quanti emi potest, l. cum seruum, 39. ad l. Aquiliam, l. pretia 63. ad l. Falc. consequens est, vt nec possit considerari aestimatio rei, quae extra commercium est, l. sacra, 9, § vlt., de diuis. rerum ═ N.º 14

Religiosum locum vnusquisque propria, idest priuata voluntate facit, dum mortuum infert in locum suum, l. in tantum, 6, § religiosum, de diuis. rerum, § religiosum, instit. eod. tit., quod procedit iure quidem quo Imperatores Romani agebant, non tamen Christiano, sed etiam Christianorum tempore, vt supponere, et pro comperto docere videntur duo Graeci Christiani, Theophilus in d. §, religiosum, et Balsamon, d.º 2 tit. nomocanonis, ep. 1, tit. 4, vtque quod

N.º 16

locum religiosum efficierat, erat ipsa humatio cadaveris, si camente humatum sit, et ibi perpetuo repositum maneat, nisi commendatum ad tempus sit, ut postea alio transferatur, L. si quis, 40, de religiosis, L. si necdum, 10, C. eodem titulo, L. 3, § si perpetuo, 4, de sepulchro violato, tunc enim locus religiosus efficitur, cuius defuncti ipsius fit, et quasi ipsi iure perpetuo donatur; nam alite[r] enim videtur ad defunctum pertinere locum, in quo repositus, ut sunt verba Ulpiani, in L. scriptus, 4, de religiosis. Videndi sunt Stephanus Soreatulus in necromantia, Dialogo 1, n.º 5, Henriquus Spondanus in cæmeteriis sacris, pag. mihi 59, et 67, Orat. Clarus Silvius lib. singulari ad leges de iure sacro, cap. 25 = Ex

quo sine multo labore exponi potest eiusdem Ulpiani textus in L. si sponsus, 5, § ceasa, ff. de donation. inter, quærit utrum valeat donatio, quæ constante matrimonio vir in uxorem contulit, (vel e converso) sepulturæ causa; respondet q[ue] nec prohibitam, imo concessam esse. Unde infert donari posse locum, ut in illum mortuus ab altero ex coniugibus inferatur; fietque statim religiosum ex quo illatus sit. Non valeret quidem donatio locum purum, ut mox donatarius sibi adquireret, vel alteri venderet, ut ibidem dicitur: sed ut religiosum faceret, valet quemadmodum servus simpliciter coniugi donari non potest; sed ut manumittatur, valet donatio: et in primo instanti manumissionis donatarius dominium adquirit, in secundo vero amittit, cum perducat servum ad libertatem, L. quod autem, 7, § ult.º, cum duabus legibus seqq. eodem titulo, sic similiter in primo instanti inferendi fit dominus coniux donatarius; in 2.º vero illationis facit locum religiosum, quæ adeo similia sunt, ut immerito in hac parte differentiam constituere tentaverit Scipio Gentilis, lib. 2, de donation. inter, cap. 7. Ratio vero ob quam in utroque casu valet donatio est; quia licet donator efficiatur pauperior diminuendo patrimonium suum re donata tenus; donatarius vero non fit locupletior faciendo locum religiosum, aut perducendo servum ad libertatem: ut et liber homo, et sepulchrum extra patrimonium sint, nec interdum forsan coniux donatarius necesse haberet locum emere, cum mortuum suum inferret, cuius pretium non consumpsit propter coniugis opportunam donationem; quia non talis actus locupletior

que

qui n̄ ↄrumpit, ꝗ esset etiā necessario ↄrumptiuus: sed quia ex donatione ex effectu abalienat patrimonium, ꝗ est speciale in hoc tractatu, alioquin in similī specie poterat ex titulo suo de in rem verso teneri, L. filius, 19, ff de in rem verso; et locupletior censetur qui rem sibi adquirit necessariam; licet a suapote state eā demittat, L. si pupillo, 47, §1, de solutionibus, videndi sunt Cujatius, tract. 3, ad African., in L. servus, 17, eod. tit., Iacobus Bretorius, de iure manium, lib. 1, cap. 17, Raber, ad leges, 12, tab., cap. 15, et lib. 1, dictarum, cap. 14, Scipio Gentilis, vbi proxime, hispritis, in § secunda lege, 10, eius legis, quaerit quid sit dicendum, si dos constante matrimonio, facta sit coniugi, et ipse in locum donatum infertur; supponit Vlpian. mero iure n̄ posse valere donationem: quia ante principium illationis n̄ fit locus donatarius, sed manet in dominio, donantis, vt dixerat in § antecedenti: atqui eo tempore iam donatarius premortuus erat, et per coniugis incapax dominij ex donatione, atqui nedum: quia euacuata fuit, rursus quia licet sepulturae causā valeret a diuitio donatio, tamen ex alio generali capite euanescebat, quia predecesserit donatarius, L. si cum quidem, seqq., de donationibus inter, L. si vt fornici, 9, C. eod. tit., nihilominus respondet fauorabiliter placuisse, vt valeret donatio, quando donatarius illatus sit, quem pretextu habeat benefactor, quem fit, nec immunit Scipio Gentilis, 2, cap. 7, ego opinor ex cap. 2, 4, trahendum esse ex eius dem Vlp. mente, sit, quia locus in quo cadauer conditur, adiutum realiter videtur spectare, et eius furis quasi ad cadaueres dominium pertinet, sustineri donatio, et videri adquisita eo tempore, quo illatio fit, =

Super illa quaesiuet in presenti enarrare epulas, silicernia, ludos, et alia, quae superstitiose gentiles peragebant, cum mortuorum illationibus, quia longe melius fecerunt Sorwigstermanus, et Iacobus Bretorius, lib. Brisonius, lib. 1, de formulis, et Anton. Clarus Silvius, ad lib., de iure sacro lib., singularis cap. 22, vbi de his agitur: nobis enim in eius exoticis immorari n̄ licet, tantum est notandum, illa pars fundi, quam occupat cadauer, religiosa censetur reliqua vero manet profana, et in commercio, L. 2, § sciendum, 5, de religiosis, L. si sepulchrum, 4, L. locum, 9,

7 c. 17

C, eod. tit., quae dicuntur modica loca in l. hanc Legem 22, l. immodicis 24,
de extrah. empt. ibi, quamvis ampla pars terrae sepulcro esset destinata, ea
sola censebatur religiosa, quatenus corpus humatum est, d. §. sepulchra. Providè
enim caverunt Romani neve longe fructibus apta vivi mortuorum que quae
vivi pararent, ut ait Cicero, lib. 2, de legib., ubi, Lex vetat ex agro culto, eo
ve qui coli possit, ullam partem sumi sepulchro; Itaque, nam agri tantummodo
possit efficere, ut mortuorum corpora, sine detrimento vivorum recipiat;
nihilominus tamen hoc ius laxamentum accepit propter religionem; et pedes in
fronte pedes in agro designabantur, quos spatium occuparet sepulchrum, veluti
decem pedes in fronte, idest in latitudine, 20, in agro, idest in longitudine,
ut exposuit vetus Oratii commentator, ad lib. 1, satira 8, ad illum versum,
mille pedes in fronte, trecentum cippus in agrum. post quem notarunt Brisso
nius, lib. 2, select., cap. 15, Gotofredus ad leges, 12, tabul., cap. de religiosis,
vid. uti ne mortui, et ind. § sepulchrum, Clarus, ad eadem leges, cap. vit. Cujac.
lib. 10, observ., cap. 37, Osvaldus ad Donellum, lib. 4, cap. 1, litt. H, noster Rami
rez de Prado, in suo cultissimo pentecontarche, cap. 17.

Denique de religione haec
notandum est monumentum, tametsi me morte cadat, vel etiam ad usum
sepulchri antequam corpus humanum inferatur, nec religiosum, sed ad huc
profanum, et in commercio manere, ut dixit lib. 3, opus, cap. 19, quod si in diversis
locis corpus positum sit, non duo plura ve loca fient religiosa, quamvis multa
sepulchra constituant non possunt, de quo videndus est Ant. Clarus, d. lib. singulari,
cap. 29; ea sola religiosa pars est, in qua caput hominis, quae est ipsius imago,
conditum est, l. cum in diversis, 44, de religiosis, notavit Cujac. lib. 21, observ.,
cap. 4, Osvaldus ad Donellum lib. 4, cap. 1, litt. K, sive liber sit, sive servus; quia
post mortem hominis inter cadavera nulla est differentia, l. 2, in prin.,
eod. tit., imo servilibus maribus multa sepulchra olim fuisse constructa,
observat Spondanus, in coemeteriis sacris, part. 1, cap. 10, addendusque Petr.
Faber lib. 2, semestr., cap. 1, pag. 10, et Clarus, cap. 28, in fine, qui ex indul
gentia dominorum etiam eos etiam peculiaribus sepulchris tumulatos,

non

non numquam fuisse erudite notat.

n° 19

Moribus vero Christianis non fit locus religiosus, nec ad mercatio eximitur ex sola mortui illatione, requiritur enim destinatio loci ab episcopo facta ad sepulturam, et quod populus christianus incipiat ad eundem illo uti, cap. ad haec, de religiosis domibus, docent et notarunt differentiam inter utrumque ius, Barbosa in d. cap. ad haec, n° 4, Gregorius in l. 1, glossa 3, tit. 13, p. 1, Molina lib. 1, de primogeniis, cap. 24, n° 3 et, Joannes Garcia, de expensis, cap. 2, n° 41, versi, sed hodie, Spino, in speculo testam., gl. 2, n° 37. Stephanus Gratianus, disceptationum forensium, cap. 110, in princ. Henricus Spondanus, in coemeteriis sacris, lib. 1, p. 1, cap. 9 et 10.

n° 20

Hispanis facile scimus, cur ut religiose, res a mercatio interdicta sit, neque quae quoque modo ad religionem spectat, etenim ipse est eiusque qualitatis eius sacra, quae a mercatio eximit ius gentium, l. 2, si in empt. 34, § 1, de contrah. empt., maxime quia Ethnici crediderunt hominum ibi sepultorum animas circa sepulchra oberrare, et non numquam in illis residere, quas semideorum esse existimabant, ut tradunt Divus August. lib. 9, de Civitate Dei, cap. 11, Martian. Capella lib. 2, de nuptiis filologiae, Apuleius in lib. de Deo Socratis in fine, Quae sepulchra similiter dicabant Diis manibus, plerumque ibi quiescentium, alii de Plutoni, et Proserpinae, ut notavi in meis epitaphiis illustratis, n° 7, et 8. Nobis vero Christianis alia ratio est, licet non multum diversa: quia indecens esset locum pro animarum custodia defunctorum, atque avaritiae venditionem, et mercatu distractionibus restitui, et pretium quaerere de terra dessa plenitudine, ut inquit canon 72, dicti Meternis: relinquamus ergo mortuis glebam illam, quae ipsis induximus, ut unusquisque in loco suo a Deo praeparato adventum sui Judicis praestoletur, ut sunt verba Caroli Calvi in Statuto, cap. 8, 2 tomo, codicis Legum antiquarum. Quae reverentia tantum debetur Christianorum sepulchris, quorum corporibus tamquam vasis, et organis spiritus S. Christus usus est, ut inquit Divus August. lib. 1, de civitate Dei, cap. 13, non vero sepulchris infidelium, quorum corpora daemone sunt, et initiae

excorta perditionis; quare cum sepulchra profana merito censentur, vt late prosequitur in toto suo sintagmate, de certa terra sacris Spondanus;

que diximus vera sunt, et absque dubio tenenda, circa ipsum dominium Sepulchri, quod nullius est, quia nullius in bonis, de rerum divisione; sed circa ius sepulchri aliter videtur procedere, competit enim heredi, si testator ... vel legatum, gentilibus, si sit familiare, l. familiaria, §. ... de religiosis, l. monumenta, l. 2, l. ius sepulcrorum 13, C. eod. ... quia perinde, § 1, ad S. C. Trebell., l. ... § statuentur 21 de fideicommissis libertatibus, notant Aivaro... ad Donellum lib. 1, cap. 1, litt. X, Molina de primogeniis, cap. 24, n. 4, Ramirez 3 cap. 17, et ad Martialem lib. 1, epigramm. 114 et 117, ita tamen vt vnus omnium ... individualiter, l. fundus 30, fam. ercisc., prout illustrant videndus est D. Ioan. Suarez ad l. Aquil. lib. 2, cap. 2, sect. 6, ob quod licet sepulchrum vindicari non possit, quod est extraordinarium, l. monumentorum, 2, C. de religiosis, via actionis vindicatur, quod est in iure, a mancipio illius, qui ad sepulchrum it, si recte constructa sit, l. 1, si servitus vindicetur, ... l. si venditor 10, l. si quis sepulchrum 12, de religiosis, notat Anton. Clarus, d. cap. vlt. que via nunquam amittitur per non vsum; male enim omnino reputant vsum frequentem, et continuum ad sepulchrum exigere, l. iter, ... quemadmodum servitutes amittuntur; verum quamuis vsus sepulchrorum ad privatos spectet, vt latius dixi in select. academica, ad l. monumentorum, C. de religiosis, et ad l. longa, de mortuo inferendo, et notat Petrus Gudelinus ... Mendanus, 2 tomo, de interdictis, tit. 2, non est tamen omnino profanus; potest quippe donari, concedi, legari, l. monumentorum 14, C. de legatis, l. 1, tit. 13, p. 1, cum propriusit testatoris; sed non potest vendi, permutari, aut similibus contractionibus pollui; licet enim vsus in patrimonio computetur, tamen indecens est, vt veniat in commercio, et ita nominatim cautum fuit constitutio, cuius meminit Vlpianus in d. l. si quis, 12, § 1, de religiosis. Quid non de iure sepulchrorum ceteris superfluum; sed ... vsu accipiendum esse existimo, prosequitur late eruditus Antonio Claro, dicto cap. vltimo,

Christiani vero hanc Gentilium politiam ma-
xima ex parte imitati sunt. inprimis apud nos interdictum est vendi-
tio, aut commutatio Sepulturae, tamquam Simoniae labe infecta, et pietati
religioni contraria, cap. abolendae, 13. de sepulturis, cap. quaesitum, 12, cum seqq. 13
q. 2. Concilium Mediolanense. 2.° Canone, 72. licet tamen ex necessitate fabricae Ecclesi-
aeque attributum est, ut quamvis sepultura vendi non possit, possit tamen subsidii
gratia, et eleemosynae titulo, aliquid accipi, dari ve, pro loco sepulturae, plus, aut
minus, prout est honoratior, aut dignior; veluti Arcus, Capella, aut Sa-
cellum: quae consuetudo universali Ecclesiae recepta, et in sacra Rota admissa, tes-
tatur Nicolaus Garcia, de beneficiis. 1. tomo, 9. parte, cap. 9, n.° 117, in addictionibus
addendis vero Joanes Gutierrez, de gabellis, q. 9, n.° 26. Barbosa, ibidem, cap. 13,
n. 2, alii apud Dianam, 1. tomo, res. moral. p. 2, tract. 14, resolut. 57. quamvis
pactiones periculosae sunt, quae frequenter sunt venditiones palliatae, imo
ex pravis, in quibus avaritia maxime elucet, ut animadvertit Riccius, de primo
genitis, lib. 1, cap. 24, n.° 40, et post eum Gutierrez, ubi proxime, n.° 23, si Sacerdoti,
superiores, et Oeconomi sibi donant; ex his vero concessionibus, et dispensationibus
non interveniat, sed res, vel etiam si interveneritit pecunia, certum sine
Gabellam non deberi, quia non sunt timendum emptionis, sed Eleemosinae; et quae ce-
duntur a religiosis, et ecclesiasticis personis, quae immunes sunt, docent
Gutierrez ubi supra, et Barbosa ibidem, cap. 13, n.° 4, solent etiam seculares
vendere arcus, loculos, et sepulchra, quae a maioribus suis acceperunt, vel
construxerunt ipsi, per quae iam fienda sunt sita intra Ecclesias, vel templi, et reli-
gionis lectis. Eas venditiones sustinerent, eo quod potius causis sepeliendi,
quam ipsae sepulturae non venditae, et ideo eas a labe Simoniae eximunt, Sotus
de iustitia et iure. lib. 9. q. 7, art. 1. ad 3. Suarez, de religione, 1. tomo, tract. 3.
lib. 4, de Simonia. cap. 14, n.° 22, Gutierrez. d. q. 9. n.° 26, Lasarte, de decima ven-
ditionis. cap. 14. n. 9. et cum multis Barbosa ubi proxime, et per consequens Gabellam
deberi, tamquam de re profana vendita, et a laico alienata, resolvunt multi,
sustinent veritatis. Itta Pariadorius. Ego tamen hac in re magis religiosis, quam
Gentiles, quamvis ausim confirmare. Quippe ipsi etiam discriminant habitus

ab usu sepulchri, et licet viri in commercio esse censuissent, permiserintque donatione, legatum, et quasi praescriptione iuris, ceterosque modos, quibus gratuito transferuntur, venditionem tamen, et commutationem usus sepulchri pro pretio, aut alia re temporali interdixerunt, speciali dicto, ut dixi in fine supra citati numeri, auctoritate cuius ductus, venditiones has sepulchrorum a privatis factas, constantissime soleo reprobare, tanquam irreligiosas, et mali exempli plenas.

27/23

Unus casus est, in quo omni iure alienatio sepulchri permittitur, scilicet accessionis vice, et cum transferatur cum universitate, veluti si venditus sit fundus, in quo sepulchrum est: si venditor sibi non reservet sepulchrum, transit cum universo fundo in emptorem: nisi in speciali casu text. in L. si mercede, §3, §1, de actionibus empti, nempe, quod est ex regione viae, ratio est, quia tunc non alienatur locus religiosus, primo et principaliter, sed fundus, in quo ipse locus est, et qui transit quasi tacita quadam translatione, L. hanc legem, 22, cum duabus sequentibus, L. et de sacra, 73, §1, de contrahenda empt. L. 1a, §1, de fundo dotali, L. 1a, §et aliter, 15, sicut in fraudem patroni, L. quaedam, 62, de adquirendo rerum dominio, quare venditores cauti, qui sibi sepulchra, loculos, aut loca propriae peculiarisque religionis non reservare volebant, vel ea excipiebant nominatim in ipso contractu, vel sic pacisce barentur; sicut id sacri aut religiosi in fundo est, eius rei nihil venit. L. si venditor, 10, cum duabus sequentibus de religiosis, L. pacta, 72, § ultimo, de contrahenda empt. L. ultima, 9, de sepulchro violato, cum aliis, quas adducit de hac formula agens. Brisson, libro 6, de formulis, pag. 504, in paruis, verbo, illa fere semper, de quo dixi libro 8, opusc. cap. 19, addendi sunt Covarruvias, libro 7, comment. cap. 7, n. 4, Cujac. libro 6, resp. Pap. in L. si fundus, 30, fam. erciscundae, et in aliis passim locis Doneli, libro 4, comment. cap. 6, et libro 12, cap. 20, Ant. Osuald. litt. T. Gretserus libro 3, de iure manium, cap. 4. D. Solorzanus in politica Indiana, libro 2, cap. 18, verbo endereche, de iure patronatus ecclesiastici, quo exemplo licet ius patronatus ecclesiastici vendi non possit, quia est rei sacrae anexum, tamen si adhaereat villae, vel alicui portioni bonorum, et vendatur accessionis vice transfertur in emptorem, sine vitio simoniae,

cap. ex

coexistentis, 7. ep. cum seculis 13, de iure patronatus, quia principaliter transitio est vendere villam, et quasi per accidens sequitur translatio iuris patronatus, alioquin si hoc ius principaliter venderetur, committeretur simonia, ut docet Lambertinus de iure patronatus, lib. 1, p. 2, q. 5, art. 20, an. 18, ea tamen differentia notanda est inter translationem seu inclusionem, vendito feudo, et translationem iurispatronatus vendito Castro, cui accedit; quia vendito feudo, transit sepulchrum, si non excipiatur: vendito vero Castro, non aliter transit iurispatronatus, quam si de eo transferendo expressa mentio facta sit, ut constat ex precitatis textibus, et docent Barbosa in d. cap. ex litteris, et cum multis adductis ad Molina, de primogeniis, lib. 1, cap. 24, n. 29, ratio differentiae, ut mihi videtur est, quia sepulchrum non aliter et realiter situm est in ipso fundo, cuique perpetuo transit nisi excipiatur; quia est pars commutativa ipsius: at ius patronatus non includitur corporaliter in castro, cum sit expers corporis; sed tantum accedit moraliter, et per consensum fundatoris, quod ut committeretur sacrum, et transeat cum illo corpore necesse est, ut de eo fiat mentio in contractu.

n.º 24

Nec tamen vestiatur specierum similitudo, admonendi estis aliquando venditores agri, fundive ita voluisse dicere in contrahendo: littora, luci, limites, viae, quae nunc sunt, tota immediate cedant. ——, littora, §. 1, de contrah. empt., L. id quod, 7. §. 1, de penu, et commodo rei venditae. Quae hic contractus non significat ea omnia vendi, sive inalienari contineri: quia littora, viae, et similia nullo modo a privatis distrahi possunt, nec accessionis vice. L. venditor 13, communia praediorum, L. in venditionem 13, proxt. cum L. seq. de iniuriis, sed tantum denotat modum mensuramque agri, v.g. vendidi agrum iugerum centum, dicens totidem iugerum esse; in veritate sit vacuata, et culturae apta octuaginta iugera; viginti occupata sunt littore, via publica, aut limitibus, quae neccelli poterant, nec in privato domino haberi, proculdubio emptor in me aget; quia falsum modum dixi, et quia vendidi centum, et tantum octuaginta tradidi; nec loca illa in mensura computanda sunt, licet contra agrum; vel prope agrum sint, ceterum si dixi, ut tota illa immediate agri cederent, si emptor metiri velit.

N.° 25

aque, et admensus quo cauerit, computanda veniunt, quamuis inuitibus et extra dimensus sint, ita Cyac, lib. 8, obs. Pap. in l. pacta, 72, § ult., de contrah. empt., Accursius, et omnes clasici ind. l. littora, 96.

Sequitur vt de rebus sanctis et publicis dicamus, sanctae res non spectant ad religionem: vt apud nos frequenter accipiuntur, nec ex hac causa eximuntur a comertio, sed dicuntur sanctae quasi inuiolabiles: quia ex publicis rebus quaedam sunt, quae a priuatis vsibus eximuntur, specialibus, poenalibusque extinctionibus: ideo portae Ciuitatis, et muri dicuntur res sanctae; quia neque dispositionibus priuatorum occupari possunt, neque a priuatis haberi: alioquin graues poenae statictae sunt contrauenientibus. L. 6, § Sanctae, L. sanctum, ff. l. vlt., de diuis. rerum, § Sanctae, inst. eodem tt.°, qua de re multa adducunt Brissoni. Calinus. et caeteri Lexicographi, quorum eruditionem compilare illiberalis opera foret. Aliae sunt res vsibus publicis destinatae, vel a Principe, vel a comuni cuiuslibet Ciuitatis, quae ideo exemptae etiam sunt a comertio, si enim priuatis vsibus aplicentur, publicus vsus et ciuium vtilitas damnum pateretur, hae dicuntur res vniuersitatis, idest populi in quo sunt sitae; non quia in domino Populi sint; sed quia necessitatibus populi deseruiunt, d. l. in tantum, 6, § 1, § vniuersitatis, inst. de rerum diuis., veluti Theatra, Balnea publica, fora, vici, plateae, et his similia, quibus Paulus noster in praesenti annumerat Basilicas. Basilicae vero graeco idiomate significat domos regias; nimirum destinatas peculiari Principis habitationi, quae dicuntur Palatia, in l. vnica, C. de Palatijs. lib. 11, sed vbi iuditiorum, senatusque congendorum, et publicarum tractationum, quorum in hoc sensu extat mentio in l. Basilicae, 21, C. de operib. publicis. Apud Christianos vero significat ecclesiam, siue domum dicatam dedicatam Deo, qui verus Rex est, et per quem Reges regnant, ex omnes Basilicae, 10, 16, q. 7, addendi sunt multa, et multos de basilicarum vsu congerentes Cruegius Salmut, in notis ad memorabilia Pancirolo lib. 2, tt.° 19, Joannes Pataxius lib. 1, selog. 5, epist. 97, pag. 793, 1.° tomo, thesauri critici, Baronius annalium, anno 97, cap. 3. Terda in aduersarijs sacris, cap. 133, n.° 17, Cremius a lib. 3, de foro competenti,

Trius

Anes Ramirez de prado, ad luitprandu in cronico, anotat. 102. Ludo
uicus dozleans, ad Tacitu, lib. 1, annaliu, pag.a 427, D. Josephus de egea, ad
L. unicã, C. de palatijs, pag.a mihi, 53. & seq.ti = N.o 26

Res publicis usibus destinatae
extra commercium privatorum sunt, d. § universitatis, L. verum, 63, in fine ff.
pro socio, L. sed Celsus, 6. de contrah. empt.e L. 1.a § ult.o de adquir.a possess. L. usu
capione, 9.a L. praescriptio, 45. de usucap. iuncta L. praescriptio, 6. C. de operib.
publicis. L. 2.a § 1. ff ne quid in loco publico, L. statuas 137. § eiusquis, 6. hoc tt.o
nisi a Principe licentiam petierit, ut vendi, commutari, aut donari possit,
L. servitutes 14, § 1, de servitutib. L. 2.a ne quid in loco publico. L. 3. & 18. 4.o
32. part. 3.a de quo quae ex professo egi, in academico tract. de interdictis
§ f.o ad dictu tt.m & in select. ad L. praescriptio, 45. in presenti abstineo = N.o 27

His
positis breviter recensendi sunt effectus huius interdictionis commerc.
quae facile ex ijs textibus percipiuntur, in primis res sacrae, religiosae, aut
publicae, vendi non possunt, L. sed Celsus, 6.a L. si in empt.e 34. § omnium, L.
aede sacra 73. de contrah. empt.e § ult.o inst. eodem tt.o L. locum, 9.a C. de religiosis
L. 1.a tt.o 13. p.a 1.a L. 22. tt.o 11. p.a 5.a nec possunt legari, L. mortuus, 66. § sed fundo.
4. de legat. 2.o § non solu, inst. de legat. L. monumenta, 14, C. eodem tt.o L. 13. tt.o 9.
p.a 6. nec deduci in stipulationem, L. 1.a § si id quod, de o. & A. L. statuas 137.
§ eiusquis, 6. hoc tt.o § idem iuris, inst. de inutilibus, nec obligari pignori, hypo
thecae ue subijci, L. 1.a § 1. ff quae res pignori, L. 3.a C. eodem tt.o L. 2.a C. de religios.
nec possideri, usucapi vel L. si universas, 30, in fine, de adquir.a possess. L.
usucapionem, 9.a de usucapionib. § sed aliquando inst. eodem tt.o nec vindicari,
L. in rem, 23. § 1. L. quae religiosis, 43. de rei vindicat.e nec affici servitute
reali, L. cavetur, 4.a communia praediorum, imo servitus quae alioquin recte
constitui posset, extinguitur, si locus religiosus vel sacer medio inter
cedat, L. servitutes, 14, § 1. de servitutibus, L. si prius, 17, § sic etiam, verum
sed loco sacro, de aqua, et aqua pluviae arcenda, et ne privatorum proficiscios
usibus pollueretur, contra tex. in d. L. siquis sepulchrum, 12, § 1. de religiosis,

n°28

—l. 1, C, de sepulchro violato, cura mandata fuit Pretoribus, ut curarent, ne quid a privatis fieret in locis sacris, religiosis ve. L. 1, et toto tit. ff ne quid in loco sacro. de quo dixi, d. q. 5, §. de interdictis.

Cum prohibitionis una nobilis exceptio est: nempe ut res sacre vendi, aut permutari possint ad redemptionem captivorum, vel ad subveniendum fami publice, immanica grasanti, vel ad liberandos de carcere eos, qui in illo crudeliter et iniuste detinentur, vel ad profliganda impia bella, presertim contra fidei hostes gesta, vel contra Tyrannos iniuste invadentes, vel detinentes Regum terras, maioribusque necessitatibus, que occurrent ex pede, quod necdum imperialibus constitutionibus, verum et institutis canonicis inductum, confirmatumque est. L. sancimus, 21, C, de sacrosanctis ecclesiis, novella, 7, Iustiniani, cap. 8, et novella, 65, et nova, 120, cap. 9, et 10, § sacre, inst. de rerum divisione, et cap. apostolicos, 13, cum duobus sequentibus, cap. aurum, 70, 12. q. 2, L. 1, tit. 14, p. 1, congerit utriusque iuris orientalis prelati testimonia Photii Patriarche, et ibi Theodorus Balsamo, in nomocanone, tit. 2, cap. 3, in principio, quo qua circumspectione, quibusque servatis circumstantiis, qua licentia precedente, exequendum sit, non est moris, nec presentis instanti disputare. Quod docuerunt preter relatos a Barbosa, et Balthasare de Angelis, in d. L. sancimus, clarici, post eos ibi, in cap. adversus, et in cap. non minus, de immunitate ecclesiarum, Gregorius Guerrero in speculo Christiane religionis, cap. 36, n°32, Covarrubias, lib. 2, variarum, cap. 16, n°8, Gutierrez, in practicis lib. 1, cap. 3, Michael Rousel, lib. 5, historie Pontificie Iurisdictionis, cap. 1, et 2, passim; et Politice, non pie disputans, Hugo Grocius, de iure belli, et pacis, lib. 3, cap. 5, § 2, et in notis.

Assertio, 2.a, de exemptione a commertio hominis liberi.

n°29

Hominis liberi non posse in commertio versari, naturalis ipsa ratio dictat, ut

Iure

dentur, videlicet l. 34, in empt. § 1, de contrahenda empt. diversitaque personarum incapacitatibus, oportunitatibus, ut plene lib. 7, cap. 1, ep. 1, a principio, et est dicendum utique in textu, ut homo ipse, cuius non cetera res ab ea separata, nam, l. fructus, 68, de usufructu, § impendium, vendit. de aedilitio edicto, aliorumque ubique necessitatibus, quibus versari eum, arg. ex l. 44, de aedilitio edicto. Quae namque casu ipso eaternet, Cicero, ecce tertia Stoicorum lib. 3, de finibus, et exemplis casum Carranza, in disputat. de partu, cap. 3, ex n. 21, Amaia lib. 3, obser. cap. 1, § 1, a principio, et d. Martinus de Sarabia, praefuit dum vivit, in peculiari tract. de dignitate humanae natur., ex quo principio descendit hominem liberum in stipulatione deduci non posse, ut in specie sentiendo communi d. l. 1, si quis id quod, de O. et A., l. liber homo, 103, l. stichum, 137, § cum quis, 6, vers. § idem iuris, inst. de inutilibus stipulationibus, nec vendi, d. l. 34, § 1, et seq., ubi extat exceptio, quae in modo textu apponitur, nempe et si venditi in casum quo servus efficiatur, quam non minorum casus expectandus non est, l. bona 27, § 1, ad S.C. Velleianum, sed Celsus, 6, de contrah. empt., nec possideri, l. si quis liber, 20, de praescriptionibus, l. cum heredes, 23, § ult., l. quod universitatis, 30, § 1, de adquirenda possessione, nec usucapi, l. usucapionem, 9, de usucapionibus, § ad. inst. eod. tit., l. ult., C. de longi temporis praescriptione, quae pro libertate, nec huic debere vindicari, l. 1, § per hanc, de rei vindicatione, nec in tutela hereditatis, l. queritur, 41, fam. ercisc., l. ult., de iure patronatus, nec pignori, hypothecaeve subiici, l. 1, C. de patribus, qui filios distraxerunt, l. obaerarum, 12, C. de O. et A., l. si quis filios, 6, C. de O. et A., ep. lator, 2, de pignoribus, igitur nec accipere potest aestimationem homo liber quia nec velut ad verum rei rationem refertur, vel ad pretium, quia venia potest, quoniam nec ullum potest considerari in homine libero, l. 1, § sed et si homo, l. ult., de his qui deiecerint vel effuderint, l. 3, si quadrupes pauperiem fecisse dicatur, l. 7, § si ingenuus, ff. ad legem Aquiliam, deinde iunctis, l. liceat, 9, § ult., de dolo, ecce

Nº 30

Neque est dicendum quod diceremus in l. hominem etiam eiusdem, seq., l. liberum, 70, de rei vindicatione.

emptióne, l. minor. 39. §. pater, de evictionibus, l. liber, 29. C. eodem tit., l. licet iis, 4. quod ad liberum pertinet, in textu, videlicet valere emptionem hominis liberi, aut ignorantis, si ab ignorante emptore, neque enim valet, ut transferatur in emptorem dominium, pretium, & reditur, sed de eius dicitur, ut vi conveniat emptori per actionem ex empto ad consequendum pretium, quod solverit, & quanti sua interfuit, ut vulgus magistraliter exponunt, in l. quod officium, 62. §. 1. de contrahenda emptione, docent Petrus Petrarcha, d. tit., cap. 1, pag. 56. Ant. Clarus ad leges, divinae sacrae, cap. 29. Gutierrez, de iure manus, lib. 3. cap. 5. Duarenus, tit. de contrah. empt., cap. 1. Petrus in ius de iure, n. 3. item de rivolibus, Amaya, lib. 1. obser., cap. 7. n. 7. quae actio ideo in facto dicta in l. ossa, D. 41. de religiosis, quia nascitur ex facto ipso contrahendo, nec ex ipso contractu qui non tenuit, nulla causa potuit resultare, docent Iulius Pacius, legum conciliatarum, cent. 2. qu. 9. & Paulus Buratus, lib. 1. mobilitatis, cap. 2.

quam cum stipulatio vocetur minus contractu lucrativa erit, neque stipulator habeat, quod repetat, non valet stipulatio hominis liberi ullo respectu, quamvis ab ignorante celebrata, d. l. 1. §. si id quod, de O. & A. sic intelligenda, cum Accursio, Cujacio, & aliis classicis ibidem.

Nota

Nº 31

Sed adversus id quod nuper diximus, hominem liberum pignori, hypothecaeve subiici non posse; de contrario videtur obstat text. in l. pignori, 30. de heredibus instituendis, in qua dominus habebat servum corporaliter, sive specialiter pignori datum, eumque cum libertate heredem instituit, eo pignore durante, resp. Imperatoris Severi rescriptum, posse fieri liberum, heredemque domino necessarium, si prius pareatur creditori satisfacere, & tunc sic, servo specialiter pignori dato, neque in testamento libertas directe dari potest, l. servus 3. & l. Iulianus 10. de manumissionibus, l. servum 4. l. cum hereditas, §. quod si cum l. seq. l. generaliter 29. qui & a quibus manum., l. servus filii, 44. §. si id, 7. de leg. 1. l. 1. & 3. C. de servo pign. dato manum., docent Ant. Faber in Iurisprud. Papin., tit. 3, princ. 0, illat. 6. & tit. 4, princ. 1. illat. 3. & 4. Ossuald. ad Donell., lib. 2, cap. 13, litt. C. neque quando in veritate libertas relinquitur, non potest domino

Nota 3. In l. de heredibus instituendis

servus

servus [illegible] necessarius [illegible] [illegible] l. [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] liber factus fuit [illegible] [illegible] — N.º 32

[illegible] [illegible] [illegible] part. [illegible] libertatis [illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] post [illegible] factus [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] liberum factum [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] aequitas [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] — N.º 33

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

certus est, servus specialiter pignori obligatus heredis cum libertate a domino institui posse; quia proximus est, et institutionis sortitur effectus, si domini nec impignoraverit, id est, habuerit pignus. l. 1. C. de necessariis servis hered. instit. eo casu vero autem hoc amplius Severus induxit, ut quamvis mortis tempore in venietur a domino redemptus, non evanesceret datio libertatis, nec heredis institutio, sed substineretur, si ipse servus paratus esset creditori satis facere de pecunia aes quesita, vel hereditaria; ita supponunt ibid. Glossa et Cujac. etenim pignoris obligatio inutilem non faciat ab initio institutionem servi, sicut noluit Imperator et [illegible] manente eam pigneraticia, que equitas [illegible] ex [illegible] quod si [illegible] pignore liber sit, [illegible] nec liberum, nec heredem, quia potius [illegible] pignoris superior est potestas legis; nec [illegible] libertas ex hereditate, [illegible] se [illegible], unde nunquam [illegible] ius pignoris cum libertate, [illegible] ipsa vi. ut [illegible] fraude creditorum manumitteretur; quousque libertas impedita, [illegible] l. [illegible], donec creditores [illegible] [illegible] l. [illegible] §. 1. de statu liberis, cum [illegible] Anton. Faber in iurisprud. tit. 6. princ. 2. illat. 20, 21, et 26. Donell. lib. 3. comment. cap. [illegible] Osuald. lit. B.

N.º 34

Ex quo facile exponendus est textus alioquin difficilis in [illegible] §. ult. [illegible] instit. Domini servus proprius cum libertate heres institutus potest, usufructu servi [illegible], que [illegible] evanuerit institutio, responderi [illegible] sed [illegible] differri, quo finitus usufructus sit, notandum est enim [illegible] tam [illegible] suspendi effectum libertatis, et hereditatis, quia non fit liber, donec possit fieri heres: et non potest fieri heres, quandiu usus fructus alienus sit, ideo licet [illegible] [illegible], [illegible] erit enim moriatur; valet, et similiter suspenditur inde finiti usufructus, l. [illegible] vulgar. de [illegible] instit. [illegible] hanc [illegible] abrogatam esse per novam [illegible] [illegible], que [illegible].

dec[illegible]

de communi servo manumisso [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
adit. C. de his qui a non Dnis manumissi sunt, aequalius [illegible] [illegible];
pacta restitutio de servis communibus loquatur [illegible] [illegible] [illegible] fructu
alienus est videas quippe per [illegible] casu est [illegible] [illegible] licet [illegible]
sentiat Gotofredus in [illegible] quoties, Ceremus [illegible] n.° 34, et 35, docere
videri voluisse suspendere dationem libertatis [illegible] adhuc finiti [illegible]
tus, quibus postea [illegible], dominus servitium est, [illegible] plenus

n.° 39

Indeque

accipiendum est aliud in [illegible] Ulpianitae. in fragm. tit. 1. de li
bertis, § servus, 19, [illegible] servus in quo alterius usus fructus est, alterius
proprietas, a proprietatis Dno manumissus, liber non fit, sed non desinit
Dni esse, servus sine Dno dicitur, qui a vero Dno habitus est pro derelicto,
l. quia a tradi. 37, § 1, de noxalibus actionibus, qui derelictio [illegible] modus
[illegible] de libertatis, sed amittendi dominii, ideo esse debet servus, ut
quilibet alia res primo occupanti, l. quod servus, 36, de stipulatione
servorum, notant Cujac. ad d. l. [illegible], pro derelicto, Oinaldus ad Donellum,
[illegible], cap. 13, litt. A., [illegible] [illegible], cap. 4, [illegible], n.° 9,
[illegible], [illegible] 64, q. ex naturali ratione [illegible] disputent Pater
Josephus Gibalinus, de clausura [illegible], [illegible], cap. 4, § 14, sect. 10,
et alij. quomodo [illegible] [illegible] Ulpianus videtur cedendus [illegible]
[illegible] certum est primo occupanti, animo adquirendi eos, [illegible]
usufructuarius [illegible] extraneus, [illegible] [illegible] [illegible],
Cujac. ad tit. C. de his qui a non dominis manumissi sunt, mihi tamen magis
placet, [illegible] § 19, [illegible] Pacij [illegible], [illegible] 24,
Oinaldus ad Donellum, [illegible], lib. 9, litt. K. [illegible]
[illegible] manere [illegible] manumissum servum [illegible] qualitate, [illegible]
de proprietatis [illegible] (ut sic loquamur) [illegible] [illegible]
[illegible] fructus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dominium, vindicta, vel per [illegible]
[illegible] proprietatis, ut in [illegible] [illegible] 6.

Nota

N.° 36

de manumiss. tit. de iure libertatis plenissimum sortitur effectum d. l. pignori 30. d. l. quoties, 9. § vlt. de hered. instit. etiam in hoc casu voluerit auctores praeclari, vt statim seruus a proprietario manumissus consequatur libertatem, excepta Iustiniani sanctione, et quod fructuarius appellatur usumfructum vendere, quae poter paritate rationis subsistere,

Ex quo apparet seruum sine domino dici, qui totaliter pro derelicto habitus est: et hic eiusque proprietas libera est, cum alienus est usufructus, independenter vigilantissima ad expositionem nobilis, et excellentissimi Pauli text. in l. si usufructu 23, de liberali causa, quam amicissimo commentario donauit D. Ramos, in Actu Herculeo de anno [illegible], sed nihil hoc loco praetermittere non licet, ut textu noto vtilis, quod est de homine libero maiore 20 annis vendito ad pretium participandum: quae in delicti, fraudisque poena Romanis instructis sextusque efficit iurisprudentiam implemens filii, prout a nobis breviter summatimque tractatione, quae est necessaria expositioni text. Fiebat Romae frequens, et antiquis flagitiis ante tempus Quinti Mucii Scaeuolae, vt ex eo loco text. liquido constat, et notare dignum censuit Franciscus Balduinus ad eius de iurisprud. Muciana, pag. mihi 224, vt improbi homines inter se colludentes ad nummos a tertio emptore extorquendos, alter se alterius seruum fingeret, et alter sub domini persona venderet eum, tanquam seruum tertio ignaro eiusdem conditionis, et bona fide ementi: postea partitis nummis, inter se venditor, et seruus fictus se peteret postmodum in libertatem, quod delictum, cum per illum de libertate habere cius, illa poena dignus iudicauit, vt seruus deinceps maneret, tanquam iusto bello captus esset, an hoc ius inductum fuisset lege aliqua, an vero veteris consensu, propter statione non possunt, dico tamen dubitare non licet, quin illius iuris testatissimum sit, § serui, 4, inst. de iure personarum, l. 5. § 1, de statu hominum, l. ingenuum, 6 § si minor, de minoribus, et toto tit. ff. quibus ad libert. proclam. non licet, l. 1. Cod. tit. docent Petrus Gregor. lib. 2. syntagm. cap. 3, nu. 20, et lib. 27, cap. 2, alii apud omnes

ad Pom

ad Dorell. [illegible] lib. 1. [illegible] in initio, ut matrimonium fieret
libertinæ [illegible] l. homo liber [illegible] de statu hominum [illegible]
ad libertatem proclamare [illegible] [illegible]
parte [illegible] [illegible] Bernaldus [illegible]
Berardus [illegible] in libertatem
proclamaret, paratus sit emptori pretium reddere [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod tamen [illegible] est [illegible]
[illegible] pristinam ingenuitatem [illegible] [illegible]

Aliqua tamen requiruntur [illegible]
[illegible] venditus libertatem [illegible] primum quod emptor ignarus sit conditionis
[illegible] alioquin [illegible] liberum esse, et emerit, nulla iniuria scienti fit,
[illegible] succedit [illegible] C. de liberali causa [illegible] si quis,
[illegible] [illegible] [illegible] idoneus [illegible] ad libertatem proclamare [illegible]
[illegible] si duo appareant emptores [illegible] quorum alter ignarus sit,
alter ignarus conditionis [illegible] venditoris [illegible] ignoravit [illegible]
[illegible] l. ult. qui ad libertatem proclamare [illegible] ex parte emerit,
[illegible] est [illegible] emptor [illegible] maiorem
partem [illegible] emptor indignus est [illegible]
[illegible] [illegible] liberum esse [illegible] potest
[illegible] libertatem [illegible] parte servum [illegible] dicendum [illegible]
[illegible] scientis [illegible] indignus est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Gregorius [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] omnium Coriano
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] participet pretium [illegible] habeat defecto [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] ad libertatem proclamare [illegible]
[illegible] in primo [illegible] l. 5. C. eodem titulo, alioquin [illegible]
[illegible] quaeris [illegible] [illegible]

nota d. § pen. inst. [illegible]

N° 37

[illegible]

[illegible] l. 7. [illegible] quaerit ff. de liberali causa. cum l. ult. ff. [illegible] ad lib. [illegible]

[illegible] Coriani, [illegible]

vicinitate obligari, l. siminor tantum, ff. C. de liberali causa, l. 3. C. de iuramento minorum. Ultimus, si sit maior 20 annis, de simultaneis [illegible], ut [illegible], et quis minor annis 25 sit, ad venditionem in restitutum, l. si actum, quo si Papinianus, de minoribus; qui pervenit servitus ex delicto, l. quamquam, ff. de minoribus, et adversus delicta minoribus non dari restitutionem, l. auxilium, 37, de minoribus, quod si minor venit, et maior factus participavit pretium libertatem privatur, 2a, de liberis, 7. § 1. l. si § 1. 99 ad liberalem, prout non licet, quam continentibus, cum fraus in participat, complet, non, cum effecta contractus.

N°38

Hic vacuum, dicere, praemissis, accedamus ad dictam, quia usumfructum, 23, tricanis [illegible], cum valde singularem examinat, vendidi tunc usumfructum solum liberi hominis, et casu, idest, quia traditione incorporalia, qualis est usufructus, qui traditionem non recipiunt, l. servitus, 43, § 1, de adquirendo rerum dominio, et cessione transferuntur, ut in infrascripto tit. de cessione. Quaesitum fuit apud Quintum Mutium, an is homo liber efficeretur totaliter servus emptoris, respondetque emptorem tantum dominium usumfructum, quia non emit plus, et valet hic [illegible], ind. liberis, 7. § itaque, quae sp. expendat, nec refert quod sic posset accidere, ut maneat usufructus alienatus, et proprietas libera: hoc enim in usu non est in re venienti, ut probatur sp. [illegible] infrascripto, tit. 1, § [illegible] 19, quaesitum deinde fuit, utrum penes venditorem remaneret proprietas, et respondit manere, ut, si bona fide vendidisset, alioquin servum sine domino foret, idest servum usufructu tenus, et liberum proprietate, ut recte notat Balduinus, nec placuisse in praescripti, de venditore, et emptore, quando § idem, placuit, dicendum emptrix: sciente quippe emptore sibi venire proprietatem ignorante, quae emptor esset, [illegible] sciens venditor non curavit, quod opinamur [illegible].

N°39

Supponit vero scientem proprietate [illegible] venditionis fieri, si bona fide eorum

Vens

vendidit existimans se [illegible] et servum esse, quae supponitur [illegible]
de difficilis est, quoniam [illegible] [illegible], venditore, et venditum
[illegible] ad [illegible] emptorem [illegible] venditoris [illegible],
quae dicunt Greci [illegible], ergo 24 annorum annis subtinuit [illegible]
[illegible] [illegible] supponendum est hominem liberum [illegible] vendi
toris [illegible] eius, et [illegible], hominemque venditorem [illegible]
[illegible] ut sibi haberet partem pretii [illegible] usumfructum, et sibi [illegible]
[illegible], quae pene impossibilis factum est, ne dicam [illegible], [illegible]
quare doctus incumbens huic difficultati, existimo [illegible]
bona fide venditore, qui prius bona fide emerat hominem liberum [illegible]
datum sibi ab [illegible] [illegible] eius venditi ad pretium [illegible]
quamvis petet: vendere bona fide hominem liberum, nam qui prius eadem
bona fide illum emerat, vel bonae fidei emptori succeserat, itaque
intellectum [illegible] [illegible] [illegible], hominis liberi, quae supponitur
venditum fuisse hominem liberum tempore [illegible] venditionis, [illegible]
quaterus dicatur, idest tempore venditionis usufructus [illegible]
proprietatem venditoris, et [illegible] antequam [illegible] adquisita [illegible] fuerit, [illegible]
[illegible] fuisset emptum, [illegible] difficultatibus [illegible] [illegible]
ac [illegible] [illegible], ab antecedentibus [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] formiter, quae questionis [illegible] [illegible], agitur ergo
[illegible] [illegible] de edicto Pretoris, quo emptoribus [illegible]
ut pretium, et alterum [illegible] repeterent [illegible] hominibus [illegible] vendi
tionis, [illegible] [illegible] effecti sunt, Explicationem
[illegible] edicti [illegible] usque ad dict. [illegible] 3, in qua [illegible]
supponitur ignorantem emisse hominem liberum, pretiumque numeraisse
[illegible] effectum [illegible], [illegible] 20 annorum erat, venditum bo
na fide usumfructum eius, quo casu, nova [illegible] pretii [illegible]
natus, [illegible] emptionem precesserat, tunc [illegible] venditi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fuit, [illegible] [illegible] proprietatem.

N.º 40

decaq Paulus coc. 11. Quoniam Mattz [illegible] adurabat bonafide servitutem, q̃ [illegible] totaliter [illegible] venditoris, & penes venditorem manere [illegible]; secus vero si q̃ sciebat hominem liberum venditum, nam pretium mane[bat], liber & ipse servus sine Dño. ==

Itaq domina, q̃ ex prima emptione fuit [illegible] emptor, [illegible] ex secunda alienatione eius usus fructus [sol]ummodo participatio pretij precessit in prima alienat; n̄ requiritur amplius in secunda, ex quo in § 1, eiusdem legis, 23, infert [illegible] dicendum esse, si postea donetur, vel in dote detur, vel pignori obligetur homo liber, qui antea servus effectus fuerat, q̃ ex spatiati ante proclamationem iterum alienari, postquam 20 annos impleuit, dignus est, ut privetur libertate, n̄ fuisset sane servus, si in prima alienat, donaretur, vel in dote daretur; q̃ requiritur venditio, & participatio pretij cum fraude ab ipso emptore, & [illegible], ex traxi sp, n.º 87, sed q̃ venditus, participato q pretio in minori etate, incidit in servitutem, & confirmatur Dñm; q̃ ex [illegible] emptione emptor [illegible] potuit, si spatiatur donari, vel pignori obligari, qui sunt effectus [illegible], & [illegible] § [illegible] 1, cum [illegible] legis, & [illegible] thematis retento excipienda est, absque q̃ maiorum, dicunque expositionum [illegible] gemus. Hanc servitutem sustulit Leo philosophus, novell. 99, qui [illegible] ambitiosus fuit derogandi iuri veteri Romanorum: adversus vero reduxit Alphonsus Sapiens, in l. 1, tit.º 21, part. 4, nisi quia tn [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] regni, nec tale [illegible] [illegible]: quod n̄ evenerit, n̄ dubito quin apud nos esset practicanda, & hec sunt, q̄ de exemplo [illegible] homines liberi possunt dicere: q̃ de pignore [illegible], q̃ [illegible] [illegible] [illegible] captiva, [illegible] [illegible] [illegible], lib. 6, opinor, cp 13, & de aliis [illegible], qui per modos [illegible] libertas [illegible] [illegible], egi lib. 2, cp 3, que [illegible] inutile, & [illegible] foret, ==

notaq hanc asertionem

Assertio postrema, de obligat. extincta, n̄ suscitanda

Postur

N° 41

[illegible] Postremo [illegible] principaliter in
hoc tractatu [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] obligationes [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] extinguat obligationem, q[uae] in eo [illegible]
[illegible] potest, de quo di
[illegible]
[illegible]
[illegible]

N° 42

[illegible]
[illegible]
[illegible] Philosophi [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

veritate extincta, iacet, annihilatq. [illegible] [illegible] non pote-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aqua [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] August. Theologorum maximus epist. 32, ad Bonifatium, [illegible]
[illegible] 23, [illegible] [illegible] 4, hoc [illegible] principium, [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quare fides [illegible]
[illegible] in baptismo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] patentiam
[illegible] [illegible] [illegible], non potest autem [illegible] [illegible] spiritu regeneratus ex pa
rentis carne regeneratam, et obligatio, que contracta est, [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] parentes. Christi gratia non amittit, [illegible] [illegible]
[illegible], itaque [illegible] hoc [illegible] placuit, [illegible] facultatis principijs
[illegible] est,

N°43

[illegible] Desideratur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] obligatio
penitus extinguatur; [illegible] non potuit axioma [illegible] [illegible], ex
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], vel per [illegible]
tionem [illegible]; [illegible] [illegible] modo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Paulus
[illegible], [illegible] [illegible] exposuimus, per acceptilationem [illegible] extin
gui penitus obligationem, quasi soluta fuisset [illegible] debita, [illegible] [illegible] Paul
[illegible] L. 1. de acceptilationibus, [illegible] per acceptilationem, [illegible], quibus
modis tollitur obligatio, ex quo sublata obligatione per acceptilationem
[illegible] [illegible] non posse, nisi nova voluntate [illegible] [illegible], [illegible]
regula [illegible] est, [illegible] [illegible] licet, 43, [illegible] doctus, quae [illegible]
[illegible] [illegible] est, [illegible] [illegible] breviter tetigerim; [illegible] 2, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] solere [illegible] [illegible] per acceptilationem;
[illegible] Paulus [illegible] [illegible] 4, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] creditor [illegible]
[illegible] obligationes [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] est, [illegible] [illegible]
[illegible] ab obligatione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] acceptilationem [illegible] [illegible], [illegible] obligatio sublata fuit, [illegible]

non

matrimonio, mulierem competit praedicta dotis petitio quando de [illegible] adversus quem poterit ista opponi, ex contractu ex extraneo [illegible] et actio adquiri non potest, l. si ita stipulatus, 126, § chrysogo nus, de verbis obligationum, l. quo iure, 73, § ult. de verborum obligationibus, l. 1, C. per quas personas nobis adquiritur, non magis distinctio acceptilationis, ipsi potest adquiri dotis, et [illegible] eaque est [illegible] [illegible] l. 1, de his qui sunt sui vel alieni iuris, [illegible] in fine, ubi notatur [illegible] 3, opus, de leg. 3, et [illegible] adduxit Barbosa, ac [illegible], 99, n. 11, quia non potest nobis adquiri per extraneum, videtur quod non possit adquirere per distractum. Huic [illegible] respondit Paulus ipse, acceptilationem valere, non sufficere, ut dotis [illegible] mulieri adquiratur, sed [illegible] adquisitionem [illegible] [illegible] fictione [illegible] [illegible] fingitur per debitorem solvi creditori [illegible], et accepti lationem [illegible] est; [illegible] [illegible] [illegible] traditae [illegible] et tamen ab hac effectum ad futurum maritum. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] solet occultari, et subtrahi [illegible] actus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ut [illegible] [illegible]. De hac dicto agitur in l. 3, § ult. de donationibus inter virum et uxorem, quaestione 9. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] diversis, et ego expresse egi in achademicis tractatibus de adquirendo possessione, cap. 2, quaestione in [illegible] [illegible], Caeterum dicit Paulus, mulieri per liberam personam dotis adquiri non potest, quod [illegible], non negant, quin [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] posset mulieri [illegible] dotis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] enim [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] verbis, caeterum [illegible] caeterum, [illegible] [illegible] potest [illegible], et ex l. [illegible], 39, § [illegible] 3, [illegible] [illegible], l. [illegible], 29, de [illegible], [illegible] Brisonius, [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] Sic [illegible] [illegible] [illegible] tractat Paulus, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Margin: [illegible] — n.° 19

eius

[illegible]

nº 46

[illegible] grit Paulus. consequentiae ex antecedentibus [illegible] postea solicito ma[illegible] [illegible] inqᵈ olim [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] dict. 16, de solutionibus, et his quae [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] c. 3, [illegible] [illegible] ante [illegible]
[illegible] obligationem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] restitutionem [illegible] [illegible]
[illegible] obligatio [illegible] facta fuit [illegible] [illegible] pignoribus,
vel [illegible] [illegible] causa, cum enim [illegible] semel, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mariti, vel
eius haeredes, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non possunt
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible]
[illegible] [illegible] quod repetiit [illegible] [illegible]
obligationis, quae [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] L. stipulationis 74, § ult., cum
L. sequentibus, [illegible]

Non [illegible] modo [illegible] [illegible] veteris
obligationis, ex [illegible] [illegible] [illegible] obligatio
[illegible] facta fuit, sed [illegible] causa, ob quam [illegible] [illegible]
facta fuit, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], ut colligitur ex [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] 27, § [illegible] 3, L. ult. de [illegible]
sublata actione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
adversus veterem debitorem cum suis accessionibus [illegible] [illegible]
in [illegible] restitutionis [illegible] [illegible]
quoties, [illegible] quoties [illegible] [illegible] L. [illegible] § ult. ad S.C. Velleianum,
ubi [illegible] [illegible] [illegible] obligationem [illegible],
[illegible] veteris debitoris [illegible] [illegible] liberavit per [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] S.C. [illegible]
actio [illegible] veteris debitoris [illegible] [illegible] 12,
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

acceptilatio

N.° 47

[illegible]

N° 39

N° 40

[illegible] accepta verbis [illegible] in l. primo gradu 13, que in [illegible] dotis, ut notavimus noster Valencia, de [illegible], [illegible] 57, Petrus Suarez in l. Lectis [illegible]

[illegible] obligatione [illegible] matrimonii [illegible] pecunia in veterem obligationem [illegible] pecunia [illegible] tempore [illegible] divortii, vel mortis [illegible] sublata obligatione, [illegible] matrimonium [illegible]

[illegible]

[illegible] novatio [illegible] obligationis [illegible] veteris obligationis [illegible] debitor [illegible] dotis nomine [illegible] obligatione [illegible] delegatio [illegible] novatio [illegible] debitor [illegible] Valencia [illegible]

[illegible]

[illegible]

N° 41

[illegible] debitor, nec [illegible] obligatio, qualitercumque [illegible] uxori [illegible] [illegible], [illegible] L. [illegible] [illegible] 32, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] debitori [illegible] dotis accepto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] acceptilatione, [illegible] debitore [illegible] supponit; [illegible]

[illegible] alienatio facta a marito de re dotali uxore consentiente valet, [illegible] alienat fundi dotalis, quae fit per [illegible], vel hypotheca [illegible] constitutione, L. 1, [illegible] tit. [illegible] de fundo dotali, [illegible] periculum [illegible] [illegible] quo casu [illegible] [illegible] [illegible] responsio; [illegible] [illegible]; maxime, [illegible] magis [illegible] tenetur marito ex mandato [illegible] pecuniae doti datae, quanta fuerit [illegible], et mulieris [illegible] [illegible] latius [illegible] Petr. Barbos. in L. [illegible] n. 48, vers. secundo principaliter, ff. soluto matrimonio, [illegible] Gentilis, [illegible] de donationibus inter [illegible] 3, [illegible]

n.° 52

[illegible] et in eadem [illegible] pecuniae [illegible] in dotem, tunc recipienda est, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obligatione debitoris, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pecuniam exigere; [illegible] debitor solvendo [illegible] fuit, [illegible] potentia in [illegible] [illegible], vel mora, periculum decoctionis debitoris ad uxorem spectat, [illegible] [illegible] restituenda, L. promittendo 41, [illegible] 3.° L. [illegible] 49, de iure dotium, [illegible] restituendum [illegible] nomen, [illegible] [illegible] obligatio ad favorem uxoris, [illegible] [illegible] [illegible] exigat quantum potuerit exigere, vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] potest; [illegible] [illegible] [illegible] amplius [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] minus [illegible], aut [illegible], periculum ad uxorem spectat, [illegible] [illegible] [illegible] tempore [illegible] in dotem, quia [illegible] [illegible] debitor, et maritus [illegible] [illegible] [illegible] fuit, [illegible] [illegible] [illegible] periculum fecit, [illegible] [illegible] nomen approbavit [illegible] debitore, [illegible] [illegible] disputat Ant. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Olea, [illegible] [illegible] [illegible] 6, q. 3, [illegible] n. 1,

qui

[illegible] respectu [illegible] [illegible] [illegible], q [illegible] manet
[illegible], post [illegible] matrim., [illegible] matrim. [illegible]
accepta [illegible] [illegible] [illegible] acceptilatione [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
matrim.; [illegible] debitoris [illegible] obligationem, [illegible]
[illegible], [illegible] de dolo, [illegible], [illegible]
petat [illegible] obligationem [illegible]
[illegible] acceptum [illegible] [illegible],
[illegible] dotis [illegible] [illegible] [illegible] stipulatu
[illegible] [illegible] per novationem [illegible]
[illegible] dote, 34, [illegible] doctrina [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Barbara [illegible] [illegible], articulo [illegible] superest
[illegible] accepta tulit obligationem
debitori suo; [illegible] [illegible] debitor liberatur [illegible]
[illegible]. Ideo q qui n est sponsi debitor, manet debitor sponsi
[illegible] 20, [illegible] 23, [illegible] doctrina, q [illegible]
[illegible] [illegible] sponso, [illegible] loquuntur,
[illegible] [illegible] dotis ob [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] data, [illegible],
[illegible] doctrina, [illegible] 2, [illegible], sect. 2, n. 3, et sect. 3, n. 1,
[illegible] [illegible] matrim. [illegible],
[illegible] [illegible] futurum, [illegible]
[illegible]

[illegible] [illegible], et actione [illegible]; q [illegible]
[illegible] obligatio; [illegible] [illegible] 2, sect. 2, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] adducit, [illegible]
[illegible] 13, n. 23, [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] actiones [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] actione [illegible] [illegible]

N° 43

nota

[illegible] esse, q [illegible] regulę [illegible] est; sed obstat ex [illegible]
[illegible] in institutis, 27, de transact. [illegible] in qua arithmetica [illegible] poneri
[illegible], [illegible] placet [illegible], et antiquorum [illegible] apud [illegible]
[illegible], 113, [illegible], [illegible], cap. 12, n° 10, et 11 [illegible]
[illegible] inter [illegible] ipsos, qui instituere querelam poterat, et
[illegible] heredes, quibus hoc denegata, [illegible] ipsa transigentes
[illegible] poterat mouere querelam; et [illegible], [illegible]
qua [illegible] ob transactione, si aduersarius [illegible] impleat, ad [illegible]
[illegible] a transigente mouere nequeuerit, l. posthumus, 6, § vlt.
[illegible], seq. de inoff. test.; [illegible] colligitur ex eius [illegible] cum mota querela [illegible] pre [illegible]
eq [illegible] heredes, rupta fide transactionis, quam ille [illegible]
venisset; [illegible] ab hac [illegible] ratione [illegible] Joachi-
mus, [illegible], [illegible], et alij apud [illegible]. [illegible]

Quare [illegible]
[illegible] solutio petenda ex illis [illegible] de [illegible] leg. 6. [illegible]
[illegible] [illegible] heredum querelę [illegible]
[illegible], [illegible] discessit a [illegible] querelę, [illegible] 27, sed discessit
a querela, ab indignatione, ab accusatione, [illegible], [illegible] parte hereditatis: [illegible]
[illegible] preterita [illegible] ad certa portione admittentes, [illegible]
[illegible], [illegible] heredibus [illegible] quęstione de inoff.
[illegible] parte hereditatis, [illegible] preterita [illegible], omittere
querelam, desistere a querela, in [illegible] patri remittere, quo [illegible]
[illegible], [illegible] de inoff. test., [illegible]
[illegible] in [illegible] patri [illegible], [illegible] tacite [illegible]
transactio [illegible], [illegible], 27, itaq [illegible]
[illegible] transigentes [illegible] ex transigit, [illegible]
[illegible] querela extincta fuit [illegible], non transactionis [illegible]
[illegible] transigit [illegible], rupta fide transactionis, [illegible]
[illegible] querelę; [illegible] querela

N° 41

~~et parte[?] ... intendat[?] sic ... ... impleat omittendo:~~
~~... contractu innominato ... ... secundo ... ...~~
~~... ... pacto ... ...~~
~~... ... ... de quo loquitur ... ...~~

[illegible] Cuius

N.º 45

principia ad ... ... latè, et plerique

ex exponentes, D. Larrea, allegat. n.º 2, ibi late D. Salgado, in labyrin-

to creditorum, 2. p., cap. 2, num. 13, D. Noguerol, allegat. 31, n. 16, Castellan.

de imperio, ..., ... 28, ..., quibus

... ... obligatio ...

eta, sed ... ...

aut apparet, ... sacra, et in

L. ... 9, § ... de ... ... potuerit, a cu-

... sui ... ... animadvertendum,

si res deposita subrepta sit, sine dolo aut lata culpa depositarij libera-

tur ab obligatione depositi: in tantum ut nec teneatur cavere se restituturum,

si ... in potestatem eius pervenerit, quod si de facto pervenerit, iterum incipi-

teneri depositi sine novo contractu, quia per furtum non fuit prorsus extincta

obligatio, sed cessabat, cum esset restitutionis copia, l. si sine dolo, 20, ff.

depositi, quae sic recte exposuit Cujac. to. 2, obser. cap. 30, et post eum nos-

ter Aluar. de Mesa, to. 2, var. cap. 34, n. 17. =

N.º 46.

Cumque Justinianus in tit. inst.

quibus modis tollitur obligatio, tantum recenseat quatuor modos, nempe

solutionem, novationem, acceptilationem, et dissensum, qui per acceptilationem est

in contractibus, qui consensu perficiuntur; pluris sunt, ut existimem, caeteros

in genere tollere obligationem, sed quo ad ... ex quo licet obligatio, et de-

positio pecuniae ... obligatio facta a debitore ... sit fere quoad

omnes effectus, quos vera solutio operatur, l. si creditoris, 6, l. si accepto,

19, C. de usuris, l. obsignatione, 9, C. de solutionibus, ... opusc. cap. 9, n. 8,

non tamen ... liberat, quamdiu obsignatio manet; ideo ... si debitor iterum

retrahat pecuniam, necnon actione de venditi, l. si pignus, § 3, C. de distractione pignorum, quia nascitur propria solutio, et absolutae; sic et cognoscendi ... debitori succedat, vel e contra, fundatur in iis verbis ... l. Stichum, 95, § ... de solutionibus, ... oblationis, l. per

de solutionibus, quia eatenus habet effectum, quatenus utrumque ponit ... tradita ... pristina actio, l. ... 21, § ult., de inofficioso testamento, l. maritus, 22, C. eodem tit., et in aliis casibus huic similibus, quorum ... opus, ad ... 93, de solutionibus, ideo ... commentaria finem imponam: in quo si aliqua dixi, quae vobis

clarissimi auditores visa fuerint laude

gratias Deo reddamus, qui mihi bonum

et perficere dedit.

Finis.

De Celsi, Paulique controuersia, circa obligationem Areę, et serui manumissi Juditium, siue expositio Antinomię, quę stare videtur inter Leges qui res, §8, § areę, ff de solutionibus, quę repetitur in l. inter stipulantem, 83, § sacram, de V. O. et in l. servus, 27, §1, de adimendis legatis, cum l. sicborum, 79, § area, 2, cum seq. de legatis 3.

N.° 1

Paulus in d. § areę, d. hanc questionem versat, Titius Areę alienę promisit per stipulationem, antequam peteretur, vel peti posset, in ea Dominus edifitium posuit, disputat an deinde debeatur, exceptio quod mutata fuit forma Areę. non decidit statim questionem, sed obiter aliquid posuit de homine debito alieno, et a Domino manumisso, postea servo facto, qui non debetur, in qua expresse reprehendit Iubentium Celsum, putantem iterum deberi, et in vero non est, concludit differentiam esse inter utrumque casum, non servus adepta libertate, desinit prorsus deberi, nec recidit in obligationem, quamquam iterum fiat servus; alius enim videtur homo esse, d. l. servus, 27, § 1, de adimendis Legatis. at vero Area semper manet, quamvis edifitium impositum sit, cuius maxima pars area est, cum edifitium ipsum cedat, l. 1, § is autem, de superficiebus, § cum servo, inst. de rerum divisione, quod areę non fiat extincta obligatio, sed cessabit, quamdiu manet edifitium, et quod magis est, manente edifitio, debetur, petique potest Area ipsa, quamvis condemnatio facienda sit ad estimationem Areę.

N.° 2

Celsus vero in d. l. sicborum, 79,

§ area, respondit, si area legata, et aedificium in ea imponatur, quamdiu aedificium manet, peti non posse, quae admodum videatur legatum sit, et inter ~~cum manumittatur quamvis iure peti non possit, debere, petiq. posse, si iterum in servitutem~~. Inprimis Celsus non distinguit inter aream, cui positum aedificium, et servum, cum dein fuit liberatus, iorque reprehenditur a Paulo. deinde censebat aream peti non posse, quamdiu manebat aedificium. q. falsum esse ostendit Paulus. Denique existimabat, quamvis obligatio extincta esset per manumissionem servi posse suscitari, si iterum in servitutem redigeretur homo primus, q. etiam refutat Paulus. Vnde inter haec loca implacabilis esse antinomia, invicemque sibi contrarios esse Celsus Paulusq. nec ad concordiam posse reduci inculpabiliter, sane censuerunt ex veteribus Raphael Cumanus, et Gofredus, et Galinacus, in d. l. 79. § ult. de legatis 3. — Cujac. tract. 7. ad Africa. in l. qui usumfructum 36. de usufructu, et saepe Brisonius lib. 7. de solutionibus, tit. de except. rei ad mercio, Guillelmus Forner. lib. 2. select. cap. 16. Morla in emporio, tit. 1. de legibus, q. 11. n. 12. et 23. Pichard. in § 1. inst. de inutilibus, n. 20. D. Velascus, in certaminibus Sabin. et Procul. cap. 63. aliiq. quos adducere non potui, relati ab Osvaldo ad Donellum, to. 10. cap. 17. litt. R.

N.º 3

Sed ut progenio scholae, et non antinomiam in iure relictam non fateamur, quamvis non nullis haec videantur perturba, Inprimis agnoscendum est, de obligatione areae, in qua postea aedificium super structum fuit, eo diruto. et de obligatione servi manumissi, et iterum ad servitutem revocati, controversiam fuisse inter Celsum et Paulum, quod non possumus negare Paulo ipsi expresse attestanti in d. § area, et d. §. sacra, Celsus dicebat aream primum (quae hypothesi supponitur in d. §. area) vel legatum (de qua Celsus ipse in d. l. 79. § area, desinere esse in obligatione, si in ea aedificium construeretur, ut desinit servus debeti si manumissus sit, nihil tamen obstare, q. iterum suscitetur obligatio, si destructo aedificio, area, vel manumissus iterum fiat servus, q.

una

vna cãa esset liberandi, et obligandi, q aut dari n posset, sibi ex sit, aut dari posset si iq sit servus, vt dixi in Paraphrasi ad dictu §3. Sacra, Paulus vero, cuius opinio obtinuit, censuit cõtra Celsum, obligationem semel extinctam, amplius n posse suscitari, quae est principalis dissensio, dissensit etia circa exempla, nã in servo manumisso et se rursus Paulus extinguit obligatione, sed negavit suscitari propter ea, in qua a Celso dissensit, in area vero negavit Paulus extin gui obligatione, p aedificatione superveniente, negavitq peti iterum n posse, q immo peti potest, licet in ipsa area, sed estimatio soluenda sit, in quo denique dissensit Paulus, sed in eo, q diruto aedificio, iterum area peti posset, n potuit a Celso dissentire, nam q docuerat etia, sup structo aedificio, aream deberi, vt aream, multo magis debuit fateri, destructo aedificio deberi, et peti posse, postq ad forma areae redacta est, ea tn̄ cũi sis, et perspicacia Tribomani, qui semper reputo oculatissimus et fundatissimus Iuris doctus, vt verba, quae habemus ex Celso, in d. L. 79, indicent cõtroversiam, sed ea arte collocata sint, vt accepta sine violentia reddant veram doctrinam Paulo, et ceteris Iuris peritis cõfor me, in eo demonstrando labor noster per has ferias versabitur, in quo q nova, nec vulgo nota dicturus sum, annuente Deo, maxi attentos vos velim (charissimi, et clarissimi auditores). Praemone

dum etia est, si area a Dño Legata sit, et Dñus ipse superimposue rit aedificium areae, ex impositione aedificii n extinguitur legatum areae, n̄ si heres paratus sit probare per illud factum dominum, eius litterae mutasse voluntatem, vt dixit text post. in L. servi filii, 44, § si areae, 4, de leg. 1. igitur area n cõsumitur, n desinit area esse, n interit area per impositione aedificii, q area maxima pars aedificii est, et quidem principalior, cui cedit ipsum aedificium, vt hic sentiens docuit signan ter Paulus, in L. quaeres, 98, § areae, de solutionibus, ex quo intulit Iabolenus, in specie proposita vtrumq deberi, et solum, et superficiem,

V. 24

idest, tota domus, l. si area, 39, de leg. 2, quod liberata quibusta aliud aug mentum factum voluntarie inter Legata a Dno, eo de quo testa l. si ex toto, d. in princ. de leg. 2, Emundus Merillius lib. 2, posteriorum observat. cap. 30, voluit totam sabolem indistincte accipere, de area aliena, vel propria testatoris, et de superficie imposita, sive ab extraneo Dno areae, sive ab ipso testatore Dno, sed in specie alienae areae Legatae deberi superficiem, multis sicut plurium dictis, et contrarium in tractatibus decidit Paulus noster, in d. § area, facerat quod accumen hoc, et vulgare, verum sensum retineamus dictae Legis, 44, § si area, et dictae Legis si area, 39, qui est, de area propria attestat. Legata, quae tenent omnes classici ubi, et post eos Antoni. Gometz, 1 tomo, varia, cap. 12, n. 16, et alii, quibus abstineo, relati ubi a Laynez, n. 18, Joannes Garcia, de expensis, cap. 22, n. 34, Vazquez Menchaca, de successionum creatione, § 10, n. 101, Petrus Barbosa, in posthumis, ad titulum de legat. 1, in d. l. si ex toto, d. n. 1, ubi etiam Duarenus, et cum eo consentiens Donellus, d. lib. 8, cap. 17, Cujac. in d. l. 44, § si area, qui intellectus suadetur ex §§. antecedentibus, quibus Jurisconsultus loquitur fuerat de mutatione formae facta ab ipso testatore, et statim subjicit de area, et super imposito aedificio.

Notemus quod si area Legata, vel privata sit, deberi ipsam aream, quamvis superficies sit imposita, quia per impositionem superficiei non desinit area esse, quamvis mutetur forma exterior, d. § area, si vero ab ipso testatore, eodemque Dno, superficies imponatur, debetur tota domus, sed ex voluntate testatoris, qui aedificando in area voluit applicare Legatum, ut per aliud quodlibet augmentum, d. l. si ex toto, de legat. 1, l. cum fundus, 10, de leg. 2, ex quo apparet quaestionem de area per se sumpta in aliena area Legata est, et a testatore imponatur superficies, manente aedificio, non potest disputari de area, quippe si testator mutavit voluntatem, nihil debetur, si non mutavit voluntatem, non debetur area, aut nihil mutavit, sed totum aedificium; ideoque manente aedificio, nunquam area sola peti potuit, secus in aliena area

N.o 9.

area

area eius legata, quae etiam manente aedificio, debetur, et peti potest, diffareq. si vero domus destructa sit, et in aream redigatur, tunc quaestio nostra agitari potest, tam in area propria legata, quam in aliena. His n.º 6

suppositis, videamus, quid senserit Iuventius Celsus de Area legata, vel promissa indistincte, sive propria, sive aliena; constat equidem ex historia, quam attexuit Pomponius Iuris consultus, in l. 2.ª § post hunc, 47, vers. ad fine, de origine Iuris, inveteratas divisiones fuisse Iuris consultos, quibus initium dederunt sub Augusto, et Tiberio, duo illi acerrimi Antagonistae, Atheius Capito, et Antistius Labeo, Capitoni successit, Masurius Sabinus, Labeoni Nerva, et Proculus, ex quibus dicti sunt Sabiniani, et Proculiani, ex Proculianis fuit Iuventius Celsus, et ex Sabinianis Iavolenus Iabolenus, ut in fine, notant idem Pomponius, et post ipsum Eberlinus, Rutilius, Bertrandus, et ceteri, qui vitas Iuris consultorum scripserunt, constat etiam sectam Proculianorum imbutam fuisse Stoicorum praeceptis; Sabinianorum sectam fuisse Peripateticam, idest, ex Aristotele, quod notavit Galbanus, in tractatu, de usufructu, cap. 4, n.º 12, et agnovit Merilius, d.º l. 2, cap. 30, nec immoremur, in singulis positionibus probandis; Stoici censebant exteriorem formam dare omnem essentiam rei, et primam materiam prorsus interire, diversa forma accepta; cuius etiam opinionis fuisse Proculianos liquido constat, ex l. adeo, 7, § cum quis, 7, de adquir. rerum dom. § cum ex aliena, inst. de rerum divis. Sabiniani contra totum esse attribuebant materiae, sine qua forma deduci, aut existere non posset, dicebatque per inductionem formae, nunquam interire materiam, sed materiam formae praevalere, quarum opinionum neutra approbata fuit, sed media fuit via excogitata, ut si materia esset permanens, quae ad pristinam formam reduci posset, forma cederet materiae, si vero esset materia transiens, quae non posset reduci ad veterem formam, materia cederet formae. de qua distinctione multa, et multos adducit Osualdus ad Donellum, lib. 4, cap. 12, sed de dissensione Iuris consultorum in hac re signanter videnda sunt,

N.º 7

Cujac. tract. 4 ad Africa. in l. 36. de usufr. Merilus lib. 1. Prior. ob servationum cap. 7. in nota culpandus Justus Lipsius lib. 1. Philosophiae Stoicorum dissertat. 4.

Unde apparet Iuventius Celsus, Stoicus, et Proculianus, ex principiis suae dogmatis debuisse docere extingui legatum areae, si aedificium impositum fuerit, quia area, quae erat prima materia in illo aedificio, perempta erat per impositionem novae formae, et hic est genuinus sensus ex mente Pauli et Celsi; aedificata medio tempore fuerit, ac rursus area sit, quamquam tunc peti non poterat, nec tunc debetur; primo docet, manente aedificio peti aream non posse, idest, non deberi, quasi extinctam, sublataque, suscitari vero posse obligationem, sublato aedificio, quod nullum inconveniens reputabat Celsus, quod obligatio semel extincta suscitaretur; igitur haec doctrina Celsi ex eius mente eque vera est, in area propria, ac in aliena, quam generalitate accipit etiam hunc §um omnis, quam adversus Socinum praetulit Petrus Barbosa, in d. l. si ex toto, d. n. 3, licet non ita disputet per contrarium Sabolenus; qui ex Sabinianis fuit, d. l. 2, § ult. infine, de origine Iuris, ex principiis suae artis et Scholae. debuit dicere magis secum trahere formam, et per consequens, si area legata fuerit, et ei imponeretur aedificium, totum cedere legatario; idcirco ex mente Saboleni nulla fit mentio voluntatis testatoris, in l. si area, 39. de legat. 2.º quae desumpta est ex libris Caij, qui fuit alter Princeps Sectae Sabinianae, ut inquit Pomponius in d. l. 2, § post hunc, 41, in quo mihi visus est labi Merilus lib. 2. poster. observ. cap. 30, qui dixit esse quaestionem voluntatis apud Sabolenum, quod dominus propriae areae super aedificium imposuit, quod Sabiniani, ut aedificium deberetur, et sequeretur ius areae, non intuebantur voluntatem, sed potius qualitatem primae materiae; Ulpianus vero in d. l. servum filij, 44. § si area, et Paulus in d. § sacra, et in d. § area, qui ex professo nulli sectae additi erant, sed hanc vel illam sequebantur, ut veritas eluceret, cum Sabinianis consenserunt, in eo tantum, quod docebant aream non perire per impositionem

aedificij.

edificium, et ideo si aliena area legata, vel premissa esset, et a domino in ea edificaretur, (in quo casu de voluntate testatoris, vel heredis maioris disputatio non potest) deberi, petique posse; licet estimatio in ipsa area prestanda sit: Ceterum si a domino legata sit, inducium deberi vtrumque. Quarundam voluerunt applicare legatum, nisi heres respexit vtrumque animum adimendi, et hec est sententia que obtinuit,

118

Cui sine vlla violencia applicari potest, Iabolenus in l. si aree 39. si aree legate post testamentum factum edificium impositum est, vtrumque deberi, et solum, et superficium, Cuiac. tract. 4. ad Afric. in d. l. 36. de vsufructu, et Mercatus, d. cap. 30. volunt hec verba indistincte accipere, siue propria sit area, siue aliena, eorumque multi forte honeriant, sed a mente iuris errant peruenire, quia si aliter vtrumque debetur, que ex animo ampliandi legatum, que habuit testator, ideoque dominus d. l. 44. § si aree. quod vt possint accipi sine violentia, sic debent accipi de area propria legata, que est communis acceptio, vt sup. notaui, deinde, et facile percipitur ex Celso, in d. l. 79. § aream tantum, quippe docet, si area legata sit, et ei superficium imponatur, tunc peti non posse: Verum est Celsum voluisse dicere non deberi, sed Vlp. etiam significat non posse peti ipsam aream, manente edificio, quod semper verum est, quasi propria erat testatoris, perseuerante voluntate: non area, sed totum edificium petendum est, d. l. 39. mutata vero voluntate, nihil peti potest, nec area, nec edificium, d. l. 44. § si aree, sed si erat aliena, non poterat peti area cum effectu, idest, non poterat sic peti, vt ipsa area prestaretur, sed estimatio, d. l. 9. d. § aree; in quo nihil video contrarium, nisi alius occultior sit, cui sua tantum placeant,

119

At hac regula aree legate, excipiendus casus est, quando non proprietas aree, sed vsusfructus legatus est, quia vsusfructus consistit in corpore, quo sublato perit, l. 2. de vsufructu, princ. inst. eod. tit. corpus autem, et apud Grecos Soma, significat, non materiam rei, sed formam extremamque ipsius, que oculis subijcitur, vt teste Diogene, Laerc.

in Canone, Corpus est, quod in tria diuiditur, Longitudine, Latitudine, et altitudine, videndus etiam est Lipsius, lib. 2, Philosophiae Stoicorum, dissertat. 4, nec deliria Stoicorum in hac re recensenda sunt, quae etiam Iuris consulti nostri irriserunt, vt constat ex tit. de rebus corporalibus, et incorporalibus. igitur quo ad interitum vsusfructus, idem est, si forma rei mutetur, ac si ipsa res pereat, L. repeti, 5, § si area, 3, quibus modis vsusfructus amittatur, interitum, vt interiit, licet res appretiatione mutata sit, vsufructuario tamen remedia comparata sunt, deinde, in sequentibus textibus agitur. Vnde ex verso, si aedium vsusfructus Legatus sit, et conruerint, non debetur vsusfructus areae, dicta L. repeti, 5, § si commutatione, L. seruitutes, 20, § si sublatum, 3, de seruit. vrban. praediorum, et per consequens si aedes haec conruerint, quarum vsusfructus Legatus sit, haeres restituere non debet, non magis, quam seruum si is, cuius vsusfructus Legatus esset, periisset; quae sunt verba Ciceronis, in Topicis, ad Trebatium Iuris consultum, digna, vt in corpus Iuris referrentur, quibus consonat textus in L. quia tamen, 10, § interitum, 1, quibus modis vsusfructus amittatur, ex quo in Parisiensi Senatu decisum fuit habitationem domus ad vitam constitutam finiri: si aedes casu conruerint, licet Dominus in bonis alias fabricauerit, vt testatur elegantissimus Aneus Robert. lib. 4, rerum Iudicatarum, cap. 8, vtaque quia Legatum proprietatis rem ipsam afficit, Legatum vero vsusfructus tantum corpus rei, siue formam exteriorem, area Legata debetur, exterminis, quamuis aedificium superimpositum sit, ex praedictas distinctiones, Legatum vero vsusfructus extinguitur mutatione formae, quae differentia communis est, et vera, eamque docent Accursius, et veteres, post quos D. Ioannes del Castillo, de vsufructu, cap. 71, Cuiac. tract. 4, ad Africanum, in L. qui vsumfructum, 36, de vsufructu, Anton. Faber ibidem, et in L. repeti, 5, § rei mutatio, Robertus Ornala, lib. 10, cap. 10, Iulius Pacius, in lib. Legum deliciarum, cent. 7, q. 47.

Nihil

Cum tamen noluerit agnoscere Antonius Merenda, lib. 4, controuers. cap. 19, quia enim

exci[illegible]

existimat non aliter interire usumfructum, quam si tota area ędificata
sit, et tunc interire similiter legatum proprietatis, verum quod in d. §. dicitur
non interire usumfructum areę, si pars aliqua remanserit, tamen verum est,
ut nullus sit effectus, quia dicemus inferius, L. sicuti, 53, de usufructu,
quemadmodum nec fundi ususfructus finitur, licet villa, aut casa in fundo
deposita decidat, quia villa est accessio, sive accidens respectu fundi, nec eius
formam mutat, L. fundi, d. quibus modis ususfructus amittatur, quod vero tunc
similiter interire legatum proprietatis non est verum, ut in precedentibus
disputavimus; Rursus censet augmenta, quę rei accedunt, ad usumfructum
non pertinere, quod negamus, si augmenta sint talia, ut non mutent formam
extrinsecam rei, vel fundi, veluti si metalla inveniantur in fundo, aut
per alluvionem augeatur, L. item si fundi, 9. § 1. et seqq. de usufructu, vel
si in fundo villa posita sit, quę est accessio, ut dixi, L. si heres, 12, de
usufructu legato, L. fundi, d. non vero si per talem accessionem prius for
ma mutetur, d. § rei mutatione, notandum tamen est, mutationem formę
in area per ędificii impositionem, non esse extinctionem naturalem, sed verius
alterationem civilem, ut nominatim appellavit eam Pacius, d. q. 45, quod licet in
aliam rem conversa sit, et in aliam formam, area tamen ipsa non mutata, semper
perdurat, ut talis, et ut maxima pars ędificii d. § areę, secus, ac massa argenti, aut aurei, quę mutatur quoad formam, si ex ea fiant Sch
yphi, non curvatur, malleatur, trahitur, dilatatur, et sic corpus revera mutatur,
eius remanentibus, quoad latitudinem, longitudinem, et altitudinem, ex quibus
constat formaliter corpus, ut tale, ex quo, si areę ususfructus legatus
sit, et super imponatur ei ędificium, et hoc ruat, debetur ususfructus areę,
quia eadem est, et proprietario restituendus erit, si ex alio capite finitus non est,
si post constitutum in area ędificium sit a proprietario, et postea tollatur super
ficies, L. si in area, 71, de usufructu, contra vero, si ususfructus ędificii, et
Schyphi constituti, licet denuo aliud simile, et in eodem loco constructum, vel
alii Schyphi eiusdem operis, et celaturę fiant, non restituitur ususfructus,
et multo minus debetur, si mutata fuit forma ante constitutionem d. L.

qui usufructu, 36, § cum area, eadem forma est, porticus ad arcam redacta, sed opera non sunt eadem forma, sed similes. ut docent superiori n.° relati, quid vero dicendum sit, si massae pondus ususfructus legatur, et ex ea scyphi facti, et iterum ad massam redigantur, indicatur quaestio in d. l. quid tamen 10, § si massa ff. quibus modis ususfructus amittatur, ubi de massa agitur in scyphos formata, nec massae mutata forma fuit, et quamvis ad massam iterum scyphi redigantur, alia forma est, non pristina, conducit text. in l. Seya 6, § 7, de auro, et argento legato, ——

N.° 11

Constat ex his inter omnes Scholas ad principium debere esse in aperto, si area legata sit, et medio tempore superficium imponatur, deinde die legati cedente ad aream redacta sit, destructo aedificio, deberi; quia Celsus, et Proculiani, qui censebant interire aream per mutationem formae, et extinctam esse obligationem; censebant quoque obligationem semel extinctam, posse iterum suscitari; Sabiniani vero, qui dicebant formam cedere materiae, censebant semper aream deberi, sive occupata esset aedificio, sive vacua maneret, Paulus vero, et Ulpianus (quorum sententia obtinuit) quamvis aedificium deberi, nisi ex voluntate testatoris, docuerint, asseveraverunt in praescindentes a voluntate aream praecipue alienam primam, vel legatam in obligatione manere, sive solum, sive cum aedificio, qui est dictorum epilogus, ——

N.° 12

Restat ex diversis inquirere, quid dicendum sit, quando domus destructa ab initio legata, vel promissa, an area, quae superest, debeatur, si domus destructa sit, Cujus rei expressum testimonium habemus Pomponii in libris ad Sabinum relatum in l. si gregem, 22, de leg. 1.° nempe deberi aream, quae est Sabinianorum sententia, quam optime confirmat, nam area non perit, sed alterata forma per impositionem aedificii. ergo semper paret aedificium, et ideo maxima, d. l. quites, 9 d. § area de solutionibus, Unde legato aedificio, debetur area, quae superest, tamquam pars reliqua rei legatae; quod si postea in eadem area aliud aedificium fabricatum, nec aedificium, nec area debetur, l. si ita 65, § si domus, de leg. 1.°

Adhuc vide ... Si ita 65. § item ... ex ... l. 19. § ... rustico etc.

—, ta

l. Fabrum, ff. de instructo, vel instrumento, leg. ñ deberi quia, vt area, sic ędificium ñ debetur etiam vt ędificium, quia nouum ędificium diuersum est, à primo, aliaque ex diuersa forma constat, quia si particulatim refecta sit domus legata, ñ extinguitur legatum, quia refectio ñ mutat veterem speciem, sicut forma; d. § si domus, iuncta l. proponebatur, ff. de iudicijs, notant omnes relati sup. n.° 9, quibus addendus est D. Larrea, allegat. 22, ex n.° 24,

N.° 13

Hęc vera sunt in legatis, quorum dies nondum cessit, cęterum si domus legata sit, et post mortem testatoris ruerit, nec dum area debetur, verum etiam et noua domus, si forte ab hęrede restructa sit, prestanda est legatario deductis impensis per hęredem factis, boni viri arbitratu, l. domus, ff. cum seq. de leg. 1. quę loquitur adhuc in legato conditionali relicto post mortem hęredis, l. 4, § quia dies legati cedat, quia licet interim hęres sit, Dominus, l. et post diem 12, § resque, ff. fam. ercisc. tamen legatarius est, tanquam futurus successor hęredis, et hęres reputatur tanquam Dominus, qui potest desinere talis esse, nempe hęres est instar succedentis, vt recte de hoc terminum agens eos appellauit, et comparauit Molina, lib. 1, de primogenijs, cap. 26, ex n.° 13, ex quo fit, et si legatarius ipse, viuente hęrede, reficiat ędes, quas postea habiturus est, post mortem grauati ñ posset imputare impensas necessarias, quas in refectione ędium fecit, quia licet tempore refectionis ñ fuissent suę, sperauit tamen suas futuras esse, quia iam Dominium postea consequutus fuit, l. sumptus, 61, eodem, § in specto euictu, sua potius causa reficit, quam causa hęredis, et quod frustra predicta lege emendet Cujac. lib. 11, de, lib. 9, resp. Papin. igitur post confirmationem legati, per mortem testatoris ñ extinguitur legatum, quamuis aliud denuo ędificium ab hęrede structum, quia licet dies ñ cessisset, tamen legatarius iam erat nactus ius immutabile suum ad aream ipsam, et ad quod alluuit ipsi positum ędificium, cum hęres ñ habeat ius mutandę voluntatis testatoris, vt docet Gofred. qui de hoc latius egit in d. l. si choro rus, 79, § area,

Nota

N.° 14

Multo eo magis hoc erit affirmandum, si quęratur de

area i[n]q[ue] p[ro]pria facta ab eo cuius, si enim imponatur ab alio edifitium in area, cedit solo naturaliter: que inspectio n[on] s[olu]m fiert, sed spectat ad pe[n]s[io]n[em] in suo solo, inst. de rerum divisi[one], ideoq[ue] d[e]ictia agere super demus p[ro]p[ter] segnis, si n[on] est edifitium, et ruat, area que superest, n[on] manat, q[uia] dominium omnes rei partes afficit, nec subiectatur in forma, sed in re, et in mat[eri]a ipsa, q[uod] de dominio loquens n[on] negauit Celsus, in L. solu, 49, in p[rinci]pio, et § I, de rei vindicat[ione]: aliud est c[aus]a adquirendi d[omi]nij; aliud dominium iam adquisitum, Legatum, stipulatio, et reliquae causae adquirendi d[omi]nij radicantur in forma rei saltim n[atur]alis, ideo si perit homo, vel animal, reliquias animalis n[on] deberi, L. mortuo boue, 49, de legatis 2°, si vero perijt animal, q[uo]d iam n[ost]rum est, n[ost]re p[er]manent reliquiae, idest, Spolia, que supersunt, L. si seruus 12, § boue subrepto, 2, de cond[ictione] furtiua, igitur eadem ratione si domus in emphyteusim concessa sit, et destruatur, conseruatur d[omi]nium directum, et ius emphyteuseos in area, L. 2a de iure emphyteutico, docet Aluarus Valascus, de iure emphyteutico, q. 27, a p[rinci]pio, usq[ue] ad n. 3 et 7, ubi docte decidit, q[uod] emphyteuta tenetur p[ro]prijs sumptibus domum restaurare, n[on] alioquin heres si asserit, domus legata, n[on] est cogendus p[ro]pria impensa eam reficere, ut idem docet, n° 2, et p[ro] certo statuunt omnes declarationes e citatis textibus, fit quoq[ue] ex inde, ut domo pignori data, vel hypothecae subiecta maneat ius pignoris in area, quamuis superficies ruat, q[uia] ius pignoris reale est, et quaslibet rei partes afficit, L. domo, 21, de pignorat[icia] act[ione], L. si fundus, 16, § res, 2, L. Paulus, 29, § 2, L. ult., de pignoribus, que est Labeonis, a quo initium sumpsit Proculianorum Schola, L. 2a, § post hunc, 42, de orig. Iuris, et tamen in iure reali sup[er] requisito, sensit in area etiam illud radicari a pignorata domo, et secundum superficie solo cedere, et per consequens in pignus conuerti, q[uo]d apud nos p[ro]batur in L. 19, tit. 13, part. 5, ubi notat Greg. et Hoffmann, lib. 1, var. cap. 3, n° 3.

N° 14

Inde per exercicium querunt Practici, si molendinum ad Ripas fluminis contractum pignori obligatum sit,

et inde

et impetu fluminis, vel incendio absumata, an si postea iterum re
edificata, maneat sub pignore nobis molendinum, negat Dnus Sal
gadus, cum alijs, in laberinto creditorum, 2 p. te c. 27, ex n. 50, que
doctrina vera est, q. cum solum sit publicum, n potuit pignori subijci, n
ut superficies, q. destructa, solum remansit liberum, L. qui in littore st,
L. quaquis, 50, de adquir. rerum domi. q. idem de molendino, ac de cęteris
edificijs erit dicendum, si in solo priuato edificatum sit, =

N.o 16

Cognita differentia

inter domum Legatam, p minum ve, q. corruit, et ad aream redacta, et inter
domum nram, in qua ius habemus, irreuocabile quesitum; sufficit pro
coronide, et inter contractus ipsos vltimum tribuamus distinctionem, cons
tat equidem, si domus combusta sit, vel aliter dirupta, extingui contractum
Locationis, L. si domus, 91, § 1, ff locati, q. est postea usum et fruitionem
rei, cessat his cessantibus, interim, et iubet, quaquis culpa, aut fac
to conductoris incendium accidat, neq enim potest durare re extincta,
conductor tn tenetur eo in casu, ad omne interesse Locatoris, vt signanter
p illustres explicat, notauerunt Anti. Gama, decis. 72. Didacus Brito,
in cop ptea [illegible], de locato, n. 13, et 43, et in contractu etiam emptionis,
et venditionis Domum vert, que versata, n singule eius partes. L. si quis [illegible],
23. ff de vsucapion. et vsurpation. q. si enim domum, quam ego, et vendi
tor ignorabamus combustam esse, n tenet venditio, nec emptio in area,
L. domus, 57, ff de contrah. empt. et vendit. ideo vero emptio in area
n consistit, q. emptio est contractus bonae fidei, quia cum pretio commensurat,
eo quaquidem commensuratione animus contrahentium regulatur, q. qui
accessit ad emendam domum, de facili n est credendum accedere ad emen
dam aream, arg. sumpto ex L. arboribus, 40, ff eodem tito. de contrah. empt. de
cetero sunt videndi ad predicta L. domus, 57, de contrah. empt. et uen
dit. preter classicos, nempe Bartholum, Jassonem, Cumanum, et alios, et
preter relatos a Martino del Rio, in Miscelaneu, [illegible],
lib. 10, q. 93. Pap. ad d. Lem. arboribus, 40, ff de contrah. empt. et vendit.

Ant. Faber, tit. 12, ... cap. 17, Conanus, lib. 7, comment. cap. 6, Iacobus Rebardus, de auctorit. prudentum, cap. 3, q. 19, accidit incendium, ut exact perfecta
venditio, periculum ad emptorem spectat, § cum autem, inst. de empt. et vendit. et per consequens area eius remanet, L. 21, de haered. vel act. vendita,
quae superest ex re, cuius periculum ad emptorem spectat, emptoris debet
esse, arg. ex eod. solum, § 9, de rei vindicat. notant in specie Donellus,
lib. 3 comment. cap. 1, Veri. de interitu, Cobarr. lib. 1, varia, cap. 2, veri. 4, Cujac.
tract. 4, ad Afric. in d. qui usumfructum, 36, de usufr. quae de obligat.
re dixisse sufficiant.

n.o 17

Sequitur ut de servio in obligatione deducto, et manumisso, iterumque servo facto dicamus, quaeve consenserint, et dissenserint Scholae, imprimis consenserunt, quatenus certissimum est per manumissionem servi extinctam penitus fuisse obligationem antea contractam, supponimus quippe alienum servum fuisse promissum, et liberum factum a Domino, sine culpa, aut facto debitoris: quod principium probant textus a nobis citati, in § sacram, n. 1, dissenserunt tamen in eo, quod Celsus, cum Proculianis semper censuit obligationem semel extinctam, iterum posse suscitari, quia repetebant eundem casum esse liberandi, et obligandi, quod aut dari res posset, aut dari non posset, unde inferebant extinctam fuisse obligationem per manumissionem servi, quia factus homo liber, dari non poterat, redire tamen obligationem, si iterum in servitutem reduceretur, quia in eo statu dari poterat, contra v. Paulus, in d. § sacram, et in d. l. qui res, § 8, § aream, d. de solutionibus, qui docuit semel omnino extinctam obligationem, iterum non posse suscitari, quamvis homo liber postea servus factus fuisset, quia ex principiis Scholae peripateticae, docet de privatione ad habitum non dari regressum, ex qua dissensione, alia orta fuit, quia Celsus, et Proculiani eundem hominem repetebant servum manumissum, et iterum in servitutem redactum, Sabiniani vero, et Paulus eos secutus, (quorum obtinuit) diversum esse censebant, L. si servus, 27, § 1, de adimend. legat. d. § aream, d. dixo est, quod dum servus est opinione Iuris civilis, nullus homo est, sive nihil est. L. 1, de iure deliberandi, L. nullo, 7, ad L. Cornel. de falsis, L. quatin.

32, de reg. iuris, manumissus vero, denuo nascitur, § servus. inst. de capitis diminut.e, servus factus redigatur ad nihil, illud autem, quod nihil, nec reverti ad nihil. hoc principium vt certissimum, ita et nobilissimum est in Schola peripatetica, adeo, vt Persius, Satyra 3.a qui Stoycus fuit, illis improperet, quod in eo insudaverint, versus sunt.

Atque exporrecto trutinantur verba labello.
Egroti veteres meditantes somnia gigni.
De nihilo nihilum, in nihilum nihil posse reverti,
Hoc est, quod palles, cur quis non prandeat hoc est.

Igitur in Legatis si Dominus servum proprium Legaverit, eundemque manumiserit, vel si alienus servus Legatus sit, et a Domino manumittatur, non debetur, licet ante mortem testatoris in servitutem redigatur, quia alius homo videtur esse, d. L. 27. § 1.

Hec cum ita sint, videtur implacabilis anthinomia, que stat in d. L. Stichorum, 79. § vlt.o de legatis 3.o verba sunt, servus quoque Legatus, si interim manumittatur, et postea servus factus sit, postea peti potest, vt censuerunt sine Paulo auctores, quos laudavi sup. n.o 7. verum, vt ege ex Triboniani, et compositorum mente dissolvamus, agnoscentes diversam Celsi opinionem omissa inter legata, et contractus differentia, quam frustra excogitavit Alciatus, Duarenus, et Gifanius, in d.o § sacrum, Osvald. ad Donellum lib. 8. cap. 17. litt.a K. vt mentitur, et ipsis textibus adversa, observandum est, vocem servus, esse ambiguam, vt decem denariis, L. cum Stichus, 29, de solutionibus, vt dixi in tract.u de in dividuis, cap. 1. potest enim significare Stichum specialiter denominatum, et servum generaliter promissum, vel legatum, Secundo notandum est, cum servus generaliter promittitur, vel Legatur, non deberi ab initio vnum determinate, sed speciem quandam vagam, et incertam, que tunc determinatur, cum solvitur, L. Mevius, 66, § vnde, 3.o de Legatis 2. itaque generica obligatio duo principia habet, primum, quod contrahitur, secundum instante ante faciendam solutionem in ipso eiusdem solvendo. hoc secundum principium petit, vt homo solvendus tunc in commercio sit, vt recte dari possit. Illud vero principium non petit quod servus

soluendus tempore stractus, aut ttt. facti: si interim naa modo dari posit, tempore faciendae solutionis, l. si quis duos, 67, de solutionibus, quadere latius discussi, tt. 7, opusc. cap. vlt. eccr. 2°. Hisque missis, differentia constituenda est inter casus, in quo seruus specialiter promittitur, veluti Stichus, generaliter, quando legati, vel promittitur specialiter, in ipso corpore serui consistit obligatio, vel legatus, ideo eo mortuo, vel manumisso, extinguitur, l. si mihi, 92, de solutionibus, quando vero generaliter legatur, vel promittitur, consistit ipse in vno, non vero determinate in hoc, quamuis seruus generaliter legatus sit, et Stichus manumissus, et postea seruus factus sit, hic peti poterit a legatario, cuius electio est in legato generali, § si generaliter, inst. de legatis, nec officit quod aduerit, quod in obligatione generica tantum inspicitur, quod in rerum natura sit, et solui possit, tempore faciendae solutionis, de quo genere legati sine vlla violentia accipi debet textus, in d. l. 79, § vlt. eo maxime, quod videmus, in hac stricta differentia distinguere voluisse, a iure consultis, inter obligationem genericam, et specificam, vt constat ex dicto § sacrum, vers. verum autem, qua si obligatio generica non extinguitur, licet species pereat, specifica vero penitus tollitur, si pereat, veluti seruo libero facto per manumissionem, nec suscitatur, quamuis iterum seruus efficiatur, ideo quod compositores hoc fragmentum Celsi in Pandectis reliquerunt, vt illud intelligamus de seruo generaliter legato, et d. l. 27, 61, de Sticho specialiter relicto; quae de hac tractatione dixisse sufficiant

De obligatione nauis, eiusque duratione breuis Assertio

Nº 1

Praemonendi estis (charissimi, et clarissimi auditores) in hoc tractatu, vt in alijs plerisque iuris partibus nauium appellationi, quamque nauigij speciem continere, siue vecturae hominum, siue onerum traiectioni.

apta

apta sit, sive in flumine versetur, sive per mare naviget, sive velis, sive remis agatur, ut in l. dicta, de exercitoria, l. 1, § navem, de exercit. act., et in tract. de fluminibus, l. 1, § ait Praetor, 14, vers. navigii, ff. de fluminibus, in aliis vero inter genera navium distingui solet, ut lucri ad mancipationes concedendas his, quae annonae vectuam maritimis Regionibus transvexerunt, l. 3, de suae immunitatis, et ex edicto Claudii Imperatoris, si libertus latius per sex annos frumentum Romae portaret, fiebat Civis Romanus, si navem non erat minor, quae decem millium modiorum, apud Ulpianum infragmentis titulo 3, de latinis, § ult., et in longis navibus postliminium fuit, quae bello utilerentur, non autem actuariis aut liburnibus, l. 2, de captivis, ut praevidet Cujac. lib. 11, observ., cap. 23, quae laudavi lib. 6, opusc., cap. 2, n. 4, non vero ob quae in nostro tract. in utraque omnes navium in situata dicta, etsi in eo magis ex defabore, quo fabricarum fabricatores navium, sed de inspicienda navis essentia, quae plerumque ex forma aestimatur, ut videbitur, qui autem varias navium differentias noscere cupiat, videat ex veteribus Agellium, lib. 10, noctium atticarum, cap. 25, Nonium Marcellum, qui circumfertur cum ceteris linguae Latinae scriptoribus, cap. de differentiis navigiorum, Divum Isidorum lib. 19, originum, cap. 1, ac recentiores Petrum Pithoeum, lib. 1, succesivarum, cap. 14, Ioannem Brodeum lib. 4, miscellan., cap. 13, Guidum Pancirolum, et Henricum Salmuth, eius illustratorem, lib. 1, memorabilium, tit. 3, sed omnium latissime Claudium Salmasium, in observationibus ad ius atticum, cap. 27.

n° 2

Denique sciendum est, quamvis multae sint partes navis, veluti malus, de quo in l. malum, 242, de V. S., atque remi, gubernacula, vela, et similia, de quibus in l. scapha, 44, de evictionibus, principalem tamen partem, et cui ceterae quasi accedunt ipsa per substantia esse carinam, l. Minutius, 61, de rei vindicatione, idcirco si maneat carina, quamvis partes mutatae sint, et refecta tota navis, eadem esse censetur, l. quod in rerum natura, 24, § ult., de leg. 1, l. iuncta l. proponebatur, 76, vers. quod si navem, de iudiciis,

q inter ipsos Philosophos tandem placuit, quanquis nulla tabulla ex veteribus superfuerit, de qua tri aliim magna, moreque vtri usque inter illos fuit, occasione nauis Theseo Argonautarum Principis, refert Plutarcus, in vita Thesei, et in lib. de sua nominis vindicta, quae ibi adducit Gofredus, addendi sunt Franciscus Lopez, vita Cariana, aduocatus Parisiensis, in habitu obstructo, lib. 1, cap. 2, Ioannes Seldenus, in mari clauso, lib. 1, cap. 21, in fine, Carina vero sumpta in sua propria significatione significat partem illam nauis, quae per equum currit, dicta a currendo, teste Diuo Isidoro, d. lib. 19, origenis, cap. 2, in principio, quae sic discamus, Caesar lib. 3. de bello Gallico, cap. 3, in principio, loquens de nauibus Gallorum, earumque structura, carinae aliquanto planiores, quam nostrarum nauium, quo facilius vadat, ac decessum aestus excipere possent, et lib. 1, de bello ciuili, cap. 11, loquens de nauibus quas Caesar sibi fabricare iusserat, vt posset vim organum fluminis superare, imperat, inquit, militibus, vt naues faciant, Cuius generis cum superioribus annis, vsus Britanniae docuerat, carinae primum ac statumina, ex leui materia fiebant, reliquum corpus nauium viminibus contextum, choriis integebatur, itaque appellare possumus Carinam fundum nauis, id est, in quo fundatur, vel si metaphorice loqui liceat in re seria, et legatur, aream nauis, vt appellamus aream solum illud, cui cedit superficies, carinam, vt audio, appellant hodie nauigantes, *La Quilla de la naue.*

N°. 3.

Vnde exponendus est nobilis, et difficilis Iuliani tex. in l. Minutius, 61, de rei vindicatione, et imponendus cum alio Pauli, in l. sed si ex meis, 26, de acquirendo rerum dominio, in hac postrema ponitur media ss. quae obtinuit circa dominium acquirendum per specificationem, vt si materia sit transiens, id est, quae non potest redire ad pristinam formam, fiat Dominus materiae, qui formam rei dedit, l. adeo, § cum quis, de acquirendo rerum dominio, per eos ex aliena, in instit. de rerum diuisione, indeque consequenter Paulus deducit,

sicut

si ex tabullis meis nauem fecerit, tum fieri, q tabulle non possunt reduci ad veterem rudem formam Cupressi, ex quas recte fuerunt, quamuis separate, anauimanent tabulle, ex eo ipso, acomodate naui, et dedicate, ad inmediate accedente materia, ex forma, tabullarum, quas habuerat, reduci non poterit, vt in hoc recte veneriunt Conarru lib. 3. varior. cap. 6. n.º 3. Osualdus ad Donellum lib. 4. cap. 12. litt.ª C. Guillermus Marius, singularem opinionem, lib. 6. cap. 4. n.º 7. quare merito separat fabricationem nauis textura vestimenti ex lana aliena, per quam consequitur domnium, qui vestimentum fecit, et hunc esse verum sensum, dictae legis, 26, contra Accursium, alios q. reijcit, fratrum atque Genoa in scilicet, huius Arctinnomie, pag. mihi 436. et seq.

[illegible] Minucius Natalis n.º 4

vero Natalis, qui Sabinianus fuit, vt ex eius tenetur, 6. § si vas, 4, de actionibus empti, opponit Joannes Beltran, de vita Iuris consulto rum lib. 2. pag. mihi 122. Julianus item Sabinianus, q operatissimus extiterit, ad in fine, de Origine Iuris, quoniam in principijs sue secte, sic respondere, ideo contiuerunt, quoniam ex alienis tabullis refecta esset, veteris domini maneret, quia eadem nauis est, q ad domino facta sit, aius esset, cuius est materia, q ex Sabinianorum sententia, materia ad se trahit formam, itaque sic distinguendae sunt sic, Minucius interrogatus nauem suam aliena materia refecisset, cum nihilominus eiusdem maneret, respondit nomeda, Quae si semper versaret, quae tantum loquitur de refectione, ad quam pculdubio referendae sunt postrema verba loci, nam proprietas totius nauis carinam eam sequitur, refectio enim prius tingformam non mutat, dum manet Carina, [illegible] in edificanda ea ide fecerit, non posse Julianus notet, significant ex mente Juliani non posse adquirere per specificationem dominium nauis, qui eam ex alienis tabulis fecit, nam hic exstare diserti verbis q. si Sabiniani docent, (quod negari non potest) Cujac. mille in locis, Broncost, Enanciophanerum cent. 3.ª assert. 29. veri, postremo opponitur,

verutri ex parte relatu non est, ab acutissimo Tribomano, vt quae littera dictarum sententiarum, et dictum communi dicitur, quae obtinuit in dicto sedi ex meis, neque illa, Iulianus notat, possunt significare, Iulianus reprehendit, quod in specie docent Coriamus d. n. 3. Petri, Iulquerius, in § cum in suis, n. 14. inst. de rerum divis. Vercor, et Auvalarius, Laudati: quod male reprehensa a Iuliano dicti Mutij Praeceptoris sui, quatenus docet non potuisse adquirere dominium navis, qui eam ex alienis tabulis composuit, et omnino concordat cum decisione dicti § cum quis, 26, collocatque postremo rationem, quae ad verum casum referenda est, quod proprietas sequitur tam carinae, si denuo ex tabulis alienis facta fuit, est fabricanti, et pro reliqua posteriori fabricatio ceterarum partium navis eidem cedere debet, in quo nihil video, quod sit contrarium,

n.° 9

Ex quo enim infertur, si pignori obligata sit Silua, ex qua arbores ceduntur, et ex eis arboribus naves factae sint, eas non intelligi pignori obligatas, quia prima materia arborum transiuit, et solum forma navis consideratur, l. si convenerit, l. 16, § si quis, 3, de pignoratit. act. et quod praedicta ratio valet, etsi dominus ipse ex suis arboribus navem fabricaverit, quia semper verum est, peritionem materiae per mutationem in formam, quae iterum recuperari non potest, ventauisse, vt docent Bartholus, Ant. Faber, et Cujac. lib. 19. Paul. ad edictum in eodem textu, et lib. 23. obser. cap. 22. Duaren. ad tit. de pignorat. act. cap. 7. ex quo licet dissentiant Bartholus, et Faber, eum qui ex tabulis non suis navem fecit, non fieri Dominum navis, quia erat Dominus tabularum, sed quia ipse, vel suo nomine artifex navem fabricaverit, [illegible] eum alioquin si eisdem tabulis alius fabricasset, sibi eam adquisivisset, d. l. si ex meis, 26, non idem dicendum erit, si navis omnino dissoluta sit, tunc enim tabulae, et cetera spolia, quae supersunt, a Domino iure Dominij retinentur, argumento ex l. solum, 49, de rei vindicat. l. si servus 14, § vobe subrepto, de condict. furtiua, quia licet eiam res corporea, constat materia, et forma, atque Dominus est,

formam

forme, est etiā dnūs mat. quandiu in alia specie. siue vt nos
loquimur in alia forma formata, de nuo nō transijt, q̄ separa
ta a forma, manet eius ac dnī; igitur si ex illis tabulis area facta
sit, ea secunda specificatoris erit, hec sunt Philosophica, et simul
Iuridica, nā in his speciebus Ius a Philosophia separari nō potest, vn
de infero, si nauis pignori obligata sit, et dissoluta, tabulas manere
pignori obligatas, q. si ex illis tabulis area, vel alia species facta sit,
hanc nō adstringi vinculo pignoris, q. mat. illa tabularum transijt,
infertur etiā si nauis petita sit, p vindicationem, et succumbat petitor,
submouendum esse except. rei Iudicate, si post dissolutā nauem tabu
llas petat, l. si quis, 7. in princ. vers. item si nauem, de except. rei
Iudicate, q. militat in cementis, et partibus edium, regulariter enim
qui cuenturt impetiit domus nō potest ea etiā diruta, singulas res
repetere, veluti tigna, lapides, et similia, vt ibidem dicitur, q. regu
lare est, vt tote edes eodem Iure censeantur, arg. tex. ex l. eum qui edes,
23, de vsucapionib. Quo supposito succedit cōparatio de tignis,
et cementis edium ad partes nauium, vt in pacto, quo quis p̄mittit
edifitium, vel nauem nō petere, excludi enim quippe vtrobique virtute
pacti: si postea res singulas petat, l. si vnus, 27, § item, de pactis;
est enim intentio paciscentis vniuersalis, siue ad totum, quare effi
cit singulas partes,

Aliq. tn̄ do cōtrarium respondendum est, de tignis,
et partibus edium, ac de tabulis, et partibus nauis, vt agnouit idem Ulp.
se colligens, et recolligens, in d. l. si quis, 7. § in cementis, 2, ex. verā
interptationem Donelli, infra referendam, veluti si petiui domum in
tendens meam esse forte ex causa emptionis, vel ex alia simili, et succu
buerit, postea destructa domo, peto tigna, q. fabricator eam in iunxit
suo edifitio, cum essent mea, tunc nō obstat exceptio, q. Ius vindica
ndi, q. iterum cessauit, tantum redit, destructa postea domo, § cum in suo,
vbi notatur, inst. de rerum diuis. dnium vero tabularum adquiritur

N° 6

penitus fuit a fabricante, excluso domino, veteri Dm, ideo licet dissolu-
tasit navis, non potest denuo suscitari, videobligatione semel extincta di-
cta in rrno § sacra; qua ratione agnovit Doctus, et parte Socinus, Iulius
apud Gotofredum in notis, et alij apud Oswald, ad Donell. lib. 22, cap. 5, litt. a
H et D, sed licet verarit, in ea animus non quiescit; praestanda enim
est huius rationis ratio; quia desiderauit Oswaldus, et ego sic praebeo, area
cui cedit superficies, semper manet area, adeo ut quamuis alteretur nauis
forma per edificationem non mutatur, ut ex l. quines 9 D. § area, de solu-
tionibus, fundamentum insuper, tractus, id circo Arabes, tigna, caementa,
et cetera, quae sup imponuntur, non adquiruntur ratione specificationis,
seu nobae formae datae, sed cedunt solo ratione accessionis, ut purpura,
vestimenta, et reliqua, quae subijciuntur in d. l. 40. l. de rei vind. in §
sin et similibus, cuius accessionis ea vis est, ut duret eatenus dominium,
quatenus durat accessio, ideo separata area principali, vindicant
accessionum, l. gemmae, 6, cum seq., ad exhibendum, nec enim per accessionem
dominium extinguitur, sed cessat; fundamentum vero nauis est carina,
quae talis efficitur per specificationem, quia nihil erat antequam formam carinae
a fabricante acciperet, ideo quae carinae accesserunt tabulae perpetuo, eas
penitus adquisiuit, propter nobam formam, quae illis inducit; ceterae vero
partes, et cedunt carinae, et adquiruntur non ratione accessionis, sed per
specificationem etiam, quia recipiunt denuo cum ipsa simul carina formam
nauis, quae adquisitio cum absoluta sit, ut dixi, constat nemine ullo
respectu posse esse dominum tabularum, qui non sit dominus totius nauis,

[illegible] Vndeque

nauem legauerit, et totam dissoluerit, extinguitur legatum, quia nec estima-
tur materia, sed forma, qua perempta, interijt res legata, l. lata, D.
§ naue, 2, de leg. 3, ut nominatim superiori tractatu, legatum non adica-
tur in re ipsa et dominum, in formas altum non..., l. mortuo, 19, de leg. 2.
Proinde si materia, sive rudis, et non formata forma lignorum, Arabes,
aut tabularum legata sit, et ecce nauis, armatus, aucta et facta

No 7

sint,

sint, n̄ debetr mā, q̄ᵃ transit, interitū p specificationē, nec species ipsa, que n̄ fiat in reru nā, cū legaretr mda, & aliud est forma abipsa, l., servus, 57, d.ᵃ ff. §1, de leg. 3.° q̄ vero censeatr disoluta nauis, vt desinat deberi, exponit Pomponius in l., quod in reru nā, 24, § vlt.° de leg. 1.° nempe q. carina manet, que principalior pars est, q̄ est verissimū, vt sup. dixi, n.° 2, & pbatr ex n̄ro § sacrā, in vers.° sed si reficiende, in quo amplius audet Paulus, nempe n̄ censeri nauim disolutam, q̄uis disoluatr carina, si disoluta sit animo reficiendi, & statim ex eisd. tabullis compingatur, q̄ᵃ licet phisice, & realiter perempta forma sit, p omnimodā disolutionē, tn̄ moraliter n̄ videtr extincta, que in continenti reparanda est, que est extensio superioris regule, habetq̄ raone, q̄ᵃ in dicte, que in continenti fiunt, censentr in tempore apto celebrari,

& sic ante disolutionē Carine, aut ipsa carina,

permanente, de quo dixi in p̄rio.

Commentarij dicti §. Sacram,

& hoc sufficiat de hoc

tract.ᵘ Aue, &

cedat in laude

Dei omnipo

tentis amen

finis

Ad tit. de orig. fideicom.

Pergerio Familiae [illegible]

Cum per [illegible] data.

1 De origine fideicommissorum in [illegible] (quae ad nostram tractationem pertinet) dixi ex professo lib. 3. analecto. de in [illegible] et [illegible] ex [illegible] repeto. De origine vero fideicommissorum, quae perpetuo familiae relinquuntur in ordinem [illegible] [illegible]: [illegible] observandum [illegible] est, hac de re a vetustissimis iurisconsultorum [illegible] [illegible] non fuisse, quare eius principium repetendum [illegible] a temporibus Severi et Antonini [illegible] [illegible] quorum nobilissimum rescriptum refertur in l. plus [illegible] 114. § [illegible] 14. [illegible] de legatis 1° in quo [illegible] prohibitio alienationis facta sine causae expressione [illegible] [illegible] momenti [illegible]. Ubi cum Doctissimo [illegible] lib. 4. [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] est, eos qui et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] hoc [illegible]. [illegible] dicere [illegible], [illegible] fuisse hos imperatores Marcum Antoninum [illegible], [illegible] Antoninum Severum, qui [illegible] [illegible] imperarunt, et Verus, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Marcus, qui [illegible] Pius [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] tempora [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 42. [illegible] [illegible] [illegible] lib. 1. de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et ex [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] 54. [illegible]. [illegible] hinc colligamus [illegible] fuisse Principes [illegible] ad hoc [illegible]

generalitate verborum, nisi expressa adsit causa prohibitionis alienationis, ex qua deveniret petenda istius damni probatio hec, et probatio fuit fideicommissori in contrario casu; et ideo ergo sic accepi id, quod posuit ex ista forma [illegible] amplianda voluntas testatoris, [illegible] fuerat à iuris peritis ad ergo [illegible] iuris regulas. Existimo ergo sub spetiosa censura fideicommissa perpetuo [illegible] recita [illegible] fuisse 2. in [illegible] ius, et ex tertio [illegible] substineri cum sua causa, et in dicta qualitate.

Quod vero [illegible] sciendum est in fideicommissis perpetuis à [illegible] magna voluntate testatoris familia testatoris vocari posse, [illegible] si ad universam familiam extenderit dispositionem, [illegible] qua facta vocatione, non tamen invitari censentur, qui de familia sunt tempore mortis testatoris, sed qui ex eis deinceps successuri sunt [illegible] 32 aliàs § si ita § in fideicommissis de [illegible] 2. ibi nisi specialiter defunctus ad vocationem voluntatem suam extenderit, facit [illegible] generalitate text. in l. [illegible] 69. § pater, [illegible] ibi, omnes fideicommissi petitio, qui in familia fuerunt, nec caducit. [illegible] tempore fuerint sint de familia tempore mortis testatoris, an postea nati, quo ergo modo extendi possunt. Textus in l. [illegible] ex familia 62. § sed si fundus 3. [illegible] quod si talia [illegible] l. pater 86. § pater filios de legatis 3. nomine enim collectivo tota familia vocata est, ex hoc dicto [illegible] testatoris facta est [illegible] [illegible] ad vero sen. docent Cumanus in d. § in fideicommisso n. 4. et in d. § [illegible] n. 5. Covarr. in Cap. [illegible] de testam. § 2 n. 7. et in practicis Cap. 37. n. 4. [illegible] Anton. Gomez in l. 40. Tauri n. 43. Ludovicus [illegible] de [illegible]

primus. lib. 1. cap. 5 ex n. 25 vsq. ad n. 31. Cui iungenda est sua additio, quod semper facie, ne inutiliter transcribamus alegatio[nes] authorum, qui ap[u]d ipsos possunt reperiri, ... de substitutionibus q. 484. n. 10. 15, et ... per totam Pich... in Letrais ad ... tit. de legat. 2 Cap. 12 ... tom. ...
... legatario est inter ... generis familiae relictum ... quae ex ... institutio ... ... in ... successores ... et gradus. ... 40 ... Molina ... 4. et ...

[margin: a legatario ... personalitate ... et ...]

3

Deinde sciendum est, ... legari ... aliter debere, aut ... parte, quae ... institutus, aut substitutus, aut qui ... ei, ... in causa et statu succedendi, mortis tempore et ... tempore ... heredibus ... in ... in Lex ... 29. de legatis ... in ea ... quando ... 19. de ... qui ... in ... cap. ... n. 9. et 10. ... lex 2. ... in ... Molina ... de ... Libi: qui ... nomine ... tempore ... Tempore enim ... successio ... legari, aut ... dies ... debet ... que ... debet ... qua ... fuit, ... debent esse in ... succedenti. ... eo tempore ... mortuo ... aut legari ... Exempla ... in ... 5. ... et Lex. ...

[illegible] habet [illegible] quis [illegible], et patruus, decimo [illegible] tertium gradum, et praecedenti tempore [illegible] quae utroque proximior: tempore vero quo hereditas [illegible] [illegible] creditur [illegible] hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad contra [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible] frater, et patruus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] succedat [illegible] ex lege? respondet [illegible] succedere, [illegible] proximior [illegible] quo tempore [illegible] [illegible] hereditas [illegible] [illegible] singulare [illegible] primum defertur, [illegible] [illegible] [illegible] contumeliam fuit in [illegible] [illegible] [illegible] lex [illegible] hereditatis: nec enim [illegible] post [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lex [illegible] [illegible] successione. [illegible] [illegible], in quo sufficit [illegible] qualitatis quae tempore [illegible] hereditati, [illegible] [illegible] tempore mortis. [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] filius ex testamento [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] filius [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex lex heres [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et extraneus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] post mortem patris [illegible] duxit, ex [illegible] filius procreavit, [illegible] [illegible] [illegible] filius [illegible] [illegible], et [illegible] in familia [illegible] [illegible] [illegible] primum [illegible] [illegible]: hoc in tempore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], qui proximior [illegible] in [illegible] [illegible] hereditatis succedat ab intestato [illegible]? respondet [illegible] [illegible] [illegible] lex 12 tabularum [illegible] vocat ad hereditatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quaeritur, [illegible] [illegible] [illegible] quod diximus proximitatis qualitatem [illegible] esse.

tempore quo [illegible] tradendi [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] tempore mortis eius [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] qui succedere [illegible]
[illegible] G. § quando [illegible] Ex.mi [illegible] proximior [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] per multos [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] 1. § [illegible] 9 n. 82. Greg. Lopez [illegible] 9 [illegible] 2.
[illegible] 2. 69 in leg 2 [illegible] part. 2 [illegible] 18. in fin, [illegible]
[illegible] [illegible] verbo Otorgado [illegible] [illegible]
[illegible] 22. ex n. 9. [illegible] de [illegible] q. 316. n. 2 [illegible] 6.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2 p. [illegible] cap. 2 [illegible] 11.
14 [illegible] de maioraz. 2. p. q. 6 ex n. 48. [illegible]
lib. 3. [illegible] cap. 4 [illegible] 2 [illegible] [illegible]
[illegible] cap. 10. n. 48 et 49, et [illegible] lib. 1. cap. 13. n. 36. [illegible] 32 et
lib. 3 cap. 1 [illegible] Castanea in [illegible] de [illegible] cap. 2.
§ 4 n. 41. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
3 [illegible] 3. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cap. 17
[illegible] cap. [illegible] [illegible] lib. 3 [illegible] tractat. 4. cap. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] lib. 3 q. 4. ex n. 14.

4 Ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] n. 32. § [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] omnia [illegible] ex [illegible]
[illegible] [illegible] prohibitione [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] tempore, quo [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] sit [illegible] [illegible] successor [illegible]
fieri non posse [illegible] sequens proximi [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

simul vocatae sit, i. proximior gradu [illegible] vocatur, quamvis [illegible] proximitas respectu testatoris, in [illegible] in fideicommissis [illegible], et [illegible] morte [illegible] [illegible], et [illegible] • Deinde, [illegible] [illegible] proximitas [illegible] [illegible] succedenti [illegible] in [illegible] [illegible] excludere [illegible] propter [illegible] quia [illegible] [illegible] infantes [illegible] [illegible] que [illegible] modo fideicommissi et successionis [illegible] [illegible] in l. [illegible] Cod de [illegible] ante [illegible] [illegible] heredes extiterunt. [illegible] quo [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] successionis in [illegible] proximioris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab intestato [illegible] fideicommissis [illegible] [illegible] ab antiquo fundatis probanda esset proximitas respectu testatoris [illegible] [illegible] in d. l. 32 § 10 fideicommisso ibi: [illegible] [illegible] procreati sunt. Ibi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] procreati [illegible] qui [illegible] esse proximiores respectu testatoris [illegible] patruis, fratribus [illegible] [illegible] respectu [illegible] proximitas attenditur non respectu testatoris, [illegible] in [illegible] cap. 3 [illegible] n. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] 3 cap. 9 n. 12, et [illegible] [illegible] [illegible] in l. [illegible] Cod. de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] servandus esse [illegible] succedendi in his fideicommissis, qui servatur in successionibus ab intestato, sed in his semper succeditur postremo [illegible] et in fideicommissis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] nostra fideicommisso, et primogeniis in quibus [illegible] [illegible] proximitas respectu ultimi possessoris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] possessoris ultimi [illegible] l. 2 tit. 15 part. 2. [illegible] [illegible] in [illegible] feudalibus [illegible], in quibus [illegible] [illegible] cap. 1 de natura successionis feudi in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] plurimaque

[illegible] proximitate [illegible] [illegible] [illegible] in testatore [illegible] [illegible]

adiacentes quibus plurimum docent Molina d. l. 1° cap. 13 n° 35 et 37 et l. 3 cap. 9 [illegible] Peregrin. de fideicommissis [illegible] art. 22 [illegible] [illegible] et in [illegible] [illegible] in l. [illegible] ff. de Legatis 2 cap. 20 n° 18 et 20 [illegible] [illegible] principijs [illegible] [illegible] commun. [illegible] caput [illegible].

5 Apparet itaque ex his [illegible] rationis non esse de praemissis qui novo iure [illegible] [illegible], sed de his qui relinquuntur familiae [illegible]: ita enim [illegible] vocatio [illegible] nec de [illegible] manent [illegible] commissi [illegible] [illegible] familiam [illegible] [illegible] qui de familia vocatus fuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in l. [illegible] [illegible] testam. [illegible] de leg. [illegible] fideicommissis [illegible], ne de nomine familiae [illegible] [illegible] [illegible] proprietas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quae testam. manu [illegible] et [illegible], et [illegible] asserat [illegible] [illegible] esse testatoris voluntatem omnes [illegible] ad eos [illegible] [illegible], [illegible] in [illegible] l. vocatis [illegible] fideicommissum, et omnes classes [illegible]. de hoc [illegible] fideicommisso non [illegible] familiae [illegible] intelligendum est [illegible] citatus textus in d. l. omnia 32 § in fideicommisso de leg. [illegible] in 1ª [illegible] quae docet ad hoc [illegible] [illegible] admitti, qui de familia sunt testatoris tempore mortis, quod [illegible] [illegible] non habet. [illegible] textus in l. [illegible] ab omnibus 11. Cod. de fideicommissis in quo [illegible] sententiis omnibus qui ad fideicommissum vocati [illegible] [illegible] rei fideicommissae [illegible], iuncta l. nihil [illegible] 120. § 1° de leg. 1° quo [illegible] de [illegible] non [illegible] accipiendum est; alioquin [illegible] [illegible] [illegible] de familia alienari non [illegible] in quo [illegible] omnes [illegible] qui

Sunt et fuerunt sub sue familia [illegible] testatoris ex bestem subiecti, cui dat, et non aurea, ut expressé probant [illegible] in l. [illegible] [illegible] 2) l. qui solidy 38. § [illegible] 3. [illegible] cap. 2. quare licet [illegible] [illegible] pro tempore existentes [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible], qui nondum existunt, [illegible] [illegible] [illegible] poss[illegible] [illegible] pot. praejudicare, ut docent [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] usque ad Cujacium in a. § [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] maioratu subiecta, [illegible] libera, [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quae est alia comparatio frequens et notabilis. Ex quo licet authores [illegible] [illegible] [illegible] excepire [illegible] differentiae inter hoc fideicommissa et [illegible] [illegible] varie, [illegible] quae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a fideicommissis familiae [illegible] [illegible] [illegible] cum maioratibus [illegible] habere similitudinem, quod [illegible] [illegible] a fideicommissis [illegible] [illegible] [illegible] differentiam [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] apparebit. [illegible] [illegible] principio [illegible] in fideicommissis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] succedatur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] possessore, qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 48. § [illegible] [illegible] certam. [illegible] [illegible] 2 facit etiam [illegible] [illegible] [illegible] 34. § in fideicommisso [illegible] [illegible] [illegible] quarenus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tantum [illegible] est qui non [illegible] familiae testatoris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] succedunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] testatori [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2° [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2°. qui [illegible] 8). [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Comparatio maioratus [illegible] [illegible] [illegible] defectu [illegible] [illegible]

2

6

5

61

[illegible] in suo tractatu [illegible] ... [illegible] in pro fidei [illegible]

[illegible] ... lib. [illegible]

[illegible] cap. 78. [illegible]

[illegible] 493 [illegible]

[illegible] cap. 89 [illegible]

[illegible] inuitatum est, quia [illegible]

[illegible] testatori [illegible]

Dicam itaque [illegible]

[illegible] tempore [illegible]

[illegible] non [illegible]

[illegible] testatoris [illegible]

et deberentur respectu [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], ut extra [illegible] cad[illegible] [illegible]. Subditur [illegible]
[illegible] [illegible] tione. [illegible]
[illegible] [illegible] post [illegible] acquisita
[illegible] legatario, ut [illegible] mortis [illegible] acqui
[illegible] de [illegible] [illegible], quae [illegible] [illegible]
vocatus, qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] n. 15. [illegible] [illegible] est, [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] accipere [illegible] [illegible]
[illegible] mortis [illegible] [illegible] quia [illegible] tempore
mortis testatoris, [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] acquisitionem
[illegible] [illegible] [illegible] maioratibus, qui
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], nec [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], remanere [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in substitutione [illegible]
[illegible] [illegible] postremo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in substitutione [illegible],
quae [illegible] de [illegible] tempore mortis testatoris, [illegible]
[illegible] substitutione, quae in [illegible] [illegible]
[illegible] postea [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Molina, [illegible] [illegible], ut sequitur
a [illegible] [illegible] cap. 33 n. 43. [illegible]
Dico [illegible] [illegible] succedi ultimo possessori,
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] ex [illegible] in [illegible] grauari e
[illegible] ex dispositione testatoris. Et [illegible] testatoris imponet falcidiam [illegible] heredis grauari et
nihil dedit, aut reliquit.

9

[illegible] quantum [illegible] extraut, expositione
[illegible] fideicommisso, [illegible] docent in l. [illegible]
§ 4 ad l. falcidiam, [illegible] ciuibus [illegible]
debat [illegible] ex coheres habebat nepotem, ex [illegible]
exasse institui filius hoc merito [illegible] nepotem
menti sit coheredis dari, rogauit filius [illegible]
ne fundum [illegible] alienaret [illegible] in familia retin
queret: [illegible] non [illegible] filius [illegible] moriens
que heredes instituit tres [illegible] testato-
ris, [illegible] itaque [illegible] in familia reman
sit. Inde [illegible] nepotes [illegible] heredes
grauati [illegible] aliquid deducere possent ex hoc
fundo ratione falcidiae? Et sane [illegible] patris
ipsius posse deducere ex re [illegible] falcidiam, si primi
testatoris patrimonium, ex [illegible] fuisset legatis d. §.
[illegible] falcidia [illegible] quasi [illegible] debere
[illegible] debitum suo testatori l. in ratione
11. § quod [illegible] ad l. falcidiam. [illegible] quod
indicauit [illegible] an omnino, quasi cre-
ditores [illegible] in ratione legis falcidiae aliquid [illegible]
[illegible] deducere? Et [illegible] textus [illegible]
[illegible] in alieno [illegible] fundi, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nihil [illegible] ratione legis falcidiae?
[illegible] ad [illegible] partis [illegible]
[illegible] Bouerano [illegible] ex
persona patris, cum quadrans ipso iure [illegible]
[illegible] l. [illegible] 25 lege [illegible] ad l. falcidiam

eodem modo [illegible] quadrans [illegible]
[illegible] itaque non deducitur falcidia tamquam [illegible]
[illegible] gravatus [illegible] heredes [illegible]
[illegible] nemo [illegible] incidit immoram [illegible]
[illegible] ratione nemo in falcidia
ratione quinquies [illegible] [illegible]
falcidia [illegible] omnes deducunt falcidiam [illegible]
[illegible] deductionis [illegible] omnes [illegible]
[illegible] aliquid nepotis [illegible]
ratione [illegible] [illegible] nepotes [illegible]
[illegible] quia [illegible] falcidia
[illegible] ex [illegible] [illegible] potest [illegible]
[illegible] patrimonium heredis adponendam falcidiam [illegible] ego
[illegible] iuxta [illegible] singular. 11, [illegible]
[illegible] quo casu nepotis [illegible] ex l.
testam. falcidia deducatur tamquam est alienum l. [illegible]
[illegible] 13. [illegible] l. [illegible] videntur ergo [illegible] de [illegible]
[illegible] totum [illegible] decomputatur, de bonis testat.
[illegible] alienum proveniens [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] ex [illegible] hereditas qui quadrans [illegible]
alienum [illegible] ratio [illegible] testam.
[illegible] alienum l. testatoris videlicet qua-
[illegible] iure [illegible] licet totum [illegible]
[illegible] inter [illegible] heredes [illegible]
[illegible] tamen respectiu, ut [illegible] cuius ratio-
ne in [illegible] quidquid [illegible]
[illegible] Roberto, et Ant. [illegible] sub [illegible],
et [illegible] cap. 16.

Fr. 1 contrariis principiis elucidata ep.[lo] 1 o
specie c. filio exheredato a patre legato int. fil.
fam. 114. § cum pater 15 cum seq. legat. fundum ex eo omnibus
[illegible] eadem speciei, [illegible] quem filius habebat, et ex eo neg.
nepotes heredes instituit filiis, eisque rogavit, ne fundum
alienaret, sed eum in familia relinqueret. filius dictos
filios nepotes testatoris heredes scripsit, et exheredavit,
fundum pro his, et alienari extra familiam extraneo
reliquit. Rescr. [illegible] Antonini rescrip
tum, non parvisse filium voluntati [illegible] fundum extra
familiam [illegible] reliquerit, [illegible] § Per
[illegible] quaerit [illegible] in predicta specie [illegible] extraneus legat.
possit filius exheredato petere [illegible] fundi, quem [illegible] familiae
reliquit? respondet que ex sent. Marcelli [illegible] ex
heredatus sit [illegible] pare [illegible] petere, [illegible]
nihil obstat exheredatio paterna, cum veniant ex avi
testam., tamquam vocati ex fam. [illegible] testatoris in § sed si
omnes [illegible] [illegible] fundus extraneo
legatus non fuit, in hereditate patris remansit, et omnes
filii ex [illegible] heredes instituti [illegible] quaerit
[illegible] [illegible] debeant an hereditarias? respondet [illegible]
[illegible] omnes [illegible]. Ratio dubitandi est,
quia fundus hic tamquam debitus ex 1o testam. ad omnes [illegible]
familiae spectarent pro [illegible], si extra fam. fuisset
alienatus [illegible] capitu tamquam hereditarius testatoris
[illegible] nec [illegible] hereditariis portionibus et dividendus.
[illegible] est de Vocana in
[illegible] 54. ad l. falc. [illegible] rationem de
[illegible] [illegible] familia [illegible]
[illegible] relinquere [illegible] voluntati defuncti, [illegible]

ne familia, tamquam defecti conditione excludebantur à fideicommisso, per text. in l. mulier tam § si deficit. in fin. de leg. 2°. et modo intra familiam alienare vetuerit etiam voluntati, licet pro diversario, & liquere videtur; & nemo quem pont. de minori p. sibi relicta, siquidem potuit gravatus nihil illi relinquere, aliquid de fam. reliquisset. ij. ut ne. filios de fam. non fuisset heredes, licet exclusis filiis ex quibus in fam. relinquere, consequens est, ut paruerit testatori voluntati, exigens expressas tres filios portionis hereditariis fundis iis qui quas ex hereditate proprias declarant. Idemque quod diximus in n.° praecedenti, etiam has pro que ex primo testatore provenient, vere hereditarias, à rizies: alia r.° ratione, que partis legis an habet primo gravato ... propter ... dec enim dividitur pro hereditariis portionibus inter heredes in 2.° testam.° ... quam pars hereditaria est, et patrimonium heredis gravati, et capitur iure hereditario: relictus vero fundo ideo pro hereditariis portionibus dividitur; quod testator gravatus testator pro ... elegisse nepotes; quibus fundus restituendum, prout eos heredes in suo testam.° scripserat. Inde in § ... 18. ... ad ... questionem: heres 1.° prohibitus, necdum familiam fundi alienaret, ex duobus filiis una heredem scripsit, reliquos exheredavit; illi fundum in hereditate, ... sequens in fam. reliquit, quod illi extraneo non legavit: quaeritur an exheredatus fundum petere possit ut ... partem filius? respondet Scaevola nihil posse petere. Unde ex mente illius ...

ius quo omnes invitati essent et fundus extra fam. alienatus n fuerit. igitur n nocet filijs exheredatio externa, s. potius nocet quod praeteritis institutionis fin[...] [...] de familia fundus reliquit [...]

[...] exheredati, quando fundus extra familiam alienatus fuit s. tunc [...], et [...] exheredati admittantur an etiam filius institutus qui [...] fam. est? Marianus Sandus docet admitti exheredatos de institutis vero nec fatetur [...] negat [...] iure decidit institutus et exheredatus admitti in d. l. cum ex fam. 67 § [...] de leg. 2. ubi si testator [...] fundum restituere uni de fam. cum quibus heredes instituerit, et fundum extraneo [...] [...] de familia ad petitionem [...] admittuntur, quia [...] ad excludendum heredes [...] extraneum [...] fundum in extraneum tit. legati alienauit. l. cum a matre 14. Cod. de rei vindicatione l. filius 31. de liberatione [...] ex qua persona de regulis iuris, et [...] repellendus esse a petitione [...] excipit [...] [...] quia [...] declarata alienatione, eadem ratio, qua admittit exheredatos, admittit etiam institutos, quod hactenus recte docuit Limbus lib. 2 [...] cap. 3 a prime [...] n. 20. [...] quod [...] institutos consentientes alienationi a testatore factae repelli tanquam indignos a petitione fideicommissi [...], et [...] reputo [...]

[illegible] abstraheret, [illegible] ex [illegible], et [illegible]
[illegible] [illegible] ff. de [illegible] et [illegible]
non [illegible] [illegible] legantur [illegible] hic
[illegible] admittitur ad [illegible] [illegible] ex [illegible]
[illegible] [illegible] remouetur, nec [illegible]
[illegible] eius [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de leg. 2 [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible]
[illegible] maxime [illegible] qua alienauit [illegible]
[illegible] [illegible] ratio [illegible]
alienat, [illegible] eius, qui [illegible] alienationi [illegible]
est [illegible] 100 de [illegible] ex quibus [illegible]
[illegible] [illegible] Gouean in a... [illegible]
54. ad l. [illegible] lib. 19 q. [illegible] in d. 9 [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] 30 in [illegible] 12. ad l. [illegible] et [illegible]
cap. 1°. [illegible] in hoc [illegible] lib. 18 [illegible]
[illegible] cap. 12.

d. Comparatio quoad successionem, et cui succedatur

12. d. [illegible] ex [illegible] [illegible] a materia
Primogeniorum, in [illegible] ex [illegible] inferuntur, in maioratibus
[illegible] [illegible] proximitas, et qualitas [illegible]
[illegible] natura [illegible] [illegible] [illegible], tamen in
origine, et [illegible] causa succedendi [illegible] succedi
institutori, a quo eorum institutio habuit, [illegible]
[illegible] Molina lib. 1. de [illegible] [illegible] cap. 8
ex n. 2°. et lib. 3°. cap. [illegible] [illegible] de maiorat.
4. p. q. 1 [illegible] Barbosa in cap. [illegible] 6 de [illegible]
ex n. [illegible] [illegible] de iure [illegible] 2. [illegible]
cap. 2. [illegible] [illegible] in [illegible] successionis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
iure sanguinis [illegible] [illegible] hereditario [illegible] part. 2 [illegible]

lo quien que el señorio ouieron por linage, e maioradgo en España. l. 2 tit. 1 part. 2ª ibi: por razon de linage; facit textus in l. ex qui 3 de inoffic. testam. et relegi ibi: nisi quod ab ipso patre pervenit ad eos ... [illegible]

[illegible] ... fundandorum ... [illegible] ... l. cap. 8 nº 2 ... [illegible] ... Tom. ... decis. ... 34 nº 62 ... [illegible] ... Nicolaus ... cap. 16 nº 2 et 3 ... [illegible] ... D. Ramos de Episcop. ... nº 7.

comparatio circa falcidiam

Feceramus effectus qui ex hoc principio ... in l. ... falcidia ... dicimus ... familia ... si enim ... extraneo instituitur, ... heredit. ... exhausta ... gravata sit legatis; ... falcidia ... deducere ... vinculatis ... [illegible] ... deductionem facere ... heredes ... successoris ... successionis ... falcidia non ... testatoris heres non est l. ex falcidia 41 ... falcidia ... in filio herede ... [illegible] ... lib. 6 ... [illegible] ... minui ... legata, aut ... [illegible]

3.

l. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] prohibuit, [illegible] [illegible]
Cap. 2° et 3.° [illegible] [illegible] testator [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], ne [illegible], [illegible] in regna [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aliquid [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] maioratus, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
3 [illegible] maxime [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
n.° 2 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] n.° 15.
[illegible] [illegible] 139 [illegible] [illegible] [illegible]

14. [illegible] 2° [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] qui ab institutore vocationis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], qui [illegible] [illegible] [illegible]
qua ad modum exheredatus [illegible] fideicomisso [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] 7. [illegible] [illegible] n.° 20. qui fideicomissi n.° 86 [illegible]
[illegible] [illegible]. Castillo [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
n.° 16 et seq. de [illegible] 2. [illegible] de [illegible], [illegible] [illegible] pag.
152. [illegible] lib. 1.° cap. 9 à principio. [illegible] de maioratu
2.a p.te q. 4. illat. 1. à principio. [illegible] Molina de iust. et iure tract.
2.° disp. 634. [illegible] de [illegible] cap. 16. n.° 21. Alvarado de
[illegible] m.te defuncti lib. 2.° cap. 3. ex n.° 2. Castillo lib. 5 [illegible]
[illegible] cap. 89 n.° 61 Fusarius de subst. q. 31. n. 15 et 16. Benedict.
[illegible] lib. 2 select. cap. 8. ex n. 14. [illegible] in [illegible]

Comparatio circa exheredationem

dict. 18. q. n.º 3. Nec obstat Vulgaris, et Nobilis textus in cap. Licet minoris ferro de voto, et voti redemptione, alternatur quare in eo textu filius xeorio [illegible] propter dispositionem patris, sed propter exemissionem, quam noluit adimplere a se personaliter Deo factam, ut vivat ex verbis textus ibi, nec jam a patre injunctum, et a te sponte susceptum. et ibi: et ideo assumpto Crucis signaculo te sine dilatione adimpleveris que promisisti, ut post alios exponunt. Gregor. lop. in l. 4. flor. 3 tit. 15. part. 2 Molina d. cap. 8 n.º 8. ibi addentes probant eiusque intelligentiam alijs laudatis Pinellus d. cap. 8. n.º 11 Copius Aug. Barb. in colect. E n.º 6. nonetiam obstat text. in l. si ex patronis. ff. § Iulianus l. de bonis libert. in quo filius a patre exheredatus non tantum a paterni libertis excluditur sed etiam abauitis, in quos pater succesitor: res ponderetur enim ibi fuisse effectos avitos libertos patrimonij Patris, eiusque hereditatis, inde ab his etiam filius exheredato removetur quod in tercio minime decipoter, cum nunquam fiat hereditas possessoris, quippe si textus ab aluo manumissum non esset, efficeretur res filij successoris: ius manumissionis plurimus patronatus hereditarius. & unico text. atqui init. de fideicommissaria libert. haec est ratio propter quam exheredatio patris privat filium iure Patronatus liberti aviti, postquam patri acquisitus est, ut docent. Costa in § de patruo, et nepote 8 p.º n.º 25 Benedict. Pinell. lib. 1.º select. cap. 8 n.º 25 et lib. 2 d. cap. 8. exm. 15 Alvarez Valasquez de iure emphiteutico q. 45. Cujacius. lib. libro 14 ob. eiu. cap. 5 quare periculosa est argumentatio a Iure Patronatus libertorum ad maioratus vel fideicommissa perpetua quod ex alijs infra dicendis magis [illegible] ...

Sumparatio circa confiscationes.

5 Ex [illegible] dictis de [illegible] ... dicendum est ad quod acquiendum est a fideicommisso perpetuo et maioratus non

à iure libertorum: certum quippe est proscriptionis bonis Patris proscribi etiam libertos paternos [illegible] iure, etiam secundum libertos avitos in quos ipse Pater succederat; non imagineris. Doctrinam hanc text. in d. l. eius qui 3 de interd. et releg. quae supponit heredatem patris, libertos quae amittere filios deportati: ex quo omnes concludimus amittere tamen libertos eius idest Patris, non avitos, verba enim non probant ex rele- hanc dictum, ut nunc video: nisi vivo quo pater damnatus sit; tunc enim qui ad medio tollitur Patris persona, nepos qui in heredatem avi succedit, libertos quoque eius acquirit qua de re dixi ad dictam leg. 3 nec res est fideicommissi vere familiae perpetuo relicti, maioratus que non confiscantur, quod principium diserte probat textum d. l. 3 ibi: quae vero non a patre sed a genere a civitate, rerum natura tribuerent ea [illegible] in columnia. Cui superius probaverunt [illegible] quae à iure hereditario provenirent. [illegible] à similit. ex l. in text. Imperator 12. de fidei com. libert. in qua servi non ab hered. manumissi, sed ex [illegible] heredis confiscatis publice idest a fisco manumissi sunt, necaugh [illegible] ... quae à primogenitore pueri [illegible] et [illegible] ... in libertum 28 de bon. libert. ubi si libertus deportata sit [illegible] bonorum subeunt [illegible] non [illegible] à confiscario non potest adimere successori [illegible] l. 3 tit. 2 p. 1. ibi: [illegible] mandar tomar al heredero todos los bienes que houo de [illegible] que [illegible] tenent [illegible] antiquiores. Ant. Gomez in l. 1. 40. Taur. n. [illegible] Covarr. in reg. possessor 2 p. § 1. n. [illegible] et ex professo [illegible] lib. 4. [illegible] [illegible] à princ. [illegible] Molina de iust. et iur. [illegible] 656 [illegible] de maioraz. 4. [illegible] q. [illegible] Joann. Gutierrez [illegible] q. 06. Pater Thom. Sanchez [illegible] in [illegible] 1. tom. lib. 2. cap. 18. D. Joan. del Castillo 6 tom. [illegible]

in d. cap. 100. Item [illegible] mediate, et [illegible] ita
[illegible] maioratus ad fiscum devolvi, quamdiu vivit is, qui
substitutione [illegible] ex novissima [illegible]
acutissimo [illegible] textu in l. statius Florus § Cornelio fe-
lici [illegible] fisci in quo mater rogata erat mortis suae tempore re-
stituere hereditatem Cornelio Felici filio, salva fuit bonorum
omnium praeceptio, cum vivit mater, sive relegata sit
sive deportata, q. factum adeo fuit, quando relegata fu-
isse [illegible] defendat [illegible] l. 1 [illegible] cap. II.
in fiscum omnia bona convertere, et sua tamen cautela prae-
dixisse, quae interim filio fuerint; l. mater naturaliter de-
functa filio substituto restituit: potuit quippe retinere
bona, dum mater delinquens vixit, q. dies mortis na-
turalis [illegible] cogitatione non veneat: s. advenien-
te die, et impleta conditione fideicommissi statim restituit,
ut exponunt Molina lib. 1 cap. 9 n. 24 et cap. 20 n. 9
et lib. 4 cap. 11 n. 6 D. Mareng. select. disp. cap. 10 [illegible]
chard. in Lectura ad tit. de liberis, et poste. ad l.
Gallus cap. 7 D. Nicolaus [illegible] lib. 2 cap. 10 et 16 ad
crimen [illegible] expendi etiam possunt text. in l. ex facto 17 § si quis
rogatus 6 ad senatus consult. Trebellian. l. cum pater 77 § et
hereditatem 4 de legatis 2 et mediante [illegible] l. si [illegible]
[illegible] 27 § inter [illegible] 11 ad l. Iuliam de [illegible] in
quibus [illegible] imputari [illegible]. Solent tamen probi
testatores maioratuumque institutores [illegible] cavere
ut fideicommissum vel maioratus deciat [illegible] eius [illegible]-
sitor [illegible] hora [illegible] tamen [illegible]
[illegible] sit, et ad sequentem in gradu transmittatur
quae cautela utilis est, et sufficiens ad hoc ut [illegible]
nec momento quidem temporis apud fiscum maneat, ut docent
Molina lib. 2 cap. 12 n. 56 et 57 et lib. 4 cap. 11 n. 15 [illegible]

Tom. in l. 40. tam. n.° .l. et cum aliis laudatis in lectura ad tit. de restit. tract. 2. cap. 11. n.° 6. et duobus sequentibus quae de dispositione diximus imitanda in maioratibus ex facultate regia instituendis: facultas enim regia exigit [illegible] ... expressis, sive honorariis, seu maiestatis, et ... propter quae, dicit. princeps ut bona maioratui subiecta [illegible] ... et ... familiae memoria perpetuo in ... redigantur ... quod ... nihil cavere ... testator qui ... ut docent ... cap. ... n.° 5. dixique ... 67. ubi latius addentes, et omnes authores sup. relatis.

Prosequenda manet hec questio ex notariis sup. n.° 11. ... dicendum est ... alienationi rei maioratui subiecta ... fideicommisso perpetuo tamen relicto: ... et quotidiana ... ex verbis ... in l. noto. aliquas res ... et ex ... inalienabiles, ut nullo modo valeant alienari quae sunt res ... et fideicommisso ... l. ... Cod. ... de legat. ... in select. ad Leg. ... n.° 14. aliquas res ... perpetuo inalienabiles, ratione quarundam rerum, vel Dominorum: ut bona dotalia, et bona adventitia filiorum, et similia, nam quandiu in eadem causa remanent, ... sunt, vel ... a marito ... non possunt alienari: ... quae ... nihil ... mediat alienationem ... sunt, quae dixi in eadem select. ex n.° 26. et ex n.° 44. Noto deinde ... in iure, ut ... eadem ... persona ... fungatur, et heredis sui ... 22 ... multo magis ... si ... testam. in quibus heres nomine filii ... cui successit, ... patris ... testam., qui si succumbat, ex ... C+

... separatio circa ... revocari rei alienatae

perit separ. ut etiam in l. patre 22 ff. de his qui sunt sui vel alieni iuris quibusque dixi in adumbratis ... ex pactis aliisque ... post mortem ... agentem Pinellus in l. 1ª 3ª p. nº 32. 33 et 95 Cod. de bonis maternis. Alvarez Valasco tom. 1º consult. 69 nº 19 ... Valenzuela 2º tom. cons. 156 ad ... in materiis ... cap. ... nº 20 ...

Supposita facili ... quaest. ... iure ... per alienationem rei vinculatae à praedecessore factam licet ... haberi patrimonii ... quod non revocat ... neque ex persona ... iure proprio in ... à fundatore à quo ius habet: quod nunquam ... in iure hereditario ... ita sentiunt ... Pereira in ... num. 94 ... ad num. 113. ... Pinellus ... nº 92 Benedict. ... lib. 2º sect. cap. ... Alvarez Valasco d. cons. 69 nº 19 et seqq. Castadorius in ... art. 18. § 2º nº ... in hac ... 4 cap. 1 nº 30. ... in hac ... sit tamen ... videtur ... sententia ... ex ... quadam causa ... nº 8.

Nec obstant quae pro ... adduci authoritates et fundamenta ... ex prox. ... satisfit non obstat in l. ... in l. ... 14 Cod. ... vindicat ... filius ... ab emptore vindicare ... cuius ... matris ... ita ... ex ... exceptione ... est, ... persona ... factum praestare debent ... ex qua ... 148 ... in ... auctoris qui eius

perpetuitate valeat. [illegible] experimento [illegible] de bono-
[illegible] de fuis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] rem nec [illegible]
de [illegible], que [illegible], et [illegible] alienationem [illegible] defect
dominii [illegible] persona alienantis; [illegible] ratio est, [illegible]
[illegible] ei, qui alienavit [illegible]
praedicta selectione ad l. [illegible] 28. [illegible] que
[illegible]
[illegible]
[illegible] definet, [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
si [illegible] alienationem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] de doli mali except. [illegible]
quare evictione tenet [illegible] exceptio, 24 [illegible] 13 [illegible]
[illegible] haeres venditoris tenetur [illegible] non [illegible] de evictione [illegible]
[illegible] non [illegible] inquietare emptorem, [illegible]
[illegible] debet, respondent [illegible]
[illegible] maioratus successor
extraneus [illegible] successoris [illegible] hoc [illegible]
non [illegible] de evictione [illegible]
[illegible] evictione [illegible] haeres [illegible]
[illegible] inventario [illegible]
[illegible]
[illegible] bona [illegible]
[illegible] 93. [illegible]
[illegible] 92 [illegible]
[illegible]

Ipsa ratio quoad ori-
ginem.

... ma... dispositione ... extraordinat.
in ea quoque maioratus ... permisso perpetuo ... Et
cum facultas ... testandi faciendi ... mortis
... respectu ... qui ... post mortem testatoris ...
... nisi ... mores ... Item ...
... lex, ... commitantis
nec maioratus perpet... ... sub. ... nisi re...
... lex re... approb... ... posse esse ...
... dicere ... et ... in ...
regno ad institutionem regni, et principatus ... primogenia
traxerunt originem ad ... morem regni ... successio
ad quod ... tempore
... fuisse a Lex ... institutione ... successiu
licet non ... fuisse ... inter ...
... a Ferdinando 3 cognomento el Santo, ...
... 10 in l. 2 ... ex qua ... ad ...
regni ... primogenito, ... gradu
... Eo namque ... et ...
persona ... familie ... primogenito, ...
lineas et gradu ... Merito itaque ... a ...
... primogenia ... ad principatum similitudinem ... primo-
genia ... et ... Ferdinandi ... cog-
nomento ... et Joannis 2 ... quoque ... ma-
ioratus ... quod ex ... paucorum ...
... in legibus Taurinis ... anno 1505 ...
ex earum ... constat, ... Catholic. et ...
... forma ... hic
... rotarunt Molina in ... orig...
n.º 22 et lib. 1.º cap. 2. n.º 18. D. ... de Paz ...
1.º tom. cap. 2. n.º 6 et duobus sequentibus, et cap. 5 n.º ...
... 23. n.º ... Carranza de partu in scholiis ... 13 ...
n.º 1. et 2 tom. ... 68. n. 26 ...
... 2.ª 3.º cap. 2 sect. ... a n.º 4 ...

[illegible] unitioni, et successioni regni [illegible] habere [illegible] maioratus per legem [illegible], [illegible] extremas [illegible] recepisse a [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] in repetitione [illegible] § 69 ex [illegible] 24, et in [illegible] repetitione 6. c. 9 [illegible] [illegible] 3 par. Cap. 7 n. 7 vers. 4 [illegible] cap. 2 n. [illegible] Molina de [illegible] tract. 2 disp. 546 [illegible] [illegible] ad n. 8 Ioannes [illegible] Cap. 10 ex n. 10. Ioannes Gutierrez lib. 3 pra. 4. cap. 13 n. 39 et 40, [illegible] ubi [illegible] n. 71, et seqq. [illegible] et [illegible] meus [illegible] Ramos de [illegible] in [illegible] n. 14 [illegible] [illegible] sufficiat pro instituto.

Cap. 2m.

Ad quae debita teneatur successor in fideicommisso perpetuo familiae [illegible] sive Maioratu.

Exordit de hac quaestione [illegible] in praesenti [illegible] propter connexitatem principiorum [illegible] ut [illegible] resolutio [illegible] quae nuper [illegible] maioratus [illegible] originalitate et primitus [illegible] [illegible] aut institutoris: ex qua regula [illegible] praesens investigatio. Et in [illegible] statuendum est [illegible] [illegible] § [illegible] de [illegible] institutiones [illegible] aut [illegible] neque [illegible] nec [illegible] Sic nobilissimos [illegible] [illegible] debita a testatore vel maioratus institutore [illegible] a successore solvenda esse: quod [illegible] aliquando [illegible] nomine [illegible] [illegible] [illegible] fideicommissi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] minime [illegible]

[illegible] § 1° seclud. hereditarie 22 [illegible]
mandati l. 1a. § si vero [illegible] l. [illegible] 16. § [illegible]
ad Senatusconsultum [illegible] l. 1a. Cod. si [illegible]
aliis [illegible] quas in re vulgari adducunt Greg. Lopez in
l. 2a tit. 9 part. 6 [illegible] Gl. de expensis cap. [illegible] n° 62
et 63 [illegible] Azevedo in l. 5 tit. 6 lib. 5 compilationis n° 1° [illegible]
Gom. et ceteri Taurini in l. 41 tauri Perez de [illegible] de anniversariis, et Capellaniis lib. 2° [illegible] Natura [illegible]
[illegible] tit. [illegible] tract. 1° cap. 1° n° 19 [illegible]

Comparatio c. [illegible] non vocatus de re licito patri

[illegible] fideicommissum perpetuo [illegible] familie [illegible], nec [illegible] vocatus, nec [illegible] in [illegible] exercitio [illegible] [illegible] testatori [illegible] q. perpetue vocationes non mutant substantiam tituli lucratiui absolute ex[illegible] [illegible] maioratu ex re certa [illegible] tituli particulare [illegible] [illegible] et indubitanter [illegible] sentent omnes [illegible] in d. l. si fideicommissum § [illegible] l. de [illegible] lib. 1° cap. 10. n° 10 [illegible] disp. 640. n° 4 [illegible] multo [illegible] apud [illegible] d. n° 10 et n° 2. [illegible] si [illegible] vel in re certa instituatur maioratus [illegible] alieno [illegible] manet. [illegible] deducenda est de cumulo Bonorum sine ullo prorsus periculo Oneris, et [illegible] est [illegible], in quo instituitur quod [illegible] in patre procedit si [illegible] nec minuat filiorum [illegible] nec [illegible] bonorum, [illegible] quinta remaneat, de quo libere disponere potest pater [illegible] inter extraneos, quod si [illegible] contineat, [illegible] S. [illegible] S. Quaquis in re certa designata sit [illegible] in Loco [illegible] aut re simili) contrarium dicendum est.

[illegible] aut melioratione [illegible]
[illegible] alieno [illegible] quaquis filius hereditate [illegible]
[illegible] sancitur in l. 21 tauri [illegible] est [illegible] tit. 6 lib. 5
compilationis, [illegible] a [illegible] interpretibus [illegible]
[illegible] non [illegible] Cathin [illegible] aduocati, et Cama-

... quod ... ex ... et alioquin ... cit ... navibus ... eos ... potest ... ciuitati.

2°. Fingamus patrem qui multo plus habet in bonis, quam in aere alieno. Filius in aequis portionibus instituisset heredes eorum alicuius praelegasse veluti fundum Tusculanum, et illum reliquisse familiae suae vinculo subiectum quem fundum cum ... legatis, et funeris impensa non excedit quartam bonorum, in hoc casu nulli aeri alieno deductioni fundus obligatur; sed potest debitum et funeris impensa ceteris bonis deducitur de cumulo bonorum, et quando liquidum superest dividitur inter omnes heredes, filius quoque praelegatarius fert fundum intactum titulo meliorationis cum onere vinculi, et hic est casus in quo titulo legati, vel fidei commissi particularis ... legati vel fideicommissi particularis ... ingenium institutionis ... quae casus multo frequentior est in ... instituerit heredes ... bona ... legati ad vinculum ... maioratum ... in hoc casu ... deductiones ... funeris ... hereditas, ... voluit ...

... reliquum in bonis; de quo casu ... autores ... numero ... 2. casus est, et ... patris ... plus ... heredes ... alienum in 3.° ... meliorati in hoc casu, sive filius melioratus ... melioratione ... pro rata ... alienum ... [illegible]

et hic [illegible] recresent hereditas recrescunt de respective, et [illegible] alieny [illegible] meliorationes ipso, qua diminuit [illegible] heredit[illegible] [illegible] 6 §. 1.° [illegible] leg. 2. [illegible] in aduersarijs cap. 4 n° 3.

[illegible] Calculatoris Casus [illegible] 3.

[illegible] filios [illegible] et Castru, ut liquidi [illegible] praelegat [illegible] qua [illegible] in hoc casu [illegible] ad tertium, et 5.m in hoc casu pater fungitur [illegible] diuisor [illegible] aequo diuisione recipere [illegible] arbitri calculatoris [illegible] 15. [illegible] [illegible] lex 5.e 9. § in testato l. [illegible] Ereiscunde l. [illegible] [illegible] meliorationis [illegible] Calculatio fit. Omnia bona et simul Castru praelegatu estimantur, siue ut dicimus taxentur: ex qua taxatione fit Cumulus bonorum [illegible] calculatores dicunt Cuerpo de Bienes. ex quo in 1.° deducitur es alieny: et iterum resumitur quod superest de bonorum cumulo, dicunt: valor liquido de el cuerpo de Bienes, rebaxadas las deudas. Ex quo quinta pars [illegible] alieno deducto, et consequenter diminuta deducitur: hoc appelant [illegible]: Ex hac 5.ta [illegible] impensa funeris, et cetera legata extraneis relicta praestantur à filio meliorato. Item deducta 5.te praesumitur quod est, et exdeducitur 3.a pars quod apellant tercias: relinquentes pro virilibus portionibus diuiditur inter filios heredes scriptos, et hoc apellant legitimos filiorum: solet autem accidere, ut valor rei praelegate excedat quantitate 3.e et 5.e quo in casu quantum excedit, decidit, defalcatque de praelegato, seu de melioratione applicata cumulo bonorum, ut inter omnes filios diuidatur nam meliorati credere non potest 3.e et 5.e bonorum, ut infra dicemus, et tunc recti calculatori debet saluare Legitima filio meliorato in illa 3.e Castri, que defalcatur.

tot. Cassq idest filiq pro[illegible] vinculo adfectq [illegible] liberq proe[illegible] scilicet, quæ ad eum spectat ratione [illegible] in Communicatione [illegible] exerce rationis cum alio fratre [illegible] quæ solet stricta[illegible] l. cum paterr. [illegible] ducimus de legatis [illegible] [illegible] et debet exprimere rationarium, ut manifeste declaret in parte id sit liberum, id vinculo afectum, immo quantum [illegible] sit debet [illegible] reducere ad quod [illegible], sicut ut [illegible] ad respectivum.

[illegible] simile [illegible] Castro et [illegible] exercet funeris quæ imponit et prelatio[illegible] legatorum defalcentur ducenta, debet exprimere quatuor [illegible] minorum vinculo affectas [illegible] esse [illegible] ratione expensarum, sive ratione legitime, quæ gravari [illegible] [illegible] ære alieno, neque vinculo, aut [illegible] e restitutionis l. 1. quoniam in prioribus 36 Cod. de inoficioso testamento. [illegible] praxis deducta ex genuino sensu d. l. 21. Tauri, quæ in effectu sic exponunt; [illegible] Azeued. et Andr. de Angulo in d. l. [illegible] de las mejoras lib. 5. Compilationis, omnes Taurini [illegible] lege, [illegible] suis addentibus [illegible] cap. 10 [illegible] n. 13. Garcia de expens. cap. 11. n. 68. et cap. 16. n. 17. [illegible] in lectiones ad tit. de leg. [illegible] cap. 28, ex n. 63 Valenzia ad eund. tit. toto cap. vlt. et ad tit. de legatis tract. 1. cap. 1 ex n. [illegible] aliis nuper [illegible] à Tiaria in nouissimis additionibus ad Cobarr. lib. 2. Var. cap. 2. n. 2 [illegible] licet peritissime calculum [illegible] depart. [illegible] q. 26. f. michi 101. et Petri Siguenza de clausulis lib. 2 cap. 11. § 31. de hac diuisione q[illegible] egerint decidente [illegible] dubia, quæ circa illa occurrunt; tamen ita expresse computationis et partitionis formam non explicant forsan q. sibi facilis visa fuit partitio, et computatio, quæ aliis multis negotiis incurrit [illegible] compertio quoties à me responsum petitum.

4 Ex his apparet successorem ex tit. particulari legati, fideicomisi ve perpetuo fam. relicti, ve successorem maioratus in re particulari fundati non teneri ad [illegible] alienum testatoris vel [illegible]

institutoris, quod est, quod firmiang in d. § dixit eam non debent esse gaudi creditoribus, rel fisco quorum verbarum sensu, ut eliciamus notandum est legata vel fideicommissa non debere, si nihil supererit in bonis testatoris soluto aere alieno, vel solus in aere alieno, quae in bonis testatoris l. 1.a § marcellus 3 cum segg. sicuti pluriesque per legem falcidiam ... l. 4.a § sitque quadringenta 17 l. cogi 16 § inde queritur 3 ad SC treb. Ott. ad. Bon. lib. 1.o cap. § lit. A. dixit in adversarijs cap. 17. et praect. de donat. cap. 8 n.o 12 quod testator, qui fideicommissum reliquit deducto aere alieno nihil habeat in bonis non valet fideicommissum, ne in fraudem seu excludij creditorum cedat, quia certum, verum quae sensu, aliusetiam ... ratione obligationis, seu crediti realis, quod ... res fideicommisso, ... relicta vel maioratui destinata cum obligata fuerit pignori, vel hipotecae, ... est, non exui a vinculis pignoris donec totum aes alienum solutum sit pro quo obligata ... l. si res § Gravenis 3. l. solutum 11 cum similibus de pignoratitia act. ... primus et sequentes successores eadem actione reali tenentur licet maioratui subiecta sit, quae provenit obligatio ab ipso fundatore, cum sua causa subiicitur ... 16. § in simili ... de pignoribus l. iusto errore 44 § ... de usucap. ... text. in l. debitorum 15 Cod. de pignoribus, quae ad ... tremiat ... Valenzuela 2.o tom. ... 134. n.o 12 qui per totum ... in quo ... quare ... Barbosa ... Cazanares ... de expensis cap. 17 n.o 7 ... ex quibus cum aliis ... posit servata iuris disciplina, et in specie communi ipsius creditoris, aliquis per testatorem fieret, si per fideicommissum perpetuum ... a pignore vel hipotheca liberare.

Alia

73

Alia quaestio est, cuius quae investigationes ad duas reducitur, nempe hoc redimere, an ad heredes, an ad fideicommiss. ?
quae quidem quaestio in diverso principiorum apparatu, scilicet quando heres, et quando fideicommissarius remanet.
Et redimere, scilicet vel per fideicommissum relictam a testatore ignorari, fuit? tenetur ... lucres
... redimere, si sciens testator ... esse ... ignorans tenetur legatarius ... fuit; et de cuius affectu non ... esse testatori ... obligata ... alias 60. de leg. 1. l. Maevius 66.
§ fin. 4. de legatis 2 l. licet 15 de dote ... l. regia 6 ... fideicommissi § sed si ... obligata ... de legatis 1.
11 tit. 9 part. 6 ... in ... de legatis tract. 1. cap. 2 n. 4 ... 43. ... Rodriguez ... reditibus lib. 2. q. 1 n. 6. ... d. cap 17. n. 5. ... n. 1 ... animadvertit ... cap. 1 ...
§ ... quae ... in ...
... fideicommissarius particularis, et ... successor ... heredis ... redimat.
... quando ... solutum non ... tenetur, sic ... lib. 1. ... n. 5 ...
Cadit ergo hac ... fideicommissarii ... ma-
... tenetur ratione ... seu
... ratione ... quo ... ex ...
text. ... in l. cum pater ... § ... legavit ...
... qui non ... redemptionem ex causa
fideicommissi ... Antonini
... legato ... debet.

procedatur loquitur text. de herede, qui restituit ex
de fideicommissi, qui recipit. heres quae restituit non
recepta indemnitate pro tributis, quae fideicommissarius
solvere debebat actionem habet ex rescripto Antonini
... eo pro
futuris tributis, quae deberi incipiunt, postquam
tradita est fideicommisso, ... fideicommissarius tenetur actione
reali et personali pro ... vero, id est debitis
tempore testatoris et heredis, ... heres tenetur pro
... et personali act. licet praesens possessor ratione rei
... possit ... pro tributis sui temporis ... anterioribus
l. 2 Cod. sine censu, vel reliquis, fundus ... comparari non posse.
imperatorum de ... l. cum ... § ult. de ...
quod praesens possessor actiones, regressus quae habet ... heredes, ut
sibi restituat, ... pensiones sui temporis l. cum ...
39 § heres 5 de legat. 1, quo ... in exactione
tributorum, et pensitationum, quae ratione rei solvuntur, vel
ut extorqueantur a praesenti rei possessore ... tributa be-
... suo tempore quae praeterita, et ipsi ... regis
nomine, vulgo Carta de ... adversus anteriores
possessores, et debitores ... quae ratione fructus inferuntur,
solvunturque, quae propter eos debet, qui fructus percepit,
et pro quo tempore percepit l. usufructu § quoniam 27 ... stipen-
dientes 27 § si quid 3. l. usufructu 52 ... usufructu l. nec
stipendium 13 de impensis in res dotales factis l. libertus 21.
§ ult. de annuis legatis l. quaero 28. l. generali 32 § ult. de
usufructu legato, quare propria obligatio, et personalis
... unumquemque possessorem ... praeteritis, quam praesentis ...
habita ratione sui temporis ... privilegiario quo
iure praedia ipsa affecta sunt, ... sine

sine executionis necessitate l. f. Cod. quibus causis pign. vel
hipoteca tacite contrahitur d. l. imperatoreg de rubricatis:
quapropter si exactio fiat [illegible] presentes necesse est ut ei debita
regressio [illegible] priores potentiores [illegible] minuscuiusque
docent late, et post illos Ioannes G. de expensis cap. 1 n.° 45.
et seq. Rodriguez de annuis red. lib. 2 q. 9 n.° 51. [illegible]
de privilegiis n.° 614. Balbus de iur. emphiteu. q. 17 a n.° 1
[illegible] de [illegible] lib. 1. cap. 56 n.° 14. et 15. [illegible]
in l. 1.a Cod. de [illegible] [illegible] 10 ex n.° 4 et ex n.° 48.
Si hec ita [illegible] quod [illegible] in d. § qui [illegible] ut
heredes qui restituit res ex fideicommisso debitas [illegible]
[illegible] certa a fideicommiss. indemnitatis cautione
[illegible] cum cautione [illegible] debet [illegible] suo tempore,
et de futuris non est curandum [illegible] ut precavat [illegible]
[illegible] Nicolaus de Castro in [illegible] l. ad reparationem
Cod. de aqueducto lib. 11 n.° 14. et hanc [illegible]
[illegible] per [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] restituunt
que referuntur ad heredes [illegible] recipiunt [illegible] referantur
a fideicommiss. que michi [illegible] videtur, [illegible]
[illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] modis
[illegible] dicamus cum Cujac. lib. 13 [illegible] et in aliis locis
et Amaya in d. l. f. n.° 8 tunc necessarium esse heredi cautione
de indemnitate [illegible]

[illegible]

6 [illegible]

de [illegible] propositione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
habebat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] quo [illegible] [illegible] aut fi[illegible] hoc Lega-
[illegible] [illegible] meus damnas esto [illegible] deductione [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]. Cujus [illegible] fuit à Labeone
[illegible] [illegible] [illegible] simere [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
legatarij [illegible] [illegible] pensione ipse [illegible]. [illegible] [illegible]
teneretur? respondit: Legatarium per totum [illegible]
[illegible], et [illegible]; et [illegible] [illegible] è [illegible] [illegible]
pensiones, responsio hoc [illegible] secundum [illegible] secundum [illegible]
[illegible] facti, et [illegible] voluntate [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible], dixisset eum debere pensiones reipub. [illegible]
[illegible] [illegible] percepit d. l. nec stipendiis 13 de [illegible] in res
dotales factis; [illegible] [illegible] videtur ex [illegible] mente defuncti
[illegible] ex [illegible] testator legaret, et solo locatione transferret
in Legatarium cum onere solvendi pensiones [illegible]
[illegible] l. si [illegible] 65 [illegible] f. falcid. deinde [illegible] [illegible]
[illegible] damnas esto dare [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] Cujusdam voluntatis, et [illegible] pensionis [illegible] legatarium
[illegible] ex l. [illegible] 32 ad Senat. D. Treb. [illegible] [illegible]
[illegible] suspicatus [illegible] [illegible] [illegible] voluisse relinquere [illegible]
[illegible] facultate [illegible] translato jure locationis, et etiam
voluisse liberum relinquere, et immune a prestatione pensionis
ex quo non debemus regulam generalem [illegible] [illegible].
formare [illegible] speciali ratione [illegible] [illegible]
tate [illegible], [illegible] agnoscunt licet non ita clare Arias
Pinelus in l. 1.a Cod. de Bonis maternis 2. p. n. 12 Garcia
de [illegible] Cap. 1 n.o 4. et duobus Seqq. [illegible] d. l. 1. n. 6.

Que diximus de tributis respectu principis di-
cenda sunt de oneribus realibus [illegible] afficiunt, [illegible]
respectu reip. vel privatorum, Quod mihi persuadet
text. n.o 5 citati in l. in d. l. [illegible] [illegible] 2.o de

instructa vincis [illegible] rationibus comparatur, quae solarium, quod est pensio, quae solvitur reipublicae, vel privato, directario, vel emphiteuta, qui solum a domino accepit, ut aedificia poneret solvit annuo canone, Amaia in d. l. 1. a n. 48. et 49. Antonius et gravi verbo solarium et ap. nol. l. 2. n. 32 vers. 3 (ex) tit. de iure [illegible] rationis Azevedo in l. 3 eiusdem tit. n. 4 et 25 Bobadilla in polit. lib. 3 cap. 5 n. 30. Dixi latius in academicis ad tit. de interdictis, et extraordinariis actionibus § [illegible] n. 20.

Deinde in eodem § quoniam comparantur tributis, alimenta super re imposita, quibus res affectae est, non quaevis pensitatio, cui res destinata est afficit res onere reali, ut est expressus text. in l. [illegible] § [illegible] de [illegible] emptione docent Rodriguez d. lib. 2 de annuis reditibus q. [illegible] n. 61. Perez de Lara de capellaniis lib. 2 cap. [illegible] Noguerol alleg. [illegible] n. 10. vers. et [illegible] valet pensio imposita [illegible] afficit fundum non solum hipotecae sed etiam onere reali sive in [illegible] apposita sit, sive [illegible] iam dicemus, etsi ex causa [illegible] imponatur, quamvis non sit perpetua sed temporaria velut tempus alimentarium [illegible] [illegible] Doc. [illegible] leg. l. Lucius 12 [illegible] alimentariis [illegible] gratis, ut [illegible] docuit, et diximus magistratus [illegible] [illegible] doctrinam, quam [illegible] text. [illegible] quae sequuntur Noguerol de [illegible] 2 p. principali § 4 n. 124 vers. 23 [illegible] [illegible] [illegible] lib. 3. tit. [illegible] 40. n. [illegible] 2 [illegible]. Covarr. lib. 3 var. cap. 7 n. 5 vers. 4. Ioannes G. de expensis cap. 4 n. 30. 31, et 51. [illegible] Rodriguez d. q. [illegible] de Solis de censibus l. [illegible] n. 21. [illegible] [illegible] decisio super tot. vbi [illegible] [illegible] Valasco de iure emphiteutico q. 32. n. 21. Augustin. [illegible] in colectaneis ad text. in [illegible] [illegible] Gregorius [illegible] n. 4. Avendaño de [illegible] cap. 24. [illegible] [illegible] [illegible] versus

tit. [illegible] n. 4, [illegible] quod [illegible] non recedit [illegible]
[illegible] Ab [illegible] in [illegible] excedimus [illegible]
[illegible] de [illegible] realibus [illegible]
a lege, nec à rege [illegible]
ac de tributis diximus, ut agnoscunt [illegible]
sup. laudati.

8

[illegible] His explanantur verba d. § [illegible] 14. [illegible] citata manent [illegible] tempore fideicommissi omnes [illegible] fisco haud esse debere: quod non exeunt veteres reales obliges res [illegible] subjiciuntur fideicommisso [illegible] in l. quid solidum 86 § ult. de leg. 2°. quem notant. Cuj. tract. 6. ad Africanum in l. si quando 108 § 1° de legatis, et lib. [illegible] in l. [illegible] de [illegible] Molina lib. 1° cap. 10. n. 20 ut recte sensuit Gothofredus ad eumdem § dum in fin. Cujac. tamen in recitationibus ad eumdem [illegible] et lib. [illegible] observ. cap. 16 et in aliis locis existimat dici fiscum [illegible] l. Julia [illegible] de 20. hereditatum per quam fiscus detrahebat 20. partes totius hereditatis, de legatis, et de donat. causa mortis, ut heres detrahebat 4. partes propter falcidiam, ut in eo comprehenderetur etiam fideicommissi perpetui de quarum [illegible] mentio in l. hereditatis 68. § [illegible] ad l. falcidiam, et in aliis testimoniis, quae adduxi in praedictis academiis de interdictis [illegible] n. 1° et 2° [illegible]. [illegible] hac expositione [illegible] Revardus lib. 3 [illegible] cap. 16 in quo [illegible] meam [illegible] verum sententia [illegible] Cujac. lib. 9 observ. cap. 24. quem sequitur noster Amaya in d. l. 1ª Cod. de annonis n. 30. eo Cujacii expositionem etiam illo exemplo verum esse non diffiteor. Verum non multum [illegible] est, nimium quae acumen reperio; cum tot possint esse exempla, in quibus res fideicommisso perpetuo subjectae obnoxiae sint fisco, quoad [illegible] pensitationes, quae ratione rei fisco inferuntur, ut in superioribus vidimus.

9

Separatio circa onera realia [illegible] [illegible]

[illegible] Omnia, quae procedere diximus circa onera realia in fideicommisso perpetuo familiae relicto procedunt [illegible] in [illegible] majoratu [illegible]. Fiunt enim successores, et [illegible] qui à primo institutore causam trahunt, [illegible] haec onera suscipere

[illegible] solutione et tenentur eadem ratione possessores
posteriores non solum decursas sed et tempore solutae, pensiones
antecessorum [illegible] excedentes. [illegible]
[illegible] heredes patrimonij liberi
antecessorum, pro pensionibus temporis cuiuscumque decursis. [illegible]
[illegible] ac elegans addendo, [illegible]
[illegible] quos [illegible]
qt. ex n.º 52. Amaya in d. l. [illegible] de annonis n.º 11. Faciendo
[illegible] Barb. in praxi exigendi pensiones 1.ª p. q. 2 ex n.º 46 usque
ad 50, et Domini Valenzuela 1.º tom. cons. 94. n.º 97. hanc tamen sententiam
limitat Petrus Mauricius Arcinius in tract. de Solut. cap. 81. quando creditor
non fuit diligens circa exigendas pensiones suo tempore a singulis
possessoribus. Sed de hac limitatione parum curo, quae cerebrina est,
authoritateque et ratione destituitur maxime cum res ipsa sit,
quae debet semperque debuit, ac proinde sequens quilibet universi possessor
ratione rei, quod late et docte adstruit Mozzarol. a leg. 2.ª ex
n.º 108. usque ad fin. et sic praxi receptum video.

10. Inde etiam consequimur quasi per quandam excessum, si res maiorati
subiecta affectavit censui, pensioni, aut oneri reali, id
minus vinculatum censeri, quod detinet, seu diminuit pensio ipsa,
et eius pretium ex regula generali, qua docemur, tantum ex bonis
superesse, quantum remanet deducto aere alieno l. subsignatum 39.
§. Bona de verb. sig. Ex quo infertur si census a possessore maiorati
redemptus sit, pretium census redituque eius manere libera,
et in libero patrimonio, possessoris redimentis, ut de illis possit disponere
tamquam de reliquis bonis nullo vinculo subiectis, quod
eleganter probatur ex l. pater 38. de leg. 3., quam cum cura exponimus.
Species est. Pater heredes filios instituit, iussitque ne
alienaret quaedam praedia, nec hipothecae subijceret, sed ea servaret
liberis ex iustis nuptiis quaesitis, et caeteris cognatis. Ecce, videmus
prohibitam et in [illegible] alienationem. Pater eadem praedia

explicatur l. pater 38. de leg. 3.

priores obligauerat pro quadam summa, filius addita haerede pecuniam ab alio creditore mutuatam luit a primo creditore praedia, redemit ab illo, et nexuit illa secundo creditori mutuanti. quaeritur an recte obligata sint, an 2. creditor pignoris a filio consequi possit non obstante paterna prohibitione? Respondet recte utrumque esse pignus 2. creditori obligatum, suppono tamen pro vera intelligentia Responsi primum creditorem [illegible] ditoris dominium [illegible] est [illegible] creditorem, et [illegible] pactum [illegible] [illegible] requirit [illegible] in loco prioris creditoris [illegible] pignoris, quae [illegible] in loco prioris creditoris [illegible] l. res obligatas cod. de pignoribus l. 1. et 2. cod. [illegible] pignoris l. potior ff. § [illegible] qui potiores l. 34. tit. 13. part. 5 [illegible] quas adducunt de hac [illegible] ex professo [illegible] et [illegible] cod. de his qui in prior. [illegible] lib. 13. [illegible] et [illegible] cap. 1. et [illegible] 11. et 12. [illegible] cod. de [illegible] tit. 49. [illegible]

[illegible] qui [illegible] [illegible] super [illegible] [illegible] pro 100. et non [illegible] [illegible] Carrara [illegible] lo [illegible] 104. [illegible]

de anuis.

[illegible] ... ex ipsa interrogationis ... [illegible]

12 [illegible]

... maneat sibi ... [illegible]

... à transgenio ... [illegible]

... ab antiquis ... [illegible]

... omnia ... [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ex [illegible] [illegible] poterat, quando [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] 9 [illegible] 95 [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] n.º 75 [illegible]
[illegible] ex n.º 14-15 ac 60 [illegible] [illegible]
[illegible] l. 4 c. [illegible] à n.º 30 [illegible] [illegible] redimat
[illegible] in [illegible] sibi [illegible] actiones [illegible]
[illegible] [illegible] liberis [illegible] docent [illegible]
a [illegible] cap. 10 n.º [illegible] 26 n.º 10 [illegible] 8 [illegible]
ex [illegible] et [illegible] in [illegible] 2 [illegible]
[illegible] reperiunt.

3ª Quaestio à [illegible] in [illegible] 13

3ª est, [illegible] praedicta [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] erant; emptores [illegible] ignorauerint
[illegible] qualitatem [illegible] esse [illegible] affecta [illegible]
[illegible] facto nisi an [illegible] respondeat
[illegible], si non erat [illegible] in hereditate, [illegible]
[illegible] à [illegible] ex [illegible], ex hoc [illegible]
[illegible] [illegible] 4 [illegible] Noguerolas.
40 [illegible] 36-37 [illegible] 10 deducit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] maioratus eiusque possessores [illegible] a primo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est) esse
[illegible] in [illegible] bona maioratus [illegible] a libera [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] bona [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non possit [illegible] acta [illegible]
[illegible] a executione [illegible] liberis: [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] tenore [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] distrahi pro debito testatoris [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bona [illegible]

c [illegible]

[illegible] ... expectantur a [illegible] qui possint bona [illegible] ... quare [illegible] bona [illegible] ... subsidiarie esse maiorem [illegible] docent Castillo [illegible] 26. ex n.° 29, [illegible] cap. 35 n.° 34 [illegible] de iustitia [illegible] 2 [illegible] 53 a princ. [illegible] l. 7 [illegible] Sagas [illegible] labyrinth. 2.a [illegible] ... alienatio, inde [illegible] ... [illegible]

[illegible]

[illegible] ve [illegible]
[illegible] tertio [illegible]
cap. 10 [illegible]
[illegible] cap. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] d. l. 1.ª [illegible]
[illegible] sic ne valet, [illegible]
[illegible] in casu [illegible]
[illegible] habet [illegible]
[illegible]
[illegible] dicendum [illegible]
[illegible] docemur [illegible]
[illegible] l. 174 [illegible] 399 [illegible]
[illegible] l. 1. obreuy cap. 5 [illegible] cap. 6.
[illegible]
[illegible]
[illegible] cap. 18 [illegible]
[illegible] Clea [illegible] n. 38: In hoc casu [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] momento [illegible]

dicerent

[illegible] in l. [illegible] 2 [illegible]
[illegible] bonis [illegible]
[illegible] renovat [illegible]
[illegible] ssione [illegible]
[illegible]
[illegible] aut [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 4. [illegible]
[illegible] testatore [illegible]

15 [illegible] ex hic [illegible] successor [illegible]
[illegible] fideicommissi [illegible]
[illegible] non [illegible] testatore [illegible]
[illegible] tam [illegible]
[illegible] libera [illegible]
[illegible] maior [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 142 [illegible]
[illegible] 1. [illegible] 39. [illegible] 126. in
[illegible] omnes [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] omnia [illegible] sequuntur [illegible]
[illegible] sicuti [illegible] 5. [illegible]
[illegible] fideicommiss. probant [illegible] 2. [illegible] secundo
S. [illegible] restituta inst. de fideicommiss. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] propriis [illegible]
[illegible] adiungi [illegible] 2. [illegible]
[illegible]
[illegible] 16 [illegible]
[illegible]

[illegible] decidat [illegible] ipso [illegible]

[illegible] in [illegible] dix [illegible] in sare [illegible]
circa dedit [illegible] ab in [illegible] tore [illegible] maneret quaestionari
[illegible] in [illegible]
[illegible] hoc exsta
[illegible] quis [illegible] temporis dire [illegible] 16

[illegible] sic. testator ex maiorat [illegible] 3 et 5.
re. ex [illegible] quis [illegible] maioratus in-
ex [illegible] ex [illegible]
stituit, qui aliquo de [illegible] maiorat [illegible] vel [illegible]
[illegible] legimus [illegible]
nos pro [illegible] familiae [illegible] ex suis descendentibus:
quae dicuntur extra [illegible] maioratus, et sequuntur [illegible]
[illegible] homines diminutionem aliquam per [illegible] cr eo quo [illegible]
maioratus diminuantur? In qua q. [illegible] regulas procedendo [illegible]
maioris [illegible] Exuin. 1. et facilior regula est, si testa-
tor, [illegible] maioratus fundator [illegible] certus [illegible]
[illegible], veluti quartus, quintus vel alius [illegible] et [illegible]
homogeneus [illegible] id est eiusdem generis diminuto maioratu
[illegible] gravamen diminuitur. ad quod probandum
[illegible] expendi [illegible] text. in [illegible] 32 [illegible]
[illegible] in quo si legatarius gravatus sit [illegible] aliqua legati
[illegible] veluti quinquaginta [illegible], quae est pars
homogenea, et [illegible] legatus, minuitur etiam
[illegible] pro rata; nisi [illegible]
[illegible] testatoris voluntas, quod diminutio dividitur inter [illegible]
quae honoratus, [illegible] proportionabiliter [illegible] gravamini
cum relicto principali, et homogenea, sive in [illegible]
[illegible]. Sit 2 reg. [illegible] gravamen super [illegible] corpore [illegible]
[illegible], sive super fructibus impositum sit in pecunia numerata
[illegible], [illegible] heterogeneus, sive diversi generis [illegible]
[illegible] est, et nec crescit nec decrescit, [illegible]
[illegible] augeantur vel minuantur; [illegible]

[illegible] testatore [illegible]

et soluit exire ex redditibus, que s...prant, t. bon. rei vo
ex... c. 91. de ac... Titius ... testator
liberto suo ... legauit ... annua, et
ab eo p... fundi ... quotannis
Seia: ex falcidia abstulit huic liberto 4. ... non
... portionem dimidij fundi abstulit legis falcidie:
quod non habet, ... multiplicem exc... ex duab.
vero, n... legatis extrahit ... rei falcidia, ex ...
... si non ... 26 ... ad l. falc. et
sic utriusque falcidie ratione ... tertia ex altera re
dimidij eius. ... quod fundi qui minutus esse ...
dig ... ab altero Cassio ... 4 ... rei in dimidia: ...
grauamen diminutum pro rata? respondet Scaeuola, ...
diminui. Ratio est quia ... homogeneus ...
respectu fundi, ... non tantum ...
... ex altera ... ex fructu percipit: grauamen ...
... tant. autem ... extrinsecus, magis tamen apparet
heterogeneus, quia est diuersi generis ... sorte principali,
quare etiam minuta ... non minuitur ...
bile sentent. ex ... voluntate testatoris certam
... quantitate a maiorem suo dedicauit ...
... expendi ... in l. mancip... 29 ...
l. falc. ... 9 ... ... pater 33 ...
si tamen de leg. 2° 3°, ... hereditas ...
... non diminuitur ... in ... valore, ...
... partis eius. ...
... a ...
..., qua ... pro quota ... pro ... grauamen ... ...
... ...
que ... ... 3 ...
quod ...
... que ...

[illegible] ... et [illegible]

[illegible]

[illegible] ... 9. [illegible]

abada [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] qrimen [illegible]

petitione hereditat. [illegible]

casib[us] [illegible] circa [illegible] examen [illegible]

[illegible] que generali

volunt. orienta est. [illegible]

[illegible] § 5. [illegible]

[illegible] 21 § 1.º et in [illegible] 52 [illegible] ano [illegible]

[illegible] [illegible]

Sol[illegible] [illegible] Sigas in tract. [illegible]

[illegible] 26 [illegible]

ba de Lara [illegible] quisaliber [illegible] § 1. [illegible] n.º 5 [illegible]

[illegible] 4 [illegible]

De onerib[us] [illegible] ratione [illegible] alij [illegible]

§ 4. Cum [illegible] onera que in [illegible] impo[illegible] [illegible] maioratus [illegible] onere [illegible] [illegible] in [illegible], et prestatione [illegible] [illegible] missaru[m] onera, que a fundato[r]e [illegible] Capellani [illegible] de [illegible] dotis [illegible] habet, [illegible] [illegible] proportione [illegible] de annuis legatis: unde iniquum esset [illegible] laborare quis cogeret[ur] parvo et [illegible] quod facit [illegible] causa [illegible] missarum [illegible] Capellani [illegible] [illegible] nobis [illegible] Sect. 22 [illegible] Cap. 6 et Sect. 25 cap. 4, [illegible] Barbosa [illegible] de Lara de anni [illegible] cap. 11 n.º 33 [illegible]

Hac [illegible]

[illegible] maiorum maiorati [illegible] onera [illegible] de [illegible] fami[illegible] pro servitio [illegible] quidem de [illegible] ex [illegible] [illegible] act. ac [illegible] 2.3 jacens [illegible] pro tempore [illegible] propter [illegible] de [illegible] ex [illegible]. 29. [illegible] Bapt. [illegible] tom. [illegible] [illegible] 53. n.º 54. Nec etiam [illegible] consulendum doctrinae [illegible] fideicommissi [illegible] aut maioratus [illegible] tributo [illegible] aut sterilitate [illegible]ente docemur in l. 2. Cod. de [illegible] et [illegible] l. forma 4. §. 1. ff. de censibus l. 1. l. si [illegible] 3 [illegible] 3. Seguntur [illegible] lib. 11. [illegible] 3. Cod. de discussoribus lib. 10. Est enim hoc proprium [illegible] quae pro re [illegible] [illegible] ad tempus [illegible] estimentur patrimonia, et pro eorum quantitate tributa imperentur; ne alioquin exuberantia tributa pe[illegible] possessores. Quod [illegible] receptum est, cum ex iure regio de quinquennio in quinquennium remittantur [illegible] dominice prohibitiones delegatorum, quas dicimus recetorias del repartim.tos del Pecho, ut iuxta eas fiat distributio tam in civitate matrice, quam per singula municipia l. 2.ª 3.ª et 6.ª tit. 7 lib. 6 Recop. l. 3.ª [illegible] tit. 14. eodem lib. 6 ubi Azevedo, docent [illegible] de iure [illegible], quam de nostro. Guidus Panzirolus lib. 2.º var. cap. 151. Cesar Bulengerus de imperio romano lib. 9 cap. 12 Cuj. lib. 4 observ. cap. [illegible] et ad Novell. 17. 128. 166. et 168 [illegible] Buzanius [illegible] cap. 18 Nicolaus Festasius de estimo, et colectis 1.ª [illegible] n.º 13 Flores de Mena lib. 2 var. q. 21. §. 2. n.º 56. et segg. Magn. et [illegible] Reg. meus D. Ramos in academicis ad [illegible] [illegible] de archivis pub.cis cap. 1.º et 2.º per [illegible]. Tandem nec temere confundendae sunt mortis causa capiones cum predictis oneribus, quae a possessore maioratus prestantur, nam [illegible] diversa militat ratio. Mortis causa capio est, quae ex voluntate [illegible] capitur citra specialem titulum legati aut fideicommissi l. [illegible] 8. l. si mulier 12 l. mortis causa 18. l. [illegible] 38 de mort[illegible]

Cau. Bon. l. si quis lib. 3o de scr. 8 siquis omisse causa testam. veluti si testato fundy legaverit Tud. Zoich. damnosy dece heredi, id e' ut legatarij heredi dec. der. l. in 491. ad [illegible] Hoffmang lib. 8. observ. cap. 18 Cuj. novella 1a et in alijs [illegible]

de cog. additionis implemento causta [illegible]

Bon. lib. 8. ament. cap. 33. [illegible] moti [illegible] e [illegible] à Principes honorati, [illegible] eius favore ad eos [illegible] legatarij et fideicommiss. [illegible] [illegible] à Patrono [illegible] tabular. [illegible] ex [illegible] persone legatarij, et fideicommiss. [illegible] posse, ita ut [illegible] nec fideicommiss. [illegible] ad legatarium: in hoc casu [illegible] e pro quota [illegible] minuitur [illegible] ipsa, [illegible] praestatio [illegible] ut pro singulari [illegible] hereditarij [illegible] in [illegible] [illegible] à singulari [illegible] l. [illegible] [illegible] heredi 44. § si pars de [illegible] demonst. [illegible] ampliglo. [illegible] mort. cau. [illegible]. Cum divisio aut proportio [illegible] ex interpretatione [illegible] torij; qui procul dubio tanty [illegible] imperaret legatario sive [illegible] ad eos [illegible] relictus, proveniit quippe [illegible] praestatio, ex re, et ex dispendio legatarij; nec [illegible] è in re [illegible] respectu eius, [illegible] ex re testatoris, [illegible] docent Costa lib. 2o select. cap. 5 n.o 1o Bonell. d. cap. 33 [illegible] Cuj. lib. 8. resp. Papin. in l. cum pater 77 § cum existimaret de leg. 2o [illegible] in Accademiis ad [illegible] de [illegible] cap. 3 n.o 10. [illegible] ab hac equitate [illegible] [illegible] casus, videlicet [illegible] [illegible] aliquid [illegible] de re ipsa [illegible] [illegible] talis [illegible] testatori [illegible] maiore [illegible] habuerit [illegible] aug. [illegible] principales [illegible]. Quare ex his [illegible] [illegible] Perez de Lara d. lib. 1o cap. 15

n.° 11. et 12. Scriaderig in Sequirentiae dic. 13 §1.°
n.° 7 P. om. Volonz.a su. 131 n.° 39.) eumirum tomoro
jnj diminuitione speciali diuersa q. ratione hoc pzinciny
mitari.

18 Quid ratione ... quest. et perpeny, ... est qua... missa ... ut esset in
re particulari ... datis, teneatr propter ... alium ...
qui ... ... restituere ... nec ... diff.
... facit varietas regionis text. in d. § ... versi. ng
sic In ... eni Hasandri ita legitr: ng si propter te-
rtis creditores testatoris Bona venierint, fortuna ...
... fideicommissarij quoque ... sequuntur. ... lecto ...
... esse ab herede subijcitur illi fideicommiss.
qui n ab ipso herede, s. a testatore ... causam ...
nec videtr displicuisse ... nec alia lege in libris
antiquis, ... in glossa verso. ng si heredis: locatr ...
quibusdam auctoribus fuisse approbata in libr.° Lorent.°
... ex eo ... sic habetr: ng si heredis
propter testatoris creditores, bona venierint ... in
qualitate ... ... fuisse defuncti, et propter
illud venijsse heredis eius Bona, quae ex quasi ... ad
... generibus hereditarijs obnoxia sunt d. l. si quis ab-
sentis § ... quoque debbi... et ... ex ratione
obligam... hereditarijs id est ... alieno de-
functi l. more 8. de acq. hered. nec autem extendamus
disputationem, sequimur ... communem ... versio...
... Sensus est si veniant Bona heredis propter ...
alieny ... à testatore, fideicommissa ... tamen
sequuntur; ... videamus quid sit sequi fideicommissario
fortuna ... dicemus est ... glossa versi...
quae magis communiter ... sequuntur, sequi
... ...

De decisis ... e dicis.

legui [illegible] g [illegible] legatariis, et fideicommissariis
eos [illegible] legat.
et fideicommiss. quæcumque sint [illegible] dimissis [illegible] bona supersint, [illegible] ex
soli [illegible] sint onera [illegible]
[illegible], legata et fideicommissa sunt onera testamentaria, et [illegible] testatoris voluntati; omnia [illegible] relicta sunt donationes [illegible] de leg. [illegible] in obligationes testatoris [illegible] donationes testamentarias, [illegible] ad
[illegible] l. [illegible] leg. [illegible]
[illegible] 40. ad S. 7. [illegible]
[illegible] non posse ad probandum fideicommissum [illegible] particularis teneri ad eas alienum ab [illegible] loquatur de debitis [illegible] docent Molina d. lib. cap. 10. n. 2. [illegible] Peraita in [illegible] 106. [illegible] 134. n. 14.

[illegible] Loca [illegible] Petro 693 [illegible] l. de [illegible] 2. a quo [illegible] expedierat, [illegible] lib. [illegible] Papin. et [illegible] Valencia in [illegible] cap. [illegible] Speculati. Prædium [illegible] relictum fuit nomine familiæ; [illegible] Papin. [illegible] relicti [illegible] hæredem [illegible] hereditate, [illegible] de fam. [illegible] in familia [illegible] post mortem suam. [illegible] hæres, et simul in hoc casu [illegible] fideicommissarii, et possessoris maioratus [illegible] alienum [illegible] ad hoc [illegible] fideicommissarius fuit, [illegible] Quæritur an in venditione bonorum hæredis [illegible] hoc prædium ipsi fideicommissario [illegible] decidit [illegible] decisa manet affectatum in hypothe. [illegible] quæstioni [illegible] vendi posse [illegible] hoc. Quæritur deinde quandiu emptor [illegible]

10.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Pereyra de
[illegible] art. 40 [illegible] n. 74 [illegible]
[illegible] [illegible] 36 n. 54 [illegible]
[illegible] [illegible] ultra alend. [illegible]
[illegible] art. 57 ex n. 57 [illegible] [illegible]
ex n. 55 [illegible] 40 [illegible] ex n. 57 [illegible] sufficiens
[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] possessor

[illegible] ea teneatur soluere [illegible] quibus [illegible]
[illegible] ex [illegible] personali, [illegible] ad patrimonium [illegible]
[illegible] minime teneri soluere, [illegible] omni [illegible]
[illegible] pro illa [illegible] Molina, [illegible]
[illegible] lib. 1° cap. 10 n. 15 [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] 542 [illegible] se refert Pereyra
d. art. 40 ex n. 20 et art. 47 Joannes [illegible] de [illegible]
46 ex n. 15 [illegible] Valenzuela [illegible] 154 [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] maior [illegible]
[illegible] [illegible] nec [illegible] nec [illegible]
[illegible] [illegible] inter [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] circa [illegible] [illegible] investigatio
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]

de [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] Possessor Maioratus, [illegible]
[illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
esse a [illegible] [illegible] nec [illegible] nec [illegible]
[illegible] actio [illegible] ex [illegible] nec
[illegible] [illegible] 14 [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] posit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] moslim [illegible] haec [illegible] ne [illegible]
ne [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 55 [illegible] l.° cod. [illegible] l. tit. [illegible] § [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] nec patris habeat qui [illegible]
funere [illegible] in auito tumulanda est [illegible] nulla ex [illegible]
[illegible] ex [illegible] [illegible]: ne [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] insepulta relinqui. [illegible] l. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] l. imperia 45 cod.
tit. [illegible] l. 12 n.° 13 cart. [illegible] l. 35 [illegible] lib. [illegible] n.° 6 ib. [illegible]
[illegible] quod late illustrat [illegible] in l. priuilegia [illegible]
[illegible] ex n.° 23 [illegible] 30. et n.° 82. [illegible]
[illegible] [illegible] n.° 45 [illegible] 3. [illegible]
[illegible] cap. 2 n.° 166 [illegible] 112 [illegible]
[illegible] [illegible] 2. [illegible] n.° 29. et [illegible]
pro more [illegible] 2° [illegible] tit. 5. disp. 29 n.° 3 [illegible]
que [illegible] amicus meus Ioannes [illegible]
Primarius [illegible] [illegible] [illegible] in proemi
[illegible] ex n.° 118 [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ex [illegible] [illegible] [illegible] ari [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] in maiora
expectare, ac ad maritum [illegible] domina, et [illegible] et
similiter [illegible] [illegible] [illegible] adoiran-
[illegible] e fundatorum qui [illegible] [illegible] maio-
rum [illegible] [illegible] et seqq. cap. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], et [illegible] ex [illegible] semper [illegible]
[illegible] [illegible] omnia [illegible] Cum

addentibus ad Molinam lib. 1. cap. 15. nº 33. et nobis quo addu... quam ... ipse regia ... questione res... Garzia de expensis cap. 10. nº 35. ... lib. 94. ex nº 102. et Valasco ... partitionibus cap. 19. nº 44. ... unquam se vidisse ... in praxi. 22

Videtur ... dicendum sic de gratiis ... possessoris ... possessoris et ... in carcere ... quisse ... maioratus reliquis bonis liberis posse ... nec illi ... in ... immineat ... dicens in ... habere ... bonis ... 31 ... nam ... exemplo ... sit ad ... maioratus ... debet. hic ... ad ... quae ... qui ... Quaeritur ... credit ... alium ... possessori ... occasione ... refusam ... inevitabilis ... recuperare impensas a successore ... et placet posse Antonio de Padilla, in ... ex familia ... testamentum. Pexalta ... Molina d. cap. 10. nº 3. Garzia d. cap. 16 nº 34. Barbosa, qui de successore in beneficio loquitur in cap. 1º. de ... ratio est eadem, ac praecedentis assertionis, quia moraliter certum est, ... praesumitur fundatorem voluisse ... accidentibus successor maioratus ... omnes ... hanc ... aequitatis videtur sic ... quod ... in ... similibus casibus

[illegible] nis liberi a im.a [illegible] [illegible] tacitam
[illegible] pr[illegible] in bona [illegible], [illegible] ex
[illegible] ita cum multis [illegible]
de ignorantia lib 3 [illegible] 1 q. 5 n.o 14 et 15 et [illegible]
1 [illegible] 3 disp. 29 a [illegible] ad n. 11 in quo [illegible]
et quoque [illegible] hic [illegible]

[illegible] tacita hipoteca [illegible]
[illegible] omnium [illegible]

[illegible] 24 et 50 [illegible]

[illegible] 26.

[illegible] 13. [illegible] q. 11 [illegible]
[illegible] fin, [illegible]

[illegible]

23

... [illegible] exempla [illegible] audem[illegible]
[illegible]
[illegible]

Item [illegible] ... [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible] restauratione [illegible]
[illegible]
[illegible] distinctionem [illegible] superius [illegible]
[illegible] respondemus, hoc [illegible] ad [illegible]
maioratus [illegible] lib. [illegible]
propositum [illegible] pecuniae [illegible] reparatione
sequitur tacitam hipotecam in rei [illegible] privilegio [illegible]
creditoribus [illegible] anterioribus: modo pecunia in [illegible]
[illegible] data, et versa sit ex notatis à Gutierrez lib. 1.
pract. q. [illegible] [illegible] q. 44 n.
12 ratio est quia huius pecunia salvam fecit rem, ista [illegible]
[illegible] pignoratus, et per consequens praeferebitur omnibus
creditoribus, et ipsius maioratus prob. [illegible]
[illegible] l. creditor ff. de rebus cred. quae loquitur
de restitutione, aut reparatione aedificiorum [illegible] duobus [illegible]
[illegible] 53 [illegible] idem respondit [illegible] ff. pro socio l. 1.
in quibus [illegible] pignus vel hipotheca tacite [illegible] n.
[illegible] vel Imperatoris Marci [illegible]
[illegible] hoc [illegible], quae hipoteca hoc privilegio [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] ff. qui potiores in pignore
habeantur [illegible] casus similes ex praedicta ratione
extendimus, [illegible] ratio à nobis assignata l. quicumque
[illegible] l. quod quis [illegible] 34 de rebus authoritate iudicis
possidendis sive de [illegible] creditorum, et [illegible] in aliis

[illegible]

30
86

quibus id de nani caueatur, id q̄ fabeca quotomino ... mandato. Fabro redemptori, qui per ... adestam opus faciendi aduxit pecunia numerata ... Sancitum fuisse eodem senatus consulto. Ulpianus ... in l. si ventri 24 § 1° de rebus auth. iud. poss. ... in rebus etiam animatis ... et veluti in seruis ... rei rusticae, et animalibus item q̄ in nauis, qui ... dicitur in l. huius 6.ª ff. qui potiores ... habeantur. Nouo q̄ Iustiniani iure in no... uella 93. cap. 3 et iure regio in l. 28, et seq. tit.° 13 partida 5 qui omnes textus minime ... unius ... re fideicommissi perpetui, ... rebus fideicommisso, aut maiorazgo subiectis, quam liberis et hipotecae anteriori suppositis. Coram ... in omni illustrantur Joannes Dominicus Gaito de cred. d. cap. 4 questio 11. ex n° 1555 et n° 1990. Mercuriali Merl. de pig. d. lib. 3 tit.° 1° q. 5 ... maxime n° 9. Salgado in labyrinto 1.ª p. cap. 11 ex n° 66. et ex n° 80. Couarr. l.° var. cap. 7 n° 2.° et 3. ... adductis, ab adicionatore nouissimo Anguerol alleg. 11. ex n° 82. ... [illegible]

nec et so... maior ... ex ...
... ratione ...
... in ... urbe ...
... obligatos ...
... informationes et opera ...
... nove ...
... extorrentis ... penitius ...
... ... litig et ...
... camera ... ex ...
... principalis ...
... cum docentibus Molina lib. 4 cap. 6 n. 28. ...

Alicest Casus in quo ... ad ... limitari ...
l. 46 ... est lex 6 ... lib. 5 ... ...
... ... patrimonii tiber ... uxore ...
... vel ... aut ... impensas
factas in ... maiorat à marito vel ab authore
... maioratus ... ...
negari ... patrimonij ... Rubio in ... ...
... in repetitione ... § 62. n. 16 ... videtur ...
sentire Covarr. de sponsal. et Matrimonio 2 p. Cap. 7.
§ 1. n. 12 ... ...
... et ... Pinerva in l. 1.
... 3 ... de bon. mater. et restringit Molina ...
... exorbitante à iuris regulis, et norma ...
... de Successiony Creat. lib. 1. q. 5 n. 13. ...
... scripta est ut ... in l. ...
... qui, et à quibus ...
... ...
et Ant. Gomez. in ... ...

[illegible] eadem [illegible], & Haec [illegible]
[illegible] p. [illegible] 26 [illegible]
3 cap. [illegible] n. 30 [illegible] Gratia de [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
mutuam pecuniam accepit, vel [illegible] se imposuit [illegible],
[illegible] bona libera haberet = facta protestatione [illegible]
restituit, vel reparavit, in hoc casu non tenetur donare impen-
sas, et [illegible] extraneis [illegible] pecuniam dedit, [illegible] res [illegible]
[illegible] mutuans [illegible] refectione domus [illegible]
[illegible] proprio [illegible] acquisit[illegible]
[illegible] heredibus [illegible] duarum personarum [illegible]
[illegible] cap. [illegible] n. 16 [illegible] in hoc [illegible] extraneis [illegible]
prope incurrit in dispositione d. legis 46 Tauri [illegible] protestatio
[illegible] est, [illegible] facultas eius [illegible] expediens [illegible]
[illegible] maneat subiecta [illegible] patrimonij liberi po-
sessoris [illegible] ita [illegible] facultas [illegible]
[illegible] d. lib. cap. 10. ex n. 15 usq.
ad 23 quamvis [illegible] doctrinam [illegible]
sequuntur addentes [illegible] 2o. [illegible]

25 Tandem agendum est de [illegible] de oneribus [illegible]
[illegible] maioratus [illegible]
[illegible]
[illegible] expedita [illegible]
[illegible] non teneri [illegible]
[illegible] relinquere [illegible]
[illegible] nec ipsi iniungere gravamen [illegible]
[illegible] 15 de iure [illegible]

[illegible]

l. plane 79 § eo cy seqn. l. fin fam. § ibz Mancello 3 de leg. 1°

l. liberatis § cy quida 2° l. cy parer 77 § qui bocale § de leg. 2°

l. nomen 34 § vlto de leg. 3 § si i quibus 1) l. ex alio 1) q

n tam. 2° ad Senat. Trebell. § 1° inst. de sing. rebg. [illegible] uit

Gaig lib. 2° inst. tit. 7 § 6. Possessor maiorato [illegible]

relinquit mori a Succesori [illegible], qui [illegible]

l. cy ex fam. 67 in princ. de leg. 2° nihil tamen de suo relinquit

[illegible] reddere debuit. d. l. 67 § 1° q nulla ratio e [illegible]

[illegible] in [illegible] expendunt [illegible] in l. [illegible] tam

18 de [illegible], mihi aie [illegible] facere [illegible]

tame [illegible] q minuerent [illegible] 1988

§ Dane, et [illegible] 12 de leg. 2° de [illegible] maiorati [illegible]

[illegible] erim [illegible] restituerit facultate habet ad [illegible]

[illegible] qui [illegible] alijs de [illegible]

[illegible] et [illegible] posit, et negatiue [illegible] d. l. 67

§ 1° [illegible] ratio [illegible] si [illegible] morte faciendi sit

electio prestine elegerit possessor, et in vita restituerit. An

ong imponere possit [illegible] ex recte distinguit n posse impo-

ni ong [illegible] duratury, posse tame [illegible] duret

[illegible] restituenis. d. l. 67 § 7 si fund. 3 de l. 87 [illegible]

[illegible] restitui [illegible], rel.

[illegible] rexcet expendunq [illegible] in l. mater

§ [illegible] de con. [illegible] in [illegible] l. cauitatibg 126 § [illegible]

de leg. 1° l. 1° § sciendy l. Dambrino 39 de leg. 3 [illegible] hoc [illegible] § 1° [illegible]

ce [illegible] ex quibg omnibg [illegible] ex

[illegible] probent [illegible] si ex [illegible]

probemiat et [illegible] probemur q magis pro re [illegible]

[illegible] fuerit [illegible] an substineat ong iniunctu, mierary [illegible]

a possessore

à possessore maioratus, si aservit [illegible] certos cui [illegible]
e [illegible] [illegible] [illegible] o [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non dubie [illegible] omnes qui vocant [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
causa [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] n.º 65 qui non citat. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
qui [illegible] n.º 61 de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] n.º 4 [illegible]
[illegible] [illegible] n.º 42 [illegible]
[illegible] [illegible] n.º 61 [illegible] n.º 16;
[illegible] app. [illegible] et ap. [illegible] [illegible]
[illegible] n.º 1.º [illegible] [illegible] lib. 1. [illegible] 14 n.º [illegible]

Planet [illegible] [illegible] [illegible] successores in ma-
ioratu aut fideicommisso perpetuo [illegible] debita [illegible] ab [illegible] possessore mini-
me teneri, excepto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] generali [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] fundatione [illegible] [illegible]
ramque sint, quae [illegible] hanc [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] beneficio,
qui comparatur [illegible] [illegible] maioratum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] necessitate [illegible] esse [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] sub Alexandro 3 part. 2.ª [illegible] [illegible] quae
illustrant, et [illegible] post clasicos Gregorius [illegible] l. 4 glos. 7.ª
15 part. 1.ª Cenchanus Gratianus disceptat. 74 ex n.º 30. [illegible]
cap. 40. n.º 24. ubi [illegible] addito, et Barbosa in collectaneis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] qui [illegible] deducuntur [illegible] ad successores [illegible]

fate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] a omnia [illegible]

[illegible] in [illegible] est, qua termina successione [illegible]

sumitur [illegible] [illegible] primario,

quidem de [illegible] [illegible] restrictione [illegible] singulari

quae proponitur in l. [illegible] cod. de [illegible] [illegible] nemo

ad obligationem [illegible] ex causa [illegible] ratione [illegible]

obligatur, [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible]

[illegible] l. [illegible] tit. 9 part. 2. [illegible] [illegible]

[illegible] Alteraz maior [illegible] [illegible] veteris institutionis

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] principio [illegible]

[illegible] cap. [illegible]

[illegible] romana [illegible] 8 [illegible]

de [illegible] tom. 108 cap. 1) [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] Antecedor, o Proberedor

[illegible] exercito [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] de [illegible] l. [illegible]

[illegible] 6 [illegible] [illegible]

[illegible] heredes [illegible] [illegible] l. [illegible]

[illegible] [illegible] 4 [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] favore [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] exigere, et [illegible] ad l. [illegible] 11 cod. de [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]

[illegible] [illegible] 281 [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

et [illegible] exigiet [illegible] [illegible]

[illegible] separatione [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] aut [illegible]
[illegible]
[illegible] generaliter [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] manifeste [illegible]
[illegible] unius [illegible]

Argumentum 3^m

[illegible]

[illegible]

... ordine, his succedit ... [illegible]

... et de ejus ordine sequitur de Causa dis[illegible]

... [illegible] tale fideicommissum ...

Causa ... est ... testator ... [illegible]

... familie ... [illegible]

alienari ... [illegible] 14. § ... de

... in ... [illegible] duplex questio occurrebat. 1a est

... sentiatur ... 2a est. que pena sit

... testatoris ... [illegible]

... prohibitio alienationis sine causa ... [illegible]

... in l. ... § ... ff. de leg. 3. que questio

non indigeat accurata ... tamen ... [illegible]

... [illegible]

Finis Cap. 2

... [illegible]

... [illegible]

... 1658 ...

Continuata tractatio de fideicomisso fam. Relicto
perceptuo à nostro Doctissimo antecessore cepta
& a D.D. Franco Zamora prosequuta, et absoluta
Cap. Primus.

in Fide. ad me [illegible] agendis e qisit [illegible]

1 Noster doctissimus antecessor n.º 28 in fin seu cap. ultimi pollicetur tractare, de nudo praecepto alienationis prohibitae et recte praemonetur, qd non est valde dificile, sed utile, repeto principiis cardinale totius disputationis videlicet, qd alienatio prohibita occasione familiae sit expresse, vel tacite testamento, vel codicillo ab intestato factis, vel in contractu. si in testamento sit prohibitio alienationis, aut sit cum causa, aut sine ea, qd cum causa fit videlicet occasio familiae, aut fideicomissum relicti, alienatio ipso iure non valet [illegible] quotumbus gravatus sit heres, vel legatarius post [illegible] suae fideicomissum familiae restitueret l. filius fam. 114 § Divi ch[illegible] de leg. 1.º l. pater 38 § Julius 4. l. Lucius 93 de leg. 3 explicant Donellus lib. 8. comment. cap. 24. ubi osuald. litt. 3. et lib. 9 comment. cap. 10. ubi osuald. litt. c. Vals. ad tit. de leg. 1º cap. 1 n.º 28 pro intellectione Historica d. § Julius videndus est Panzirol. lib. 2 var. cap. 1 et que de [illegible] notat D. Praeses Covarr. lib. 1º var. cap. 16 et Panzirol. de imperio orient. cap. 2. in contrarium autem prohibita alienatio non impedit dominii translationem licet [illegible] actione res alienetur l. ea, que 36. de condit. et demonstr. l. si qui 135. § si ea lege 3 de verb. o. si sterilis 21. § si caus. dat. l. ubi de act. emp. Donel. d. cap. 10. Val. ubi [illegible] Ant. Gomez in l. 40 Tauri n.º 88.

2 Superior regula [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] expressa est, qd si est tacita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] testator [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] Gomez [illegible] 28. [illegible]

[illegible] de [illegible] ext[illegible]

[illegible] in Gomezio ad [illegible]

[illegible] meo videri [illegible] probat [illegible]

[illegible] menior [illegible]

[illegible] 14. [illegible] moriens [illegible]

[illegible] 18. [illegible] 6. mod. [illegible]

[illegible] veniente [illegible] dict. [illegible] ipso [illegible]

[illegible] ab herede gravato, et [illegible]

[illegible] fideicommissum [illegible]

[illegible] n. 40. [illegible] n. 54. si aute[m] [illegible]

[illegible] ab herede gravato n. 3 [illegible]

[illegible] habe[illegible] q. heres gravatus [illegible]

[illegible] alienare [illegible] herede [illegible]

[illegible] notificat [illegible]

[illegible] .St [illegible] intelligendum [illegible]. 3

[illegible] per [illegible]

[illegible] tenet [illegible] dominii ipso [illegible]

[illegible] dominij [illegible]

[illegible] dominij in casu [illegible] 56 [illegible]

[illegible] n. 30 [illegible] magis [illegible]

[illegible]

... a venditore res venditor ... aut ... ne de evictione ... de evictione ... l. ex empto ... § ... de act. emp. ... Cus: ... et ... ita ... ind. ... nom.

... sit res aliena esse de evictione ... de evictione evicta res ... e. ... ad ... ... et ... est, ... ei ... quoniam hoc ... l. ... 4 § ... deb. ... mal. et met. except. licet quis ... emptor ... res aliena ex empto ... quis scir, respondi ... ... dicit ... res ... ad ... emptione ... 1. § ... et ... defuncti ... res, si ... venderet, et emptor si non ... ad ... l. ... § ... Cus ... nd. ... m ...

... ex d. l. ... § ... quatenus ... dis ... evictione ... ad ... ex ... fidei ...

... ratio.

[illegible] [illegible] sowet [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] alienatio et rescissio [illegible].

2 [illegible] tex. in l. [illegible] 25 § [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] moriente [illegible] servo [illegible] licet ad
[illegible] revocationem [illegible] revocat [illegible]
[illegible] manumissio [illegible]
[illegible] manumissio [illegible] l. [illegible].
[illegible] ibi [illegible] servus [illegible]
[illegible] d. § si aut [illegible]
[illegible] manumissio licet in fraude
[illegible] ab herede [illegible]
[illegible]
[illegible] subiectio [illegible]
[illegible] manum. [illegible]
[illegible] 105.
[illegible] et [illegible].

3 [illegible] l. [illegible]
[illegible] manumittatur [illegible]
[illegible] usucapiatur [illegible] liber-
[illegible] alternative [illegible] relicto [illegible]
[illegible] favorabilior e. omnibus [illegible]
[illegible] quilibet legatarius [illegible]
[illegible] explicatur. [illegible]
[illegible] ab herede alienata [illegible]

a [illegible] [illegible] dispositioni [illegible] [illegible] expensa
[illegible] [illegible] ibi [illegible] officio [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] explicare debet [illegible]

4° [illegible] ex auctoritate [illegible] opinionis
[illegible] ab Acosta lib. 1. select. cap. 4 n. 9. [illegible] [illegible]
[illegible] Socino, et Sassone, [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] legat[illegible] vendiderit [illegible]
[illegible] capto [illegible] [illegible]

Haec omnia [illegible] [illegible] [illegible] ind. [illegible]
39, et a Gomezio ind. 1. 40. tauri n. 54 qui eminenter
procedit in [illegible] materia [illegible] ex eo loco [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] n. 88 [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] legatarius [illegible]
[illegible] [illegible] sit res legata particulare, vel fideicommissaria
[illegible] [illegible] [illegible] ab [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fideicommissum [illegible]
1. 78 § [illegible] a l. t. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
a[illegible] [illegible] [illegible] valet, [illegible] veniente [illegible]
[illegible] rei ad legatarium, sicut probant [illegible] expensa.
[illegible] per fideicommissum res [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] iuris [illegible] nec [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fideicommi-
[illegible] quare fideicommissum in [illegible] [illegible] per formulam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] § 1° [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] § fideicommissa l. [illegible]
138 § [illegible] d. t. l. [illegible] [illegible] 32 de [illegible]

Le

Lauin docet quod omne [illegible] ad [illegible]
[illegible] petebat [illegible] 64 [illegible] 1° [illegible] 16.
[illegible] rati [illegible] aliter [illegible]
petebantur l. ey [illegible] 8 [illegible] 90. [illegible]
[illegible] cap. 13 [illegible] per C. Cuj. in [illegible]
[illegible] et Paulus [illegible] 26 [illegible] determin
erat [illegible] non rescindebatur [illegible] vendi [illegible]
d. l. [illegible] § 4. de leg. 2°. [illegible] legata sub [illegible] vindicat
venierit [illegible] legatario vindicabatur d. l. si [illegible] mor-
tis 69. § 1°. de leg. 1°. [illegible] res [illegible] relicta pendente
conditione ab herede alienabatur [illegible] heres [illegible] non erat in-
[illegible] missio [illegible] l. si quando 109 d. leg. 1°. quo
ita intelligi debet ex Cuj. in [illegible] novella 39 [illegible]
l. qui solidum 78 § fin. de leg. 2 [illegible] habent [illegible] Cuj.
6. q. [illegible] Africano [illegible] d. l. si qu. 109 et [illegible] 19 qui [illegible] in l. [illegible] 69.
§ [illegible] ex fam. [illegible] in l. 69 § 1°. de leg. 2°. qui [illegible]
[illegible] vindicatio. [illegible] manifeste
[illegible] asserit ex d. l. 109. § [illegible] Cui sequitur D. Lazzaroni
lib. 5 [illegible] cap. 5 n. 1 in fin. [illegible] Paulo d.
l. 64. [illegible] § 19 [illegible] Cuj. in locis
superioribus [illegible] rejiciens [illegible] d. novell. 39. Fatetur
[illegible] ab herede alienata [illegible] missio [illegible]
[illegible] vindicata [illegible] permittitur [illegible] heres
[illegible] d. l. 109. § 1°. [illegible] heres [illegible] 8. 1.
§ [illegible] de leg. 2°. [illegible] ex [illegible]
[illegible] exequuta sunt [illegible] fideicommissi [illegible]

d. l. 1a C. ... in. de leg. et pro prosecutione fideicommissi. antiqua actio in rem, et in personam extertam. ad quod etiam hypothecaria competit quare captum, alienata res per legatum directionale, fideicommissum quod relicta, si alienata fuerit ab herede vendente alicui quaecumque à novo possessore usucapta, vel praescriptura sit a legatario vel fideicommissario petatur rescissa alienatione, et ... ut ... dixi = Sobiicio 1. d. ... res in d. l. los. § 1o de leg. 1o ubi rescindita alienatione heres ... ... est, et valet ... est = Respondeo, quod ibi rem fideicommissum in quo electio erat heredis alternativa fundus, vel centum relicta fuerunt, quare emptor centum ... quae alternativè cum fundo per fideicommissum data fuerunt liberatur ut latius Cuiacius prosequitur tract. 6 ad ... ibi et Fanetragni ubi sup. = ... l. 3 § ref. ad S. C. Treb. in portione Pegasiana ... quae fideicommissum relictum fuit; ... Conaut. dist. a nobis redita ... leg. ... ... tempora medie ... ... dicere quod fideicommissum universale ... de quo ibi vindicatur portionem hereditatis a fideicommisso: ... fideicommissi hereditarii petitio competit ... rerum hereditariarum licet non ... heredis fiduciarii l. 3. § 1o ff. de fideicommiss. hered. petit. petitio autem hereditatis in rem actio est. l. Padrit § petitio ... de pet. hered. Particulare autem fideicommissum non vindicatur ... extraordinaria cognitione ... ... Paulo in ... expensis ...

10.

Sup. ... dist. ... impugnatur ex ... Cuiacius in d. novell. 39 ... ... venditam relegatam alienatam ab herede gravato non valet alienatio ... legatum sit pure

modo,

modo sit conditionale, ut fatur Gomezij Docn. in princ. n.º praecedentis tradita inter legatum conditionale, et purum, sed asserere temerarium est, dicam cum. quicquid voluerit, cum ex locis expressis n.º 2.º eiusdem, et probetur Gomezij sententia quare hic mihi tenendum est, quod legatum sub condict.e condicto alienatio interim dum pendet conditio valet, et resolutio post eventum condicti- onis ad quam enim omnibus rebus sic stat, et in legatario quae adhuc certum an conditio sit, ut est text. cum glossa 38 ff. si pro- missione l. de sol. et liber. in omnibus, si res sub pacto legis commissoriae, vel addictionis in diem vendita resoluitur eventu nata sub condict.e inducta in ipso ... quod heres hec. in re legata sub condict.e vendi ... cenare et ... in alium transferre ... quae ipse habet: et reibus iure dantis resolutio, ij accidentis l. lex vectigali 31. ff. de pignoribus Gomezio in d. l. 40. tauri n.º 54.

11 Et continent in alienatione non in manumissione manumissio autem proprie alienatio non est, solum enim tantum effectuat in d. l. ult. C. com. de leg. quare ab alienatione discernitur in l. ex iudiciorum 20. ff. de accus. ut (cum in pr. explicat) alienare enim est in alium dominium transferre, et vero ma- joso, vel ... Cuj. rei sub. qui manumittit nihil in alium transfert, nec liceret tribuit, quod liberaris non est in dominio manumittentis, sed est facultas iuris naturalis: solum enim nobis impedimentum servitutis ... quod servus, enim vel

nitur ob ere ex o[illegible] n. pr. e enim manumissio que

semel tenuit [illegible] bente tollit. Et ey libertas, que semel

competit reuocari n potest l. sap. § et vlt. de inofficioso

testam. nec certe fixe et determinate sunt cause ex

quibus seruitus induitur Donell. lib. 2. comment. c. 9 et 11

Vual. in r. tari. prescriptione lit. R: Placuit n valere

manumiss heredis serui pure, vel sub condi. [illegible]

permittuntur reliquo alienationes translatiue dominii

n autem manumissio q manumissio temporaria fieri n

pt. sicut nec adoptio l. que sit. e 34. de adopt. reliquae

vero alienationes [illegible] fieri possunt l. et enim dominium

et ig tempora [illegible] pot. sic libras [illegible]

[illegible] fraudem creditorum ex l. Elia Sentia ab initio n valent,

et si semel creverent a lege res ingenii n possent. qua propter

[illegible] fraudis in libertatibus annotabit, [illegible]

[illegible] rerum alienationes valent et reuocantur per act.

[illegible] auliana mine. inst. qq. ex causis manumiss. n lic. [illegible]

[illegible] ff. que in fraud. cred. explicat eminente Faber in

[illegible] Justinianea tit. 6 princ. 1° [illegible] dicens quare

[illegible] doni donati ex legato venditam ab herede ex

[illegible] postea dict. n dari Pauliano sicuti creditori

[illegible] respondeo dicendum [illegible] instrumentis e ig legatarii

conveniente conditione ad reuocandas alienationes, que cre-

ditorum, que creditores res inde et alienatione causa cognita

decreti iniciale, et ij actiones sauciant per longa lite et dubia disceptatione indiliz, nq omni q in iuris deducitur subalea c. l. 2 decret. 55. de pecunio, et ni... quod ab herede ij habent, legatq... hereditatis, relictq... ex iuris disposit. req auferuntur cassate, et irritato tit. ...q ille ad heredem ...debant, quare ... formata usucapio, vel praescriptio ... ignoranti a iurism. ... in d. l. ...

Sunt etiam ... q ... per ... haereditate ...

[illegible]

... ex iuris ... ad eum redire ... 83 § ... in l. ... de ... et ... 84 ...

... in d. l. 4 ... de ... heres ... reperiendo ...

... per legata ... relicta ... aestimationis ... recuperari ... nec ... (... est, et ...) ... lib. 1 ... in d. 6. § ...

... et cum ... extra ... hoc ... iuris ... 95

... formas facere ... omnibus ... in ... re ...

... legem ... et ... procedit ... 4 et ... 185 ... et ... 4 de rei ... cum ... et hoc regula, quam in ... vera est in specie et falsa, ut docet Cuj. 179. Pap. in l. aestimatione ... de aur. et arg. leg. q. hoc est membrum distinctionis ...

testatori ès, vel reconcile in uni pure vel sub die legatis: et loco illis pars fundi sepultura destinata relegi
Cons. fit a.. 66 in fundo sic que alienatur illa a ime
eximitur, et legatis minuit, que exemplo in la.. si,
vindicat alienationis nomine venit sicut, et ..
.. a. l. .. de reb. alien. n. alien. differt aute ab alienae
in specie sumpta, q. haec in alios transfert ex ..
.. vel lucrat. n. aixi n. proced. = amplia, ..
dicta resolutio, q. n. solu legis facit loco legatu recipiari,
sed etia quilibet alij, qui dietare aliis .. Dominus
sepelivit in loco fundi legati q. alias alias sepultura
ad defunctis pertinet l. sir .. de rel. et sumpt.
= Sed quaeritur an hoc res ..rimus loci rependere ..
dear legatario; et .. ..dis e aut .. alio loco ..
hereditario potui. .. ..ra .. aut n. si ..
loco sepeliri .. licet log .. religios. tenetur ..
gatario quare soluto fundo legato a deminuitis .. ex ..
.. actione .., ex testam. d. .. unde ..
re .. etc. ... mo actione in factis subsidiaria
.. l. hoc .. 68 .. reservo .. ex .. ..
.. in facto .. in formula so ..
.. .. aixi .. in ..
.. ..
.. ..
.. ..
.. ..
.. ..

...

[illegible] ratione [illegible] [illegible]
loca re [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] manu ab herede reservata [illegible] q [illegible]
[illegible] manum [illegible] requir [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] a. l. 55. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] = Ne [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] legatum [illegible] [illegible] [illegible]
herede [illegible] [illegible] debebat valere [illegible] [illegible]
[illegible] legato ab herede [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] favorabilior [illegible] [illegible] in iure [illegible]
[illegible] dicendo, [illegible] depinctio naturaliter [illegible]
l. 4. de [illegible] quare [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] in alieno [illegible] l. 43 de [illegible] [illegible]
[illegible] privatis [illegible] [illegible] a. 4. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ratione in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Ad [illegible] ex d. l. 122 de [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] manu: [illegible] in [illegible] [illegible] divini
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de manum. [illegible]

13 [illegible] superiora omnia [illegible] nec [illegible] nec [illegible]
[illegible] in [illegible] impossibilis ex qua probatur [illegible]
[illegible] mox [illegible] in furiosi legatis: et dedicare [illegible]
est templo [illegible] [illegible] [illegible]
maximi [illegible] erant [illegible] [illegible]

[illegible] per text. [illegible]
[illegible] exazat [illegible] z. [illegible] de [illegible]
[illegible] dd. [illegible] de actio. [illegible] Bordell. [illegible]
[illegible] § tera de fidei [illegible] 10.54. Lanzirolo [illegible]
[illegible]
[illegible] 4 [illegible] lit. K [illegible]
[illegible] 6. [illegible] Borell. [illegible] 15 lit. E. [illegible] manumitte-
re. [illegible] in tribus [illegible] extra [illegible]
[illegible] dedicatum [illegible]
[illegible] manumissio, dedicatio et [illegible]
[illegible] testatore, [illegible]
[illegible] omnia [illegible] sq. [illegible]
[illegible] legato [illegible] l. 4. de [illegible]
[illegible] 105 de [illegible] et demum. praeterea [illegible] dedica-
[illegible] d. l. 14. [illegible] nec [illegible] d. [illegible]
manumiss.

Respondeo q. [illegible] n. tractatur de fundo, et servo legato, sed de fundo hereditario. dicit p.o textus, q. licet q. heres n. caveat de praestandis legatis sub adiectione relictis patitur missionem in possess. et possidentur, n. tamen corpora legata, sed erg omnia bona [illegible] praeterea [illegible]. Hodie [illegible] mensura debiti [illegible] Si [illegible] 4. vers. [illegible] Olim autem omnia bona possidebantur [illegible] § si quis 15 cum seq. ff. qq. ex causis in possess. eatur, nisi minor, [illegible] prodiga [illegible] d. l. [illegible] § [illegible]
p.o docet textus in d. l. [illegible] q. locus hereditarius per [illegible] con-
[illegible] iuris [illegible] vel authoritate [illegible]

14

dedicatus

ac [illegible] eatq. [illegible] n enim casu dedicare, extraria sepulto, ex beneficio
[illegible] ine hereditar. [illegible] mane rei [illegible] occasione relin-
[illegible]) vel se [illegible] manumissio est in his enim rebus minio in
possessores suas n exercebat quamvis ibi [illegible] re-
cisset, a [illegible] remanet in eadem specie [illegible]
facit, q [illegible] re suo [illegible], e q extra [illegible] sunt, res
hereditarie per dedicationem, [illegible]
manumissio e n [illegible] dentur l. qui [illegible] 30. §. 1°. de ad-
quirend. posses. [illegible] esset, si [illegible] legatq. [illegible]
[illegible] quisset, q nec [illegible] erat [illegible] ex vero [illegible]
ab herede [illegible] sepulcro: nec dedicatio, nec manumissio: ita
que hec loca n [illegible], s diversa sunt.

[illegible] de alienatione rei legatae ex causa sepultu-
re et dedicat. immediate [illegible] quero q [illegible]
us in testam. manumissio pure [illegible] ante [illegible] he-
reditatem [illegible] impensa funeris ex [illegible] hec questio [illegible]
[illegible] in l. qui erat 49. ff. fam. ercisc. Cujus hec [illegible]
pro parte [illegible] ne [illegible]
[illegible] hereditarii ex eo q [illegible]
[illegible] sepulture tradiderit; [illegible] circa [illegible]
causa animo [illegible] vel n [illegible] q [illegible]
animo heredis [illegible] d. l. 4. [illegible]
[illegible] ex heredibus ante
aditq. hereditatem [illegible] in

in testam[ent]o [illegible] data [illegible] [illegible], [illegible] fecit. Obtemperavit vendit[or] traditâ [illegible] de [illegible] rep[ro]missit. Quaeritur 1° an debuisset cautionem interponere. Et respondit D. A. non, à necessitate [illegible] [illegible] coactus: qui obedire debuit [illegible] [illegible]. Cum autem venditio fit ex autoritate judicis, immunis est executor à cautione de evictione interponenda, quare [illegible] à execut[i]one judicati [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] co- [illegible] ad cavendum [illegible] [illegible] [illegible] de evic- [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Rodez. [illegible] in l. post rem judicatam notab. 2 [illegible] 2 [illegible] ff. de re judicata. Suar. prelect. 10 ad eandem lit. Amaya ad tit. C. de delatoribus lib. 10 in rub. n° 25. [illegible] ad tit. C. qui bonis cedere possint in princ. et in paraphrasi ad tit. C. si in causa judicati pignora capta sint, et ad tit. C. de exe. cut. rei jud. et ad legem 11. C. de evict. Paz de Lorenzo lib. 2 rerum quotidianarum cap. [illegible] n° 16. et eadem [illegible] § 1° n° 14. Villadiego in polit. cap. 2 n° 193. Curia Philip. 2 p. tom. 1. § 22 n° 20. Salgad. de regia protect. tom. 2 4 p. cap. 3 n° 88 et seq. Panvinio de Imper. Orient. cap. 9 unde concludit D. A. talis heres, qui ex necessitate vendidit rem integram non debuit cautionem dupli interponere, reliqui autem venditores ad cavendum compelluntur l. 1. § 2. [illegible] dupli. ff. de praetor. stipul. l. non dubitatur 6 C. de evict. Et si omittitur cautio dupli, tacite inest l. quod si nolit 31. § [illegible] [illegible] [illegible] ff. de aedilit. edict. ea ratione dicitur reddit [illegible] in illis [illegible] [illegible] [illegible] suscipiendis, et venditoribus distrahentibus multum

intersit

interest. qui ex debito officii obediendo superiori distraxerit, ut Ulpianus in executione iudicati d. l. si pignora §o. et heres pro parte institutus in d. l. 3o., qui iudiciali decreto obtemperant. Servus in testamento manumissus venditus, utpote [illegible] ex officio, heres non debet de evictione teneri. [illegible] auctio interposita non est, evictione sequuta, quod servus a [illegible] ext. proclamavit debet praetor actionem utilis de evictione temporarie contra heredes decernere, sicuti daretur directa si ab extraneo re[m] emptus esset.

15 Quaeritur Ulp. in hac l. [illegible] ad casum [illegible] de herede, qui cavit de evictione et inquirit, an si heres venditor ad duplum condemnetur virtute cautionis, ex eo quod servus ad libertatem proclamaverit, quae ei ex testamento competit ab adito herede ipso iure si directo fuit manumissus l. sciendum 3o. de manum. testam. cui praeiudicari ex decreto iudiciali non potuit cum essent alia bona, quae vendi poterant, et fungi [illegible], nec enim erat heres, vel iudex exercere iudicium definiti vendendo servum manumissum in testamento. Quaeritur an si ad duplum condemnetur quod per errorem duplum promisit possit partem a coherede repetere, et qua actione. Videtur quod non possit repetere, quod si indebite duplum promisit imprudentiae suae damno esse debet, non praegravare coheredes arg. tex. in l. si per imprudentiam § 1. ff. de edict. et l. si ratio [illegible] ff. eod. Hac dubitanti [illegible] [illegible] habita ratione [illegible] ne in damno moretur coheres, qui ex decreto iudicis vendidit servum

... in testam.to ante additam hereditatem ex. plicarentur erogationes ratione funeris; aliàs enim nec reputarentur, nec repeterentur l. legatum 113. §. fin. ad leg. 1a. & l. si 14. § hec actio in fin. de relig. et sump. fun. Explicat Cuj. lib. 4. q. Paul. in l. filiq ff. de in rem verso. Donel. lib. 8 comment. cap. 12 ubi com. lit. B. Don. item d. lib. cap. 32 col. 3. in enucleatis. Duar. ad tit. de ... inst. cap. 4. ... ff. ad l. falc. cap. ... col. 15. et in l. 55 de leg. 1. Arcu... in l. 22 ... lib. 5 ... n. 2 ...

... familie ...

... fieri bono e ... successorum ... Pereiae ...

... familie Pereiae ... ea, que post aditam hereditatem ... propter ... in ... generaliter ... ex. in l. 56 in fine et § 1o. ff. pro ... extra ... familie; ... in factum ... subsidiaria ... familie Pereiae ... que ... ex ... Cuj. in l. 11. de precarip. ... quoniam actio utilis datur in casu similis legis, verbis autem ... subsidiaria ... in factum actio datur in subsidium, et per extensionem in casu ... Verba Cuj. subjicio: deficientibus, inquit, ... actionibus in ... danda in factum ... editorum, et item in factum ... dicunt ... dantur, ... exigit causa ... que ... in casu similia ...

...

desiderat (acit sex. auct. d. de negot. gest.) in facto aut ex-
tori danti in dissimili causa &c. (Se pyp. vero. Tuic. Leg.
21. vonit exempla in tit. quibus 4 5 fam. erc. in qua co-
mitt. species, in qua defecto iudicio familiae ercis. de ciuili
iudicio dari oporteri actionem utilem adeoque ... illa civi-
lis actio exit in factum civilis, et tm. prescriptis verb.

Notandum ex d. l. 46 in f. q. ex cautione per errorem inter-
posita agi non de euict. in quo art. Glos. in d. l. 46 verbo
promittit emulato i redubiticus expressim[?] ... addita
... specialiter, nam [illegible] q. n. debita euictio ex edicto ... dicitur
si promittitur exacta vt tm. l. ... C. ... d. iudic. de quo
sup. n.º 3. sic hec in donat. n. promittitur euictio ex edicto
et tm. si promittitur, exigitur ... C. de euict. et tract.
... ad hyp. etc. lex 24 C. de euict. ... tom. 2. var. c.
n. 30; q. per errorem in d. l. 46 n. fuit promissa euictio, s.
ex abundantia ad cautelam ex securitate emptoris itaque dato,
et n. gesto q. error interuenit, interuenit ex q. cauentis n.
...; ex q. cauentis quit prudentia, et diligentia sibi prouidere
quare n. e. promiss. indebita cautio, aliud e. enim q. emptorem
... ex cautela ad cauendum de euict. aliud q. ... pactum
ab emptore, et extorquendi pro securitate ... lex enim ...
obseruanda e. ... tm. l. 3. § quinimo ff. de pact.

18. ... ex d. l. 4. ... l. licet sepulture causa
... legato, ... fundi legati in sepulchrum ...
... Pap. ... in d. l. 66 § ...
de leg. 2. tm. ... manumissis ... testam. ... vendat
ab herede ... impensa funeris ex ... exiger decreto
iudicati ... n. efficit libert. ... dicit q. loci ...
... ab herede ... d. § ...

ad libertatis in lege paralibera d. tituli de statu lib. 2º quia pars patroni religiosa, etiam si religio ... in emeritio sit l. 2 ... de religio ... sepulchri ... homo autem pro liber ... servus ... nequit ... si ... l. ... de liber. cau. Ant. Fab. in Iurisp. Papin. tit. ... principio ... tamen ... d. l. 49, si nihil aliud sit in bonis, nisi ... vendi ... pro ... in ... manumitti ... proclamare ... in libertatem quae vendita ... explicandum ... impensa ...

dico ... quam servus manumittatur: ratio rationis est, quia sepultura naturaliter debetur defuncto. d. l. 4 de relig. et sumpt. funer. ... superat ... eod. ... occasio ... aliorum creditorum ... l. ... non valet libertas ... dicendum est ... creditis ... debite ... doctrina ... et ex ea ratione, quia ... in ... aliena ... servi, cui sub ... libertas data ... fideicommissum ... manumissus ... ante ... dies libertatis ... supposita ... d. l. 49 ... infra dicendum ...

... non obstat ... adducuntur ... nº 9 et seqq. ... ex d. l. 109 § 1º de leg. 1º ... fideicommisso particulari ... vindicatio ... fideicommissio si heres ... suo nº 3 ... ad novell. 39 ... nostram ... circa fideicommissi particularis persecutionem valde nova ... l. ... § ... de leg. ... heres ... aliena ... vindicatur ... ad ... de leg. ... vindicatio ... persecutionem in personam ...

Omissa

missa petere, et tamen esset obligatus ad transferendum,
res quae traditur, talis oblig. non impedit alienat. L. quotiens C.
de rei vind., nec manumiss. L. ergo qui 18 ff. de manumiss. vind.
fraudandi creditores. Nec obstabit si dicas, quod in d. L. ult. § in super
ignorantia heredis, et emptoris sustinetur vend.° Nam respondeo,
quod id est quatenus ignorant dispos. testatoris d. L. 25 § penult.
ad S. C. Treb. Illud enim iusta ignorantia facit, quod pretio illato ab
emptore cassatur, vel heres solvendo non sit impediatur in rem missio
d. L. ult. § ult. in specie alias d. L. 109 § 1.° Cum hinc, aut certum
alternatiue relictum sit per fideicommiss. emptor soluit estimat., quam
soluere heres, quod electio ad eum deriuatur, et late post Larrea
qui vbi sup. Instabis dimitatoriam esse asserere, quod heres solvendo
sit in d. § 1.° Respondeo, quod satis est hoc sic vertere ex authoritate
magna Cuj. in d. Nouell. 39 quod concedere vindicat. fideicommissi par-
ticularis tempore medio Iustiniani et Theodosii authoritate Pauli
lib. 4. Sent. 4.° 1.° § lg. iunctis traditis d. n.° 3.

20 Nec obstat 2.m arg.m deductum ex d. L. 25 § pen.° ff. ad
S. C. Treb. vbi valet libertas ab herede praestita, quatenus
grauatus sit seruum restituere post mortem. Nam respondeo, quod li-
bertati fauore tui seruatur in ea specie, quatenus data sit
in fraudem fideicommissi vniuersalis, ex quo bonis est seruus ab he-
rede manumissus, quod et solvendo sit heres manumissor, et
effectum non nocet fraus fideicommiss.° si quidem estimat. sequitur.
Nec tamen obstat L. si rei sub condit. ff. qui et a quo. Vbi proponitur
quod heres qui debet ex conditionali fideicommisso seruum, si illum manu-
mittat in d. Elig. seruus incidit. id est, libertas non valet. Rhine.
Inst. 40. ex Cau. man. non licet. Quia per rei sub condit. Ioven.
creditor est d. L. in fraude 27 ff. qui et a quo. Si seruus sub condit.e
Legatus manumittatur ab herede ex L. 21 ... libertas non valet

iq stare n. vz. decinio d. l. 25 § pen. d. inseqq. cy Cuj. in aureg
descenda distinguendy e fideicommiss. universale, ubi ipse serus
pertinet cy reliquis bonis à particulari ubi tantum servus legatus
e, vel per fideicommiss. particulare relictus hoc casu libertas
n. valet, ne praeiudicet voluntati l. - de manumiss. l. si heres
3. de manumiss. vindicta l. si optio 3 ff. qui, et à qq. secus
ubi specialiter n. e. relictus, i. cy universitate omnium bonorum
si solvendo sit heres, q. in reliquis bonis superest executio
fideicommissi soluta extimatur - pro servo manumisso, q. in
universalibus extimatio loco rei succedit, et moratur, idest l.
si rg 23 de petit. her. Idem evenit in servo pignori dato manu
misso, q. si specialiter pignori subjecta à debitore nequit ma-
numitti quantumvis solvendo sit l. 3 de manumiss. l. 3
C. de serv. pig. dat. man. q. intellige modo sit traditus credito-
ri modo n. Cuj. ad d. l. l. si omnia bona pignori submis-
sa sint per hipotecq. generalis iuste manumittitur l.
generali. 29 qui, et à qq. De quo articulo consulendus e Cuj. ubi
prox. et ad Pand. in l. 11. de act. empti Ant. Fab. in Iurisp.
Papinianea t. § princ. 2. Illat. 3. Bon. lib. 2. mem. cy 13.
expe sto similiter Philosophandus e in praes. videlicet, q. servus
specialiter legatus e sub ratione manumissi n. posita ab here-
de secq. r. cy relinquitur in fideicommisso universali, ut in d. l.
25. § pen. q. exemply n. aptatur per omnia, q. pignori, licet
omnia bona supponantur n. plg ex eis venditur, quq. quod
sufficit ad soluti debiti, quare valet Libertas atq. isto
favore si debitor solvendo e d. l. 29, P. in fideicommisso univer-
sali omnia bona restituuntur fideicommiss. quare favore li-
bertatis substinetur manumissio d. l. 25 § pen. q. cy post
rem pora frequenti fideicommissa ad necessitatem univ. retractasunt

princ. hac

prin. Inst. de fideic. hered. sicut non poss. manumitti servus legatus
sub cond.e ita nec per fideicommissum relictus. Quod vero in d. L. 8. qui vero
dicitur. Varius exaudiendus e de eo qui solvendo non e data libertate
et in fraudem fideicommissi manumisit pro ex libera stat, quare
non exaudiendus Cuj. lib. 3 q. Pap. in d. L. 8, qui ea verba fidei
commissi causa tollit. legens: fraudandorum creditorum causa. et
lib. 4. observ. cap. 31. quem laudat Ant. Fab. in iurisp. Papin.
tit. 6. princ. 2 illat. 16. Praeterea ob emendat. reddit in ration.
L. ult. ff. de serv. export. ratio emendationis, quod alienata re per
fideicommissum relicta olim dabatur actio ad aestimat. d. L. ult. § unde
L. 2. § 1 revocari libertas data ab herede nequit, et respondeo
quod cum debitor heres, data libert. desijt solvendo esse, ex L.
Ex. sent. impedita libertas ipsius servi manumissi quod revo-
cari postquam semel competit nequit, et in his terminis, ut
ex textu apparet procedit d. L. 8. = Addendum tamen superius
est, quod si fiduciarius heres non fuit gravatus de restituenda tota
hereditate post mortem quibus casus d. L. 25 § pen. si gravatus
sit de restituendo post mortem, quidquid ex heredit. super
fuerit manumissio tenebit absque illo favore L. Titius 54. ad
S.C. Treb. ubi Cuj. lib. 19 q. Pap. notat Cuj. expresse in d. novel.
39 cum autem est, quod si servus legatus pure, vel sub condict. manu-
mittatur, et legatarius repudiaverit legatum valet, et tenet
manumissio. L. 2a ff. de manumiss. vind. L. si miles 31. de
militari testam. et per retrotractionem recte ab initio facta
videtur arg. tx. in L. quidam 15. de reb. dub. = Idem observandum
cum servus duobus legatus, et ab altero legatario manumi-
titur, non enim de iur. disciplina iuris veteris, servus communis a domino
ex dominis poterat manumitti § ult. inst. de donat. Unde non
valebat manumissio agnoscente colegatario legatum

-3 § 1°. de manum. vind. & repudiante colegatario li-
bera erat d. L. 3. § 1°. d. L. 31. & qua pt opposita xo. in L. si
servo 20 ff. q. erã qq. de quo videndg é Cuj. lib. 8 q. Pap.
in L. cg 41. de pignor. act. ex lib. 23 q eigd in L. 43 de act.
empt. = et idg é in alia quolibet re sub 2d.e legata, erat
herede pendente 2d.e alienata xq. licet agnito legato va-
nescat alienatio d. L. pot mortg 69 § 1°. de leg. 1° iunctis sup.
n° 2. traditis; repudiato legato post existentiã 2ditionis, valet, et
tenet alienatio d. L. quodq 15 de reb. dub.

Ex his provenit (et hecé sol.° ad 3. oppositg) q sicut 21.
servg sub 2d.e legatg ñ pott. alienari 2.me ea quę diximg, ne volun-
tati præiudicetur: ita pariformiter si servo directa libertas re-
linquatur pure, cuig dies cedit ab adita hered.e L. un. § in li-
bertatibg C. de cad. toll. si vendatur post aditã heredd, quãquãm
libertas sub 2d.e, vel in die relicta sit libertati ñ præiudica-
tur, quãquãm usucaptg sit ab emptore, vel Donatario q é statu-
liber. Est autē statuliber, proprie loquendo, cui libertas di-
recte, in die, vel sub 2d.e relicta é post aditã hered., ut docet
Cuj. tract. 8 ad Afr. in L. Locaui 63. § statuliberg ff. de furti cuig
verba sunt: statulibertas 2ditionalis libertas, vel in diē certg
data directis verbis. Nostg ex veteri iure 2°. statuliber é qui
testam.to certa 2d.e præposita iubetur ēē liber. agnovit n.d vete-
rg et 2ditio præposita ēē dicitur in L. pen. de 2d. et demon.
et in L. 7 de excus. tut. dixi autē directa, q statuliber
ñ é cui per fideicommissg libertas relinquitur. verg enim e 12.
tabulę, quę ñ noverę fideicommissa. hactenũs Cuj. quare statu-
liber tribuitur ab eo cui per fideicommissg libertas debetur, seu
relinquitur sub. 2d.e L. si quis 14. § fin. de nox. act. L. eig cui
37 ff. ad L. Falc. observat itemg Cuj. lib. 2 q. Pap. in L. statuliberi

33 de stat.

33 de statulib. Ant. Fab. in huiusmodi Pagin. q. 3 princ. 2 illae 1a et 2a 6. princ. 2 illae 10. Ant. Gaecan. in d. L. 37 ad L. Falc. Seraz. Legis scilicet aliary 2a 2e. ad L. statuliberi 29 de statulib. Manumissus autem per fideicommissum quasi statuliber e d. L. 37. ad L. Falc. sic paruiformiter manumissus in fraudem creditorum conditionalis, quasi statuliber dicitur, quia servus remanet donec deficiat conditio l. fideicommiss. 16. § si sub conditione ff. qui, et a quibus Fab. d. illae 10. deficiente autem conditione retro data libertas videtur, ex qua deducitur oriuntur quod sicut post aditam hereditatem statuliberi causa deterior fieri nequit, quare siue alienetur, siue usucapiatur, cum sua causa usucapitur d. L. 2. § 1o de statuliberis l. in bello 12. § statuliber 10. de captiuis, et postlim. reuersis ita paritormiter per fideicommissum conditionale manumissus addita heredit. nec alienari, nec manumissi non pot. eius causa deterior fieri l. generaliter 24. § quotiens 21 ff. de fidei. libert. sicut nec veri statuliberi d. L. 2a § 1 quia per omnia iura statutae libertatis sequitur Cuj. d. lib. 2o q. Pap. sed si vendatur et usucapiatur ante aditam heredem servus in testamento sub conditione manumissus quia statuliber non e antequam hereditas adeatur libertati praejudicatur d. L. 2. in princ. verum statuliber L. 9 § vlt. ff. de statuliberis si vendatur ante aditam heredem, et usucaptus non sit, potest addita heredit. in libertatem proclamare d. L. qui erat 29 ff. fam. ercis. hodie vero ex constitutione Iustin. in d. L. vn. § sin autem existimo quod etiam si usucaptus sit ante aditam heredem veniente die vel conditione poterit in libertatem proclamare licet attento iure nouo dies libertatis ab addita heredit. cedat d. L. vn. § in libertatibus. Quod hodie ipso iure fit, ex d. § sin autem, oli beneficio restitutionis ob fauorem libertatis indulto d. L. 9. § vlt.

contrarium resolutione, q legatarius gravatus cum conditione mere
potestativa illam adimplere debet post mortem testatoris, ut animo
obtemperandi voluntati defuncti l. 2 de cond. et demonstr. et satis-
fatio sit imperfecta remisit, et non adimpleta in legatis particulari-
bus pro defecta habeta l. hoc cond.° 20 de cond. et demonstr. ubi Costa
Stat. citando in hereditatibus autem sub cond. merè potestativa re-
lictis si heres institutus cum se gravatum non obtemperavit cum
ponit a cond. cond. pro defecta non habetur l. ult. de cond. inst. l. si quis
heres 23 § 1° de her. inst. Costa lib. 2 select. cap. 4 n° 1°. Ex dictis pro-
venit, q legatum relictum sub cond. potestativa si legatarius in mora
fuit adimplendi: post illam alienari, et usucapi rem in legato
relicta potest nec postea impleta cond. revocari alienatio, et
usucapio ex dicto Justin in d. l. ult. § sin autem, quoniam cond. quae se-
mel deficit non resumitur l. quidam 10. de fideic. libert.

Itaque remanet exactis, q rei legatae tacite alienatio 23
prohibetur, quare, si sub cond. res legata sit, vel per fideicommissum
relicta interim dum non venit cond. valet, et tenet alienatio d. l. fin.
cond. 16. qq. mod. usur. amitt. cunctis traditis n° 2° ~~[illegible]~~ si deficit
cit cond. valet alienatio. et idem est si legatarius repudiaverit l. 2 de
man. vind. l. si miles 31. de milit. testam. Licet heredi prohi-
bita sit tacite alienatio, si vendat pendente cond. dum pendet cond.
subsistit, et legatarius non admittitur ante eventum illius d. l. 69 § 1°
de leg. 1° d. l. ult. § sin autem C. com. de leg.

Ad hanc ultimam p. Pacin. obijcio in l. cum Pater 77 § libertis 24
27 de leg. 2 ex quo constat q prohibita alienatione a testatore rei
sub cond. legatae, vel per fideicommissum relictae statim potest peti fideicom-
missum, vel legatum, et representatur exactio, et executio,
nec spectatur cond. Nota. Ant. Tom. cum Accursianis in d. l. cum Pa-
ter n° 88. Cuj. lib. 8. resp. Pap. in d. § libertis ubi pro digni-
tate explicat, et ad Pandec. in l. 114. § divi de leg. 1° Cuj. lib. 2

in medio. Respondeo, q in alienatione tacitè prohibita, ubi ecce-
dit res sub cond[itio]ne legata Tom. in d. l. 70. tauz. n. 50. optime stat
q pendente cond[itio]ne quotumbis res sit vendita ab herede legatarius
n admittatur, q cond[itio] adjecta n quo magis, s quominus admittatur
l. si sub cond[itio]ne 53 de her. inst. Per expressè alienatio prohibita fa-
uore fideicommissi familiae relicti post mortem heredis, heres gra-
uatus modo fideicommissum familiae perpetuo relinquatur, modo pro
una vice tantum, ideo q simpliciter heres grauatus post mortem de
restituendo fideicommisso familiae, q diuersum e l. 67. § si fundum
de leg. 2 ubi Cuj. lib. 19 q. Pap. a quo utrumque fideicommissi differ no-
tandum. heredi tribuitur, q status huius dum uiuit fundo, vel
rebus familiae relictis, quare si vendat, q facit ut Voluntas ex conjec-
tura auctoris statim priuatus utilitate fideicommissi. Sicut autem fruc-
tuarius cedendo usufructum extraneo nihil facit, ita q suum amittit
statim usumfructum q eius proprietate consolidatur § uet. [illegible]
inst. de usufr. Ita et heres grauatus de restituendo familiae
post mortem suam, qui magis fructuarius, quem dominus reputatur, ven-
dendo extraneo nihil agit, et ideo statim familia admittitur. Va-
let enim arg. de fructuario ad possessorem maioricatus Molina lib.
1. de Hisp. primog. cap. 1. n. 8. quare sicut fructuarius praestat satis-
dationem, utendi fruendi salua rerum substantia l. 1. [illegible] fructuarius
quemadmodum cauet, ita et qui ex familia ad fideicommissum uocatus cauet
de conseruandis rebus in fideicommisso uenientibus. [illegible] 69. § fin. de leg. 2
ubi Cuj. lib. 19. q. Pap. [illegible] conformiter theoriae superiori [illegible]
[illegible] 21. [illegible] ex qua causa maiores, ex qua probatur, quin
valet alienatio domini rei venditae remanet apud venditorem, n sic
valet alienatio prohibita occasione fideicommissi perpetui, vel tempo-

ralis familie reheri remanere debet res penes heredem nec iste admittendus est fideicommissi. Si pro solat. Crusing est fin. Tom. 2. n. 88, quod omnia prosequi ex iisdem fere impossibile est.

§. 1. De Speciebus nudi Praecepti.

Postquam in superioribus de rigida facite prohibitione alienationis in testamento prohibitae egimus, superest tractandum de prohibita alienatione expressa per nudum praeceptum. sciendum autem est, quod licet in fideicommissis voluntas spectetur L. proponebatur 64. ay. ripatis de leg. 2 fin. persona sicuti inusquam inveniatur adiecta in stipulatione L. ista stipulatio 126 § Lairogomo in fin. de verborum obl. ita nec in testamento L. si quis ita 16 § sicut 3. ff. de testam. tutel. sit enim extensio dispositionis testamentariae de casu ad casum L. gallus 29 § et quid si tantum de lib. et posth. et non de persona ad personam. Gama prim. tom. decissione decis. 2 n. 5. 25

Ex hoc princ. derivatur, quod ex omni nudo praecepto in testamento posito nulli datur actio. clarius dico exponendo rem ab orig. in testamento quaedam scribuntur, quae sola nituntur authoritate scribentis, id est testatoris nec ad alterius commodum spectant; quaedam vero scribuntur ad commodum alterius, ut legata, et fideicommissa. Ea quae continent utilitatem alterius actionem producunt; quae vero ad authoritatem solius testatoris scribuntur, ut, ut monumentum fiat in quo reliquiae illius reliantur, unico herede instituto, nulli competit actio quia nudum est praeceptum: et ex nudo praecepto nulli competit actio. Si heres non ex aere, sed proprio scripto sit, tunc quia interest coheredis, ut iuxta testatoris voluntas ad honorem illius recenter obrreuetur heres pro se instituto iure monumentum facere cavere debet coheredi de monumenti instructione iuxta eminentem dist. Pomponii, quam ad explicandum § Titius proponit in L. Quintus Mucius de ann. 26

Leg.

Leg. ubi Lug. ad Pand. = hec obtinent in heredibus q. in iure
conditionis nudi precepti a testatore iniungitur videlicet ex-
struendi monumenti, q. si in re conditionis adiecta, q. d. precedit
disposi. quare proposita dicitur in l. penult. ff. de cond. et demons.
Cuj. tract. 8 ad Afr. in l. seruus 63 § Lucius ff. de hered. inst. in princ.
e. enim cond.o euentus in quo suspenditur dispositio. Unde eodem exemplo
referendo si quis heres institutus ut monumentum testatori fecerit.
non ante poterit adire hereditatem, quam si fecerit, et si per moram cessa-
uata fuerit, q. mora non impedit de latione adire poterit. Quare
expedit Cuj. lib. 13 q. Pap. in l. tertio 21. de cond. et demons. = superi-
oribus addendo q. q. heres ex asse institutus pure, ornatur modo precepto
in honorem testatoris. [illegible] ut monumentum faciat, vel statuam in
municipio ponat; non in municipii decore, si ipsius testatoris heres, in
urbe pretoris authoritate, et in provinciis presidis extra ordinem [illegible]
ad obtemperandum adhibito temperamento arbitrio boni viri; q. nec omnino
obediendum, si modus excedat debitum, ut puta q. inepta disponit e.
sepulture versatur l. legatum 116 § incipit de leg. 1°. boni enim viri
arbitrio funeris exoratio, nec heres arctandus e. ad obtemperandum si
modice, vel excessive disp. se habeat l. denique 14. § hec actio ff.
de Relig. et sump. fun. itaque ad statuas ponendas extra ordinem ue
nobile off. iudicis spectans e., et in ea, que ad sepulturam spectant prin-
cipali authoritate q. Impp. olim Pontifices erant maximi, ut pugnaui
in superioribus ad explic. l. alq. ut leg. Rom. caueat. notat Cuj. ad
Pand. in d. l. [illegible] in fin. et lib. 6 q. Pap. per tex. ibi in l. hereditas
50. § 1° de petit. hereditatis l. cum 8. de Relig. et sump. fun.

27 Postrema hinc abeant notandus ergo preceptum iusti
in postremo herede instituto executionem ordinariam non habeat
(extraordinariam sic ut in fin. non preced. notauimus) nisi in conditionem
reiectum est, q. d. [illegible] sui ipsius sine actione executionem habet q.
e. euentus in quo suspenditur dispositio. Quare dic testatoris muta

[illegible] [illegible] in honorem [illegible] -meo
heredi instituto, vel pluribus [illegible] in [illegible] l. 27. [illegible]
qui ita voluit, et conveniens intelligi, scilicet [illegible] [illegible]
faciendi monumentum in honorem testatoris l. 7 [illegible] leg.
[illegible] testatoris voluntas [illegible] [illegible] Romani [illegible]
[illegible] executoribus [illegible] [illegible] non valeat § [illegible] instit. de legat.
Bon. [illegible] cap. 15. [illegible] lib. 1. select. c. 12 n. 1. [illegible]
heredis, aut legatarij, in favorem voluntatis efficaciter ex [illegible] mul-
cta, aut pena imponitur, quod permissum est l. 1. [illegible] alijs de pen. leg.
facit [illegible] in l. 36. § [illegible] [illegible] ibi notatis ff. de [illegible] = Hodie
[illegible] nullo iniecto precepto heredi, aut substituto cautio pro-
[illegible] cap. 44. § [illegible] [illegible] princ. d. cap. 44. ibi: Phono-
rat defunctum. hocque in casu post aditam hereditatem [illegible] substi-
tuto [illegible] [illegible], post aditionem C. de inst. et subst. vel her.
ab intestato venientibus cautio, quod etiam est ius novum in d. § [illegible]
qui semel est heres, non potest desinere heres l. qui solvendo ff.
de her. inst. notat Cuiac. ad [illegible] in l. 4. § 1. de [illegible] instit. [illegible]
in § si arbitratu [illegible] n. 4. [illegible] hodie non est [illegible] remedium
extraordinarium d. l. 7 in fin. et d. l. 50. § 1. Imo si nulla cautio
interponatur, et a iudice heres moneatur, ut voluntatem [illegible] tes-
tatoris exequatur, si post annum precepto iudiciali non obtem-
peraverit, ut [illegible] [illegible] privatur ab emolumento successionis
[illegible] hoc amplius C. de fideic. Quid autem iuris sit in precepto
imposito legatario, vel fideicommissario [illegible] explicabitur. [illegible]

Fluerunt de precepto, et [illegible] respiciente ad honorem tes- 28
tatoris est [illegible] [illegible] adijciunt, quae militat, et facultatis te-
[illegible], et [illegible] memorie [illegible], [illegible] vel precepto [illegible]
[illegible] l. [illegible] de [illegible] instit. d. l. [illegible] infra.
ibi: [illegible] hec omnia decenter, sine aliqua cautione
[illegible] exactione [illegible] [illegible] in l. 27 de [illegible] inst.
[illegible] defuncto l. 4. de [illegible] hoc [illegible] l. 27.

quido.

vaidq herede institui sub cond.e si reliquias testatoris in mari proiiceret. resiliq heres in testam.to non obtemperauit voluntati, q. repulsq honoriatq cum dignitate defuncti corpo illiq tradidit, quesita an d. cditioni n obtemperauit succedere possit. Respondit d. q laudandq e traditio heredis, nec accusari debeat, ng corpq testatoris sepulturq tradere pro e pietatis, et naturale debitq cadaueri soluitq, nec enq obtemperandq e turpi precepto a l. 7 in fin. nec cditioni a l. 14. notat Bon. lib. 6 mor. cap. 12 vbi oss. litt. H et d. lib. cap. 32 Duar. ad tit. de cd. instit. cap. 4. Basilig lib. 3. de matrim. cap. 8 n.o 1. Cuj. ad Pand. in d. l. 14. Licet illa cditio si reliquias meas in mare proiecerit n videatr prorsq inepta q. ii uti ac eo qui in peregrinatione decedit q videatr q desiderat ad maiores suos referri, q desideriq iustissimq e iuxta ea que notat docte, et diuse. instit. D. Sanch. de Auila, et Toleo de relig. et venerat. Sanct. en tiempo de la ley natural cap. 9 n.o 1 cy seqq. et prec. et ideo iubens testatorq in mari reliquias eijci, cy a beniguis fluctibq ad littora patria euehanti. Oss. vbi sup. quare n e prorsq insani talis voluntas: et heres si obtemperauerit n efficitr indignq. Cuj. in d. l. 14. s magis laudandq e si sepulturq tradiderit n vt perpetuo ibi sit, sq usque quo a terra carnq reumatq, vt ossa transferantq authoritate Pontificali, seu Principali, ad sepulchra maiorq arg.o txq in l. ossa. 8. de relig. et sump. fun. q ne fiat per corpq corporis sancte, et pie prohiberi in clement. 1a de sepulturis in omnibq notat. Fr. Ioan. Henrr. in summ. sec. 2) q. 18. n.o 91. vnde n e audiendq Cuj. in d. l. 14. quatenq docet q. ss. heres sub tali cd.e institutq proijcere corpq defuncti in mari, q tur se e precepty, et cditio, nisi dicatr sustentando Cuj. q iacet, s postea extrahitr arg.o eorq, que sequuntr. s illa cd.o si centy in mare proiecerit obseruari debet l. Meuio §§. de cd. et demonstr. Cuj. in d. l. 14 q 2m Accursq in l. Gallq §. quidi

tantu S p.e n° 20. ita exaudiri debet, ut de facto eijciatur pecunia in eo loco ubi per urinatores quos nro patrio idiomate buccos dicimus, extrahi possit: ubi nequeat q. dispositio cum talis sit non impleri deberet d. L. 14. tunc praeterea q. noxia est rei publice: nam si pecunia sepeliri requirit, q. perdita maneat pub. cum absque utilitate à commercio extrahatur L. 4. § an in fine ff. ad L. Juliam peculatus ost. d. cap. 8. litt. B. nec in mari proijci debet, ubi extrahi non possit.

Hec de precepto iniuncto heredibus mirturis tradere volens e modo preceptum sit iniunctum in honorem testatoris modo non. q. vero testator iubet, ut à Legatario aliquid fiat per modum modi in honorem testatoris cavet heredi, etiam si heredis nihil intersit ... si tibi Legatum 19 de leg. 3. cui tit. 17 q. Pap. in L. Titio 71. de cond. et demonstr. L. Stichum ind. L. Titio facit etiam text in L. si fundus 91. § si Titio pecunia de leg. 1° et de e. in donat. causa mortis d. Novel. 22 cap. 44. § praefate Menoch. Cuj. lib. 18 q. Pap. in L. cum tale 72 in princ. de cond. et demonstr. grauatus autem per modum fauore alterius cui dare est. actio habet actionem contra Gordiani constitutione, quoniam modalis dispositio flectitur in fideicommissum L ut. C. de his, que sub modo relicta sunt justa text. in d. L. 19 de Leg. 3 exaudiendum e de onere facti q. non ad utilitatem heredis, vel alterius spectat sed ad honorem testatoris, ut in specie L. multa 6. de cond. et demonstr.

Igitur nudum preceptum contra ea, que huiusmodi diximus, aut penitus vel ob honorem testatoris ut in d. L. 7, vel ob turpitudinem continet d. L. 7 in fin. de quib. supra egimus, superest agendum de prohibitio alienatione seu nudum preceptum absque causa. Et tale dispositio inutile esse dicemur in L. 114. § divi de Leg. 1° et in L. pater 38. § Julia agrippina L. lucius 93 de Leg. 3 ex eo quod cum non exprimatur cuius bono, et ut intere, alienatio prohibeatur nullus e cui competat actio, quoniam etiam in fideicommissis, persona, que vocata non e expresse: vocata censetur ut

dixi

ut aiui in princ. huiz § excepto casu l. cy aug 102 de 3d. et le-
mon. et l. cy acutissimi C. de fideis. e enj ponig. xiiij. at q ita
appellat in l. cy pater 22 §. mando de legis. et in l. generali §.
§ si veriting 3 de fid. hbat. q n obligat, nec in testam. lcy in d. §.
diui col. 2 lit. B. nec in stm. l. 2a ff. mand. Altr. valenzia 208.
reddit tom. 3 illust. in tract. de reb. alien. cr. 2 n. 2. docet enj q n
valet prohibitio alienaois facta per nudy praecepty, q qui dnus e
debet de re sua disponere lon. re mandata C. mand vel si si hge
nao petit principiy, et generalita sumpta falsa e quoniq si pro-
cederet, nec cy causa potuisset valere prohibitio alienaois g. re-
xior, et planior e luj. sentia.

31 Ex prad. vigentur in fero interpretatae ad tx. ind. l. 38 § ulti
Epriga de leg. 3. tullig agrica primipilaris, id e qui primipilaty
gessit, si quaestorig, et protorig, i.e. qui quaesturz, et praetura gessit.
Primipilaris q qui fuerit dubitant ill. Dr. Richard. in § 33 n. 57 inst.
de act. agens de interpretae l. 18 C. de cond. ex lege ex Covarr.
lib. 1. var. ro. 16 obstenat Primipily in militia prolat ee annonq
militare (de qua in l. 1a C. de erog. milit. ann.) l. 3. l. speciebg C. de
cohort. sunc. ac comit. lcy in l. 3, et ind. l. 114. § diui col. 2 lit.
B. Panzirol. de dig. orient. cr. 21. col. 2 lit. T. et qui og sequum lexico
empariae. Ne privilegiis causa primipilaris vicunq e lcy. ac tit. C.
de primipilo lib. 12. Ergo tullig agricola primipilaris testam. reit
in quo filig suj ex asse hered instituit, et prohibuit ne fundg. tib-
ratiana ubi reliquie sue, et maiory condita, et condenda erant, ide se-
pulchry reliquias enj dicitant omnici, ossa, et cineres corporis hu-
mani d. l. 2) de 3d. vnr. = Paias si locg sepulture religiosa
efficit, et iuris diuini atq a comercio exempty, quare nec vendi,
nec possideri ott. l. qui mulierj 30 § 1. de adq. possess. Min l.
inta sepulchris § sacro de V. O. videtur superfluy q venditio illig pro-
hibeatur. respondeo q locg sepulturae per se tocg vendi n potest

sed cum universitate praedij potest l. inmodicis 24 de l. omn.
Julius autem Agrippa omnem fundum suburbanum vendi prohibuit
non autem sepulchrum solum, atque etiam vendi prohibuit Lanzolaio-
ris, idem est pallazio principaro, l. lex que tutores C. de adm.
tut. Si dicas si locus Religiosus sepultura effectus iuris humani commercio
eximitur; quare nec vendi nec possideri potest l. quilibet 30. §1. de
adq. rer. dominio à Doctoribus traditis in l. inter stipulantem 83 § sacram
de V.O. atque ideo superfluum videtur in ordine ad fundum suburbanum vendi-
tionem prohiberi. Respondeo quod locus sepulturae per se solus vendi non potest, sed cum
universitate praedij alienari valet. l. inmodicis 24. de 2. emp. et testa-
tor omnem fundum suburbanum vendere prohibuit, et per consequens sepulchrum:
atque etiam domum maiorem = Filia à Iulio Agrippa heres instituta diu vixit,
nec fundum, nec domum alienavit; filiae successit filia neptis Iulij Agrippae,
quae etiam diu vixit, et nec domum, nec praedium suburbanum alienavit, itaque filia
et neptis obtemperantes voluntati praedium non alienaverunt, nec domum, sed
diu possiderunt, idest per longissimum tempus duplicis vitae, neptis
tamen intestato decessit, et extraneum heredem instituit. Si valuisset prohi-
bitio alienationis facta, intelligeretur favore familiae: Familia extraneo he-
rede instituto admitteretur d. l. 69. §. si fundum de leg. 2. d. l. 114. § cum
pater 16. de leg. 2. Cuj. d. lib. 19. q. Pap. in d. l. 69. § si fundum et alibi passim.
quare Iulia Domna soror Iulij Agrippae ad fideicommissum admitti cupit. Domna
dicitur. Cujacius putat, mendosum esse textum, legendumque Domina, quae res ...
ibi: Refert Pancirol. lib. 2 thes. var. lect. cap. 73 ubi observat Iuliam Dom-
nam sororem Agrippae testatoris uxorem fuisse Imper. Severi, matrem Antonini
Caracallae, et Getae, quae Iulia Domna ab seculo in praesenti appellatur
Pia mater, Felix in notis numismatum Severi, ex eo quod uxor, et mater
Impp. fuit. Appianus quoque in princ. libr. de venatione, quos Antonino
dedicavit, eius matrem, et Domnam sequenti Carmine appellavit.

Flovis Ausoniae dulcis stirps Antonine:
Magnaque quem magno, plantavit Domna Severo.

respiqua

reliqua ex Pancirolo petenda, cui illud adjicio, q. Domus pro Domino seu Caleig seu pater, ut apparet ex Benedictionibus Breviarij ante Matutinas Lectiones ibi dicitur Iube Domne benedicere. ex quo originem ducunt Dones nri, nec à Dno derivante, ut observat Correa in not. ad Camões in Luciadis.

32 Ergo Iullia Domna dicebat ad se pertinere, et predium suburbanum atq. domum maiorem Iullij Agrippe fratris sui. l. q. sepo libita fuit alienão favore familie, nec obstavit dicere, q. expresse vocata n. e. neq. respondeat Domna Iullia, q. semper ea e. integre tão capienda ex qua procedat actio, quae ex qua peteat, et nullius momenti sit l. quotiens cum simil. de Reb. dub. §° Cum in fideicommissis solo voluntas recte. l. precio nebat ff. de leg. 2 in dubio ea debemus facere interpretatione, ne si dicimus, q. e nudum precep. tum, n. valet actio. Si dicimus, q. adiectio e. vocatae familie relidere debemus, q. valet, et tenet fideicommissum, precipue cum ea filia, quae nepotis diu possederint predium suburbanum, et Domum, nec alienaverint, ex quo evincitur obsequium prestitisse voluntati Iullii Agrippe. q. dato q. e. nullum pred. preceptum valere debet, ex firmatione voluntaria heredis arg. tx. iuncti ibi notatis in l. filio preterito 17 de iniust. rupto.

33 Pro his dubitandi rationibus in reger habitus obstabat 1. q. e nudum preceptum: atq. ideo nullum, q. cum n. sit adiectum q. familiae relinquitur predium suburbanum, et Domus, n. intelliguntur vocati, qui ex familia sunt, ut dixi in princ. huius §. Nec obstavit quae Iullia Domna pro se alegabat, nec ad l. quotiens respondeo q. testandi q. nullus e. tractu temporis n. convalescit l. q. initio 29. et per. de R. iur. iunc. C. l.l. ad l. 8 ant. Ron. cap. lit. lit. C. nec precriptio Longissimi temporis neq. loc anni. et q. n. firmati Aflictis decis. 361. itaq. in d. l. quotiens de persona stabat, dubiaq. erat disp. circa rei iusta ea, quae ibi notante, puig. ens de persona, quae de re, queritur e. l. M. de iur. codic. ad l. 1) respondeo, q. ibi testandi erat nullus rõe solemnitatis intrinsece, perfectus autem rõe volunt. quapropter filius preteritus per plenum obsequium parenti prestans in preiudicium, de vo. dubitamus, q. re persona dom. re tran dispos. cum q. q. expanita e. d l. 29 et tx. in § dicit q. ad neq. tract. f. xerunt.

Nec obstat nouiter &c. exemplis textu in l. titia 71. in prin. ff. de leg. 2. demons. id dixi quod praeceptum iusti testatoris a legatario adimplendum est, cum quo Legatarius contra causam heredis cuius interest testatoris voluntatem extitisse habere d. l. 19 de leg. 3. hoc cognito species sic se habet testator cuidam Titio legauit, et iussit per praeceptum, ut fundum emeret, quaerit an cauere cogendus sit. Respondit Pap. quod non quia hoc praeceptum fauore ipsius Legatarij inuentum est, nec respicit bonum testatoris, sed sui ipsius; et tale praeceptum obseruandum non est etiamsi in formam modi iniunctum sit. l. 2 § ult. de Donat. Cuj. lib. 17 q. Pap. in d. l. 71. sed si testator filio, fratri, aut amico parum industrioso legauit in utilitatem ipsius, ut fundo empto ex redditibus se alere valeat modum et praeceptum fundus quod emendus est nec alienari potest. Quare cauendum est heredi, quia eius interest credita licet sit emolumentum Legatarij, ut exitum habeat iusta voluntas testatoris, &c. Respondeo, quod hic de persona agitur nemine filij aut fratris, et ex amicis, et modo legandi apparet testator illi voluisse consulere quare dum ipse iussit prohibendo alienando pro bono ipsius.

Nec obstat praeced. obstat tex. in l. generosi [24] § si petitum cum seq. de fid. libert. iuncta l. cum fidei 37. ff. eod. ubi si prohibeatur per praeceptum ne seruus alienetur supposita praed. seruo uidetur fideicommissa libertas adempta cuius prohibendi seruiantinae imminet post mortem haeredis manumittatur, inquit eminens Cuj. lib. 15 obs. cap. 5. Respondeo, quod in quaestione de persona cuius fauore prohibitio alienationis facta fuit agitur, quare non obstat superioribus, quae resolutio benignitate principis placuit l. obseruatione 21. ibi: fideicommissaria libertas data principis placuit, semper est eius cui libertas alienandi seruum simpliciter dubitari etiam an testator voluerit voluntate haeredi esse, vel seruum vel utique si haeredi esset, non ameret dato fideicommissa libertas a l. titio 71. quod alia 24. § l. situs de fid. libert. si seruo dicendum est ei libertas fideicommissa datam esse dubitat Pap. principaliter ex iuris parte, quod testator iussit, ne seruus alienetur, fauor ipsius patiatur, quoniam alio modo explicari voluntas nequit, nihil enim est magis fauorabile seruis quam libertas, quare fideicommissa data censetur atque ideo seruo voluntarie alienatio fieri libertas ad admonere, praeuati clara est censeatur statim petere d. l. 20 de fideic. libert. idem quod accidit in fideicommisso fundi familiae relicto, cuius alienatio prohibetur, eo enim ipso

heres alienauerit, ídcirco [illegible] secuta morte admitti l. [illegible] liberis [illegible] § [illegible] de leg. 2 d. l. 114 [illegible] cessat [illegible] [illegible] in d. l. 10 [illegible] n. [illegible] de prohib. alien. cap. 2 n. 19 [illegible] in not. ad lib. 8 [illegible] cap. 28 lit. [illegible] cap. 5 [illegible] 19 [illegible] Pap. in d. l. 69 § praedij.

36. Paritersq. [illegible] decerq. [illegible] a seruo [illegible] in ea forma [illegible] [illegible] ut alterius seruitutem patiatur: [illegible] haeredi ut tale seruum dum uiuit habeat, seruo ut post mortem illius liber fiat, uel [illegible] haerede si uoluntarie alienet, [illegible] in [illegible] fideicommisso resultante ex alien. prohibita haeredi, legatario, uel fideicommisso [illegible] in d. § praedij, [illegible] ex [illegible] alien. [illegible] [illegible] alterius [illegible] fideicommissum resultat, ex [illegible] post mortem grauati, [illegible] uoluntate alienauerit, in quo [illegible] [illegible] d. cap. 2 n. 10 [illegible] [illegible] [illegible] haeres grauatus a similem, ut dixi n. 24, aliud e [illegible] uel prohibita alienauerit ex causa necessaria, et inuoluntaria, quae multiplicia [illegible], [illegible] praedium uel ob aes alienum defuncti, seu ob aes alienum haeredis, in casu extinguitur fideicommissum [illegible] [illegible] aes alienum, [illegible] d. l. 114 § diui ibi: [illegible] si haeres [illegible] ita [illegible] [illegible] ex [illegible] haeredes, sicut in florentinis [illegible] extat, [illegible] uidere [illegible], [illegible] omnia [illegible] impossibile e, notat [illegible] ad Pandect. [illegible] lib. 19 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de leg. 2 [illegible] cap. 5 [illegible] cap. 28 lit. f. per tot. [illegible] per [illegible] de fid. libert. [illegible] alieni haeredis bona uendunt, ualet alienatio interim dum uiuit [illegible] praedij [illegible] [illegible] tract. cap. ult. n. 5 [illegible] et segg. [illegible], si propter [illegible] bona [illegible] [illegible] inter [illegible] uiuos, [illegible]

\+ § cornelio [illegible] de iure fisci de quo ultra sup. laudatos [illegible] e [illegible] in l. [illegible] C. [illegible] [illegible] lib. 10 [illegible] n. 24 cum segg. [illegible] in [illegible] quid si tantus 2 p. n. [illegible] et in cap. si pater [illegible] [illegible] [illegible] liberis n. 61. [illegible] [illegible] dist. [illegible] 362 n. 6 [illegible] [illegible] n. 193 n. [illegible] segg. [illegible] in fideicomm. [illegible] [illegible] 48 § 4

37 Probat d. l. 21 § fin. de fid. libert. ubi si seruo fideicommissaria libertas relicta sit ita ne alterius seruitutem patiatur quatenus ob aes alienum haeredis uendatur, statim competit fideicommissaria libertas, [illegible] talis seruus quasi statu liber e, et quacumque ratione conditio impleta sit [illegible] [illegible] sufficit, [illegible] libertas [illegible]. seruus e [illegible] fideicommissum familiae relictum cum expressa prohibitione alienandi si bona in fideicommisso [illegible] alienentur ob aes alienum haeredis interim dum uiuit haeres, [illegible] ex familia [illegible] [illegible] admittuntur d. § praedij, [illegible] fideicommissaria libertas etiam si seruus propter aes alienum haeredis uendatur, seruus statim admittitur. [illegible] quasi statuliber, [illegible] e cui data directa libertas statuliber e, cui fideicommissaria quasi statu liber, ut dixi in [illegible] in [illegible] ad 2. statuliberi causa fauorabilis e: quare [illegible]

et invitari alienāe censetur, ac valet grauatus in fideicomisso tenariario familiae relicto non toleratur in hac specie, quae testator iussit, ne ipsius alteri quam heredi grauato deueniret. Cum ergo facta alienāe si veneret alienāe alteri seruire debeat inde euenit quod ad favore libertatis iuxta voluntatis testatoris, et formalitatis verborum deberet eorum, Dalienāe ex causa necessaria facta fuit, vel si propter grauitatis testatoris vendi facta fuerit non competit statu libertas, quod in hoc casu non presumitur quod voluit testator, ut statum competeret d. l. fideicommissa libertas. Que ita in contrarium ejusdem d. l. [illegible] fin, relegi debet — hoc sentiunt sine fraudente creditores manumissionis libertate, neque si fraudante non valet d. l. § aui, et ā go. iunct. traditum solum ad Ex. = Illud etiam sciendum est, quod licet seruus non possit statu petere libertatem, ob causam alienationis testatoris vendi fuit d. l. 9 pr. post mortem heredis ob causas si talia bona ex causa alienationis solui posset non est precludenda via libertati. Quod autem in d. l. 9 testator soluendo sit, colligo, quod libertas non competit statu, quoniam eo casu non creditur data a testatore, sensit qui grauatus precepto de non alienando duplici fideicommisso onerati, alter ob post mortem, alter post alienationem voluntariam: si autem non esset soluendo testator non diceret quod libertas non competit post alienationem, quod noluit testator eam dare in eo casu, quia non potuit in fraudem l. Ælie Sentiae manumittere.

Obstat 1º tx. in l. 49. ff. fam. ercisc. ubi distracto seruo et funeris impensa fiat ante adita hereditate, adita hereditate libertas datur, quia sententia est quod alienum defuncti, quod naturaliter ei debetur l. 4. ff. de leg. 3. quod libertas non precluditur, etiamsi ob causas alieni defuncti seruus vendatur. Pro hoc quod in l. 49 libertas iure datur, et in bonis fuerunt a[illegible] bona que poterant vendi, quare euincitur seruus ante hereditate in libertatem, ut dixi contra explicatae d. l. 49, et in d. l. 9, libertas data fuit post mortem grauati, quare si vendatur seruus ob causas alieni defuncti non euincitur in libertatem statu, donec interim ipse heres vixerit, ut in praeced. notaui.

Obstat 2º tx. in l. non tantum 51. ff. de fideic. libert. ubi seruus ex emptione manumittitur. Pro responsio est quod ibi data erat fideicommissaria libertas non ex fideicommisso post mortem, et aliter nemo ex die, vendito quod seruo

idem

debere q quasi statuliber e, et statuliber cum sua causa alienatur l. 2 de statulib.

40. Haec de illo, qui iussit ne servus alienus servitute exerceretur, si testator cavit ne servus venderetur indirecte e voluntas, nec in praesenti ig institutus de quo Pap. in d. l. 21. locum habere, quare q libertas favorabilis e videtur alienatio prohibita favore servi l. 24. § petit de fideic. libert. si aute favore heredis utilis e d. l. 24. § Sticu, nec libertas deberi ad quidq lo. ff. eod.

41. Uterius etiam illud animadvertendum e q prohibitio alienationis per nudum praeceptum facta n valeat tn cum talis dispositio est nudum praeceptum inutile et inexplicabile, quoniam nullius interest q vertitur in honorem testatoris cum unico herede instituto, vel duobus heredibus iniunctum d. l. 26. itaque praeceptum iniunctum cum penali dispositione valet modo poena respiciat ad privatum l. 27 de ad. et demon. sive fisci l. 1a C. de his que vend. pp. imped. n poss. l. pater 38. § fundum de leg. 3, sive reipublicae d. l. pater 38 § 4. idem de leg. 3 licet in d. l. 114. § divi col. 2 in medio. ad quem vos remitto = Huius autem addendum e cum Acosta lib. 1o select. cap. 12 n. 1 cum seqq. q si nudum praeceptum nullius e proinde q tale e tantum illud q surge e d. l. 7 in fin. de ann. leg. poenalis adiectio n valet, id e n firmatur id, sive vero res honesta in eo stineret, ut puta monumenti extructio, tunc valet, et tenetur, firmatur et corroborat nudum praeceptum d. l. 27. et hodie semper. q heres institutus cavet venientibus ab intestato d. novell. 22 cap. 44. § iunctis notatis.

42 Ultimo notandum e q nudum praeceptum de n alienando nullum e iure ffg hodie v ap nos ex eo tantum q in testamento ponatur clausula de n alienando vinculum vel maioratum sentitur credita, ut docet Molina lib. 1o de primog. cap. 6 n. 30 cum seqq. q ea ratione noviter firmo, sta q testator magis fecisse et minus scripsisse censetur arg. tex. in l. 1a § si autem sic 3. de hered. inst. iunctis ibi notatissime praeterea q hodie haec vincula, et gravamina frequenter ob vim sua apponi solent in testamento et ideo insunt, quae desunt ex interpretatione ex Regni nri more sumpta supplete vocatio, quae deest arg. l. nummis 3 de leg. 3 l. q si nolit 31. § assidua de Edil. edicto, notat ibi ex Cuj. et Gratio ad lib. ant. Don

cp. 16 litt. C. a quo merito discedit in teste in testam.to si relata notarioy, & voluntas testatoris attendenda è Tab. dec. 36 ex n. 1.° quia tamen a sensu sup. divertit ad l. sit. C. de Codicill. col. 4.ª in fin. ubi in puncto varij versione quod scia verb. in casu nra dispositionis q persona nunq.m suppleri debet in dispositione licet urgentia sit Cuy. ad tand. in l. Cum ex Lucio de ann. leg. Nec obstat d. l. 1.° § 3. q ibi n suplet persona, & verb dispositiby certo sicut in stipul.e ubi promitta respondet ad interrogationes dantis. ue centy si respondeat.

quid nii suplet verby dabo licet persona n suppleatur l. 126 § Crisogony de V. O. Ubi finita labor noster cedat in vtq utilitatem, ac in laudem, et gloriam D. O. Max, eiusq matris, et Virginis Mariæ absq originali labe recepte, et Josephi parentis, et sponsi, et Angeli Custodij Amen.

Finita fuit die 23 mensis Martij anno Dni 1668.

Scripta a me D. Andrea a velasco naturali Ciuitatis Hispalensis.

La Smarnice

D. Luis de Villamarin Colegial de Cuenca en Salam.ca fiscal de Granada [illegible]

111

De interesse necessario ad actionem furti.

Academica Prælectio

1.a Regula

Ex Vlpiani Sanctissimis [illegible] quam qua poterimus breviori [illegible] [illegible], et ut definitiones [illegible] regulas et [illegible] proponimus. [illegible] sanguis ex fontibus [illegible] [illegible] manant, [illegible] [illegible] in [illegible] actione [illegible] cuius interfuit [illegible] [illegible] [illegible] cuius interfuit [illegible] [illegible] [illegible] furti, [illegible] [illegible] interesse [illegible], nisi honesta ex causa [illegible] [illegible] qui res 16 § 1 ff eodem, quæ est 1.a regula [illegible] nisi honesta ex causa interfuit, non dabitur actio furti, nisi volunte domini rei habeat, cui subrepta est. [illegible] cuius 85 ff eodem, ex quo provenit, quod interesse attendat [illegible] [illegible] furti [illegible] [illegible] 13 ff hoc nostro titulo. [illegible] omnia [illegible] [illegible], nisi interesse tale sit, quod ob furtum is cui subrepta est teneat, [illegible] culpa [illegible] perit [illegible] qui [illegible] § [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 72 § 1 ff [illegible] [illegible] regulary [illegible] [illegible] nostra tractatio, quæ metodice explanabimus, si [illegible] [illegible] [illegible] faciamus 1.o [illegible] de interesse ex iusta causa aggimus, [illegible] 1.a regula [illegible] [illegible].

[illegible] iusta causa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actione furti ex quo

exquo, provenit ut si ex [illegible] Causa interesit actio furti [illegible] non accidit [illegible] Cui [illegible] ablata ab alio subripiat. [illegible] competit actio furti quamvis eius interesit re [illegible] furibus, qua tenet. l. itaque furti 12 §. 1 et [illegible] qui 14 § ulianus, l. qui rei 76 §. ff hoc nostro tit. l. 3 § et ipsi 4 ff nautæ Caupones, et stabularii, l. 3 § et parte [illegible] ff de [illegible] Causa, l. [illegible] par 174 ff [illegible] [illegible]
Nec [illegible] furti [illegible] fieri [illegible] infitiando 77 § [illegible] ff hoc [illegible] ubi [illegible] furi furti facti et proponat priore [illegible] [illegible] recuperasse dicit [illegible] verbis, quilpe si subreptus furi foret ac varsus [illegible] altero ea recuperasset. [illegible] [illegible] recuperatione [illegible] virtute actionis intelligenda sunt, [illegible] propria authoritate subripienda [illegible] ipse fur prior [illegible] furi, ut intelexit [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] verbis, [illegible] si [illegible] furta fecisset. Bene [illegible] regula proposita impugnare videt. Ulpianus, qui [illegible] itaque furti 12 § ultimo ff hoc titulo, [illegible] dificultate [illegible] ad hanc [illegible] proponemus [illegible] extrarii partis eius intelectu adregula in qua de creditore et debitore loquamur. Proponet [illegible] pignore subrepto Creditoris [illegible] furti actione posticari et si solvere [illegible] [illegible] et [illegible] ipsius debitori domini [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] verbis [illegible] et [illegible] domino [illegible] [illegible] et [illegible] ut si teneat furti, et agat. [illegible] [illegible] utriq [illegible] [illegible] verba, [illegible] [illegible] statim [illegible] [illegible] aut [illegible]. Ulpianus [illegible] ipse creditori subripuisset, et hinc ei dari actio [illegible] [illegible] quis [illegible] aut [illegible] ipsi creditori furti

faciti

[illegible] creditori [illegible] d[ebi]t[o]r[e]
[illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible]
[illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quae antea ab extraneo [illegible] ut quasi
ab creditori competit actio furti [illegible] debitori
jure [illegible] et tamen [illegible] videt explicare
[illegible] hanc [illegible] si [illegible] actione [illegible]
[illegible] quomodo dominus, qui [illegible] furti [illegible]
si in [illegible] hanc difficultatem [illegible] egregium [illegible]
[illegible] emendatio [illegible] [illegible] emendavi.
[illegible] 3 Cujacius l. 11 [illegible] lib. 16 [illegible] 30 [illegible]
[illegible] commentariorum [illegible] 29 [illegible] in notis, qui delent
[illegible] non ita ut legat. sic fit ut teneat. furti et apud
hanc emendationem reprehendit [illegible] lib. 2 receptarum lec-
tionum et lib. 2 [illegible] [illegible] 29 [illegible] ut sua retinee-
ret emendationem, impugnat Cujacius [illegible] nomine Mer-
[illegible] lib. 2 Notationum [illegible] 2

Difficultatem e regione tenta-
bit Meus Doctissimus Collega D. Amaia. lib. 2 observ.
[illegible] 9 ne emendet cum [illegible] videat [illegible] inter Cuja-
cium [illegible] quod [illegible] verba proposita [illegible] facto ab ex-
traneo [illegible] creditori [illegible] furti [illegible] et cre-
ditori et debitori. [illegible] exprimi [illegible] creditore
[illegible] furti actione [illegible] D. Amaia [illegible]
[illegible] dixit [illegible] quid [illegible]
[illegible] Deinde [illegible] non habebit, quis dubitat actionem furti
[illegible] non dari, [illegible] ait et sic fit ut non teneat furti,
et [illegible] [illegible] Ulpianus [illegible]
[illegible] [illegible] Ulpianus

difficilior q rede mm ergo Cy reset dari actione furti Creditori subripienti adversus hanc ab eo auferente. Deinde Pauli testimony de 2 sententiarum tit. 31 si vir pignori, quo quamvis Cy ingenio intelligat in vere intelligit, non dicit Cy in sequimur acriter impugnemus Nostry intus propugnemus, sentimus q exaudiendos dubio nullo vehiculo deposito facto creditori ab debitori, et postea ipsi debitori ab extraneo Cy Cujacio ubi supra 1° ne negationem deleamus Cy in verba auctoris turabimus, supponimus furtum rei propriis n dari, ea q roe recte Accursius in de proprie furti verbis rei alienae addidisse, quae sequitur Donellus li 15 commentar. Cp 29 litera f. in notis, si licet omitti posse in re propria verum sit intelligendum ex recte Juris alieni ita exaudiendi sunt textus in lg creditoris 15 g ultimo lg siquis 49, lg si socius 45 ff de furtis, lg rei communis 47 Cy sequentibus usq ad lgg merito 51 ff pro socio ut recte observat D. Ama. dic Cp 9 n° 9. Cujacius li 21 observ. Cp 19. Dn. ... Cp 2 n° 39, et idem inquirit in dubio ... subripiente pignus, q Cy possessio eius apud Creditorem sit lg Cy Cortis 35 § final ff de pignoratitia actione lg qui pignori 36 Cy n sequenti ff de adquirenda possessione lg verbi 16 lg n soly 33 § qui pignori ff de usucapionibus. Baldus tomo in ... lit 2 Cp 11 qui alios refert. retinuit etiam Juris pignoris id q alienum erat soly modo huiatur ab rebus dominii furtum n omittitur q propriis e debitoris, ut tenet Ama. ut proxime hoc cognito itaque sui e verborum Cujaciani Cy Creditori subrepto pignus e a debitore et postea ipsius furatum e debitori dabuntur actiones furti Creditori adversus debitorem rem pignoratitiam

juris, debitoris [illegible] adversus extraneum retentu dominij et sic
[illegible] dum illa verba et sic fit [illegible] tunc [illegible] furti
retentu dominij sui, in quo non dimisit [illegible], et cum fur non sit
retentu illius ut diximus recte furti agere potest, quia agit
ad id in quo fur non e. et pro parte in qua non dimisit furum
[illegible] actione [illegible] Creditore, et [illegible]
agere furti retentu poterit adversus extraneum eadem [illegible]
[illegible] de Alband. [illegible] et [illegible] ultima ff de
usucapionibus [illegible] ff de furtis
et [illegible] sit probatus C. de usucapione pro Emptore
[illegible] de usucapione [illegible] juris pignoris [illegible]
[illegible] retentu illius nunc e ut [illegible] purget, ut re
[illegible] pignus [illegible] Creditoris, qui dominus aliquo
modo [illegible] juris [illegible] de usucapione dominij, [illegible]
la Societate [illegible] pignore [illegible]
[illegible] ff de usucapionibus, necessaria [illegible] ad
potestatem Creditoris [illegible] furtiva non sit [illegible]
[illegible] ita intelligimus [illegible] Paulo Castrensi ad dictam legem
[illegible] Dominus [illegible]
[illegible] 8 et Cujacio in [illegible] ad dictum [illegible]
[illegible] 3. [illegible] n. 36 et [illegible] C. de succa
[illegible] pro emptore n. 76 et [illegible] Osualdo [illegible]
[illegible] Commentariorum [illegible] 28 litera B [illegible]

[illegible] non attendi [illegible]
[illegible] furti [illegible] Cavasius [illegible]
[illegible] non invenit [illegible] furi [illegible], scilicet, [illegible]
[illegible] oriantur actiones [illegible] furtiva [illegible]
dando, [illegible] pignori [illegible] actiones [illegible]
[illegible] 39 [illegible] 31 [illegible] Legem

in Nat. ubi 6 ff . adiic. ita iam 16 ff de mo. et 19 ...
7 § penultime Ia Digiquon 22 § prado ff . Commodati
in actione in ny. Ars hac 13 ff. Tereb... Curemus di
29 Pauli ad dictum in leg. Commodati 19 ff. Commodati et in
Commentario ad dictam legem ab ... 6 ff. ... stando tabe
in rationabilis ad leges relatas, et ... 7 ... lege
Credo di ... 2 ... 2 ... quare actio
nis dent difficultatem directe proposit... indic. q. 6 § Si igitur
di 39 in illis verbis ... interesse eorum eo quod teneant, quod idem
est acsi diceret interesse eorum eo quod actionem furtiva teneant.
Sic est, quod ex inhonesta Causa tale interesse resultat, quo
ad interesse quodcunque etiam si ex inhonesta Causa oriat. suf
ficiens est ad actionem proponendam. Cujacius ubi supra ...
leg. 19 ff Commodati agnoscit in diversis, et ut ab eo scribe
rit, distinguit Iaditur aut fur, qui agit actione depositi vel Commo
dati, agit dicendo eius interesse ... actionis furtive, qua
tenet. et tunc quam inhonesta Causa est denegabit. actio depo
siti vel Commodati ex eadem ... qua denegat. actio furti in
dic. leg. 76 § 1 ff hoc ... de furtis, aut agit ea ...
qua eius interest ob actionem in re, vel ad exhibendum qua
tenet. et tunc quam hoc actionibus tenet. quasi quilibet pos
sessor. ... in leg. ansil. 12 C. de furtis ... actiones de
positi vel Commodati proponere et. ... Cujacius ... ad
mihi modum loco actionem furti fieri dari. ad versus furem
si dicat sua interesse ... actionis in re, et expressi pro
ponit in Commentario ad dict. leg. 6 de Iudiciis, Cum ...
dat actionem furti furi adversus furem, qui locum intelligi
dum est ex distinctione proposita in Commentario ad Paulum
in tit. leg. 19 Commodati. Sed Cum actio ex talibus Commodatibus

n. Lectra

n dat. non ob rem sequ. eum dict. l. cum bona fides 31 § 1
depositi nullo animo delegato intenta, qua transitione, n. vide
magnus Cujacius in Pandectis Observ. et magis credendo hanc
in actione furti generis expressius dicendibus in dictis
actionum ex eis decernentes, et rei vindicatione furtivis
prestabat. nitebat. l. 1 C. de non numerata pecunia. l. si
non creditores C. de pignoratitia actione. l. si generaliter
ff. hoc. augeri illis C. de praescriptionibus 30 annorum l. unica
C. de alienatione iudicii mutandi causa facta in
sua opinione, cum iudicia improbat cum Juan et Accur.
Accursius. indicta l. 1 § proinde 30 quod sequitur cum ...
dicto in 29 Pauli ad edictum indicta l. 1 § Commodati, ubi
fundamenta generis dicebat deciderando Osualdus in
Commentariorum lib. 3 tit. 12.

Difficultatem faciliter enoda
bimus pro ea qua dicebatur quare actiones depositi
et commodati furtum dentur et non actio furti, quod respondendum
est, ut bene sapere in rationalibus ad dictum § si pro...
et ad dict. l. 16 ff. commodati, quia cum actiones ex contractu
ex inhonesta causa non dentur, et quia contractus fuit licet
optime eis actiones praetori? licet ... fuit. Sed quo ma
iorem difficultatem continet sunt verba relata in dic. §
si prodes neque enim eorum ... tenentur quae si mihi ...
erit ea Triboniano viderunt. Cum vero ob quam actio depo
siti datur non alia ... ob vinculum contractus non obstante
eius dict. l. cum bona fides 31 § 1 depositi mirorum faborum
ginurgica sua manu usum in hisce in illo textu. Sed ne ...
... in tali repetitionis ... sentiunt in illis verbis
dabimus intelligendum ea ... ad actiones

ex furto descendens, et ad actionem contrariam depositi, ut locum
non sit dat. contrarii actio depositi, qua depositum ablatum, et si
valeat tenet. fur actione depositi contraria secunda bonam fi
dem depositi. Aliquid ille fur conseat, cujus e actione dire
cta eis dari nequit ut att. [illegible] sequi intori [illegible] tenent edito
et actione contraria depositi. quod dicimus in deposito ex ea
commodato dicendum e, in contraria pignoris ut furi dat. actio pig
neratitia pro re subrogata pignori data, sic lg. si pignore
22 § pretio depignoratitia actione. [illegible] amplius e in pig
nore quod quamvis non valeat pignus rei furtivae, quia pignus rei
alienae non dicitur lg. itaque 19 § quod dicit ff de pignoribus lg.
servus quaeque 30 § ultimo ff de actionibus empti. singularis tex
tus ita intelligendus in lg. et si lg. 29 § si tamen pignori
ff. de petitione hereditatis lg. si debitor § 1 ff qui potiores
in pignore habeantur Ant. fab. dicti [illegible] in contrarium sig. [illegible]
et in paginiano a [illegible] 12 principio 8 illatione 99 Cujac.
lib. 11 responsorum Papin. in lg. 1 § ultimo ff de pignoribus, et
lib. 20 quaest. Papin. in lg. si superatos 3 ff de pig. — Item 8 ad
Africanum in dicta lg. qui debitor § 1 et in commentario ad
titulum C. si aliena res pignori data sit, et in commentario
ad lg. rei aliena 28 ff de contrahen. emptione. Osualdus
lib. 14 commentariorum cap. 2 litera y. in notis Otomanus
lib. 9 observa. cap. 18 Oros ubi supra. Tamen licet pig
nus non subsistat, dat. pignoratitia actio furi non qua pignus
valuit, sed quia res in causa pignoris praestita fuit, et nisi
esset creditore soluta pecunia pignus non restitueret, alio
quin ergo fieret rei creditor non restituens, ut recte docu
bat faber dic. lg. lg. et Oros dicto cap. 1 n. 2 et 4. Et
notandum omnia haec procedere si commodatarius depositarius

terim, aut creditor, intelligentiam habeat quae ignorabiunt, neque
ii, licemur ly partes videatur dominii accipiendo eq. re
natq. actiones dabunt ex taliter actiones juribus d.ae eos
sicut et diriguntur actione furti adversus alios fures, itaque
prudenter animadvertit Baldus Consilio 376. n. 4 volum.
3. ex lege Cy servum 15 in fine ff. de dictione causa data, lege
servum 36 ff. de actione indiviti, lege si quis servo 18 ff. de sol-
utionibus, lege si in emptione 34 § item si emtor ff. de contrahen-
emptione. in mutuo quoque dator non valent juribus my-
mory, a fure ex mancipio ignorantis juribus et observandum
e mutui n. valeri ex regula legis 22 ff. de reb. cre-
ditis; P. si dubitant bona fide ab accipiente reconciliari
a P. furi dabitur n. dicto vulgari de rebus creditis; P. dom-
ino debere degensis ut eminenter exgreui observat Cujacius
lib. 8 ad Africanum in lege cum qui, in probinq. 41 ff. de regulis
bus gendis et li 8 q. 3 Papi in lege 82 ff. de Iure dotium et in
commentario ad titulum Codicis de furtis gelat. in principio, deque
actione intelligenda sunt textus in lege regasti 11 § ultimo
lege si a furioso 12 in fine, lege singulis super 13 lege nominis 19 § ultimo
ff. de rebus creditis, lege si quis pro eo 56 § si ii, cui nummos
ff. de fideiussoribus lege si ii cui nummos 94 § Petri fideiu-
sor 2 ff. de solutionibus.

n. 6 Ex dictis e in fine vitam fuisse
actiones ibiq. e in possessione rerum interdicti unde
vi, in qua si vi possideat Sempronius a re Acaio, et postea
a dicto deiicit ab vi, quibus possessione violenter fecit Sempro-
nius, hic poterit ad recuperandam possessionem superius interdi-
cto ad versus deicy. lege 1 § 2 in 30 lege Colonus 12 lege qui
possessione 1 lege ly fundus 1 ff. de vi, et vi armata.

Rationem diversitatis huius rationis [illegible] principij [illegible] ex [illegible] disputationi. Cur scilicet vi possessori det adversus vi possidentem remedium, et furi adversus alium furem actio denegetur, congruam responsionem praebet Accursius, mox in § 30 glo. magna, quae multa mente sana videt, cuius enim in 26 de Papi. in dicta lege 48 de vi et vi armata ait differentiam inde stare, quia actio furti est famosa et sic iuris causa inhonesta. At ex contraria de qua loquitur dict. § 30 [ly tota lex in qua de interdicto quotidiano] non famosa, quo cibi lex lege nec 23 ff de vi et vi armata lege dict. 6 § 2 ff de obsequiis parentibus et patronis praestandis, Addit quod actio furti datur ratione interesse et in ea lex imprimis inhonesta causa attendit, ut denegari debeat furi actio [illegible]. At in interdicto unde vi ex solo imprimis possessio, quae fac[ta] [illegible] personae soli attendit deiecti, qui pro sua possessione [illegible] ratione deiiciendis lege ultima ff de [illegible]. possessione. [illegible] in 8 demon. lege 6 litera y. in [illegible]. Cujacius lib. 18 observ. cap. 3 in fine et in 65 Pauli ad edictum in lege fere 153 de reg. iuris. Ex eo evenit, ut ly furi furis facti sit domino et domino furis et domino furis furis [illegible] actione lege 76 § 1 ff de furtis quod actio furti respicit iuris interesse, in interdicto. [illegible] domino a quo interdicti quod datur ex ratione iuris interesse; quia ratione facti possessionis in qua fingi [illegible] domini deiectus, arguto lege in bello 12 § facti ff captivis. lege denique 19 ff [illegible] causis maiores. Observandum tamen ex solo vi possidenti; quia et furi praedicto in interdicto dari adversus vi deiiciente eq. [illegible] [illegible] dict. § distincte get 1060 et vi armata, lege ex [illegible] [illegible] de restitutione spoliatorum. [illegible] n. 29. [illegible]

§ 3. titulo 2. et Osualdus lit. f. commodiz et quaer dicitur utrobi furi competit ad retinendam possessionem argum. legis 1. § vincti Iunta ug. ff. pro possessore. q[uod] diximus de furis interesse et sic diximus, ut interesse in lure deikere esse ramus; sed infacto dixitere diximus. lq. quatenus 2 § ff. de re. fur. Vero q[ua]ndo furis non interesse attendit, si fur fuerimus ly interdicto unde vi.

n. 7

Ut regula huic finem imponamus, casus unus fallit proponimus furi q[ui] habet actionem accedimus quaesiti n[on] ipsa res furata subrepta e[st], sed ipsa occasione illius rei veluti si servus ablatus furti fecerit rei suae domino et furis rei servi dabit furti actio et furi [illegible] dominus rei subractae a servo ginst[ante] 67 § a furi ff. hoc titulo de furtis. Ob rationem quae ibi redit Iulianus, in rationem dati servorum impunita sint, et ly hoc interesse n[on] ex inhonesta causa, praxim et proprio interesse nascat, dari poterit furti actio furi, q[uod] nemo ex alieno delicto causam delinquendi lapere debet, ita R. Amaia li. 2 obser. c. 9 n. 20. Alius casus e[st] in re furtiva venditam ahere. Cuius proprium si dominus rei subreptae a fure abstulerit, furi dominum dabitur furi actio furti adversus dominum proprio nomine l. qui vas 4 § gallina ff. de furt. l. quod ad modum 3 § servus 2 ff. de noxalibus actionibus. q[uod] dispendium videt ly precium suaderet in locum rei solum [illegible] l. si rei 22 § de petitione hereditatis l. 1 emigraturus 70 § final. ly l. sequenti ff. de leg. 2. l. 1 rei 94 ff. de [illegible] l. cuius g[ratia] in succedit precium loco rei subreptae et precium

. . . .

subrogati nomine dat actionem utilem, iuri ca roc c, q[uae] est in bonitate causa interesset fuisse sufficiens ca c, ut pu[ta] si actio denegat. verum dubium hoc discutiendum intelligendo praedictum axioma pretia pretium succedit loco rei in iudiciis universalibus ut in hereditate, quae est iuris universale, et ita intelligit dicta lg 22, et mente quae est iuris universale, indubitate sentit in lg f dict. § ff de compensatione in rebus dotalium fructibus, et ita intelligendum fuisse in dict. lg 34 de lucro deductione cum lg quoties q. et lg ex pecunia 12 C. de iure dotium, videmus Cuiac. sup[er] in dict. ad eum titulum quod dicit, et lb 9 observat. cp 29. at quoties de rebus particularibus tractat pretium non succedit loco rei. dict. lg 48 § ultimo de furtis. ita intelligenda. Duat. lib 1. disput. cp 13 litera B in notis Cuiac. ttt. 2 ad africanum in lg si eum cerebus 23 ff de rebus creditis et ttt. ad africanum in lg ultima de cognatis quibus. faber lib 5 disput. cp 9 Dd. Dono. in lg cum dote 22 soluto matrimonio excita dict. interpretandi sunt iuxta in lg ultima de negotiis gestis. lg venditor 21 ff de hereditate 1. actione vendita dicta lg si eum cerebus 23 ff de rebus creditis lg si ob 10 ff si quid in fraudem patroni, lg si ignorans ff quod metus causa. lg si eum dote 22 § ulti. ff soluto matrimonio lg sua dotante 26 ff de iure dotium. lg uxor 55 ff de donationibus inter. lg ad probationem C de probationibus lg ult. C. de servo pignori dato manumisso lg qui aliena 8 lg nil q C. si quis alteri vel sibi. Paulus lib 2 sententiarum titu 17 § 15 lg 3 C. arbitrium tutelae ubi alia subdistinctio invenit.

alius casus

n 8

Alii Casus exceptio ob eque tam invenit qui qui par 48 § ego ff de furtis ubi proponit Sempronius suum locasse poliendā vestimenta sua, fulone a locata vestimenta alteri ... dare ... mutuo ex domino, verba intacti vestimento fecim fulone n dubitat. Commodando d. voluntas domini ex ... pignore ... in lib 82 de ... lo si aut certo § quinimo 8 ff. Commodari ... de donationibus ... per ... Commodatario si furtum ... vestimenti commodati furtum sit nasci proponit interesse uno domino d. fulone Commodantis et alterius fuloni d. pred. ne commodatario subrrigiente Casu ait Jult. Civili quirari ... quidq inqua inveniat qui furti agere posse ... lo ... fur est, qui commodavit invito domino agere pt d. furis commodatario subrrigiente eo ... dicimus ... quicunq ... n exgerit. quo ... duplicis difficultate ... 2a ... nostrq. ... statim se effert ... si fulo ... vestimenti commodando illud quomodo ... fuloni ... furti dedi pt. ... diximus fur ... rerum ... incapax furti a ... C. 2 ... difficultate ... net Jult. ... actione furti fuloni commodanti ... postea in ultima regula ... commodata ... subrogata commodatarius ... actio ... ey, qui 14 n ... 15 et § quaedi 16 ... nost ... sic ... fulo ... commodavit illi aut subrogata fuit, ... fuloni commodanti, ... commodatario debebat dari actio furti ... dict. § ... Has difficultates ... proposit (ne ... procedat ... nostra.) ... tractabimus ... ulla aut ... ex recentioribus ... Italis, quos ... Antiquiores

Tabulo ... de actione furti ... grasit.

atque derogare rogant omnes, aut praeter summariy summ-
-ariu non faciant. Et quo difficultati venimus ea voce indict.
Et dicis dari actionem furti fuloni, quae Caecat vo, de qua sim
actio furti regulariter non dedit, quia in honesta Causa in
stercis est. Verum in Casu proposito ex duplici imputatio
ne habeat, uno una voce furti, et alio innatus locationem
in quo Custodiam praestare tenet Ly innatus 23 de regulis
iuris Vulgati. quoniam vetu. furti ab eo facti interesse
inhonestum sit attamen. Cum actio furti, quae illi dedit non sit
vetu interesse inhonesti furti, sed interesse tuti innatus, quam
Custodiam praestare tenet ex eo vetu actio furti si dedit,
Cuius interest non quae subripuit, nec quae dictionem furti
habet tenet, sed quia actor ex locato obligatus est ad Custo
diam toto Nto locati et dilocati neque imaginari possumus ex
eo eo quod non dixerimus refelendo Nec hujusmodi mea pro
magna faciebat distinctionem inter hanc actionem furti propo
nente advenimus furem dy ex eo quod dictione furtiva obligatus
erat, quae extinct tanquam hac erit dicentis eum interesse quod
ratione iure obligatus erat, quia quam ex destit non tanquam furem
sed tamen. successorem ex Lg unicile 2a C. de furti. Nam argumentum
ostendat sed non ita negabimus illa praecisione actionem vel
ab actione furti quae furti Causa praeeminentiae, concludimus in
dicto duas actiones unum probemus fuloni indicto Et sic ego sepa-
rando actionem furti et eius interesse ab interesse actionis
ex locato. Sed respondemus liberum in uno ac in altero Casu
imputationem esse: nec insuper, qui ex nullas alia Causa rehet
quam. ex furto et si locat actionem furti ei suspectare posuisse quae
sua intenti ne remat actione iure tamen potior, atque
in qua intentionem in ista Causa nihil Cum et potiorem inter
vo habeat vera quam non dicemus aliqua Causa sustaineo plus.
c

[illegible] cum Cama [illegible] e [illegible], ex [illegible]
[illegible] prestatio Custodiae dicta Cama ceciderat ut [illegible]
[illegible] actio [illegible] dari.

Neque enim facit [illegible] resolutio-
ne [illegible] ego [illegible] 14 [illegible] ante 3 [illegible] hoc n°.
[illegible] depositarius [illegible] cum furti facti fuit rei depositae
negat [illegible] ei furti actionem dari, et videbatur [illegible] ex simi-
litudine [illegible] ei dari debebat sicut fulloni in Casu
ante. [illegible] et [illegible] intervenit, [illegible] commodante,
et furtum postea factum, [illegible] actibus et domino [illegible] fullone,
et fulloni [illegible] fures dat[ur] actio [illegible] pariter [illegible]
[illegible] debebat in depositario [illegible] vel [illegible] actio
daretur domino [illegible] sed ante furti ipsi depositario
[illegible] fures. [illegible] maximum discrimen inter unum, et alterum [illegible]
[illegible] oportet. [illegible] depositarius solum interesse [illegible]
[illegible] dolum tenetur prestare ex [illegible]
[illegible] at locato et Custodia, ex quo interesse illi
[illegible] depositarii semper ex intromissa Cama [illegible] at [illegible]
fulloni [illegible] ex culpa tenetur [illegible], quae
in honesta [illegible] culpabili. Deinde in casu de-
positi [illegible] fuit [illegible], et furtum, [illegible] de [illegible]
[illegible] in casu ante fulloni furtum [illegible] dolus [illegible]
[illegible] separatum fuit a furto facto ab extraneo illi [illegible]
[illegible], cui commodata fuit, in quo nullus actus dolosus in-
tervenit fullonis, [illegible] culpabili. Deinde amplius [illegible]
[illegible] in furto facto commodatario in specie fulloni [illegible]
[illegible], [illegible] furtum [illegible] factum sine eius voluntate, [illegible]
[illegible] in Casu depositi [illegible] dolo eius furtum factum fuit [illegible]
[illegible] eius, [illegible] ipsius furtum [illegible]

eo in mi omi § si q penultimum la qui v os § et q qui ex
volunte ff hoc. nº titu. Itaq vere denegat actio fur
ti degositario q[ua]d eius interest inhonesti e siquide et de
negat actio ad exhibendu cui eius cuius interest spectit lg
penultima ff ad exhibendu Menclus in 20 comment. cog
litera h. et 161 et nat in notis. faber in racionali ad
dict. lgg penulti) ei qui dedit actione ad exhiben
du lg 3 § si mecu ff ad exhibendu, q ly soly dat adver
sus possidente l. ey qui dolo malo desiit possidere, lg si ad
exhibendu & lg Iulianus g ff ad exhibendu qui ly ne pr
deat dedit n alia voc. dedit qm q dolo desiit po
ssidere, ob id q n potuit intentare actione ad exhibendu
d. altery ly cui n posit interesse nisi q dedit, et
desiit si n possideat n pt alia voc nisi de dolo.
que inhonesta Causa incipit ut denegetur. faber in racio
nali ad dict. g. Cuiacius lib. q digestory Iuliani in dicta
lg si ad exhibendu §

n 20 Reponimus difficultati succur
bamus ultime regule, in qua sct commodatorio tractaui
mus et distincius explicauimus dict. § si ego. pro coro
uide aut. Num observamus alios casus in quo qui fur
ti dedit agere eiusde rei nomine furti pt, qui erit
si fur dederit re furtiua alteri dolose ne apud se in
veniret et inventa fuerit res apud istu. iste apud que
recepta e tenet actioni furti recepti et isti ad versus fu
re qui ey sibi dedit dat actio furti oblati Paulus li.
ex sententia. titu 32 § recepti et § recepti g. tamen dabi
mus hoc actione fur adversus fure, si ille prior fur
venire actione furti et dicitione furtiva pro interesse.

et rei dimissione ng possum dicit recte agere poterit adversus 27 fere quam ab eo subrogetur, cui ipse ille debet. Et ipse et dominus factus hunc singularis ad hanc regulam in dicti S. ii legi nummos 94 § 2 ff de solutionibus ff 2a regula. De interesse de interesse ex honesta causa [illegible] domini poscat ratione regula.

De interesse ex honesta causa
[illegible] domini
poscat [illegible]

[illegible] Non sufficit enim interesse ex honesta causa quam exposuimus [illegible] voluntas domini [illegible] ab illo, [illegible] fuit teneri. [illegible] exempla illius. Veluti in negotiorum gestore primo de negotiorum gestore dicamus, et illi si res subrogata [illegible] negotia administrat quam [illegible] subrogato non [illegible] negotiorum gestorum actione domini et adeo [illegible] culpa et utpote [illegible] et culpa teneat [illegible] negotiorum gestor non solum de [illegible], quae voluntarie [illegible] administrationem [illegible] ignorantia [illegible] de negotiis gestis § 1 [illegible] quae quasi ex contractu nascuntur. [illegible] 15 litera f. et [illegible] in nota [illegible] 16 [illegible] litera i. [illegible] differentiarum [illegible] 23 ff de negotiis [illegible] interpretatione [illegible] ex [illegible] causa cum interest. Veluti ex negotio [illegible] quae [illegible] sua et [illegible]

honestate dimeat lo tot. toto ff. domyom quib. atamen ceteris furti et dingabit ea solummodo rāe q N et volunta domini tenet lg qui iniuria 53 § qui alienis ff hoc nostro dte Cuja. li 3g Pauli ad edicti[?] ... possidet ... turbato, quorum, quamvis intersit ne pupilli ... subrripi q custodia prestare tenent (... ut gestor, ... Jurelium li 19 ... ... litera. B. et ibi ... nomine) et eius rei nomine actione ... tale posint ... atamen furti actione ... habent nomine proprio, ... nomine pupilli; ... voluntate pupillorum administrant; ... ut dicunt ... verba vim, ac potestatem, taliter ut verbo pupillos ... tutores sunt apud ... Paulus ... ad Galatos, ibi quanto tempore ... parvulus e nil differt servo, cum sit dominus omnium. ... sub tutoribus et auctoribus e usque ... tempus ... Et ... voluntate pupillorum ... interest eorum quamvis ... et ... super habent ad actionem furti prestandam ad ... ... prodomino ... eorum ... ... Nu 2

... primi ... procedit generaliter ut interesse etsi ex bona causa sit ... subrrepta domini voluntate ... qui subrripuit: ... erit ... procedere ... ... qui ex honesta et ... causa tenet ... cognosit ... et ut ... et ... gestori ... at si possidens ignorat ... alienam, a bona fide ... domino ... et ... dominium emerit ... actio furti ... et ... domino subrripiente

vrincam

ut ordinem rei cuius 20 § u. ff. nec non ib. ...
sue re, suo et omni ... obtulerit. ... actionem
tenet. ... observatio. Dicit etiam
... § ... seruit ... Effi. et ... Abi
... § locati ff. nec non ... A. Tit. ... §
... 40 § ultimo ff. ... possessione
... hypothesi ... ratione ...
... alius casus ... § locati ... dicta
... terre ... sati ...
philosophia ... actionem ... omni, siquidem
... ... simul ...
... ratione ... ambobus ...
... ... profert ...
... 407 ... C. ita
... ... in re ita ...
... ...
... propria ... propria
... ut cognosit ... 20 § ...
actio ... portioni ... Cum ...
... resultanti ... interest
... ...
... stipulatio ... ...
... § ff. de ... culpa ...
... dominus ... ut ...
... ... 16 C. § ...
... ...
... 63 § ... 2 ...
... ...
... negat ... ut ...

n. [illegible] in [illegible] 93 [illegible] ubi [illegible] in loco [illegible] donatio [illegible] [illegible] fide [illegible], et dominus [illegible] auferat [illegible] furti [illegible] dominus [illegible] et interesse ex [illegible] invenit [illegible] sit [illegible] et [illegible] mihi abest [illegible] [illegible] [illegible] interiit [illegible] aut [illegible] defensione [illegible] judicio [illegible] donati [illegible] dominus furti actio et [illegible] qui [illegible] hoc nostro titulo [illegible] [illegible] [illegible] sequente [illegible] [illegible] [illegible] 113 [illegible] examinatio [illegible] 99 et [illegible] 39 [illegible] dedit. [illegible] 93 [illegible] hoc nostro titulo [illegible] donatione, [illegible] stipulatio [illegible] [illegible] interveniat [illegible] ut donatarius teneat [illegible] evictionibus [illegible] erit [illegible] dicemus [illegible]. posita [illegible] stipulatio [illegible] non erit [illegible] donatio [illegible] [illegible] ultimo [illegible] donationibus [illegible] donatio. [illegible] 8 n. 6 et sequentibus.

Notandum [illegible] [illegible] dominium subreptis bonae fidei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dominio et [illegible] [illegible] [illegible] dominium [illegible] [illegible] [illegible] de eo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] dominus [illegible] [illegible] bonae fidei [illegible] [illegible] sequitur 4 [illegible] dominus 6 [illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible] 94 [illegible] [illegible] sequitur 4 [illegible] 22 [illegible].

[illegible] de

[illegible] [illegible] ut [illegible] ut res quod [illegible]
et anno sit res non domini possessa [illegible] dubium
sane oriretur ut dicunt [illegible] [illegible]
si debitur [illegible] [illegible] dubitare quare [illegible]
usucapio [illegible] domini [illegible] tamen [illegible] domin
sit [illegible] qui [illegible] [illegible] qui vi [illegible] ; [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut usucapiat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in una aut in altera
[illegible], ut [illegible] vitiosa res non sit in dispositione
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
conducimur [illegible] quod vitia in re furtiva existat
[illegible] [illegible] [illegible] ipso, hoc est in dominio [illegible]
[illegible] usucapionis et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dominium habeat et habuit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] at in vi [illegible]
[illegible] [illegible] radicat vitium [illegible] [illegible]
[illegible] causa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] acquisitionem dominii [illegible] possessionem
[illegible] dominium non habuit [illegible] [illegible] vitiosa
[illegible] violenta [illegible] [illegible] [illegible] res [illegible]
usucapione necessaria est possessio, et [illegible] possessio, quae
necessario [illegible] infecta est [illegible] ex qua acquirere debebat
dominium [illegible] esset [illegible] ex causa [illegible]
cum [illegible] transferat statim dominium, siquidem dominus
sit, qui vi deiicit, et violentia [illegible] res [illegible]
possessionis [illegible] [illegible] hoc est quod
ut dominium transferat [illegible] aut traditio
[illegible] [illegible], [illegible] traditionibus [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] neque alterius [illegible] hoc [illegible] potest

[illegible] transeat dominium [illegible] traditione [illegible]
translatio [illegible] a domino [illegible] [illegible] manuale
violentia [illegible] sequens traditio [illegible] [illegible]
[illegible] in tali traditione [illegible], quae [illegible]
traditione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] aut retinere [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] acquirendo possessione [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] causa [illegible] [illegible] ad hunc [illegible] [illegible]
[illegible] an [illegible] [illegible] domini [illegible] possit [illegible]
dicti [illegible] aut recuperandae [illegible] [illegible]
[illegible] faciamus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] litera A. in notis [illegible] [illegible] [illegible] 36 [illegible]
[illegible] qui alios refert. Videndum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] natura [illegible] 13 [illegible]
[illegible] acquirenda possessione N. 46 et sequentibus, et an
[illegible] [illegible] 37 [illegible] [illegible]

Restat nunc ut [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] furti [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] existimamus [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et furti [illegible],
[illegible] [illegible] pro mercedibus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dominus [illegible] [illegible] furti [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] furti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

furti

[illegible] ac vre [illegible] utroq [illegible] ne [illegible] [illegible] quo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] no [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ee in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] perceptione [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] emtor nomine
[illegible] [illegible] nomine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] domini [illegible] [illegible] [illegible] magis torquet [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] inquirere quo tempore [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] partes [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 44 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
que in [illegible] [illegible] [illegible] 136 [illegible] de actionib. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ne. C. de [illegible] [illegible] [illegible] in rationali [illegible]
[illegible] 44 [illegible] et [illegible] [illegible] 188 [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 138
[illegible] [illegible] [illegible] 29 [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] fuit tempore quo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] partes [illegible]
sunt, et in [illegible] [illegible] ut [illegible] aut tempore [illegible]
[illegible] et [illegible] ad emtore, qui [illegible] vendidit.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bona fide [illegible] et
vendat, emtor, [illegible] qui [illegible] [illegible] mobilis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] placuerunt [illegible]

. ny ... ome ... yruoto ... ...
... Innovatis ... immobilibus ... fructus ... dici ...
... omo ... ...
in ... probamus pro ...
divisionem ... ... ordinarius ...
et fructus re ita ut fundi et alii rei immobilis ...
... possint ... sunt digesti fundi ... ...
partes ... mutationis, quae ... ... rei ...
... ... locari, in quo fundo ...
... ... in fundo ... vendendo ... qui ...
sunt et postea ... ab ... separantur in fructibus ...
qui ... hoc ... ... nt ... ...
... in venditione, quam fecit ... Cama ... ...
... fundi fuit celebrata ... fructibus ...
fructibus ... certi tempore venditionis ... ...
... ... fructibus ... ... 48 ...
... ... qui ... 48 ... ...
... hoc ... ... dicta ... ...
... ... 3 ... ... fructibus ...
... ab ... ... locari ... ex ... ...
sunt in fructibus ... ... fructus ... immobilibus ...
... non rei immobilis ... quoties ... ...
... ... creditor ... ...
... ... fructus ...
... ... Domini ... in rebus
immobilibus ... dicimus ... immobilibus
... ...
... ... et ad nos ... ...
... ...
3 parte

§ ṡi n 37 quibus casibus in illo textu nil certa
ad gesta domini traditarij itaq male ad materiam deque
gatione cum exterri mihi p exemplo inco dubitet quo modo
... habebit equaliter rei ac in illo textu dictoq; Satis
de eo est . quolunt signdicenda remanet regula 2 etiam
si ex voluntate domini res deo - quiesit et a hinc non habeat
furti actionem rei interesse, vero si ignoraret alienam bona
fide possideat habui & ratio ratione habet res habeat sine
domini voluntate est impedit in his hereditaribus ... 3
regula de interesse ex obligatione promissi

5. regula

Quinta est ex obligatione
promissi.

Interesse ex Beneca

Causa voluntate domini sabita in suspicione mihi rei luisme
tri interit. alioquin etsi rei obligationem promitti proc
dat interesse denegabit adiuberi ei cuius interest legis cum
89 § ult. ff hoc nostro tit. qui cedet e huius regulae. Angel.
in lo cuius int. hinc co hoc nte n 2. exempla unica de
loco si stipulatione exteri mihi ... et hoc subrepta sit
ante quam mihi traderet, quae quibus n culpa promissoris obla
ga sit, ego casu obligatio ex stipulatu interdidit mihi actio
furti ... etsi mea interest res subrepta n huic legis
qui 66 § ultimo ff hoc nostro tit argento legis Si curtos 37
ff de verborum obligati. Cum res subrepta possint diuit in lo q.
Cape 35 § si res de Tradun. emtio. ... urbem 42 lg ...
qui 66 § eo qui ff hoc tit. 91 § 1 ff, furi adversus nautas
caupones et stabularios lg. Marie ing ff de verborum ...

-ro e q̃a extinguerim pignoratis [illegible] intenti [illegible]
gato damnationis post aditã hereditatem et apprehensam po-
sessione a herede, subrrogata obveniat denegata actione [illegible]
[illegible] legatario et si eius interest dict. leg. [illegible] 84 § ult. quæ
de legato damnationis intelligo [illegible] extendi non
[illegible] debet, quæ propria sunt legati damnationis, q̃a le-
~~gati damnationis~~ ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lib. 39
Pauli ad edictum in leg. Pme legatarius ff de [illegible] here-
[illegible] [illegible] ad leg. legatarius 38 § [illegible], ait
in legato vindicationis [illegible] sine traditione [illegible] dominii
[illegible] transferat in legatarium. Ulpian. [illegible] [illegible] de dominiis
[illegible] lege [illegible] a [illegible] 64 ff [illegible] not. [illegible] [illegible] legato [illegible] denegat.
[illegible] adita [illegible] hereditate [illegible] [illegible] homo 3 § ultimo
[illegible] duobus [illegible] sequentia ff ad leg. aquilia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ita intelligenda sunt text. [illegible] serbus [illegible] 44
§ [illegible] [illegible] legato [illegible] [illegible] homo 86 § [illegible] servum [illegible]
[illegible] de legato [illegible] [illegible] huiusmodi [illegible]
[illegible] [illegible] ff de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in fraude ga-
[illegible] quæ sunt [illegible] ff [illegible] [illegible] [illegible] obligatione ff de
obligatione legata [illegible] § [illegible] [illegible] servitutum
[illegible] [illegible] opinione tanquam veriore amplectimur, ea [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] C. de revocandis
donationibus verbo [illegible] n. 338 [illegible] ad § [illegible]
de legatis [illegible] [illegible] sequit. Cuiac. in commentario ad leg.
38 § [illegible] nobilissime a Suarez de Mendoza ad leg. Aquil.
[illegible] [illegible] D. Ramos ad Rubricã de
[illegible] in explicatione [illegible] [illegible] § ult. ff de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ff de [illegible] [illegible], quos extra
[illegible] principio [illegible] [illegible] in Cantij [illegible] nostræ

Legat.

[illegible] ut ergo videamus, aliud est ut diximus in casu vindicationis [illegible] ac in legato damnationis [illegible]
[illegible]: in casu damnationis numerus et [illegible] legatario
[illegible] fieri [illegible] poena sive culpa [illegible] sine culpa [illegible]
[illegible] [illegible] at in casu vindicationis [illegible] [illegible] sine
[illegible] [illegible] [illegible] dict. l. 3 Pauli ad edictum [illegible]
[illegible] et in [illegible] ad dictam leg. 38 [illegible] Nos autem [illegible]
ex audiemus [illegible] [illegible] dominus [illegible] legatarius, si simul
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a domino
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] heredis [illegible]
[illegible] culpa [illegible] heres praestare [illegible] legatis [illegible] 27 [illegible]
[illegible] [illegible] de legat. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 22 [illegible]
[illegible] enim 3 [illegible] Fredianus, [illegible] l. 8 a Papin. [illegible]
72 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] 16 [illegible]
[illegible] 7 [illegible] [illegible] [illegible] actione heres ut et omnes
[illegible] culpas praestant [illegible] [illegible] qui 14 [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] videt [illegible] [illegible] si vendi
dero 80 [illegible] ad [illegible] eodem. Verum si sine culpa
[illegible] [illegible] [illegible] sit, et falcidia [illegible] [illegible] [illegible] unde
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mihi videtur [illegible]
[illegible] ad [illegible] 38 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
integra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] erat [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] heres [illegible] dominus et [illegible]
a [illegible] [illegible] propter falcidia [illegible] [illegible] [illegible] legatarium
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
mortem testatoris [illegible] falcidia [illegible] [illegible] retentionis.

a iure [illegible] [illegible] necessarij et ei tale remedij [illegible]
[illegible] [illegible] falcidia. [illegible] 4 [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] p 27. [illegible] [illegible] decad. 27 [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mutato [illegible] legaty dominiu[m] [illegible]
herit. [illegible] dubitaret an falcidia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] videremus [illegible] falcidi[illegible]
ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in actione furti [illegible] legata subrrepta
[illegible] testatore [illegible] [illegible] dominiu[m] 47 [illegible] qui [illegible]
[illegible] ff hoc [illegible] [illegible] legat. [illegible] 38 Pauli ad [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] 8 de verbo [illegible] Suares de [illegible] ad leg
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 23 et [illegible]
[illegible]

n. 6.

Ex eadem [illegible] dependet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ff hoc [illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible] [illegible] emptione ante traditionem
rem subrepta sit, venditori [illegible] actio furti, [illegible] ex [illegible] re
gula dependet [illegible] interesse [illegible] ex obligatione [illegible] pro
veniat [illegible] sufficiens [illegible] actio furti [illegible] [illegible]
ditori, qui dominiu[m] eo tempore [illegible], et [illegible] interesse principaliter
e [illegible] [illegible] tenetur, [illegible] vindicationem, [illegible]
furtiva, [illegible] actionem [illegible] [illegible] ff hoc [illegible] [illegible] actiones
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] interesse prestationis, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] actiones [illegible], [illegible] venditor ac
tione ex empto [illegible] ad [illegible] [illegible], [illegible] interesse,
[illegible] emptione 35, [illegible] 4 ff de [illegible] emptione, [illegible]
[illegible] verba, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] venditor
[illegible] eas actiones ad emptorem transferre. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sit [illegible] in emptione et venditione [illegible] tenet [illegible]
venditor

venditor exactz diligentiam praestare. Huic rei adnecti lib. fraude 23 de regulis iuris § Custodiae ff de peri[c]ulo et commodo rei venditae, et lib. 36 ff de actionibus empti [illegible] iurisconsultus. Quaeritur etiam, et [illegible] faber iudicat [illegible] Ulpianus. In [illegible] dict. [illegible] si forte res sine culpa aliqua venditoris subrepta sit ad praestandas actiones dumtaxat tenetur venditor [illegible] hoc [illegible]. Hoc supposito dubitari potest [illegible] venditor, an subrepta ea sine [illegible] culpa [illegible] sit [illegible]. Si [illegible], cum [illegible] tenetur [illegible] casu [illegible] custodiae defectus, siquidem sine culpa sua fuit subrepta res. [illegible] tenet, [illegible] quoque ad praestandas actiones, quas [illegible] ad actione[m] ad emptor. Huic dubitationi respondet [illegible] [illegible] quod rem [illegible] tradit cum haec sine culpa sua perijt, nec quod actiones [illegible] cedit, quas [illegible] [illegible] damnat, quod rem alienam vendidit, ex quo [illegible] ut actiones, quas cedat [illegible]. [illegible] Ulpianus damnandus est, quod si suam rem vendidisset [illegible] sit eos actiones ad emptorem transferret. Quod dictum est de custodia quam praestat venditor intelligendum est, [illegible], [illegible] de custodia [illegible] [illegible] etenim, etsi sine culpa venditoris subrepta [illegible] res tenetur ad praestandam rei [illegible], si velit emptor [illegible] periculo, quod si fuerit [illegible] de emptione et vend. et ibi omnes [illegible] [illegible]. Neque obstat, quod cum periculum et commodum [illegible] emptione ad emptorem pertinet toto tit. ff de periculo et commodo rei venditae [illegible] ad emptorem [illegible] actiones pertinere, [illegible] hoc principium intelligendum est non immediate periculum et commodum, quod eum [illegible], [illegible] mediate [illegible] venditorem cui omnia commoda ante traditionem adquirunt. [illegible] ex quo dicta

. . . . .

regula restituere in traditione emtori debet. sint proce

est actio furti que omni Iuris voc spectit venditori dño

minijs et bonitate principale emtori auger ... eam inhibit.

ex obligatione proman. Venditorq ob anteriorem actionis furtina

sit agere furti. quia quid gecepit ex actione restituere tenet emtori

... ei qui ... ipso ... hoc sentencia ... fecit cura ...

l. actione vendita, ubi venditor in ... que gecepit ex actione

furti ... distinguendum autem furtis ... est corpore que vendi

tio ... facere ... in ... actione ... quo ...

... est lex venditoris ... ex ... in ... , et tunc res

... venditor ex regula ... et ... emio

... ad text. leg 35 § item ... ad ...

... in leg. si venditor 80 ... ... leg. 22 ... ...

... in venditione ... in qua actio furti remanet apud venditorem

qui obligatur ... venditis ... actione ... furti ...

... lex ... apud ... hoc ... ut

... in ... leg. si venditor 80 ... apud ... ...

... erat ... leg. si ... 33 ... ubi ... emtio

si ... res ... actione ...

... ita ... ut ... emtione

emtoris ... emtione ... dict lex. et ... 12 ...

... ... tertio ... ...

... Nicolaus de ...

de emtione ... ...

... 3 et ... 1 ... 46 ... ...

13 ... littera ... in ... ... 80 ...

... furti ... immediato post ... emtio

ne ante traditionem, ... venditoris ... actione emtori

argum

[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible]

Regula ultima

Cui interest ad actionem furti
vel culpae

Longe obscurior ideo labo-
riosior longe est haec ultima regula, quae varietate multiplex
[illegible] varia, cognitione prolixa, doctrina quoque nobis valde
magis est. Diximus in regula [illegible], interesse [illegible] vel
alicuius [illegible] hoc est. Neque sufficit
[illegible] ex ea [illegible] subrepta fuit res [illegible] teneatur
cui subrepta est culpa nomine[que] perit. Sedes huius regulae
[illegible] an [illegible] hoc [illegible], ibi neque enim [illegible] cuius
[illegible] interierit res in periculo habet furti actionem, [illegible]
[illegible] ea res culpa eius perierit. [illegible] regulae propositae.
[illegible] proponit [illegible] et [illegible], quomodo [illegible]
[illegible] actionem furti [illegible] dubitaret in proxime proponit [illegible]
[illegible] quantum [illegible] ibi [illegible], quorum periculo
res [illegible] veluti commodati, locati, pignoris [illegible], si
[illegible] subreptae [illegible] furti actiones competeret. [illegible]
[illegible] exordium [illegible] singulis [illegible]
[illegible] rebus agemus.

Commodatario si subrepta est
res commodata [illegible]

N. 10
[illegible]

ff. eo. [illegible] [illegible] [illegible] primori ex regula propo[illegible] in [illegible]
[illegible] q̃ cy commodatarium usque pretium [illegible] a [illegible] 82 ff.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] commodati [illegible]
[illegible] [illegible] 23 et [illegible] [illegible] furti [illegible] [illegible] [illegible]
annumerat [illegible] [illegible] 92 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 43.
[illegible] [illegible] Carat. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] commod. [illegible] [illegible] etsi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] nomine commodanti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] exam[illegible] [illegible] [illegible] hinc, commodantis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aestimationem rei [illegible] commodati [illegible] commodatarius proposita[illegible]
[illegible] provenit ut commodatari interierit qui obligatus remanet [illegible]
rei [illegible] gerit. Unde [illegible] [illegible] multos [illegible] dicenti[illegible]
[illegible] [illegible] mentio [illegible] [illegible] [illegible] Edmundum Merillium [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] solvendo [illegible]
commodatarium adeo ei [illegible] actio furti et utrinque [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] apud aliquos multos,
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] remanere [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] extant fragmenta [illegible] actionem furti [illegible]
esset commodatarium [illegible] [illegible] [illegible] 92 [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 43 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 12 ff. hoc [illegible] [illegible] erat, [illegible]
commodanti [illegible] actio furti [illegible] [illegible] [illegible] periculo rei, [illegible]
[illegible] actionem commodati [illegible] quoad aestimationem [illegible] [illegible]
[illegible] quando [illegible] solvendo nec commodatario [illegible] [illegible] dicamus
[illegible] commodanti [illegible] commodat. [illegible] [illegible] actione [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] erat [illegible] [illegible] furti [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] actio [illegible] [illegible] [illegible] 38 ff. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mandati [illegible] [illegible] 24 [illegible] [illegible]
causa.

causa in quantum & q li domuit & ff q. Maritim ad bibiany ereato rou so rango & ff de Dirione tb hup. Causa qui distituto vi 30 ff de renationibus et Paulus in 2 lectione ... 19 q. 1 sent. fat in ratione ... ff dicta Santolacia ... 4 q

2 n 7 ... decit 44 n 8 ... ut commodanti

n commodatario ... furti ... spectat ... quod ...

... furti ambulare de commo datario ... proponit ...

... ff de ... omnibus ... proponit ... alimina ...

... commodatarius ... si solvendo fuit ... commo datario et ... commodanti acquirit ... abinitio solvendo ... actio furti dict ...

... Merinus ubi supra n 2. ... quoque inter antiquos an ... ex parte ... furti ... dengaret commodatario: huius sit ... Habbendum ... bendo ... ff de verbo signat. que lex ... admittad ... commodatario ... Jungenda ...

... et ... 73 ff ... n. ... eadem ... Merinus ubi supra n 4. deducitione ... commodatario ... communem ... etenim ... ventimus ... n 9

Dubitari

se stabim ... et ... rationibus ... in quo 14 q. ... hoc ... cum commodata ... familias, ... commodate furtis ... dubitat ... an actione furti ... ex 15 ... furti ... n 9 in ratione

rei, i. rei quam mutuo praestare [illegible] debet non eiusdem
rei custodiae quatenus commodatarium pro custodia del. actio furti
et parer custodia praestare non teneatur quemadmodum tunc [illegible]
re furti actionem non habere. hoc exemplo fideiussoris comprobat
Cujacius Colbert fideiussoris exemplo uti [illegible] quando negant
actionem furti rei interim [illegible] [illegible] 83 quaest.
ff de furtis [illegible] fideiussori commodatari re commodata [illegible]
surrepta [illegible] actio furti quia custodiam non debet praestare eodem
modo nec patri debet [illegible] [illegible] responsione [illegible]
suppositione [illegible] [illegible] et [illegible] dedit ut ex [illegible]
apparebit. Deneganda actio furti patri pro re commodata [illegible]
[illegible] a filio quia custodiam non tenetur praestare, [illegible] quibus [illegible] commo-
dati non fuit adquisita patri per filium de regula [illegible] placet 70
de adquiren. hered. Cum [illegible] Neque effugies difficultatem, [illegible]
maiorem incides, si dixeris actionem commodati non patri adquisi-
tam [illegible] in filio remansisse, [illegible] [illegible] patribus [illegible] [illegible]
obligandi [illegible] [illegible] filium fam. 39 ff de [illegible] [illegible]
ex quibus ff de mediis. Cum [illegible], [illegible] filium obligatum [illegible] [illegible]
custodiam praestari deberet non patrem in re commodata ex quo [illegible]
[illegible] actio patri denegatur. [illegible] si hac respondeat [illegible]
pugnabit [illegible] [illegible] commodati patribus et custodia
remanente in filio necessario sequitur re commodata filio et subr-
repta ipsi actionem furti [illegible] ex regula quae supponi-
mus commodatario furti actionem competere [illegible] l. 14 § qualis
[illegible] adquisita actionem furti filio quae [illegible] actio [illegible] et
in eo remanerat quam patri statim adquirat, cui omnes
actiones directae actiones per filium adquirunt l. [illegible] 18 §
1 ff de [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

e patri etiam exclusoria propria non habeat furti actionem ex acquisitione proprij exhibere debebat, quo duorum alterum aut cum acquisitionem patri proprij detrivit ab Ulpiano et Juliano, aut isto. Ne actio furti commodatario ea re subrepta tribueretur. Ex quo proveniet ut non possit acquiri patri, cum quod fas [illegible] ut [illegible] Lare [illegible] ex iuribus supra relatis quod Ulpianus et Julianus a recta iuris ratione deviarunt decisione. Quinto exemplum fideiussoris, quo utitur Julianus in textu [illegible] at non [illegible] omnis inspectioni custodiae, et transacta [illegible] veniat in re acquisitionis quam inspicere [illegible] in patre [illegible] lego dicere quoque de primo ad ultimum impugnavimus [illegible] patri.

N. 20

[illegible] dignabitur isto modo apparatu difficultas textum. Quamquam enim orator noster textum de denegandi patri furti actione arbitravit ex eo loqui [illegible] liberum [illegible] habere [illegible] exaudivit quod dictum est, ut merito denegetur actio furti patri quia quum non erat [illegible] huius [illegible] futuros [illegible] alio argumento quam verbis dictis [illegible], quo ea ratione denegat actio furti, quod pater custodiae [illegible] non tenetur [illegible] in re [illegible] actionis [illegible] non autem in dicto textu [illegible] patrem furti agere posset, nisi non nomine proprio sed nomine filij: quod lectoris [illegible] ex eo quod patri nec nomine filij [illegible] [illegible] non [illegible] ex re [illegible] apparuit in resolutione difficultatis. [illegible] etenim [illegible] commodato et [illegible] dictis [illegible] armus. [illegible] erit ut nostra [illegible] et [illegible] Sabini [illegible] Julianum pro veritate sui [illegible] assumisse ea parte

[illegible] actionibus [illegible] concurrendi [illegible]
ex [illegible] in [illegible] de obligat. et [illegible] Cui applica
[illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] indicio [illegible] rationabili [illegible] 18.
[illegible] 17 [illegible]
[illegible] M. [illegible]

Notandum [illegible] in [illegible] pervenit [illegible]
[illegible] paterni [illegible] maxime [illegible] recurreret [illegible]
[illegible] pervenientis [illegible] patri [illegible]
[illegible] filio [illegible] erat patri adquisita [illegible]
[illegible] remanent dict. [illegible]
[illegible] filio [illegible]
C. [illegible] in [illegible]
[illegible] 12 [illegible]
[illegible] filium [illegible]
in [illegible] et ille Custodia [illegible]
teneat [illegible]
[illegible] 130 ff de [illegible]
[illegible] attenta patri Custodia [illegible]
[illegible] nomine proprio [illegible]
[illegible] adeo [illegible]
[illegible] erat [illegible] filio [illegible]
[illegible] 82 [illegible] filio [illegible]
[illegible] adquirendi [illegible] evidentiori [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] ... [illegible] nouiciuus extraneus [illegible] ... [illegible] inmiscere [illegible] ... ne [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] agere [illegible] ... [illegible] actione [illegible] ... in proprio [illegible] ... [illegible] acquisitione [illegible] ... competere [illegible]

[illegible] ... promissum est iste, inquo intelligamus [illegible] ... [illegible] huic regulae [illegible] ... pro ea parte qua [illegible] ... [illegible] actionem [illegible] ... fuit [illegible] ... qui [illegible] ... domino alteri extraneo [illegible] ... quoque [illegible] ... actiones oriri una domino [illegible] ... alteri qui [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... maxime [illegible] ... [illegible] ... [illegible] magistro [illegible] ...

[illegible] pro [illegible] [illegible] commodato [illegible] actio furti competere
[illegible] [illegible] certum in textu et [illegible]
non indubitanter [illegible] aliquo intelligere itaque et [illegible]
me expediant [illegible] memorie [illegible] interesse [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dici [illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible] commodatum
[illegible] ad commodatario furti actio spectat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in argento
[illegible] [illegible] [illegible] inspiciendo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ulterius [illegible] posteriori [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in argento [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] commo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] commodatarius
[illegible] [illegible] [illegible] commodans [illegible] credit. qui nil
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] diximus [illegible] [illegible] exire [illegible] [illegible] commo
[illegible] [illegible] furti [illegible] commodatario maior interesse [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a commodatario [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dignoscemus [illegible] [illegible] [illegible] ex eo orti [illegible]
[illegible] [illegible] debemus: hoc procedit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] a [illegible] [illegible] domino tenetur [illegible] commodatarius [illegible]
[illegible] eo, magis [illegible] quamquam [illegible] [illegible] commodanti a commo
datario [illegible] debet sequitur maius interesse [illegible]
[illegible] commodatarii [illegible] [illegible]; ex quo provenit [illegible]
[illegible] actio furti [illegible] debeat [illegible] magis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] interesse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] furti actio, [illegible] cum
[illegible] rei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] interesse ex [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] actio furti licet [illegible] [illegible] commodata

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] commodato [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] propter locationem et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] damnum [illegible] [illegible] [illegible] commodatorius
[illegible] [illegible] commodanti [illegible] commodatario [illegible]
[illegible]

Ut [illegible] replicationi [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] actionem furti domino [illegible] dat actio furti
[illegible] a commodatario subripiente ex [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] domini dari actionem furti
[illegible] [illegible] [illegible] furti tenet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] diximus. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] rationem dabimus [illegible]
[illegible] liberty [illegible] furti domino [illegible] actionem [illegible]
dari [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] a primo fure subripiente [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] furti haberet actionem [illegible]
[illegible] haberet ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] interesse
[illegible] et [illegible] [illegible] domino damnum fieret [illegible] [illegible] actio [illegible] daret
ut [illegible] [illegible] haberet. et [illegible] incapax sit fur furti ac [illegible]
domino [illegible] [illegible] [illegible] principijs ex eo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] domino [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. At si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fur [illegible]
[illegible], cui ex honesta causa interesset tunc [illegible] [illegible] [illegible]
vel ut in applicatione et explicatione nostri casus apparebit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] domino [illegible] [illegible]
domino actionem furti [illegible] [illegible] commodatario ex [illegible]
[illegible] [illegible] domino [illegible] [illegible] actio furti, [illegible] commodatarius
[illegible] sit [illegible] actionis [illegible] [illegible] interesset ex honesta
causa, quo [illegible] [illegible] domino [illegible] actionem [illegible] [illegible]

q. solu[m] [illegible] furti actio[n]e [illegible] d[omi]no [illegible] non [illegible]
ni [illegible] ut domino [illegible] cedere actio[n]e furti ex fur
to [illegible] [illegible] [illegible] in eam [illegible] aqua erit
[illegible] nunc et in eo exemplo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] interesse [illegible] [illegible] com
[illegible] [illegible] debitus [illegible] a commodatario
[illegible] quare actio furti denegetur regulariter commodanti;
nec istud interesse [illegible] q. dat actio furti commodanti inhonesta
e [illegible] omnis inhonestas sit [illegible] domini [illegible], q. [illegible] furt.
[illegible] omnimode commodanti rem in eo domino, attame
[illegible] commodatarii ne inhonestas interest commodantis, [illegible]
[illegible] extra [illegible] et gravior in commodatarii q. [illegible]
[illegible] actio furti [illegible] [illegible] debet ex furto [illegible]
to commodatario, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quantitatis [illegible] actione furti domino [illegible]
[illegible] commodatarii [illegible] eo [illegible] furtum sit [illegible] factum
[illegible] domini, [illegible] e [illegible] commodatarii [illegible]
[illegible] ex illo facto, ex quo [illegible] factum fuit [illegible]
[illegible] ad dominum [illegible] exercita [illegible] [illegible] in
[illegible] ad commodatarium [illegible] [illegible] actione furti [illegible]
[illegible] [illegible] commodatarium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] actio furti, q. ex inhonesta causa [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ex [illegible] furti domino e interesse ex dicta [illegible] commodata
rii, cui debebat competere dicta actio et [illegible] quam [illegible] commodanti,
[illegible] exemplo celebris textus [illegible] in l. [illegible] pignore 22 [illegible]
[illegible] de pigneratitia actio. ubi [illegible] rem subreptam pignori dedit, post
ea [illegible] solutum est [illegible] satisfactione egit pigneratitia ad illud
[illegible] dubitat [illegible] an et vindicare fructus pignoris [illegible]
[illegible], respondet [illegible] [illegible] [illegible] fructum

[illegible]

[illegible] neq̃ adeo alamen et [illegible] dicere et blandes vindicare posset, hoc vero elegantissima prodesset ipsi ei, qui creditor bona fide creator fuit ex qua vero probat nostram argum̃ quod omnis fur ipse incapax sit furti actionis, qui altius bona fide tenentem capax est, cui ei prodesset alterius, hoc est commodatarius bona fide habuisset rem, cuius fur non est, qui fur est rei domini, [illegible] vero in omni interesse attendi debet inquieta persona eius, cuius furti fit, non autem alterius, qui sine rubore inhonesta causa opponere non posset illi, cui res furti facta est, satis quod remanet exemplum [illegible] casum quo [illegible] non teneat neque iste neque primae regulae de interesse inhonesto, cui adeo fit in approbationem non dari illi, qui furti tenet actionem furti sicuti non datur noxalis actio ei, qui noxali actioni tenetur eiusdem servi nomine lege apud antiquos C. de furtis, lege si servus 8 ff de noxalibus actionibus lege falsum 43 § ult. ff hoc tit. lege si unius 27 § si servus ff de iniuriis lege si emptori 30 ff de evictionibus cum aliis pluribus de quibus videndus Suarez de Mendoza in aureo [illegible] ad leg. aquiliam lib. 1 cap. 5 sect. 6 ex n. 34 Merillus in quinquaginta decisionibus Justin. cap. 22 ad leg. 21 C. de furtis.

Ex supra dictis

ita vero interesse commodatarii in custodia explicari debet textum in dicta lege cum qui 14 § sive commodata 14 ff hoc tit. ubi si commodatarius decesserit et res commodata iacente hereditate subrepta fuerit, ait Ulpianus commodanti competere furti actionem quamvis creditor non possideat. [illegible] commodatarii competere [illegible] [illegible] actione [illegible] [illegible] actio furti operat [illegible] primam [illegible] [illegible] [illegible] liber [illegible] et nostra [illegible] [illegible] proposita opinione [illegible] furti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] possemus [illegible] si res commodata [illegible] integritate [illegible]

[illegible]

n. 23

... et tamen [illegible], rem ... Sed ... ad nostru[m] propositum principale regrediend[o] commodatarij ac ... furti interdum cumulari, q[uia] ... custodie interest commodatarij qui obligatur ... pot[est] ... dict ... ambigui dicta ... culpam ... sit ... persona ... in ... fuit custodie ... facti ... hereditarie ... ff de adquir ... Valentina ... abluerit ... acquir[endis] hereditatis ... n 12. ... hered[i] commodatarij ... n[on] ... actio furti, cum eius interest ... custodie ... et imputari ei non possit culpa ... in rem ... custodire, nec potuit, nec debuit, q[uo] ... commodanti ... commodatario actio furti competere debet. ... [illegible] ... infringere videt[ur] textus ... ad ... in ... et ... ff de petitione hereditatis, ubi ... ult. ... que in petitione hereditatis ... veniunt ... q[uae] est res hereditarias ... et ait ... hereditario corpora ... hereditaria ... periculum ad heredem pertineat, velut res pignori datas defuncto ... commodatas, depositas ... ex quo textu ... argumentum ad verius nos ... ubi bona hereditaria ... sunt tempore quo hereditas ... et tamen petitio hereditatis heredi ... periculum ... in eis datur ... periculum rerum commodatarum et si heres ... ad eum pertinet ... periculum pertinet ... heredis rerum commodatarum ... hereditatis ... furti actio furti ei debet dari ... commodanti ... commodatarij ... actione furti ... gaudeamus heredem q[uia] periculum ad eum ... huic difficultati respondeamus ... Ioanne ... 20 ... 13 ...

quirme

qui sim... dicti... fuit ... ly ... commodatarys ... posita
rys, et pignori datam ... heredes ... heredita... ei adqui
situm ... fuerunt, ... quam ... sit ... commodat ... aut
... , ... non videtur ... dixi ... commodata ...
... facti ... ut diximus, itaque ... ut in
intelligamus ... supponere debemus commodatum ... in
... casu ... et ... commodatarius ...
... commodatarius teneri ... e ... g ...
... 23 ... lex ... commodat ... culpa ...
et ... commodatum posita ...
... commodatarius omne periculum ... hinc ... ...
... culpa ... pereat ... sit ... ...
... commodat ... § ... § 2 ...
posita ... 17 § 2 ...
... 23 ...
lex ... intelligenda ... casu ... quo ... ...
periculo ... commodata ... supponit ...
... commodatorem ...
... culpa ... commodatario ... periculum ... hinc
... pereat ...
... ad eius recuperationem ... ...
culpa ... impedire ...
... commodato ... ...
... ...
... ...
dato ... et culpa ... ...
... supponimus ...
... ...
... ...

agendy et in eo at. ... gn vi omnis interest omo
i alterij depositarij vel ... reddere hereditatis eidem
q. n. protamen de rebus ani regula prosequitur.

Denegabit q.

actio furti commodatario nisi ejus argenti & ff commodati, q. meo
certa sine culpa ejus subrepta fuit res commodata, nihil q.
imputari pt. ei Cujacius enim elegit, ut tenet ... leb. in
rationali et Jacobus Cuj. ... Julianum ... rerum ... intelligi-
ro. Tamen ... ff commodati denegat actio furti com-
modatario adversus dominum subripientis rem ego fraudulent
petentis in Judicio accipientis commodatione damnato commoda-
tario ignorante rem a suo commodante fuisse, et neq rei sub
reptae nomine, neq precij actio furti deest ... rei nomine
q dominum furti ... dimisit subripiendo rem propriam commo-
datam ... quia ... ff hac. ... nt. ... supra relati,
neq precij nomine quia ne furis ... accipit siquidem
q e medio ... rem ... debitum ... vere
Julianus ... ff de ... omnes antiquis
rem ... qui ... dicat subripientem do-
minum ... obligatum esse commodatario furti actio
ne; q. a commodati actio extinguitur furto. Unde videbat si
ne actione, et sine titulo solutum precium rei commodatae fuisse,
rute q furti commodatarium agere posse, attamen Cujacius ...
... solvit sufficienter tamen et ... habuit solutio, et
... in dict. leg. ... novationem in furti obligationis commo
dati, ut adsolet ... judicium ... ff de novatione.
... obligationem ... novationem ...
... obligatio ... et ... ff ... debet.
... commodati directa extincta fuit ... furti

à Dño

a domino furis, dict. l. si is qui § 59 ... actio non nisi que
novare et per sequens in novatio; ... productio fit nove
obligationis. Quaecumque remanet. indict. l. ... 21 quare
... dict. commodatario ... commodati actio et quare
actio ... commodati novata non fuit. Videndum tab. ...
Mon. et Cuj. ... ad ... indict. l. ... Valentia
in 2 ... ... 2 ... n. et ... n. 2 et 3 quo
... Jure antiquo ... commodatario ... ex
... furti actionem dari et custodiam debiente ... cum
interesse ... actionem denegari. ... ex ... de
... manifestissimi ... et ...
... aliquorum ... actionem furti ... commodati ...
... ita ut Dominus habeat electionem utrum commodati ad
versus commodatarium, ... furti adversus furem velit agere.
... ignorans furtum egerit adversus commodatarium
commodati ... postea furti ... agere ...
ne adversus furem distinguendum est aut solvit commodatarius
aut non. Si solvit agere ... dominus, ... si non solvit ...
agere ... adversus furem; si sciens ... commodatario ...
... commodati egerit furti agere ... commodatarius
... et si exegerit furti actionem dominus commodatarius
commodati actione liberat ... aut ... et ... exceptione ...
... de ... Nascunt. que ... ...
... manifestissimi ... mea omnia doctorum, ...
... postea opportuniori loco explicemus

... 29 ... ... Creditori ... ...

erit q et ideo tenet priorem ly ... ff circa
... ly ... § 2 ... in reb. 18 ff. Comodati ~~...~~
~~...~~
ff comodati ly ... vendiderit 13 § fin. Cy ... ff de pig nora
... aut. ly prior q § e ... ff ... autoritate ...
... possidenti § 2 et ... non ... obligao ...
... li 16 ... Cy ... S. et 2. Cy. li 19 ...
6. ly 24 et in ... ad leg. q C. de pignor. aut. ... Ant. Fab. de
error. prag. decade 76 error. 1 ... Fab. et ... ad
... ly ... ex quo proveniat ut Cy ... teneat ...
dictus Creditor pignoratitia actione furti ... habeat ...
norata subrogata ly ... 14 § ... ly ... 12
to 12 § ult. ly creditoris. 14. ff ... de ... ff de distrac-
tione pignory. Cy. ... Pag. ... ff ...
... et ... 26 ... Pag. in dict. ... ff de distraction pignory ...
... li 3 delectory ... Ant. Fab. de err. prag.
decade 81 errore. 1 et q sequ: hoc ... culpa eius furtu fiat ...
... deficiente culpa ut accidit in furti sacularioy ...
... ff de varijs et extraordinarijs ...
... bene notat Cy. ... Pag. ad dict. ... Columna
2. tunc ... habebit furti actionem ... culpa eius ...
veniat tunc furti actionem het q eius interest ...
... pignoratitia actione tenet ut docet ... in dict. ...
... § ... scribit, et Cy ... eius interest ...
... actio ei ... debiti ... tanty ... pro ...
... matione ... rei dict. l q Creditoris 14 ff ...
... in ... iuris et ... illis ...
... Magni
Cy. ... Pag. in dict. ly 14, ... Creditore ...

agere de summa furti ad summa debiti imputare du-
pli vel quadrupli in debiti quantitate, quae res non recte
procedit, cum solum simpli debiti agerit Creditor imputa-
re lege si pignore § ff de pignorat. act. et denique Cre-
ditor non agit furti pro debiti rōe eius interest per quam pignora-
titia actio tenet dict leg 14 quando scribit, pro sic etiam quam pig-
noratitia actio ad repetitionem domini rei dat leg 1et. tito
tit. ff de pignorat. act. quam si ad solidum rem dat actio pig
noratitia interesse quam cum inspectione deveniat in soli
dum et consequenter actio furti in solidum debet competere
Creditori, ut probat ex dict leg Creditoris. 14. Cui textui
ut respondeat Cuj. de furto Culpa Creditoris facto in
telligit in quo non immoror, motus fuit Cuj. ut ita sup
poneret consideratis text. in leg. int omnes 46 quando hoc actio per
iculo et si quis proponit. ff hoc nat. tit. in quo propo
nit consultus furti pignoris facti illius nomine, et
Creditori et debitori furti actionem competere, quem texti
ut componat Cuj. cum dict. leg Credito. 14 divinando suppo
nit in hoc quod furti facti fuisse sine Culpa Creditoris
indeque procedere ut in eo actio furti dividat, attendit
leg Credit. 14 Culpa rem subreptam ob quam rem furti
actio in solidum Creditori competeret, ignoro valere Unde
Cuj. deduxit hanc furtorum separationem in verbis tex
ti qui de furtis regularibus quae culpae attribuuntur lo
quti fuerunt.

Ubi non intelligemus dictum leg int. omnes
46 et forte probabiliori natura

'n. 26.

~~[illegible]~~ Aut ob istam quaestionem quae proponitur videtur fa
ciendum inter Creditori obligata quae aut pignori aut hypothe
cae subiecta sunt, quod creditoris possessio iam transeat, cum
debitor gestare tenetur rem quam sub manu sua habeat
[illegible] anni. Si hypotheca in eum absolutam creditoris
in mariti [illegible] in possessione et manu [illegible] [illegible]
[illegible] qui [illegible] proprie [illegible] pignoraticia [illegible] mea [illegible]
quam Creditor retinet, videlicet, in pignore subrogato Cre
ditori ipsi actio juris [illegible] quae [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] retinendi [illegible]
[illegible] in iis creditoris [illegible] [illegible]. Ain [illegible] si pignore 22 ff.
Gesignat [illegible] Cum limitibus [illegible] modo [illegible] juris actionem
Creditoriam. Sed si hypotheca subrogata debitori [illegible] [illegible]
erit [illegible] in Creditori [illegible] debitori [illegible] actio juris [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in Creditori, quod illum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] nomine debitori qui jus reale in hypotheca habebat.
Creditor [illegible] hoc jus reale [illegible] [illegible] debitor [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] gestare [illegible], [illegible] commodo [illegible] [illegible]
tantum [illegible] vindicat [illegible] pignoratitia. [illegible] [illegible] [illegible]
juris [illegible] hypotheca [illegible] [illegible] debitori [illegible] [illegible]
[illegible] solum in [illegible] [illegible] subrogata venit [illegible] [illegible]
actio [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]: [illegible] domino [illegible]
[illegible] [illegible] proprio [illegible] juris actio [illegible], creditori. [illegible] [illegible]
[illegible] hypothecari [illegible] [illegible] vindicare [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] vindicat. [illegible] et cum [illegible] nulla habet [illegible]
juris [illegible] [illegible] debitor gestare tenetur creditoris [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] et creditor [illegible] [illegible]
juris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] l. 46 § [illegible]
[illegible] de hipoteca [illegible] et [illegible] ratio [illegible]
[illegible] in mario [illegible] actione dotis, [illegible]
putur erit [illegible] in quo [illegible]
[illegible] sit [illegible] creditori [illegible] actione [illegible]
quo [illegible] erat obligatus fuit pignus [illegible]
ipso hoc creditores [illegible] siquidem apud uxorem erat [illegible]
[illegible] venit possessio fuit. Eodem modo [illegible]
[illegible] ex [illegible] l. ult. ff. [illegible] et [illegible]
ri et [illegible]
de hipoteca [illegible] probat [illegible] omnis [illegible]
[illegible] non est [illegible] texto. pignus appellatur
quod [illegible] dicit. in re mobili [illegible] improprie appellatur
hipoteca rei immobilis pignus autem rei mobilis [illegible]
ethymologia [illegible] qua pignus a pugno [illegible]
pignus [illegible] verborum signif. [illegible]
[illegible] ad [illegible] de [illegible] pign. [illegible]
[illegible] l. 12 § ult. et [illegible] l. 46 § [illegible] actio [illegible]
[illegible] existente ad [illegible] recuperationem hipo-
tecaria actio [illegible] in qua pignus et hipoteca [illegible]
[illegible] l. 5 § [illegible] ff. de pignoribus l. 17 § de pigno-
re ff. de [illegible] ad impropriam pignoris appellationem [illegible]
[illegible] sunt text. in l. 1 § [illegible] 3 ff. [illegible]
[illegible] et in l. 2 § ult. ff. de religiosis et sumptibus fu-
nerum et [illegible] 13 § [illegible] ff. [illegible]
[illegible] nec obstat [illegible] l. 1 § [illegible] datur [illegible] pignus
ex quo traditum [illegible] videbat. [illegible] hipoteca [illegible]
est et sine traditione [illegible] rei hipoteca [illegible] impropria [illegible]
[illegible] ff. de pignorib. [illegible]
[illegible]

actio dencget argute lex si ind 21 § ult de fund ntio
3 si quris 6 ff de pignoribus ita ardiependi iusta Evran
atici li 3 sdut. Cap 8.

Si viet exqueat iure procedant, inmo
dararius et creditor inhurti actione comunis pstande
interesse ut vidimus quoad adquirionem pignoris ante eiislo
lute diuersi est enim creditor quidem pencipit apuerexi
tranco debito imputare tenet lex si pignore de ff de pign.
act. lo en qui 14 § papinianus et ff eiusdem ianiit 6 ff hoc
ti. vit. In commodatario autem valde apud antiquos dubiebatur
sy fuit et quod nobilior et notabilior inter Pagy. et Pauly
deano titulo infert in dicta ult §ult. l. de furtis patrimodio de con
stare. nam l in commodatario idem quod in creditore astabuit in
but ly si pignor. de postea mutauit ille nam et scribit
commodatarius restituere debere quod percepisset actione
furti et possessione plures apud ipsum remanere debere,
quod et in locatore idem iure antiqua forsbabat, cuius
ex aliis testimonys est dicti lex si qui re 6 ff serat discrimi
nis vero quaerere dispicere est, quare in creditore illud lui
rempiciat ac in locatore et commodatario liquidem omnes
furti actiones vero culpae pstande heant. in eo qui 13
§ an pat et § quaeditur ff hoc titulo vero haec int recoparatione
sunt ineranti commodatarius et locator om creditor nam
illi cum non heant pro tempore quo iure tenent rem
wlenti pro dominis bent nam locatio et commodaty defen
rem propriis, accepto nunc rei aiemr, ipsent in ea quae loca
tor iure locationis, commodatarius iure utile sibi permisit, tan-
quam domini sunt, aparemque furti exquo prevenit cujus
recepta re locata commodata se pro intelligat actio eius propria

subrrepta

terra p(ro)p(ri)a venet per tradit. in rem ... ni aru heri pot.
reit. ... 2° Creditor in d(ic)to usu f(ruc)tus utriq(ue) securita
ti causa ut acquirat nil lucrare debeat. et eod(em) modo
fructus quos percipit ex re pignorata debito computar. Ven(it)
a 1. et 2. ... aliis ita pariter mil. d(ic)tum fructum ni
... quod ... ratione huius debitor computari tenet nil
... amplius percipere ... et commodatarius omnis
... interesse custodia solummodo lucrare debe
at, ... amplius inter licent. ... lucrare poterant
ita fere omnes ... rationibus agi
ant. Cap. ... ad Reg. in lg. 79 ff hoc. tit. et in commento
ad lgg. ult. C. eod. et in ... C. ... lg 39. Don ...
... C. et ... ibi ... in nostri commun
... ... 9° ... ad d(ic)t lg ... Do
... ... ii ... Cg. 8. n. 9. ... Richardus
ab omnibus dissentiens in lg 46 ... reg. iuris.

Q ... ui
... Creditor ... lucrat. primus erit qui credit ... mala-
di pignore ... 2° ... principij de pignore subrogati ab ipso
debitore Creditori. ... lucrat Creditor ex
... iuris ... 46 ff de reg. iuris. ... ambi
in lg. 3. § ... de tabulis exhibendis ... indebitos 18 ...
... iuris lg ... de solutionib. lg. debitor ... ff ha ... tit.
... 42 ff de ... indebiti ... lg 39 et
lg 9. ... Reg. ... lg. ... 79 ... commentario ad ...
indebitis ... de iuris. Aliter Casus erit ...
ab ... exxxx ... iuris proponimus ... pignore
re subrogato Creditori ab extraneo, ... pignore ...
... erat ... fructus lucrat Creditor ex pig
nore, de quo ... legendi ... lg si qui ... u § ...

L[illegible] pignoribus [illegible] pecunia [illegible] ff. de pign. act. [illegible]
[illegible] modis pignus vel hypotheca tacite [illegible] in eod. tit.
[illegible] d. ea parte 14 [illegible] ea [illegible] 17 C. de usuris [illegible]
[illegible] C. [illegible] singularis textus [illegible] 12 [illegible] de ae-
mentis [illegible] Cur. [illegible] et [illegible] C. de pign. [illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] usuras [illegible] matrimoni
[illegible] 37. [illegible] de usuris [illegible] 11 Gothermus
[illegible] singularis opinionis [illegible] 4 [illegible] in quemque
[illegible] Sub. [illegible] C. de [illegible] pignoris [illegible] n. 6. [illegible]
nem. Roberton [illegible] sery [illegible] [illegible] Salmantin.
[illegible] de [illegible] 3. n. 14. [illegible] Cum Credi-
tor [illegible] non capax sit [illegible] quomodocumque
percepit [illegible] potuerit, [illegible] maxime ex
[illegible] huius tractatus de pignore ad ni-
[illegible] deberis, [illegible] si Creditor acceperit debitum suum [illegible]
[illegible] [illegible] eadem res [illegible] ab alio [illegible]
[illegible] [illegible] pignoratitia [illegible]
pignus [illegible] sit [illegible] 13 [illegible] si Creditor 4 ff. de pigno-
ribus [illegible] vel [illegible] Bolensia tomo
[illegible] et 6. attamen licet pignus
[illegible] pignoratitia [illegible] debitorem [illegible]
[illegible] Creditorem [illegible] interesse, [illegible] da [illegible]
[illegible] pignoratitia actio [illegible] rationem habebit [illegible]
si creditor [illegible] 14 [illegible] dicit ff. [illegible] ex
quo [illegible] num [illegible] quamvis [illegible]
[illegible] locus sit iste [illegible] in 1. [illegible]
[illegible] [illegible] pignus [illegible]
[illegible] [illegible] actio pignoratitia [illegible]
[illegible] 22 [illegible] pignus [illegible] valere [illegible]
[illegible] actionem [illegible]

cui

[illegible] pono [illegible]
ver [illegible] vanie ex [illegible] roc
[illegible] et [illegible] ee
rei [illegible] exte [illegible]
[illegible] debito [illegible] sic [illegible]
in debito [illegible] ignorabilia
[illegible] ignobili
[illegible] debere [illegible]
ignorantia [illegible]
[illegible]
[illegible] rea [illegible] rei adeone [illegible]
[illegible] rationi [illegible]
[illegible] in re radicaliter [illegible]
[illegible] indicat [illegible] de ignorantia [illegible]
vis realis existentia [illegible]
[illegible]
[illegible] dicendum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] 9.
[illegible]
[illegible]
+ [illegible]

[illegible]

[illegible] a [illegible] [illegible] se [illegible] ... [illegible] gradixione et exornatione [illegible] ... [illegible] ... apud nostros Doctores [illegible] ... [illegible] ... fuerit [illegible] ... furti [illegible] ... furti nomine agere [illegible] ... pero si el señor no quiere [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... accione furti [illegible] ... [illegible] ... et [illegible] ... [illegible] actione [illegible] et ... postea dominus [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... domino [illegible] actione [illegible] ... [illegible] actione furti [illegible] ... [illegible] actione [illegible] ... dominum [illegible] furti actione [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] et 3. [illegible] ad [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... 14. [illegible] C. et in eo multis [illegible]

ver inco

Jo[illegible]

[illegible] multi [illegible] erat [illegible] in [illegible] dicto [illegible]
ff. [illegible] cum omnes antiquiores difficile habent. in
[illegible] explicando omnino fatigant. Proponit Juli. [illegible]
[illegible], exheredato filio facto [illegible] facto [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] etiam [illegible]
[illegible] [illegible] patrifa. facto [illegible]
[illegible] quae valde difficilia sunt [illegible] prima, omnino
secunda [illegible] text. parte [illegible] filius fa. [illegible]
[illegible], quin statim [illegible] actio patri [illegible]
[illegible] [illegible] q. 1. ff. de iudicijs [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] actio in [illegible] patrifa. facto [illegible]
[illegible] [illegible] n. potuit. 2a [illegible] pars, in
qua [illegible] filio [illegible] patrifa. facto [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] qui [illegible]
[illegible] supra [illegible] difficile [illegible]
[illegible] [illegible] tempore [illegible]
[illegible] attentione actionis [illegible]
[illegible] acquirit. diximus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], sicut [illegible]
quae [illegible] [illegible], responsione
longiore [illegible] [illegible]
[illegible] diximus in [illegible] intelligentia [illegible]
[illegible] Juli. ad [illegible] [illegible]
[illegible] 26 [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

et ii [illegible] si pro patre [illegible] text. [illegible] Ditur
si [illegible] [illegible] e inquirere [illegible] text. [illegible]
[illegible] tempus [illegible] adhuc ut [illegible], vel n[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] debet [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] rei locatæ [illegible] [illegible]
aut res [illegible] subrepta [illegible] aut [illegible] rei locatæ.
[illegible] subrepta [illegible] [illegible], aut [illegible]
[illegible] [illegible] aut de dict. [illegible] rei [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] 12. [illegible] [illegible] [illegible]
aut [illegible] dict. [illegible] [illegible] ea ratione domini
[illegible] l. 1. ff. de dict. [illegible] domino locanti [illegible]
debet [illegible] intelligendi [illegible] text. [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] locati. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible], eadem [illegible]
de [illegible] text. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 42
[illegible] [illegible] ff. [illegible] [illegible]
domino fundi locanti, [illegible] ibi actione furti pro dict. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ff.
[illegible] [illegible] [illegible] 21 [illegible] Cp. 3 [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] 130 [illegible] [illegible] et in 17 [illegible]
[illegible] 12 aut furti [illegible] de rebus rei locatæ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aut locatio nummis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] locatione [illegible]
[illegible] 24 [illegible] locati. [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] 42. [illegible] 20 [illegible] [illegible] 30.
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] 3 [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] li nummis [illegible] [illegible]

furti

[illegible] respondere

[illegible] si agit 26. § [illegible] ff. [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] ex [illegible]

[illegible] parte [illegible] locatione [illegible]

[illegible] [illegible] actio [illegible] ambobus [illegible] et [illegible] anti et [illegible]

[illegible] [illegible] § [illegible] ff. [illegible] notandum quoque est [illegible] locatio [illegible]

[illegible] [illegible] locati [illegible] anti [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] dicere quia [illegible] interesse in [illegible] et

[illegible] [illegible] dicamus [illegible] interesse [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] ff.

actio furti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] erat [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] erat [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] sufficiens et [illegible] [illegible] [illegible]

in [illegible] furti

actio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] furti [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui [illegible] § [illegible]

[illegible] et § Julianus ff. [illegible] [illegible] quod [illegible] § et

[illegible] ff. de [illegible] [illegible] qui 1 § [illegible] Cristina

[illegible] et [illegible] ff. [illegible] [illegible] [illegible] actio furti

[illegible] actio [illegible] [illegible] § et [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] ff. de [illegible]

[illegible] aliter [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] interesse

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] habere [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] intelli-

[illegible] [illegible] [illegible] actio [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

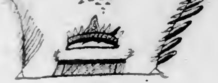
[illegible]

[illegible] ypotec xpti nisi [illegible] et [illegible]
cum [illegible] com[illegible] et [illegible] mendan [illegible]
[illegible] et pro berbo [illegible] xx re [illegible]
[illegible] nisi [illegible] [illegible] senalar a lia
f. ita si inre depositi [illegible] nostro minir [illegible]
tm depositi ri quasi mercede accepi [illegible] dicendo se et
si deset actio furti ob re deposita esse quia [illegible] bono m [illegible]
actione que [illegible] furti [illegible] furti [illegible] actio
furti [illegible] quem Dans [illegible] quando dolo actio [illegible]
co Casu quo [illegible] Remy [illegible] [illegible]
quo sine culpa furatus factu erat. Et hoc [illegible] videt in
[illegible] dicendo que et si desset actio furti [illegible] ae se,
[illegible] sine culpa furatus sit facta, no [illegible] casu e in
quo qui culpa prestare tenet furti [illegible]
hoc [illegible]). obstat deset actio furti, atame actio [illegible]
[illegible] interes [illegible] regularia [illegible]
[illegible] actio [illegible] furti actio [illegible] co Casu [illegible]
[illegible] commentario [illegible] deposit. [illegible] quem
actione [illegible] ad rei recuperatione depositario dabit et
tenet [illegible] in l. [illegible] de [illegible] quia que
sequunt Bartm. Baldus, et Angelus, [illegible]
[illegible] commienda [illegible]
teniendo un home de otro alguna cosa si [illegible]
bien la puede demandar a qualquier [illegible] la [illegible]
[illegible] dicendo que l. [illegible] qui precario [illegible]
[illegible] hoc [illegible] qui [illegible] modo [illegible] tener [illegible]
23 de [illegible] [illegible]
[illegible] furti [illegible] actio furti [illegible]
a prestare tenet [illegible] et [illegible]
31 [illegible]

[illegible] pre [illegible] Deo [illegible] pre [illegible]
[illegible] de[illegible] indicat et [illegible]
[illegible] hec [illegible] hoc frater relicta [illegible]
[illegible] ac interiori [illegible] operatae et imperfectione [illegible]
[illegible] et [illegible] generis loco
[illegible] demonstrat [illegible] fecit [illegible]
[illegible] Superiorum [illegible] sacra
[illegible] et q[illegible] labor iste [illegible] quorum [illegible]
[illegible] ignorantiae [illegible] gratias immensas
Adiutori nimirum Deo Patri Autori bonorum omnium
et Filio humani generis Redemptori Spirituique omnium
[illegible] Spiritui Sancto [illegible] et immaculatae Deiparae
Virgini Mariae sine labe peccati originalis [illegible]
[illegible] Regenerationis [illegible] et
[illegible] Domini [illegible] —

Finis huius

operis.

Finis coronat opus.

PARA

D. Andres del Velasco
por las buenos
obras q me
ha hechoen
esta
Vida

D. Joseph Benito

Quaestiones [illegible]

Ad

[illegible] et [illegible]

[illegible]

[illegible].

De [illegible] et [illegible]

authore

P. Andrea De

Velasco et

Herrera

In Salmantina Academia

Baccalaureo

et

[illegible] civitate [illegible]

anno Dni 169

[illegible] de Condit. et Modis.

[illegible] Fuisse [illegible] e [illegible] rectè [illegible], qui [illegible] fuerant [illegible] difficillima: itaque ego [illegible] fateor [illegible] motem [illegible] (quamquam non [illegible]) me infero [illegible] ad tractandum [illegible] [illegible]: sed cum alio:

[illegible] Leges tractare conabor,
[illegible] meum textum, quem [illegible] explanare ausus.

[illegible] tractabo hanc materiam, in qua sicut in acetario [illegible] Rhetores, et eo intractatum [illegible], iungam igitur omnia Deo volente et ad maiorem [illegible] extensione, facilitatem intelligentiæ [illegible] ea dedicabo, et si omnia non dixerim [illegible] brevitas [illegible], siquidem [illegible] [illegible].

Brevis Tractat[us].

[illegible] conditionis [illegible] con[illegible] et demons[illegible] [illegible] aliquas [illegible] consistere [illegible] aut [illegible] negativ[illegible] [illegible] et ad earum intelligentiam animadvertendum est, quod [illegible] testatori [illegible] dixerit [illegible] filio [illegible] non [illegible] [illegible] non faciendo [illegible], nisi [illegible]

Marginalia: [illegible] · in. Promino.

[illegible] [illegible] [illegible] ronc-
[illegible] D. Amaya [illegible]
[illegible] relata [illegible]

sed
[illegible] [illegible] erat [illegible] [illegible] reservata [illegible] [illegible]
cautio maximum [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible],
scilicet, q aut [illegible] in herede [illegible] [illegible] [illegible],
maneret intestato, aut tolleret conditio, quae e[illegible] voluntas
testatoris, induxit cautionem [illegible] [illegible]) Mutiana
auth. de nuptiis cap. [illegible] [illegible] 4. [illegible] lib. [illegible] cap. 55. Fab.
lib. 2°. [illegible] cap. 10. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
modo conditionis, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
et tunc possunt [illegible] legatum, aut hereditatem adire [illegible] heres
[illegible]. [illegible] qui [illegible] [illegible] Amaya [illegible], qua cautio
stari debere [illegible]. Amaya lib. 1. [illegible] cap. 6. n°. 1°. [illegible] in §. [illegible]
[illegible] ita 5. inst. de verb. oblig. [illegible] lib. [illegible] selectar. 6. Ant.
Fab. [illegible] lib. 2. [illegible] cap. 16.

Haec enim cautio locum habet non solum in here-
ditatibus, legatis, et fideicommissis; sed etiam in donationibus
causa mortis [illegible] auth. de nupt. cap 44. §. [illegible] atque 9. quia [illegible]
[illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] fideicommissis 87. de leg. 2. [illegible]
in l. cum [illegible] §. si arbitratu [illegible] 2. n°. 5. in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in fine. Secus vero e[illegible] in contrac-
tibus §. si quis ita 5. inst. de verb. oblig. quia qui [illegible]
sub conditione n[illegible] faciendi, n[illegible] censetur eius voluntatis fuisse,
[illegible] stari promissor deberet ideoque verba accipiuntur [illegible]-
[illegible] [illegible] vim conditionis; et in contractibus [illegible] ab utrim-
que [illegible] [illegible], ambigua verba contra eum qui [illegible]
[illegible] dicere [illegible] interpretantur [illegible] verba [illegible] con-
ditionis [illegible] [illegible] habent [illegible]; si eius [illegible] [illegible]
fecerit; aut si n[illegible] [illegible] fecerit. [illegible] [illegible] [illegible],
ambigua sunt [illegible] debent contra [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] verb. oblig.

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] quia
[illegible] [illegible] [illegible] sine
et [illegible] [illegible] [illegible] Bonello [illegible]
§. [illegible] c. 10.

Sed [illegible] [illegible] verum in [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] cautio Mutiana [illegible]
conditio in ea negativa [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] in [illegible] Mutiana [illegible]
[illegible] cautio, [illegible] [illegible], et alimenta [illegible]
[illegible] ad mortem, vel ad tempus mortis; si quidem conditio
[illegible] [illegible] [illegible] morte aiebant, et [illegible] veritate
affirmabant, [illegible] [illegible] Mutiana, aut [illegible]
[illegible]; sed [illegible] [illegible] in l. 1.
[illegible] n. [illegible] in l. [illegible] n. [illegible] Cumanus in
[illegible] [illegible] [illegible] dicere debemus cum
[illegible] d. [illegible] 2 [illegible] [illegible] hæc [illegible] interpretari
debet hoc modo: cum animum [illegible] facere, [illegible]
aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] manum.
[illegible] [illegible] explicando. [illegible] hanc conditionem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quidquid [illegible]
[illegible]

Sed omissis variis argumentis [illegible] adductis
à [illegible] Præceptore Picardo in [illegible] quæritur [illegible]
[illegible] et [illegible], [illegible] cautio Mutiana locum habet in
conditionibus [illegible] in non [illegible], et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in his conditionibus locum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] n. [illegible]
[illegible] sunt [illegible] adimpleri possunt in [illegible]
[illegible], aut heredis, et sine morte [illegible] evenire
[illegible] in quo impediri conditio [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] filio [illegible]
posse, quod duobus remotis [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] mort[illegible], aut [illegible] [illegible]
[illegible] d. [illegible] in [illegible] [illegible] 100. ff. h.t. [illegible] d. l. 10. [illegible]
[illegible]

Non [illegible] [illegible] uxore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] :
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quamquam hec
conditio [illegible] [illegible] impleri [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] tale [illegible]. ff. h.t. [illegible] cautio debet praestari
[illegible], et [illegible] [illegible] mort [illegible]
[illegible], quos desiderare debet semper victurus; et si [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tale conditione [illegible]
[illegible]

His suppositis videtur [illegible] [illegible] in [illegible] filio [illegible]
[illegible] ex 2. [illegible] h.n.r. [illegible] filio [illegible] [illegible]
[illegible] sub hac conditione; si a monumento meo non recedat, et in
[illegible] [illegible] quod legatarius non debet praestare cautionem Mutia-
nam, etiamsi negativa conditio apposita sit, quae infringitur libertas
[illegible]; at sic est, quod in omnibus conditionibus, aut sint affir-
mativae, aut negativae infringitur libertas legatarii aut [illegible]
[illegible], vel non faciendi, [illegible], vel non [illegible]; [illegible] in con-
ditionibus negativis non debet dari Mutiana per [illegible] [illegible]
libertatis [illegible]

Hanc difficultatem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], et inquit, quod omne illud quod [illegible] impedimento [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] h.t. hoc [illegible]
[illegible] [illegible] 13. [illegible] [illegible]
est [illegible] voluntate [illegible], et multo magis, qua in
[illegible] conditionibus [illegible] [illegible], [illegible], quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] recedendi non est [illegible] l. 2.
ff. de hom. [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] nm [illegible]

[illegible] in [illegible], quam in [illegible] [illegible] sicut in carcere detinitur, qui [illegible] est morere [illegible]

[illegible] et [illegible] veram [illegible]. [illegible] quis [illegible] civitate [illegible], nec in civitate commeat [illegible]. et eleganter [illegible] Satyra 3 vers. 23.

[illegible] nisi [illegible]
[illegible]

[illegible] relinquam, sciens [illegible] [illegible] seditione; ne [illegible] in [illegible], [illegible] missione [illegible], et conciliatione [illegible], et haec seditio [illegible] nec est [illegible] mores, imo continet in se res licita, quas quis licite potest facere, ut est mutare domicilium, quae [illegible], quae minuit [illegible], et maxime reipublicae commodo cedere [illegible], ne [illegible] sit [illegible], aut manifesta [illegible] civium, quo [illegible] incalescere, et incitari [illegible] ut eleganter [illegible] Horatius in Ar[te] vers. 180.

[illegible] irritant animos [illegible]
Quam quae sunt oculis subiecta fidelibus, et quae
ipse sibi tradit spectator.

[illegible] sunt animi motus [illegible] in [illegible] erumpere in lacrymas [illegible] in parete [illegible] astiry belly troiany [illegible]
— Vidit Iliacas ex ordine pugnas,
Bellaque iam fama totum vulgata per orbem

[illegible] dicit [illegible] [illegible] o [illegible] [illegible]

12.

cum duxibus [illegible] regente [illegible] ro Romana [illegible] p. [illegible] n. 34. [illegible] Quanto [illegible]

[illegible]

taliter teneantur praestare cautionem muciana si [illegible] erint [illegible] sub ea conditione 4. ff. de leg. [illegible] l. Titia 13. §. uxore l. annuo 20. in princ. et §. Titia de ann. leg. l. Titia 44. de manum. test. l. servos 55. de liber. [illegible] Ratio est, quia [illegible] non est iniquum duriori conditione onerari a Patrono Sed si noluerint conditionem implere non acciperent Legatum. Etiam [illegible] compelli libertus morari cum Patrono, et ex Provincia Romam venire, ut operas praestet l. hoc dem 38. §. 1. in fine de oper. libert. [illegible] nisi 20. §. unico ff. eod. et hoc debet fieri a Iudice l. Titia 44. in fine ff. de manum. testam.

12. Sed contra hoc obstare videntur [illegible] l. de [illegible] Diocletianus statuit non compelli a iure libertos cum patronis habitare; quod difficile est, cum d. l. hoc dem 38. [illegible] Sed [illegible] verum est non posse libertos compelli ad morandum cum patronis [illegible] libertate nisi in manumissione fuerit comprehensum, et cum eo ad dignitatem [illegible] si legatum eis [illegible] conditionem [illegible] non accipient legatum, [illegible] d. l. hoc dem 38. sic qui [illegible] ait, quod si libertus a quo operae exigebantur artificium exercere [illegible] tales operas [illegible] quae non [illegible] libertati [illegible] honestamque existimationem [illegible] [illegible] patrono [illegible]

[illegible]

[illegible] ... in [illegible] 17. §. [illegible] ... ita [illegible] ... dixing [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... requirit a cautio Muciana in conditione negativa [illegible] ... [illegible]

14.

[illegible] non obst. [illegible] subemus [illegible] ... [illegible] favore libertatis, ut Accur. [illegible] ... l. [illegible] lege, et in [illegible] si quis caut. et in l. Titio [illegible] ... Bing. [illegible], et [illegible] ... natura [illegible] ... cautionem [illegible] ... [illegible] ... autem tam libertas, [illegible] semel [illegible] ... [illegible] semel 6. Inst. [illegible] ex [illegible] manum. [illegible] tit. [illegible] 9. §. [illegible] ... manum. [illegible] et [illegible] conuenies [illegible] ... cautionem, [illegible] libertas, aut [illegible] ... [illegible] ... servum libertate [illegible] ... [illegible] ... [illegible] a [illegible] ... [illegible].

15.

Sed contra [illegible] dixim. cautionem Mucianam locum habere in iis conditionibus, quae morte implentur l. Titio 73. §. [illegible]. Docet tex. in l. cum heres 4. §. 1. de statulib. ubi inquit [illegible] libertas quae relinquitur servo cum morietur non valet; ergo sic similiter quando relinquitur aliqui sub conditione [illegible] ... [illegible] legatarij [illegible]-

[illegible] valet [illegible]
one mutiana [illegible]
quo [illegible] n habuit testator animu [illegible] libertatis,
iure [illegible] eis [illegible] de maj. [illegible]
tatu sed si testator reliquerat servo libertate sub [illegible]
si in capitolium non ascenderit tunc fieret interpretatio
[illegible] in u. l. 47. § 1° de manum. test. et dixi sup. n° 13.
Et idem observatur in [illegible] quis [illegible] sub
con[illegible] cum moriatur, n valet, et si relinquatur sub condi-
si in capitolium n ascenderit, [illegible] mutia-
nae cautioni [illegible] in d. l. [illegible] 79 § 3. [illegible] n. 40.

Non idem observatur in legato alicuius universi[illegible]
rei, q alia res [illegible] libertate et usumfructu legetur
cum moriatur; legatum e [illegible], quia [illegible]
[illegible] conditio non [illegible]
existere d. l. [illegible] 79. h. t. ratio diversitatis [illegible] libe[illegible],
et [illegible] personalis et cum moriatur [illegible]
[illegible] n potest [illegible] libertate, nec [illegible]
[illegible] morte n habeat ~~[illegible]~~ utendi fruendi, [illegible]

~~[illegible]~~

[illegible] in [illegible], quae in [illegible]
consistunt [illegible] cautio, [illegible] quam [illegible], aut
[illegible] faciendu, vel dandu [illegible]
[illegible] d. lib. 8. [illegible] cap. [illegible].
Et respondet [illegible] ita hoc [illegible], [illegible] conditio impleri
potest in vita eius qui tenetur facere, aut dare et dando
aut faciendo [illegible] dare aut facere [illegible]
et liberari ab obligatione faciendi: sed [illegible] in condicio-
nibus [illegible] faciendi, alia res n [illegible]
[illegible] cautio aut promissio de non faciendo, [illegible]
e, morte [illegible] adimpleatur conditio, [illegible] habet la
cautio, quamquam [illegible] in [illegible].

[illegible]

[illegible] in [illegible]

[illegible]

[illegible] de modo [illegible] et [illegible]

[illegible] cautione [illegible]; et sic [illegible]

[illegible] n̄ liberat[illegible].

§.

[illegible]is sic explanatis nunc scire debemus [illegible] de [illegible] sit, et [illegible] est coheredibus, aut substi[illegible] [illegible] l. 7. n. [illegible] 4. §. 1.º [illegible] et ñ venientibus ab intestato, aut legitimis heredib., ut iure digestorum [illegible] unquam eiusmodi cautio praestita fuerit eis, etiamsi [illegible] statuit in auth. de nupt. cap. 43. § praefat. [illegible] [illegible] ñ debeatur eis talis cautio; sed si non fuerit coheres, [illegible] heres fuerit solus, conditio tamquam impossibilis [illegible] est l. si qui 4. §. 1.º ff. de cond. inst. [illegible] impossib[illegible]

[illegible] et si digito [illegible] tetigerit, tunc [illegible] sunt in ultimis voluntatibus [illegible] [illegible]

[illegible] cum multis aliis relatis [illegible] Amaya lib. [illegible] cap. 11. n. [illegible] aut [illegible] impossibi[illegible], [illegible]; quae [illegible], [illegible]si possibiles sua natura sint, [illegible] ex dispositione testamentarie impleri non possunt, ea [illegible], acsi vere impossibiles fuissent. [illegible] [illegible] hereditatem ñ alienaverit; si [illegible] ñ [illegible] [illegible] heredem instituto, tamquam impossibilis remanenda [illegible] si [illegible] l. [illegible] §. [illegible]

rationes ... h. d. ...

... se con... ... nenti ...

toris, et dicere ... ...

ad ... veritatem ... quam ... , et ...

ri... ingeri ... cautionem quam si heres tristet.

... et ... ...

... in l. 17 cum 18 ... ...

...

... n.° 5. et dixit cautionem tantum esse legitimis

(heredibus) ubi inquit (...) q. si aliquid ... fuerit

... debet ... cautio ... ei,

... iure civili ... ; at sic est, q. iure

civili pertinet ad legitimos §. inter ... l.° inst. de hered. que

ab intest. deferuntur ..., et ... coheredibus, aut substitutio ...

... ad ... dicitur respondere ...

q. hec lex debeat intelligi de ..., qui succedunt iure testam... qua

... coheredes aut substituti, qui etiam iure civili succe-

bant ... ubi sup. n.° 37. et 38. ... omnes ...

... nova constitutione Justiniani, quia per

nova constitutione Justiniani ... coheredibus

... data heredibus legitimis d. novella 22

... cap. 4. ... fin.

Sed hoc supposito notare debemus q. posset fieri

talis cautio ... coheredibus, aut substitutis persone

publice argum. §. cum autem impuberes ... inst. de adopt. hoc

est tabellioni, aut notario, aut alteri ... officio ...

... heredes ... si verum ... aut ...

... et erat ... darent ...

... , qui ... dicto ...

... ad implere voluntatem testa-

toris, si ... : sed dicere debemus, quod

... cautio ..., e ante notario, et cum fideiussoribus,

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible], [illegible], et sic remittitur e[illegible] non scripta habetur [illegible] [illegible] L. 4. [illegible] 1. et l. 2a [illegible] [illegible] l. 7. [illegible] 1°.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] erat in [illegible]ditione, [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] ex lege [illegible] [illegible] in [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] Ama[illegible] [illegible] d. lib. 2. [illegible] cap. 11. n.° 58. sed hodie restituere debet cui [illegible] omne, [illegible] cum [illegible], [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ff. de leg. 2. l. auth. de [illegible]. cap. 44. [illegible] [illegible] [illegible] n.° 4. coll. 4. et hoc [illegible] debet cum cautio [illegible] L. [illegible] 9. §. qui [illegible]. c. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de qua [illegible] ex [illegible] [illegible]; [illegible] tractare de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] late scripserunt, et [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]

[illegible] in Laude Dei Optimi Maximi Deiparae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] D.

Thomae Aquinatis, [illegible] [illegible] Sancto

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] maxime civitatis

[illegible], et in

[illegible] [illegible]

[illegible], et à

[illegible]

[illegible]

O HEROI

A INVIDIAM ; IMO ET

[illegible]imio ; animo & virtute fœlici[illegible]

O DOMINO

ANO DE

RIA.

Diui Iacobi Cruce insignito,

A.

VIRVM DIXI.

satis laudato, semperque laudando

tiæ cãpo delibatos flores D.O.C.Q.

simo.

SCO: ET HERRERA.

itiane 7. ff. de condit. & dem,

o certamine exibetur.